

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W ZIELONEJ GÓRZE

PLAN URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA CYBINKA

na okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2035 r.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Wykonawca:

TAXUS UL Sp. z o.o.

ul. Ochocka 14
02-495 Warszawa
tel./fax.: +48 22 824 58 96
email: biuro@grupa-taxus.pl

Opracowanie:

Pracownia Ochrony Przyrody
Wydziału Urządzania Lasu
mgr inż. Marta Sekrecka

Kontrola końcowa:

Małgorzata Piotrowska
Dyrektor Wydziału Urządzania Lasu

Akceptacja/akceptuję:

mgr inż. Bogusław Borusiewicz
Wiceprezes Zarządu

Spis treści

1. WSTĘP	7
1.1 Streszczenie w języku niespecjalistycznym	7
1.2 Wykaz stosowanych skrótów i terminów	10
1.3 Wykonawcy	15
2. INFORMACJE OGÓLNE.....	15
2.1 Podstawa prawna i zakres prognozy	15
2.2 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	18
2.3 Zawartość Planu urządzenia Lasu.....	19
2.4 Główne cele Planu Urządzenia Lasu	20
2.5 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia Planu Urządzenia Lasu	22
2.6 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	28
3. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA	28
3.1 Położenie Nadleśnictwa	28
3.2 Regionalizacja przyrodniczo-leśna, fizyczno-geograficzna i geobotaniczna	29
3.3 Dominujące funkcje lasów	30
3.3.1 Lasy pełniące funkcje ochronne.....	30
3.4. Walory przyrodniczo-leśne nadleśnictwa	31
3.4.1. Rzeźba terenu i gleby.....	31
3.4.2. Wody	32
3.4.3. Klimat	35
3.4.4 Siedliskowe typy lasu	35
3.4.5. Charakterystyka lasów Nadleśnictwa Cybinka	36
3.4.5. Martwe drewno w ekosystemach leśnych.....	40
4. FORMY OCHRONY PRZYRODY I ICH OTULINY.....	41
4.1 Parki narodowe i ich otuliny	42
4.2 Rezerваты przyrody	43
4.3 Krzeński Park Krajobrazowy	44
4.4 Obszary chronionego krajobrazu	45
4.5 Obszary Natura 2000	46
4.6 Pomniki przyrody.....	69
4.7 Użytki ekologiczne.....	70
4.8 Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów	72
4.9 Pozostałe formy ochrony	104
4.9.1 Ekosystemy referencyjne.....	104
4.9.2 Remizy, grunty pozostawione do naturalnej sukcesji	105
4.9.3 Siedliska przyrodnicze	106
4.10 Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną	110
5. AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA I ZAGROŻENIA NA OBSZARZE OBJĘTYM PLANEM URZĄDZENIA LASU 111	
5.1 Zagrożenia wywołane szkodliwym oddziaływaniem przemysłu.....	111
5.2 zagrożenia powietrza atmosferycznego.....	113
5.3 Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych	114
5.4 Zagrożenia ekosystemów leśnych	115
5.4.1 Bezpośrednie negatywne oddziaływanie człowieka na las	116
5.4.2 Formy degeneracji ekosystemu leśnego	117
5.4.3 Zagrożenia spowodowane przez szkodliwe czynniki biotyczne	121
5.4.4 Zagrożenia spowodowane przez szkodliwe czynniki abiotyczne	122
6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	123
6.1 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną.....	124
6.2 Oddziaływanie na ludzi.....	126
6.3 Oddziaływanie na zwierzęta	127
6.4 Oddziaływanie na rośliny i grzyby.....	164
6.5 Oddziaływanie na siedliska przyrodnicze	176
6.6 Oddziaływanie na wodę	176
6.7 Oddziaływanie na powietrze	177
6.8 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	177

6.9	Oddziaływanie na krajobraz	178
6.10	Oddziaływanie na klimat.....	179
6.11	Oddziaływanie na zasoby naturalne	181
6.12	Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej	182
6.13	Oddziaływanie na obszarowe formy ochrony przyrody.....	183
6.13.1	Oddziaływania na rezerваты przyrody	183
6.13.2	Oddziaływanie na Krzesiński Park Krajobrazowy	183
6.13.3	Oddziaływanie na Obszary Chronionego Krajobrazu	186
6.14	Oddziaływanie na Obszary Natura 2000	188
6.14.1	Specjalny obszar ochrony siedlisk Torfowisko Młodno PLH080005	189
6.14.2	Specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Pliszki PLH080011	194
6.14.3	Specjalny obszar ochrony siedlisk Ujście Ilanki PLH080015	200
6.14.4	Specjalny obszar ochrony siedlisk Krośnieńska Dolina Odry PLH080028	207
6.14.5	Specjalny obszar ochrony siedlisk Bory Chrobotkowe koło Bytomca PLB080004	211
6.14.6	Obszar specjalnej ochrony ptaków PLB080005	214
6.14.7	Przewidywane oddziaływanie Planu na integralność obszarów Natura 2000	219
6.15	Oddziaływanie na siedliska przyrodnicze poza obszarami Natura 2000	219
6.16	Oddziaływanie na pozostałe formy ochrony przyrody.....	226
6.17	Analiza zaproponowanych TD i składów upraw w porównaniu do naturalnego składu gatunkowego siedlisk leśnych.....	226
7.	OPIS PRZYJĘTYCH DZIAŁAŃ OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNY WPŁYW PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	230
7.1	Istniejące problemy ochrony przyrody z punktu widzenia realizacji PUL	230
7.2	Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań Planu na środowisko	231
7.2.1	Udział społeczeństwa w opracowaniu pPUL.....	232
7.3	Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań Planu na środowisko oraz rozwiązania alternatywne do zastosowanych w pPUL	232
7.3.1	Rozwiązania zastosowane w projekcie PUL mające wzmocnić ochronę obszarów cennych przyrodniczo	233
7.3.2	Potencjalne skutki braku realizacji PUL	234
7.4	Metody analizy skutków realizacji postanowień projektu PUL oraz częstotliwość jej przeprowadzania.....	236
8.	LITERATURA.....	238
9.	ZAŁĄCZNIKI	241

Tabela 1. Powierzchnia ewidencyjna lasów i gruntów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka	28
Tabela 2. Podział lasów Nadleśnictwa Cybinka ze względu na pełnione funkcje.....	30
Tabela 3. Jednolite części wód powierzchniowych wyróżnione w Nadleśnictwie Cybinka – JCWP rzeczne	33
Tabela 4. Powierzchnie zakwalifikowane jako jeziora w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka	34
Tabela 5. Zestawienie średnich temperatur oraz sumy opadów w miesiącu na rok 2024 – stacja synoptyczna Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej – Babimost (temperatura) i Boczów (opady)	35
Tabela 6. Udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Cybinka.	35
Tabela 7. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego.	37
Tabela 8. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg zniekształcenia siedlisk leśnych.	38
Tabela 9. Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem.....	39
Tabela 10. Zestawienie miąższości martwego drewna wg. klas wieku	41
Tabela 11. Zestawienie liczby i powierzchni form ochrony przyrody (i ich otulin) w zasięgu terytorialnym i zarządzie Nadleśnictwa Cybinka	41
Tabela 12. Charakterystyka rezerwatów przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka.	43
Tabela 13. Wykaz siedlisk przyrodniczych wg SDF w Obszarze Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 będących przedmiotami ochrony.....	47
Tabela 14. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005	48
Tabela 15. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	49
Tabela 16. Wykaz siedlisk przyrodniczych w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011.	50
Tabela 17. Wykaz gatunków roślin i zwierząt innych niż ptaki w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011.	51
Tabela 18. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH08011 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka.	53
Tabela 19. Wykaz siedlisk przyrodniczych w granicach obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015.....	54
Tabela 20. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015	55
Tabela 21. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080011 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	57
Tabela 22. Wykaz siedlisk przyrodniczych wg SDF w Obszarze Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028	58
Tabela 23. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028	59
Tabela 24. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka.....	61
Tabela 25. Wykaz siedlisk przyrodniczych wg SDF w Obszarze Natura 2000 Bory chrobotkowe koło Bytomca PLH080048	62
Tabela 26. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Bory chrobotkowe koło Bytomca PLH080048 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	64
Tabela 27. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004.....	65
Tabela 28. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB080004 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	68
Tabela 29. Wykaz uchwalonych aktem prawnym pomników przyrody w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka	69
Tabela 30. Wykaz użytków ekologicznych na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	71
Tabela 31. Wykaz chronionych i rzadkich gatunków grzybów i porostów występujących na gruntach Nadleśnictwa Cybinka.	72
Tabela 32. Wykaz chronionych gatunków roślin występujących na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	75
Tabela 33. Wykaz chronionych gatunków zwierząt występujących na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	81
Tabela 34. Liczba strefy ochrony z podziałem na gatunki.....	104
Tabela 35. Wykaz siedlisk przyrodniczych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka.	106
Tabela 36. Charakterystyka najważniejszych gatunków obcych.....	119
Tabela 37. Monotypizacja drzewostanów na terenie Nadleśnictwa Cybinka	120
Tabela 38. Inwentaryzacja uszkodzeń drzewostanów (wszystkich klas wieku) od czynników biotycznych w Nadleśnictwie Cybinka.	121
Tabela 39. Inwentaryzacja uszkodzeń drzewostanów (wszystkie klasy wieku) od czynników abiotycznych w Nadleśnictwie Cybinka	123
Tabela 40. Zbiorcza macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Cybinka	123
Tabela 41. Zestawienie powierzchni pododdziałów, w których wyznaczono strefy ochrony całorocznej i okresowej w Nadleśnictwie Cybinka.	129
Tabela 42. Zabiegi gospodarcze w strefach ochrony okresowej – brak działań oraz zabiegi przedrębne	129
Tabela 43. Zabiegi gospodarcze w strefach ochrony okresowej – zabiegi rębne.....	129

Tabela 44. Wpływ zaplanowanych wskazań gospodarczych na zinwentaryzowane na gruntach Nadleśnictwa Cybinka chronione gatunki zwierząt.	131
Tabela 45. Wpływ zaplanowanych wskazań gospodarczych na zinwentaryzowane na gruntach Nadleśnictwa Cybinka chronione oraz rzadkie gatunki roślin i grzybów.	166
Tabela 46. Zestawienie planowanych działań dla terenów rezerwatów w Nadleśnictwie Cybinka.	183
Tabela 47. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach Krzesińskiego Parku Krajobrazowego.	185
Tabela 48. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach obszaru chronionego krajobrazu Puszcza nad Pliszką.	187
Tabela 49. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach obszaru chronionego krajobrazu Dolina Ilanki.	187
Tabela 50. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach obszaru chronionego krajobrazu Słubicka Dolina Odry.	187
Tabela 51. Zestawienie przewidywanego wpływu planowanych wskazań gospodarczych na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 (siedliska przyrodnicze, zwierzęta i rośliny) w obszarze Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005.	191
Tabela 53. Zestawienie przewidywanego wpływu planowanych wskazań gospodarczych na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 (siedliska przyrodnicze, zwierzęta i rośliny) w obszarze Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011.	196
Tabela 54. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080011 Dolina Pliszki.	199
Tabela 55. Zestawienie przewidywanego wpływu planowanych wskazań gospodarczych na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 (siedliska przyrodnicze, zwierzęta i rośliny) w obszarze Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015.	203
Tabela 56. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080015 Ujście Ilanki.	206
Tabela 57. Zestawienie przewidywanego wpływu planowanych wskazań gospodarczych na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 (siedliska przyrodnicze, zwierzęta i rośliny) w obszarze Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028.	208
Tabela 58. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080028 Krośnieńska Dolina Odry.	210
Tabela 59. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080048 Bory Chrobotkowe koło Bytomca.	212
Tabela 60. Zestawienie przewidywanego wpływu planowanych wskazań gospodarczych na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 (siedliska przyrodnicze) w obszarze Natura 2000 Bory Chrobotkowe koło Bytomca PLH080048.	213
Tabela 61. Zestawienie przewidywanego wpływu planowanych wskazań gospodarczych na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 (gatunki ptaków) w obszarze Natura 2000 Doliny Środkowej Odry PLB080004.	217
Tabela 62. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLB080004 Dolina Środkowej Odry.	218
Tabela 63. Przewidywany wpływ planowanych wskazań gospodarczych na siedliska przyrodnicze poza obszarami Natura 2000.	220
Tabela 64. Typy drzewostanu oraz orientacyjne składy odnowieniowe upraw dla siedlisk przyrodniczych.	224
Tabela 65. Typy drzewostanu oraz orientacyjne składy odnowieniowe upraw.	227
Tabela 66. Zestawienie propozycji minimalizacji wystąpienia negatywnych oddziaływań wynikających z zapisów projektu PUL.	231

1. WSTĘP

Gospodarka leśna w Polsce realizowana jest zgodnie z Ustawą o lasach z 28 września 1991 r. (Dz. U. z 2025 r., poz. 567 ze zm.).

Na poziomie nadleśnictwa prowadzona jest według planu urządzenia lasu (*PUL - podstawowy dokument gospodarki leśnej*). Wszelkie zabiegi, czyli wytyczne planu przeprowadzane w lasach, mogą w mniejszym lub większym stopniu wpływać na środowisko. Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024 poz. 1112 ze zm.), zwanej dalej ustawą OOOŚ, organy opracowujące projekty wymienione w art. 46 tej ustawy, są zobligowane do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania danego projektu na środowisko. Ustawa ta zobowiązuje Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe do posiadania dokumentu strategicznej oceny oddziaływania planu dla danego nadleśnictwa, dla którego wykonano PUL.

1.1 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognozę sporządzono do „Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Cybinka na okres od 01.01.2026 roku do 31.12.2035 roku” zwanego dalej projektem Planu lub projektem PUL (w skrócie pPUL).

Wykonanie Prognozy Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu wynika bezpośrednio z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko: *„Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty: (...) planów lub programów w dziedzinie (...) leśnictwa (...)”*. Szczegółowy zakres Prognozy znajduje się w art. 51 ww. ustawy.

Głównym celem opracowanej Prognozy było przeanalizowanie zapisów znajdujących się w projekcie Planu Urządzenia Lasu w odniesieniu do ich wpływu na środowisko przyrodnicze. Analiza ta polegała głównie na sprawdzeniu, czy zapisy nie wpływają negatywnie na środowisko naturalne, a w szczególności na stan zachowania gatunków grzybów, roślin, zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, objętych ochroną prawną oraz wymienionych jako cenne z punktu widzenia Unii Europejskiej w Dyrektywach Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa oraz 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Analizie poddano całość zabiegów zapisanych w projekcie Planu Urządzenia Lasu. Szczególną uwagę przywiązywano do obszarów Natura 2000, znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Cybinka. Do analizy wykorzystano dane o środowisku, zamieszczone m.in. w:

- zaktualizowanym programie ochrony przyrody;
- standardowych formularzach danych dla obszarów Natura 2000;
- planach zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 (oraz projektów tych dokumentów);
- rejestrach form ochrony przyrody Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

Jednym z podstawowych zadań było przypisanie wskazań gospodarczych uwzględnionych w projekcie Planu Urządzenia Lasu do określonych przedmiotów ochrony zlokalizowanych na gruntach Nadleśnictwa Cybinka. Oceny dokonano na podstawie analiz przy użyciu tabel macierzy. Tabele macierzy pozwalają przy pomocy wartości liczbowych określić wpływ

projektowanych działań gospodarczych m.in. na chronione siedliska przyrodnicze oraz na gatunki podlegające ochronie prawnej.

W pierwszej części Prognozy zawarto ogólne informacje na temat podstawy prawnej i powiązań z innymi dokumentami, krótki opis Planu Urządzenia Lasu, informacje o źródłach danych oraz metodach wykorzystywanych w trakcie sporządzania Prognozy, a także możliwym oddziaływaniu transgranicznym. Nadleśnictwo jest położone w strefie granicznej państwa, jednak zdecydowaną większość terenu przygranicznego stanowi rzeka Odra, a przy samym pasie granicznym nie znajdują się drzewostany w zarządzie nadleśnictwa. Pododdziały w zarządzie znajdują się jedynie przy granicy międzywała (słupki graniczne biegną koroną wału) i są oddalone od linii środka Odry będącej granicą państwa. Zatem nie stwierdzono, aby realizacja zapisów przedmiotowego projektu Planu mogła oddziaływać negatywnie transgranicznie na środowisko.

Nie stwierdzono znacząco negatywnego wpływu zapisów zawartych w projekcie Planu na przyrodę i cele ochrony obszarowych form ochrony. Wskazane zarówno w POP, jak i w Prognozie sposoby minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu planowanych działań na gatunki oraz ich siedliska wydają się być wystarczające do zapewnienia im właściwej ochrony podczas prowadzonej gospodarki leśnej.

W projekcie Planu opisane zostały zagrożenia: abiotyczne, biotyczne oraz antropogeniczne. W Prognozie określone zostały także płaszczyzny potencjalnych kolizji pomiędzy gospodarką leśną, a ochroną przyrody oraz zmiany mogące zaistnieć w przypadku braku realizacji Planu. Wynika z nich, iż zapisy umieszczone w projekcie Planu formułowane są w sposób mający na celu zminimalizowanie potencjalnych kolizji. W przypadku omawianego terenu nie stwierdzono znaczących kolizji pomiędzy projektowaną gospodarką leśną a celami ochrony przyrody.

Określono również, jakie będzie oddziaływanie zapisów Planu Urządzenia Lasu na elementy wymienione w art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Wykazano, że oddziaływanie projektu Planu na zwierzęta, rośliny, powierzchnię ziemi oraz zabytki i dobra materialne będzie miało charakter neutralny. W odniesieniu do bioróżnorodności, ludzi, wody, klimatu, powietrza oraz zasobów naturalnych oddziaływanie będzie miało charakter pozytywny.

W stosunku do istniejących obiektów i obszarów chronionych przeprowadzona analiza wykazała brak negatywnego oddziaływania w związku z realizacją planowanych w projekcie PUL zabiegów.

Opisano również przewidywane oddziaływanie na integralność obszarów Natura 2000 oraz przedstawiono rozwiązania mające na celu poprawienie wpływu zapisów Planu na elementy podlegające ochronie. Integralność obszaru to jego zewnętrzna i wewnętrzna spójność, czyli trwałość zachowania celów ochrony, dla których został wyznaczony dany obszar. Plan nie zawiera zapisów o zmianie sposobu wykorzystania terenu czy jego istotnym przekształceniu.

W Planie istnieje szereg zapisów ograniczających negatywne oddziaływanie planowanych zabiegów gospodarczych. Dla wszystkich leśnych siedlisk przyrodniczych na obszarze Nadleśnictwa Cybinka typy drzewostanów oraz orientacyjne składy upraw przyjęto w oparciu o opracowanie glebowo-siedliskowe oraz zalecenia ogólne dla całej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze dla drzewostanów o kierunku przyrodniczym. Rodzaje rębni przyjęto według Zasad Hodowli Lasu. Intensywność i sposób wykonywania cięć i zabiegów pielęgnacyjnych dostosowano do potrzeb konkretnego drzewostanu i siedliska, uwzględniając tym samym potrzebę zachowania trwałości lasów. W projekcie Planu zaproponowano zapisy dotyczące pozostawiania pojedynczych starszych drzew, fragmentów

starodrzewu, fragmentów lasu nieobjętych gospodarowaniem, sprzyjając tym samym zachowaniu siedlisk dla wielu gatunków kręgowców i bezkręgowców.

Dodatkowo, zapisy zawarte w Planie są modyfikowane podczas jego realizacji. W momencie stwierdzenia występowania cennych gatunków lub siedlisk Nadleśniczy Nadleśnictwa Cybinka na podstawie decyzji może wyłączyć dane wydzielanie z realizacji zabiegów przewidzianych w projekcie Planu Urządzenia Lasu.

Przeprowadzona analiza jednoznacznie wykazała, że zaprojektowane w PUL zabiegi nie wpłyną negatywnie na stan zachowania środowiska i walorów przyrodniczych, zarówno na gruntach Nadleśnictwa Cybinka, jak i w ich bezpośrednim otoczeniu. Realizacja zapisów projektu Planu nie będzie również wpływać znacząco negatywnie na siedliska, gatunki roślin i zwierząt będące przedmiotem ochrony na obszarach Natura 2000, nie zaburzy spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych będących warunkami trwałości populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla których zaprojektowane zostały obszary Natura 2000. Stosowane dotąd oraz zalecane obecnie metody działań we właściwy sposób chronić będą różnorodność siedlisk i gatunków na terenach leśnych, głównie dzięki prowadzeniu racjonalnej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w myśl zasad przyjętych w projektowanym Planie Urządzenia Lasu.

Zakres prac nad Prognozą obejmuje również wykonanie mapy przeglądowej walorów przyrodniczych oraz mapy przeglądowej obszarów chronionych oraz gatunków i siedlisk Natura 2000 na tle planowanych zabiegów gospodarczych.

Nadleśnictwo Cybinka jest jednym z 20 nadleśnictw znajdujących się w zasięgu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze.

Ogólna powierzchnia lasów wszystkich własności w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka **wynosi 22 170,51 ha**, natomiast lesistość omawianego obszaru wynosi **60,47%**. Lasy Państwowe stanowią 99,07% lasów w omawianych granicach powierzchni lasów wszystkich własności.

Projekt Planu nie zawiera zapisów wyznaczających ramy do realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Brak realizacji zapisów projektu Planu może skutkować między innymi: niekorzystnymi z gospodarczego punktu widzenia zmianami w strukturze wiekowej drzewostanów, nieuregulowaniem pozyskiwania drewna, zaburzeniem w dostarczaniu na rynek jednego z najbardziej „czystych ekologicznie” i odnawialnych surowców, jakim jest drewno, przekształceniem siedlisk leśnych wykształconych w warunkach antropogenicznych, zanikaniem stanowisk ciepłolubnych gatunków roślin i zwierząt.

W ramach oddziaływania ustaleń projektu Planu na środowisko przeanalizowano:

- Oddziaływanie na formy ochrony przyrody - nie stwierdzono, aby zaprojektowane działania miały negatywny wpływ na cele ochrony rezerwatów, obszarów Natura 2000, obszarów chronionego krajobrazu, pomników przyrody, użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.
- Oddziaływanie na ludzi - stwierdzono brak negatywnego oddziaływania zapisów projektu Planu.
- Oddziaływanie na różnorodność biologiczną na trzech poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym - stwierdzono, że realizacja projektu Planu, przy uwzględnieniu zaleceń wynikających z Programu ochrony przyrody, nie spowoduje powstania negatywnego oddziaływania na środowisko w tym aspekcie.

- Oddziaływanie na chronione gatunki - realizacja zapisów projektu Planu, przy uwzględnieniu zaleceń wynikających z Programu ochrony przyrody, nie wpłynie negatywnie na populacje chronionych gatunków. W szczególności stwierdzono, że gospodarka leśna prowadzona w myśl ocenianego projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Cybinka nie jest szkodliwa dla zachowania chronionych gatunków we właściwym stanie ochrony.
- Oddziaływanie na wodę - ustalenia projektu Planu nie wpłyną negatywnie na wody znajdujące się na terenie Nadleśnictwa.
- Oddziaływanie na powietrze - nie stwierdzono możliwości negatywnego wpływu na powietrze atmosferyczne.
- Oddziaływanie na powierzchnię ziemi - nie stwierdzono, aby projekt Planu negatywnie oddziałował na powierzchnię ziemi.
- Oddziaływanie na krajobraz - postrzeganie krajobrazu jest rzeczą bardzo subiektywną, dlatego większość zmian w środowisku, jakie powstają w efekcie realizacji projektu Planu może być oceniana w różny sposób. Charakter zapisów dokumentu pozwala jednak dojść do przekonania, że zasadniczo realizacja ustaleń dokumentu nie oddziałuje negatywnie na krajobraz.
- Oddziaływanie na klimat - oceniono, że projekt Planu oddziałuje pozytywnie na klimat ze względu na kształtowanie ekosystemu leśnego, który z założenia wpływa na łagodzenie warunków klimatycznych.
- Oddziaływanie na zasoby naturalne - głównym celem planowania urządzeniowego jest zapewnienie trwałości i ciągłości użytkowania zasobów przyrodniczych, głównie odnawialnego surowca, jakim jest drewno. Realizacja projektu Planu spowoduje utrzymanie się zasobów drzewnych na poziomie zbliżonym do aktualnego.
- Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej - nie stwierdzono negatywnego oddziaływania w tym zakresie.

Analizę rozwiązań alternatywnych i wybór najkorzystniejszego wariantu przeprowadzono podczas całego procesu planistycznego. Wariantowanie terminowe i technologiczne było rozpatrywane głównie na etapie tworzenia zapisów w Programie Ochrony Przyrody, natomiast wariantowanie lokalizacyjne - na etapie tworzenia planów cięć rębnych i przedrębnych. Ponadto wybór najodpowiedniejszych sposobów zagospodarowania i innych elementów projektu Planu odbywał się podczas zorganizowanych spotkań: Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej.

Generalny wniosek z niniejszej Prognozy można sformułować następująco: Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Cybinka na lata 2026 -2035 nie wpłynie znacząco negatywnie na środowisko, w tym również na cele ochrony i integralność obszarów Natura 2000 oraz spójność sieci Natura 2000.

1.2.WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I TERMINÓW

Czynniki abiotyczne - Przyczyny klimatyczne, glebowe np. wiatr, zakłócenie stosunków wodnych, susza, przymrozki itp.

Czynniki biotyczne - Czynniki „ożywione”: owady, grzyby, zwierzyzna, bakterie itp.

Czyszczenia późne (CP) - Zabiegi w młodnikach polegające na usuwaniu drzew przeszkadzających wzrostowi wybranych, najlepszych osobników lub biogrup.

Czyszczenia wczesne (CW) - Zabiegi w nieco starszych uprawach polegające na tzw. „selekcji negatywnej”, czyli usuwaniu drzew chorych, złych jakościowo, przegęszczceń, niekorzystnych domieszek itp. Na potrzeby niniejszej Prognozy, łączone w analizach z czyszczeniami późnymi.

DP - Dyrektywa ptasia - dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.

DS - Dyrektywa siedliskowa - dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Etat cięć użytków rębnych (miąższościowy) - Określa maksymalną możliwą do pozyskania miąższość drewna w użytkowaniu rębnym.

FSC - Certyfikat gospodarki leśnej potwierdzający, że prowadzona gospodarka uwzględnia w swoich zasadach reguły ekonomiczne, społeczne i przyrodnicze.

Grunty nadleśnictwa - Jeżeli w tekście mowa jest o „gruntach nadleśnictwa” oznacza to grunty Skarbu Państwa będące w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka.

IOL - Instrukcja ochrony lasu - branżowy dokument zawierający wytyczne w zakresie przeciwdziałania różnorodnym zagrożeniom jakim może być poddany las.

IUL - Instrukcja urządzania lasu - branżowy dokument zawierający szczegółowe wytyczne dotyczące sposobu sporządzania planu urządzenia lasu.

KDO - Drzewostan przygotowany do odnowienia w ramach rębni złożonej - wycięte, ale nie odnowione jeszcze gniazda. Jest to stan przejściowy, po którym drzewostan przechodzi w klasę odnowienia.

KO - Klasa odnowienia. Do klasy odnowienia zaliczane są drzewostany, w których rozpoczęto proces przebudowy rębnią złożoną i w których występuje odnowienie na co najmniej 30% powierzchni (50% w rębniach innych niż gniazdowe i stopniowe).

KZP - Komisja założeń planu. Narada z udziałem instytucji zewnętrznych (np. regionalnej dyrekcji ochrony środowiska), podczas której zapadają ustalenia dotyczące szczegółowych wytycznych sporządzania planu urządzenia lasu.

LMN - Leśna Mapa Numeryczna. Zestaw map (warstw) w postaci elektronicznej, sporządzonych według ściśle określonych zasad, powiązany z SILP-em, służący wizualizacji danych oraz analizom przestrzennym.

Melioracje agrotechniczne - System zabiegów polegających na odpowiednim przygotowaniu powierzchni do odnowienia, usunięcie podszytów, uprzątnięcie powierzchni po zrębie itp.

Miąższość - Jest to objętość drewna mierzona w m³. Podstawowy wskaźnik zasobów. Określa się ogólną masę drewna w całym nadleśnictwie, czyli tzw. zapas drzewostanów oraz przeciętną masę na 1 hektar zwaną zasobnością.

Odnawianie - Ponowne wprowadzenie roślinności leśnej (drzew) na powierzchnię leśną, uprzednio objętą użytkowaniem rębnym. Może mieć charakter odnowienia naturalnego lub sztucznego.

OOŚ - Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko. Jest to postępowanie mające na celu ocenę oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityk, strategii, planów lub programów.

OSO (obszar ptasi) - Obszar specjalnej ochrony - obszar Natura 2000 ustanowiony w celu ochrony ptaków i ich siedlisk odpowiednim rozporządzeniem Ministra Środowiska.

OZW (obszar siedliskowy) - Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - obszar siedliskowy, który nie został jeszcze formalnie powołany rozporządzeniem Ministra Środowiska, natomiast został już zatwierdzony przez Komisję Europejską.

PGL LP - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe - państwowa jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, zarządzająca gruntami własności Skarbu Państwa.

Pielęgnowanie gleby - Są to zabiegi we wczesnych fazach młodego lasu (uprawy) polegające na usuwaniu roślinności zachwaszczającej glebę i ocieniającej młode drzewa.

Plan urządzenia lasu (PUL) - Podstawowy dokument planistyczny z zakresu gospodarki leśnej. Sporządzany jest dla każdego nadleśnictwa na okres 10 lat i określa całość zadań związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej w tym okresie. Sporządzenie planu urządzenia lasu jest obowiązkiem wynikającym z ustawy o lasach. W tekście opracowania analizowany projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Cybinka na lata 2025-2034 nazywany jest „projektem Planu”.

Powierzchniowy etat pielęgnowania drzewostanów - Określa powierzchnię przewidzianą do pielęgnowania, jaką trzeba obligatoryjnie wykonać w 10-leciu.

Prognoza oddziaływania na środowisko - Jest to dokument sporządzany w toku strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ). Prognoza jest opracowaniem analitycznym, w ramach którego dokonuje się oceny przewidywanego wpływu ustaleń ocenianego dokumentu na środowisko.

Program ochrony przyrody (POP) - Część planu urządzenia lasu. Zawiera kompleksowy opis stanu środowiska na obszarze nadleśnictwa wraz z zaleceniami ochronnymi i modyfikacjami gospodarki leśnej pod kątem ochrony przyrody.

Przebudowa - Różnego rodzaju zabiegi zmierzające do takiej zmiany w budowie i strukturze drzewostanu, aby w lepszy sposób spełniane były wszystkie funkcje lasu. Polega np. na zmianie składu gatunkowego drzewostanu, na przemianie struktury wiekowej itp.

Przedmiot ochrony - W przypadku obszaru Natura 2000 jest to gatunek lub siedlisko, dla którego ochrony utworzony został dany obszar. Te gatunki lub siedliska są wyszczególnione w SDF-ie z oceną ogólną A, B lub C. Gatunki wyszczególnione w SDF-ie z oceną D nie są przedmiotami ochrony jednak nadal są chronione zgodnie z odpowiednimi Dyrektywami.

PZO - Plan zadań ochronnych - dokument sporządzany bezterminowo dla obszarów Natura 2000, na podstawie którego realizowana jest ochrona obszaru.

BRAK WSK - brak wskazań, powierzchnie gdzie możliwe jest zastosowanie gospodarki leśnej jednak odstępuje się od jej wykonania

BRAK ZADAŃ (BZ) - wydzielenia przede wszystkim nieleśne dla których w dokumentacji nie planuje się działań z zakresu gospodarki leśnej jednak możliwe iż odpowiednie dokumenty zawierają dla nich zapisy spoza zakresu leśnictwa (np. łąka - odpowiednio dobrane koszenie)

Rb I (zupełna) - Wycięcie lasu na powierzchni maksymalnie do 6 ha w celu odnowienia gatunków światłożądnych, głównie sosny na ubogich siedliskach, a także olszy na siedliskach olsów.

Rb II (częściowa) - Polega na stopniowym, systematycznym usuwaniu części drzew w kolejnych kilku etapach, tak aby najpierw doprowadzić do naturalnego obsiewu gatunków docelowych, a później stopniowo dopuszczać do nich więcej światła celem polepszenia wzrostu. Stosowana głównie do odnawiania drzewostanów dębowych lub bukowych.

Rb III (gniazdowa) - Polega na takim usunięciu drzewostanu, aby możliwe było odnowienie drzewostanu mieszanego (wykorzystywana w celu przebudowy drzewostanów). W pierwszej kolejności użytkowanie i odnowienie wykonywane są na niewielkich gniazdach, gdzie zapewniona jest osłona cienioznośnym gatunkom, a następnie usuwa się drzewostan między gniazdami celem odnowienia gatunkami bardziej światłożądnymi.

Rb IV (stopniowa) - Polega na stosowaniu zróżnicowanych cięć w obrębie jednej powierzchni celem odnowienia drzewostanów zróżnicowanych wiekowo i przestrzennie.

RDOŚ - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska - instytucja podległa Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, której głównym zadaniem jest nadzór nad niektórymi formami ochrony przyrody, prowadzenie ocen oddziaływania na środowisko, wydawanie decyzji środowiskowych itp.

Rębnia IIIAU, IIIBU, IVDU - Cięcia uprzątające (U) w rębniach złożonych. Polegają na wykonaniu ostatniego etapu w rębni złożonej, czyli usunięcia drzew z powierzchni między gniazdami. W efekcie tego cięcia na powierzchni pozostaje wyłącznie młode pokolenie drzew oraz ewentualnie pozostawione fragmenty starodrzewu.

Rębnie - Sposoby zagospodarowania lasu, polegające na takim usunięciu drzew z powierzchni, aby w optymalny sposób przygotować środowisko na pojawienie się młodego pokolenia drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi i świetlnymi. Zabiegi rębne, oprócz wycięcia drzewostanu, obejmują też jego odnowienie, czyli przygotowanie gleby i wprowadzenie młodego pokolenia lasu.

Rębnie złożone - Zbiorcza grupa, na którą składają się rębnie: II, III, IV przyjęta na potrzeby analiz.

SDF - Standardowy Formularz Danych. Podstawowy dokument opisujący istniejący lub projektowany obszar Natura 2000. Zawiera informacje o obszarze przesyłane do Komisji Europejskiej oraz udostępniane społeczeństwu.

Siedlisko przyrodnicze - Oznacza siedlisko przyrodnicze wymienione w załączniku I dyrektywy siedliskowej.

SILP - System Informatyczny Lasów Państwowych. Jednolity system informatyczny służący do zarządzania przedsiębiorstwem Lasy Państwowe. Zawiera m.in. dane dotyczące opisu lasu oraz zadania wynikające z planu urządzenia lasu.

SOO (obszar siedliskowy) - Specjalny obszar ochrony - obszar Natura 2000 wyznaczony w celu ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków).

Starodrzew - Na potrzeby niniejszej Prognozy przyjęto, że za starodrzew uznaje się drzewostan, w którym wiek gatunku panującego jest większy niż 100 lat lub wiek gatunku panującego jest większy niż przyjęty dla tego gatunku wiek rębności. Do tej grupy włączono także spełniające to kryterium drzewostany w KO i KDO.

Trzebieże (TW - trzebieże wczesne lub TP - trzebieże późne) - Zabiegi w starszych drzewostanach (zazwyczaj od ok. 20 lat do czasu użytkowania rębego) polegające na selekcji pozytywnej, czyli wyborze najlepszych drzew i usuwaniu osobników, które im przeszkadzają we wzroście. Usuwane są pojedyncze drzewa, zazwyczaj niezgodne z typem drzewostanu lub typem siedliskowym lasu oraz drzewa, które wykazują objawy zamierania (przegluszone).

TSL - Typ siedliskowy lasu. Jednostka klasyfikacji siedlisk leśnych ustalona na podstawie badań gleby oraz opisu runa i drzewostanu. TSL opisuje potencjalne możliwości produkcji siedliska w zależności od trzech czynników: żyzności gleby, jej wilgotności oraz położenia w terenie (wysokość n.p.m., makrorzeźba). Siedliska dzielą się na bory, bory mieszane, lasy mieszane i lasy a w ramach tych grup na suche, świeże, wilgotne, bagienne i łęgowe.

Typ drzewostanu (TD) - Specyficzny skład gatunkowy warstwy drzew, który powinien być zachowany na danym terenie jako perspektywiczny cel hodowlany; zależnie od funkcji lasu może on przyjmować kierunek gospodarczy lub ochronny. W TD zapisuje się gatunki wg rosnącego udziału, np. TD: So-Jd-Db oznacza, że w wieku dojrzałości drzewostan powinien się składać w większości z dębu, z mniejszym udziałem jodły i sosny.

Ustawa OOS - Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2023 r., poz. 1094 ze zm.)

Użytkowanie przedrębne - Dotyczy pozyskania drewna w drzewostanach młodszych, w efekcie wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych: czyszczeń późnych i trzebieży.

Użytkowanie rębne - Dotyczy pozyskania drewna w efekcie realizacji rębni, czyli procesu usunięcia starego drzewostanu i odnowienia powstałej powierzchni młodym. Użytkowanie rębne ma więc miejsce w drzewostanach starych, dojrziałych.

Zabiegi pielęgnacyjne - Zbiorcza grupa zabiegów na potrzeby analiz, w skład której wchodzi czyszczenia i trzebieże.

Zalesianie - Wprowadzenie roślinności leśnej na powierzchnię nie będącą lasem - łąkę, pastwisko, rolę, nieużytek itp.

Zasięg nadleśnictwa - Terytorialny zasięg działania nadleśnictwa obejmujący zarówno grunty będące w stanie posiadania nadleśnictwa, jak też wszystkie pozostałe grunty (zazwyczaj są to granice gmin i powiatów).

ZHL - Zasady hodowli lasu - branżowy dokument w leśnictwie określający sposoby prowadzenia gospodarki leśnej.

Skróty nazw typów siedliskowych lasu

Bs - Bór suchy - ubogie siedlisko na glebach piaszczystych o opadowym typie gospodarki wodnej oraz bardzo ubogim runem często liczne są porosty (w tym chrobotki). Drzewostan tworzy sosna o niskiej bonitacji. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Cladonio-Pinetum*.

Bw - Bór wilgotny - ubogie ale wilgotne siedlisko z dość płytkim lustrem wody gruntowej oraz bujnym ale ubogim gatunkowo runem trawiasto-krzewinkowo-mszystym. Drzewostan tworzy przewaga sosny (rzadziej Św) z domieszką Brzo lub Brzb. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Molinio caeruleae-Pinetum*.

Bśw - Bór świeży - siedlisko ubogie, na piaszczystych przepuszczalnych glebach, korzystnie uwilgotnione, bez śladów wpływów wód gruntowych do głębokości ok. 2 metrów. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Leucobryo-Pinetum*.

BMśw - Bór mieszany świeży - siedlisko nieco żyzniejsze od Bśw, korzystnie uwilgotnione bez istotnych śladów wpływu wód gruntowych na profil glebowy, zazwyczaj na glebach bielcowych, rdzawych. W drzewostanie oprócz sosny pojawiają się w niewielkim udziale gatunki lasów liściastych (dąb bezszypułkowy, grab, lipa). Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Quercus-Pinetum* lub *Calamagrostio-Quercetum*.

BMw - Bór mieszany wilgotny - siedlisko o podobnej żyzności jak BMśw, ale z widocznym wpływem wody w profilu glebowym. Drzewostan zazwyczaj iglasty, z dużym udziałem lub panowaniem świerka, niewielkim udziałem gatunków drzew liściastych i obfitym podszytem złożonym z kruszyny, jarzębu, świerka. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Quercus-Pinetum molinietosum*.

LMśw - Las mieszany świeży - siedlisko mezotroficzne na przejściu między ubogimi borami a żyznymi lasami, korzystnie uwilgotnione. Charakteryzuje się współwystępowaniem gatunków liściastych i iglastych. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Galio-Carpinetum*, *Calamagrostio-Quercetum* lub *Luzulo-Fagetum*.

LMw - Las mieszany wilgotny - mezotroficzne siedlisko lasów mieszanych z wpływem wody gruntowej na procesy glebowe. Drzewostan tworzy zazwyczaj dąb szypułkowy ze świerkiem, sosną, lipą, grabem. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Galio-Carpinetum*.

Lśw - Las świeży - zajmuje siedliska żyzne i bardzo żyzne, świeże; występuje na glebach brunatnych, przeważnie wylugowanych, niekiedy kwaśnych lub właściwych, glebach płowych właściwych, z próchnicą mulłową lub mullem typowym.

Lw - Las wilgotny – siedlisko żyznych lasów nieco silniej uwilgotnione niż Lśw. W drzewostanie, oprócz gatunków grądowych pojawiają się gatunki łęgow – olsza, jesion, wiąz. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Galio-Carpinetum* lub *Ficario-Ulmetum*.

OIJ - Ols jesionowy – siedlisko żyznych lasów łęgowych, powstałych na madach lub murszach w dolinach rzecznych. Drzewostan zazwyczaj zbudowany jest przez olszę i jesion z domieszką gatunków grądowych: lipy, graba i dębu. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Fraxino-Alnetum*.

OI - Ols – siedlisko żyznych lasów na torfach niskich. Ma charakter bagienny. Drzewostan tworzy najczęściej olsza, a podszyt głównie kruszyna. Dno lasu jest bardzo często podtopione, zabagnione, o kępkowo-dolinkowej strukturze. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Ribeso nigri-Alnetum*.

Lł - Las łęgowy – siedlisko wykształcające się w dolinach rzecznych, na madach lub murszach. Drzewostan tworzy wiele gatunków liściastych, w tym topole i wierzby. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Fraxino-Alnetum* lub *Ficario-Ulmetum*.

1.3 WYKONAWCY

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Nadleśnictwa Cybinka została wykonana przez TAXUS UL, wg stanu na 01.01.2026 roku.

2. INFORMACJE OGÓLNE

2.1 PODSTAWA PRAWNA I ZAKRES PROGNOZY

Konieczność sporządzania dokumentu mającego na celu dokonanie oceny oddziaływania na środowisko planu lub programu wynika z przepisów prawa wspólnotowego, w szczególności z wymienionych dalej dyrektywy siedliskowej i dyrektywy SEA. Natomiast na gruncie prawa krajowego, podstawy ku temu oraz szczegółowe uwarunkowania zawarte są w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.), dalej: ustawa OOOŚ. W art. 46 określono, dla jakich projektów dokumentów przeprowadza się strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko. Plan urządzenia lasu, ze względu na swą zawartość i zakres planowanych działań może spełniać warunki określone w ust. 2 lub 3 tego artykułu.

Art. 46 pkt 2 stanowi, iż obowiązkowi przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko podlegają projekty „*polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie (...) leśnictwa (...) opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*”. Ustęp 3 tego artykułu stwierdza natomiast, że obowiązkowi takiemu podlegają również plany „*(...) których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony*”.

Ustawa OOOŚ obliguje zatem sporządzających projekty planów urządzenia lasu do przeprowadzenia oceny oddziaływania realizacji takiego planu na środowisko.

Zgodnie z art. 51 ustawy OOOŚ, organ opracowujący projekt planu sporządza Prognozę zawierającą następujące elementy:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Stosownie do treści art. 53. ustawy OOS, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie zostaje uzgodniony z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. W toku prac nad dokumentacją dla ocenianego projektu Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Cybinka uzgodnienia takie uzyskano. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim uzgodnił zakres i stopień szczegółowości Prognozy pismem z dnia 4 grudnia 2023 r., znak: WPN-II.411.5.2023.MB.

Podstawowe krajowe akty prawne, w oparciu o ustalenia których sporządzono niniejszą Prognozę to:

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.);
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.);
- ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r., poz. 2187);
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. 2024 poz. 530 ze zm.);
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 82 ze zm.);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) wraz z rozporządzeniem zmieniającym (Dz. U. z 2023 r., poz.1724);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2011 r., poz. 133 ze zm.);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 1383);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1713);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. z 2023 r., poz. 672).

Akty prawne obowiązujące w krajowym porządku prawnym stanowią transpozycję przepisów wspólnotowych, spośród których wymienić należy następujące:

- dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (dyrektywa siedliskowa);
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (dyrektywa ptasia);
- ramowa dyrektywa wodna 2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r.;

- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/35/WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu;
- dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (dyrektywa EIA);
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (dyrektywa SEA).

2.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Sporządzanie Prognozy wymaga zastosowania wielu metod analiz i ocen. Podstawową metodą jest zbiór dostępnych informacji o terenie. Zgodnie z art. 51. ust. 1 ustawy OOŚ, „*informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu*”. Pierwszym krokiem było zebranie informacji o dostępnych danych na temat występowania i lokalizacji gatunków i siedlisk chronionych (w tym będących przedmiotem ochrony na obszarach Natura 2000), położonych w granicach nadleśnictwa oraz innych danych opisujących stan środowiska przyrodniczego.

Ponieważ decydującym czynnikiem wpływu na środowisko są zaplanowane zabiegi gospodarcze zapisane w Planie, w formie szczegółowych wskazań, co i gdzie powinno być wykonane, podstawową metodą analizy wpływu tych zabiegów na środowisko jest porównanie w układzie przestrzennym rozmieszczenia zaplanowanych zabiegów z danymi o elementach środowiska przyrodniczego. Analizę tę przeprowadzono w dwóch postaciach:

- porównanie przestrzenne za pomocą technik GIS,
- zestawienie danych w tabelach, uzyskanych z bazy danych zawierającej informacje o planowanych zabiegach.

Narzędzia GIS umożliwiły wykonanie przestrzennych analiz rozmieszczenia zaplanowanych zabiegów w odniesieniu do lokalizacji wybranych obiektów przyrodniczych takich jak: miejsca występowania gatunków ptaków, siedliska przyrodnicze, obiekty chronione itd. W pierwszej kolejności dokonano wytypowania obszarów zainteresowania, czyli znanych stanowisk występowania gatunków będących celem ochrony obszaru Natura 2000, siedlisk przyrodniczych, stanowisk rzadkich gatunków roślin i zwierząt, obszarów będących potencjalnymi siedliskami bytowania gatunków zwierząt. Na tak wytypowane obszary zostały nałożone mapy (warstwy) zaplanowanych zabiegów. W ten sposób zostały wytypowane potencjalne obszary konfliktowe (dla tej analizy), które zostały następnie szczegółowo przeanalizowane pod kątem rodzaju wykonywanego zabiegu i stopnia wpływu tego zabiegu na określony gatunek (siedlisko gatunku), siedlisko przyrodnicze.

Dla wytypowanych obszarów konfliktowych zostały wykonane tabele pomocnicze w formie wykazów i zestawień sumarycznych. Tabele te uzyskano w wyniku kwerend do bazy danych nadleśnictwa. Zawierały one wykazy wydzieleń leśnych w ramach określonych obszarów konfliktowych z wyszczególnionymi rodzajami zabiegów oraz powierzchnią tych zabiegów. Uzyskane wykazy i zestawienia były analizowane i oceniane a wyniki tych analiz zostały wyszczególnione w macierzach danych.

Zabiegi pogrupowano następująco: rębnie (z podziałem na formy rębni), cięcia pielęgnacyjne (TP, TW, CW, CP i CP-P) i pozostałe zabiegi na zrębach i w uprawach (odnowienia, pielęgnacje). Łączna powierzchnia zaplanowanych zabiegów, to powierzchnia dwóch pierwszych grup: rębni i cięć pielęgnacyjnych.

Oceny poszczególnych parametrów środowiska oraz wpływu projektu Planu na te parametry polegały głównie na ocenie eksperckiej, wynikającej z przeprowadzonych wcześniej analiz i uzyskanych tabel i zestawień.

Dla gatunków zwierząt występujących na terenie Nadleśnictwa, dla których brak danych przestrzennych, przeprowadzono analizy eksperckie polegające na ocenie wpływu zapisów pPUL na potencjalne siedliska (optymalne) gatunków zwierząt. Metoda ta pozwala ustalić prognozę oceny wpływu zapisów pPUL na populacje zwierząt, o których wiemy, że bytują na danym terenie, natomiast nie znamy ich rozmieszczenia w środowisku.

W przypadku ptaków z załącznika I DP występujących na terenie Nadleśnictwa, w granicach obszarów ochrony ptaków Natura 2000, dokonano analizy wpływu zabiegów gospodarczych na ich siedliska zdefiniowane rewirami występowania. W ramach Prognozy zostały przywołane zestawienia i tabele zamieszczone w programie ochrony przyrody i elaboracie. W większości przypadków odwoływano się do tabel i zapisów projektu Planu, bez ich szczegółowego przytaczania w Prognozie, ze względu na konieczność zachowania logicznego układu oraz spójności opracowania.

Przy określaniu wymagań ekologicznych oraz zagrożeń dla poszczególnych gatunków i siedlisk korzystano z publikacji MŚ „Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - przewodnik metodyczny” oraz raportów GIOŚ z monitoringu środowiska. W przypadku ustalania naturalnych składów gatunkowych drzewostanów w ramach zbiorowisk leśnych, oparto się na pracy „Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski” pod red. J. M. Matuszkiewicza (2007).

2.3 ZAWARTOŚĆ PLANU URZĄDZENIA LASU

Zawartość Planu określa Instrukcja Urządzania Lasu (IUL). Ogólne wytyczne zamieszczone w IUL mogą być następnie uszczegóławiane i modyfikowane w trakcie KZP.

Plan składa się z następujących części składowych:

1. dane z inwentaryzacji lasu,
2. analiza gospodarki leśnej w minionym okresie,
3. program ochrony przyrody,
4. część planistyczna,
5. materiały kartograficzne.

Części te zawarte są w następujących tomach:

Tom I - Elaborat zawierający:

1. opis ogólny Nadleśnictwa,
2. zestawienia zbiorcze danych inwentaryzacyjnych (raporty w formie tabel i wykazów),
3. analizę gospodarki leśnej w minionym okresie gospodarczym,
4. podstawy gospodarki przyszłego okresu, w tym cele i zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach wielofunkcyjnych oraz przewidywane sposoby ich realizacji,
5. określenie etatów cięć użytkowania głównego,

6. zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego (rębnego i przedrębnego),
7. zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu, w tym zalesień gruntów przeznaczonych do zalesienia, odnowienia lasu oraz pielęgnowania upraw i młodników,
8. określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej,
9. określenie kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej,
10. określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji.

Tom I - Program ochrony przyrody Nadleśnictwa obejmujący:

1. kompleksowy opis stanu przyrody w Nadleśnictwie, z uwzględnieniem lasów innych form własności w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa,
2. podstawowe zadania z zakresu ochrony przyrody i sposoby realizacji tych zadań,
3. mapę walorów przyrodniczo-kulturowych.

Tom II - Szczegółowe dane inwentaryzacyjne są zebrane dla każdego obrębu w oddzielny tom, w skład którego wchodzi:

1. opis taksacyjny lasu,
2. zestawienie i tabele zbiorcze:
 - wykaz projektowanych cięć rębnych,
 - wykaz projektowanych cięć przedrębnych,
 - wykaz wskazań gospodarczych w zakresie hodowli lasu.

Ostatnim elementem składowym Planu są mapy tematyczne w różnej skali.

2.4 GŁÓWNE CELE PLANU URZĄDZENIA LASU

Wg IUL do głównych celów i zadań urządzania lasu należą:

1. Inwentaryzacja oraz ocena stanu lasu, w tym siedlisk i drzewostanów, wraz ze sporządzeniem syntetycznego opisu taksacyjnego poszczególnych wyłączeń taksacyjnych, a także wykonaniem odpowiednich zestawień zbiorczych;
2. Rozpoznanie walorów przyrodniczych w lasach oraz określenie sposobów postępowania gospodarczego z uwzględnieniem potrzeb z zakresu ochrony przyrody;
3. Rozpoznanie podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska;
4. Zebranie informacji w sprawie programu ochrony przyrody, w tym dotyczących obszaru Natura 2000, wraz z aktualizacją i weryfikacją dotychczasowego programu ochrony przyrody;
5. Sformułowanie celów, zasad i sposobów realizacji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
6. Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania ustaleń planu urządzania lasu na środowisko wraz z opracowaniem wymaganej prognozy;
7. Rozpoznanie ekonomicznych warunków gospodarki leśnej oraz określenia spodziewanych efektów ekonomicznych tej gospodarki w urządzanym nadleśnictwie;
8. Określenie długo- oraz średniookresowych hodowlanych i technicznych celów gospodarki leśnej dla urządzanego obiektu, umożliwiających formułowanie celów doraźnych w poszczególnych drzewostanach;

9. Projektowanie pożądanych typów drzewostanów oraz możliwie zróżnicowanej budowy lasu (wiekowej i przestrzennej);
10. Ustalenia etatów cięć głównego użytkowania lasu (rębego oraz przedrębnego);
11. Projektowanie odnowień, zalesień oraz zadań z zakresu pielęgnowania lasu;
12. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej;
13. Określenie kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej w lasach;
14. Określenie potrzeb w zakresie remontów oraz budowy infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji;
15. Zobrazowania przestrzennego, w formie odpowiednich map, podstawowych danych o urządzanym obiekcie, dotyczących szczególnie: obszarów chronionych i funkcji lasu, wyników inwentaryzacji oraz wybranych zadań gospodarki leśnej;
16. Sporządzenia ogólnego opisu lasów, zawierającego m.in.: ogólną charakterystykę urządzanego obiektu, analizę gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu, analizę stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem kierunku ich rozwoju oraz pożądanego stanu, cele gospodarki przyszłej, program ochrony przyrody, zestawienia przewidywanych zadań (obligatoryjnych oraz fakultatywnych, zwanych dalej wskazaniem) oraz prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec planowanego okresu gospodarczego.

Realizacja trwale zrównoważonej gospodarki leśnej na poziomie planu urządzenia lasu dotyczy określenia długo- i średniookresowych celów. Celem długookresowym jest utrzymanie ekosystemu leśnego w stanie dynamicznej równowagi, stabilnego i spełniającego możliwie wiele funkcji. Jest to realizowane przez określenie typów drzewostanów (celu hodowlanego), jako podstawowego wyznacznika dalszego planowania oraz przez dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu.

Cele średniookresowe to osiągnięcie przez drzewostany kolejnych faz rozwojowych najbardziej zgodnych z naturalnym cyklem rozwoju ekosystemu leśnego i z jednoczesnym zapewnieniem jak najlepszej jakości drzewostanu. Jest to realizowane poprzez ustalenie wskazań i wytycznych dla poszczególnych gospodarstw, lasów ochronnych, zapewnienie pożądanego ładu czasowego i przestrzennego, ustalenie wskazań dotyczących przebudowy drzewostanów oraz określenie zadań z zakresu hodowli lasu, ochrony lasu i ochrony przyrody.

Głównym celem opracowania projektu planu urządzenia lasu jest umożliwienie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej przy możliwie jak największym zróżnicowaniu biologicznym oraz zapewnienie równowagi między wszystkimi koniecznymi funkcjami lasu. Pod względem prawnym oznacza to, że gospodarowanie lasem i jego zasobami może odbywać się tylko według ważnego planu urządzenia lasu.

2.5 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PLANU URZĄDZENIA LASU

Zgodnie z Ustawą OOŚ Art. 51. pkt. 2.2.d. dokumentami międzynarodowymi, istotnymi z punktu widzenia realizacji Planu są:

- **Konwencja o różnorodności biologicznej - obowiązująca od dnia 5 czerwca 1992 roku (Dz. U. z 2002 r., Nr 184, poz. 1532), podpisana podczas konferencji „Szczyt Ziemi” w Rio de Janeiro**

Dokument został ratyfikowany przez Polskę w dniu 18 stycznia 1996 r. Na główne cele Konwencji składają się przede wszystkim: ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie.

Strony Konwencji w miarę możliwości i potrzeb zobowiązane są m. in. do:

- opracowania (...) programów dotyczących ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej (Art. 6);
- identyfikacji procesów i kategorii działań, które mają lub mogą mieć znaczny negatywny wpływ na ochronę i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej, oraz monitoringu ich skutków (Art. 7);
- ustanawiania systemu obszarów chronionych lub obszarów, na których muszą być podjęte specjalne działania w celu ochrony różnorodności biologicznej (Art. 8);
- zarządzania zasobami przyrodniczymi zarówno na obszarach objętych ochroną, jak i poza ich granicami (Art. 8);
- wspierania ochrony ekosystemów i naturalnych siedlisk oraz utrzymania zdolnych do życia populacji gatunków w ich naturalnym otoczeniu (Art. 8);
- zapobiegania wprowadzaniu, kontrolowania lub tępienia tych obcych gatunków, które zagrażają naturalnym ekosystemom, siedliskom i gatunkom (Art. 8).

- **Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk podpisana 19 września 1979 r. w Brnie (tzw. Berneńska) - (Dz. U. z 1996 r., Nr 58, poz. 263)**

Polska ratyfikowała ten dokument w dniu 13 września 1995 roku. Jej celem jest ochrona gatunków dzikiej flory i fauny oraz ich siedlisk naturalnych ze szczególnym uwzględnieniem taksonów i siedlisk, dla których działania ochronne wymagają współpracy kilku państw. Szczególnie ważne są tutaj gatunki ginące i zagrożone, w tym wędrowne.

W Konwencji wskazano przede wszystkim na konieczność uwzględnienia potrzeby ochrony obszarów chronionych w politykach dotyczących planowania i rozwoju, tak aby uniknąć lub zmniejszyć pogarszanie się ich stanu oraz na zwracanie szczególnej uwagi na ochronę obszarów ważnych dla gatunków wędrownych, które są odpowiednio usytuowane na szlakach wędrówek i spełniają rolę terenów zimowania, odpoczynku, żerowania, rozmnażania.

- **Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, uchwalona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. (Dz. U. z 2003 r., Nr 2, poz. 17) (tzw. Bońska)**

W Polsce weszła ona w życie z dniem 1 maja 1996 roku. Skupia się na ochronie zagrożonych wyginięciem zwierząt wędrownych. Dokument podaje listę gatunków zwierząt, wobec których

kraje ratyfikujące Konwencję zobowiązują się do ochrony wymienionych gatunków oraz ich siedlisk oraz do zapobiegania niekorzystnemu oddziaływaniu na dane gatunki.

- **Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, podpisana w Ramsar dnia 2 lutego 1971 r. (Dz. U. z 1978 r., Nr 7, poz. 24 z późn. zm.)**

W Polsce ratyfikowana została w dniu 22 marca 1978 roku. Wskazuje na potrzebę zachowania obszarów wodno-błotnych oraz ptactwa wodnego. Jej główne cele to ochrona, utrzymanie oraz racjonalne użytkowanie zasobów wędrownego ptactwa wodnego. Sygnatariusze Dokumentu zobowiązują się do następujących działań:

- dbałość o utrzymanie obszarów wodno-błotnych zamieszczonych w Spisie Obszarów Wodno-Błotnych o Międzynarodowym Znaczeniu,
- tworzenie rezerwatów przyrody na obszarach wodno-błotnych zarówno zamieszczonych, jak i niezamieszczonych w Spisie,
- popieranie prac badawczych oraz wymiany informacji i publikacji na temat obszarów wodno-błotnych oraz flory i fauny.

- **Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. (Dz. U. z 1976 r., Nr 32, poz. 190)**

Ratyfikowana przez Polskę w dniu 29 czerwca 1976 roku Konwencja jako główny cel, wskazuje zapewnienie możliwie najskuteczniejszej ochrony i konserwacji oraz możliwie najbardziej aktywnej rewaloryzacji dziedzictwa kulturalnego i naturalnego stron porozumienia. W rozumieniu Dokumentu „dziedzictwem kulturalnym” nazywane są m.in.: stanowiska archeologiczne, natomiast za „dziedzictwem naturalnym” m.in.: pomniki przyrody, strefy o ściśle oznaczonych granicach, stanowiące siedlisko zagrożonych zagładą gatunków zwierząt i roślin, miejsca o ściśle oznaczonych granicach, mające wyjątkową powszechną wartość z punktu widzenia nauki, zachowania lub naturalnego piękna.

Na poziomie Wspólnoty Europejskiej brak jest szczegółowych wytycznych dotyczących prowadzenia gospodarki leśnej. Unia Europejska określa natomiast zasady postępowania w dziedzinie ochrony przyrody.

Podstawowym aktem prawnym, w którym przywołano konieczność „wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego”, jest **Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - główny akt prawa pierwotnego Unii Europejskiej (obok Traktatu o Unii Europejskiej), wcześniej pod nazwą Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą (1958-1993) oraz Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (1993-2009)**. Art. 11 Traktatu mówi o tym, że „przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Unii, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska”.

Aktami prawa wprowadzającymi w życie ustalenia Traktatu są Dyrektywy. W zakresie ochrony przyrody, na terenie nadleśnictwa mają zastosowanie głównie cztery Dyrektywy. Są to wspomniane już poprzednio dyrektywa ptasia (DP), dyrektywa siedliskowa (DS) oraz dyrektywa odpowiedzialnościowa (DO), ramowa dyrektywa wodna, dyrektywa szkodowa a także odnosząca się do procedur ocenowych, dyrektywa SEA.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U UE. 26.01.2010) - wcześniej: Dyrektywa

Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków

- **Dyrektywa Ptasia** to dokument, którego celem jest ochrona wszystkich gatunków ptaków występujących w stanie dzikim na europejskim terytorium państw członkowskich, utrzymanie ich populacji na odpowiednim poziomie oraz zachowanie, utrzymanie lub odtwarzanie biotopów i siedlisk. Wprowadza również zbiór zakazów i nakazów w stosunku do działań dotyczących populacji ptaków, ogranicza introdukcję gatunków obcych, ustala zasady i ograniczenia dotyczące gospodarczego i rekreacyjnego wykorzystania ptaków oraz nakazuje kontrolę realizacji ich ochrony oraz jej skutków. W załącznikach do Dyrektywy wyszczególnione są gatunki, dla których tworzone powinny być obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO).

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa występuje jeden Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków: PLB080004 Dolina Środkowej Odry. W granicach Nadleśnictwa znajdują się zinwentaryzowane gatunki wymienione w załączniku I DP. Gatunki i ich siedliska zostały opisane w niniejszej Prognozie.

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory - Dyrektywa Siedliskowa (Dz. U. UE.L.92.206.7 z późn. zm.)

zapewnia utrzymanie różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny (bez ptaków) i flory na europejskim terytorium państw członkowskich. Jej zapisy wskazują na utworzenie spójnej europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000, złożonej z terenów, na których znajdują się typy siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków wymienionych w załącznikach do dokumentu. Dyrektywa zawiera również szereg zakazów dotyczących gatunków objętych ochroną.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa występują pięć Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk: Torfowisko Młodno (PLH080005), Dolina Pliszki (PLH080011), Ujście Ilanki (PLH080015), Krośnieńska Dolina Odry (PLH080028) oraz Bory Chrobotkowe koło Bytomca (PLH080048). W granicach Nadleśnictwa znajdują się zinwentaryzowane siedliska przyrodnicze oraz gatunki wymienione w załączniku I i II DS. Gatunki i siedliska te zostały opisane w niniejszej Prognozie.

Dyrektywa Szkodowa określa sposoby postępowania oraz zapobiegania skutkom szkody w środowisku. W zakresie ujętym Planem, Dyrektywa odnosi się do szkody jako „mierzalnej, negatywnej zmiany w zasobach naturalnych lub mierzalnego osłabienia użyteczności zasobów naturalnych”. Szkoła oznacza również „szkodę wyrządzoną gatunkom chronionym i w siedliskach przyrodniczych, które stanowią dowolną szkodę mającą znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony takich siedlisk lub gatunków”.

Ramowa Dyrektywa Wodna - ustanawia ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej.

Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności

Unijna Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 r. pod nazwą „Przywracanie przyrody do naszego życia” została opublikowana przez Komisję Europejską w dniu 20 maja 2020 r.

Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 jest planem mającym na celu ochronę przyrody i odwrócenie procesu degradacji ekosystemów. Głównym celem strategii jest odbudowa bioróżnorodności w Europie do 2030 r. poprzez zastosowanie konkretnych działań i wypełnienie zobowiązań. Ma one zapewnić dobry stan i odporność ekosystemów.

Za jej sprawą ma powstać sieć obszarów chronionych obejmująca całą Unię Europejską i zapewniająca ochronę 30% terenów lądowych UE i 30% mórz UE. Ponadto obszary o bardzo dużej różnorodności biologicznej i wartości klimatycznej mają być objęte szczególnie ścisłą ochroną. W ramach strategii opracowano plan odnowy środowiska naturalnego UE uwzględniający konkretne zobowiązania i działania na rzecz regeneracji zniszczonych ekosystemów, m.in. ograniczenie wykorzystania pestycydów oraz zasadzenie 3 miliardów drzew.

W oparciu o tę strategię m.in. opracowano rozporządzenie (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869 (Tekst mający znaczenie dla EOG), a także Wytyczne Komisji dotyczące definicji, tworzenia map, monitorowania i ścisłej ochrony lasów pierwotnych i starodrzewów w UE, Wytyczne dotyczące gospodarki bliższej naturze i Wytyczne dotyczące zalesiania, ponownego zalesiania oraz sadzenia drzew sprzyjających bioróżnorodności.

Rozporządzenie (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869. Dokument wprowadza ramy prawne dotyczące strategii odbudowy ekosystemów i bioróżnorodności, mającej na celu poprawę stanu środowiska, zapewnienie zrównoważonego korzystania z zasobów naturalnych oraz przeciwdziałanie skutkom zmian klimatycznych. W szczególności, określa obowiązki państw członkowskich w zakresie planowania i wdrażania działań odbudowy, wyznacza priorytety ekologiczne oraz ustanawia mechanizmy monitorowania i raportowania postępów.

W kwestii obszarów leśnych rozporządzenie wskazuje środki odbudowy konieczne do zwiększenia różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych, uwzględniały ryzyko wystąpienia pożarów lasu. Rozporządzenie wskazuje, iż na poziomie państwa należy osiągnąć trend wzrostowy wskaźnika liczebności pospolitych ptaków leśnych oraz 6 z następujących wskaźników: drzewa martwe stojące, drzewa martwe leżące, udział lasów o strukturze różnowiekowej, łączność obszarów leśnych, zasoby węgla organicznego, odsetek lasów, w których dominują rodzime gatunki drzew, różnorodność gatunków drzew.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2022 r. w sprawie nowej strategii leśnej UE 2030 - zrównoważona gospodarka leśna w Europie (2022/2016(INI)). Rezolucja dotyczy roli lasów i zrównoważonej gospodarki leśnej w realizacji celów klimatycznych, środowiskowych i społeczno-gospodarczych UE. Podkreśla znaczenie lasów w pochłanianiu CO₂, ochronie bioróżnorodności i dostarczaniu usług ekosystemowych. Zwraca uwagę na potrzebę dostosowania polityki leśnej do warunków krajowych przy zachowaniu koordynacji na poziomie UE. Wskazuje na konieczność wspierania właścicieli lasów, prowadzenia badań i gromadzenia danych, by skuteczniej reagować na zmiany klimatu. Celem rezolucji jest promowanie zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej jako kluczowego elementu Europejskiego Zielonego Ładu.

Rozporządzenia 2023/1115 w sprawie udostępniania na rynku unijnymi i wywozu z Unii niektórych towarów i produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 995/2010.

Niniejsze rozporządzenie określa zasady dotyczące wprowadzania na rynek unijny, udostępniania i eksportu produktów zawierających lub powstałych z wykorzystaniem bydła, kakao, kawy, palmy olejowej, kauczuku, soi i drewna, wskazanych w załączniku I. Celem tych przepisów jest ograniczenie wpływu Unii Europejskiej na globalne wylesianie i degradację

lasów oraz zmniejszenie jej udziału w emisjach gazów cieplarnianych i utracie bioróżnorodności.

Sporządzanie Prognozy jako elementu procedury oceny oddziaływania na środowisko, jest jedną z metod, która ma zbadać, czy i w jaki sposób ustalenia Planu mogą naruszać krajowe przepisy, które powinny mieć przetransponowane zapisy z dyrektyw.

Dokumentami krajowymi, w których określono cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia Planu są:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej Podstawowe zadania z zakresu ochrony środowiska zawarte są w najwyższym dokumencie państwowym. Art. 5 ustawy zasadniczej stanowi, że: „Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”.

Zgodnie z art. 31, „ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia, moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw”.

Z kolei art. 74 mówi o tym, że: „1. Władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom. 2. Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych. 3. Każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska. 4. Władze publiczne wspierają działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska”.

Natomiast w art. 86 nałożone zostały obowiązki na wszystkich obywateli kraju: „każdy jest zobowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa”.

Ustawa o ochronie przyrody to podstawowy akt prawny regulujący kwestie ochrony przyrody w Polsce. Art. 2 ust. 1 ustawy stanowi, że: „ochrona przyrody, w rozumieniu ustawy, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: 1) dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; 2) roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; 3) zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; 4) siedlisk przyrodniczych; 5) siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; 6) tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt; 7) krajobrazu; 8) zieleni w miastach i wsiach; 9) zadrzewień”.

W przypadku obszarów Natura 2000 w art. 33 ust. 1 stwierdzono, iż „zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami”.

Ustawa o lasach jest podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie dotyczące gospodarki leśnej w lasach wszystkich form własności.

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko zawiera szczegółowe

procedury w zakresie dokonywania oceny oddziaływania planów lub przedsięwzięć na środowisko. Dodatkowo ustawa wskazuje, w jaki sposób zapewniony musi być udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz jakie informacje i w jaki sposób mogą być udostępniane społeczeństwu.

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 czerwca 2018 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju.

Polityka Leśna Państwa z 1997 r. Dokument wyznaczający ogólne ramy prowadzenia gospodarki leśnej a szczególnie w okresie jej przechodzenia z modelu surowcowego na model „proekologicznej i zrównoważonej ekonomicznie, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej”. Jest to realizowane przez szereg działań, z których najważniejsze to:

1. zwiększanie zasobów drzewnych, w tym lesistości;
2. poprawę stanu i ochronę lasu tak, aby mogły one w szerszy sposób spełniać różnorodne funkcje;
3. zwiększanie różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenoz leśnych oraz różnorodności ekosystemów w kompleksach leśnych;
4. opracowanie i wdrożenie programu odbudowy małej retencji wodnej;
5. uregulowanie stanu zwierzyny do poziomu niezagrożającego celom hodowli i ochrony lasu;
6. zapewnienia w oparciu o ustawę o ochronie przyrody, ustawę o lasach oraz ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ochrony wszystkim lasom a szczególnie najcenniejszym ekosystemom oraz kluczowym i rzadkim elementom biocenoz leśnych.

Krajowy program zwiększania lesistości - zaktualizowany przez Ministerstwo Środowiska w 2003 r. i 2014 r. Dokument planistyczny określający cele, zasięg i sposób powiększania powierzchni leśnej kraju, w początkowych założeniach do ok. 30% w 2020 r. i 33% w 2050 r. Program operuje gminą jako podstawową jednostką, dla której określono wskaźniki preferencji zalesienia. Realizacja KPZL napotyka jednak na coraz większe problemy, związane głównie z niską podażą gruntów pod zalesienia (wejście w życie PROW, uwarunkowania przyrodnicze).

Polityka Ekologiczna Państwa 2030

Jest to dokument określający ogólne cele prowadzenia polityki państwa w zakresie ochrony zasobów naturalnych, poprawy jakości środowiska, bezpieczeństwa ekologicznego, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz wdrażania idei zrównoważonego rozwoju. W ustaleniach w zakresie objętym PUL dokument ten odnosi się do następujących problemów:

- zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody;
- racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego;
- realizacja programu zwiększania lesistości;
- realizacja gospodarki łowieckiej;
- dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów wynikających z ochrony sieci obszarów Natura 2000;
- dostosowanie składu gatunkowego drzewostanów do siedliska, opracowanie wieloletnich planów przebudowy drzewostanów oraz programów kształtowania ich struktury wielopiętrowej.

2.6 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Nadleśnictwo Cybinka graniczy z terenami innych państw jedynie terytorialnie – brak pododdziałów leżących bezpośrednio przy granicy Państwa. Pododdziały w zarządzie znajdują się jedynie przy granicy międzywała (słupki graniczne biegną koroną wału) i są oddalone od linii środka Odry będącej granicą państwa. Ze względu na lokalny i miejscowy charakter działań zapisanych w Planie, nie stwierdza się, aby możliwe było transgraniczne oddziaływanie projektu Planu na środowisko.

3. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

Szczegółowe opisanie ekosystemów leśnych i ich składowych na terenie Nadleśnictwa znajduje się w programie ochrony przyrody (POP), elaboracie oraz w elaboracie siedliskowym. W Prognozie przytoczono jedynie najbardziej istotne informacje dotyczące analizowanego obiektu.

3.1 POŁOŻENIE NADLEŚNICTWA

Nadleśnictwo Cybinka położone jest w całości w granicach województwa lubuskiego, na terenie powiatów krośnieńskiego, słubickiego oraz sulęcińskiego. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajdują się gminy: Cybinka (miasto i gmina), Krosno Odrzańskie, Maszewo oraz Torzym.

Nadleśnictwo Cybinka jest jednym z 20 nadleśnictw znajdujących się w zasięgu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze. Od północy graniczy z Nadleśnictwem Rzepin (RDLP Szczecin), od wschodu z Nadleśnictwami Torzym i Krosno, od południowego wschodu z Nadleśnictwem Brzózka, od południa z Nadleśnictwem Gubin, zachodnią granicę stanowi granica Państwa z Niemcami. Siedziba Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych (RDLP) znajduje się pod adresem ul. Kazimierza Wielkiego 24a, 65-950 Zielona Góra.

Tabela 1. Powierzchnia ewidencyjna lasów i gruntów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka na tle podziału administracyjnego kraju

Gmina Powiat Województwo	Nadleśnictwo Cybinka	
	Powierzchnia [ha]/ Udział [%]	
1	2	3
Gmina Krosno Odrzańskie	58,1900	0,26
Gmina Maszewo	4657,2730	20,53
Powiat Krośnieński	4715,4630	20,79
Miasto Cybinka	69,7629	0,31
Gmina Cybinka	17169,9666	75,69
Powiat Słubicki	17239,7295	76,00
Gmina Torzym	729,3401	3,22
Powiat Sulęciński	729,3401	3,22
Województwo Lubuskie	22684,5326	100,00

W skład Nadleśnictwa Cybinka wchodzi trzy obręby leśne (Radzików, Białków, Rybaki) podzielone na 12 leśnictw.

Wśród gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwie Cybinka dominują grunty leśne zalesione zajęte przez drzewostany. Zajmują one 92,34% wszystkich gruntów należących do Nadleśnictwa – 20947,79 ha. Gruntów leśnych niezalesionych ogółem jest zaledwie 1,69% – 384,13 ha. Grunty związane z gospodarką leśną stanowią 635,99 ha powierzchni Nadleśnictwa Cybinka (w tym drogi leśne – 1,79%, linie podziału przestrzennego lasu – 0,61%).

Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka znajduje się ok. 190,30 ha bagien klasyfikowanych jako nieużytki, co stanowi 0,83% powierzchni Nadleśnictwa.

3.2 REGIONALIZACJA PRZYRODNICZO-LEŚNA, FIZYCZNO-GEOGRAFICZNA I GEOBOTANICZNA

Nadleśnictwo Cybinka **według regionalizacji przyrodniczo-leśnej** (Zielony R., Kliczkowska A., 2012) znajduje się w zasięgu jednej krainy oraz trzech mezoregionów:

Kraina Wielkopolsko-Pomorska	(III)
Mezoregion Pojezierza Łagowskiego	(III.21)
Mezoregion Puszczy Rzepińskiej	(III.22)
Mezoregion Doliny Środkowej Odry	(III.25)

Teren Nadleśnictwa Cybinka **zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną** położony jest w zasięgu makroregionu Pojezierza Lubuskiego.

Obszar: Europa Zachodnia

Megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa	(3)
Prowincja: Niż Środkowoeuropejski	(31)
Podprowincja: Pojezierza Południowobałtyckie	(314-316)
Makroregion: Pojezierze Lubuskie	(315.4)
Mezoregion: Równina Torzymska	(315.43)
Makroregion: Pradolina Warciańsko-Odrzańska	(315.6)
Mezoregion: Dolina Środkowej Odry	(315.61)

Według **podziału geobotanicznego zróżnicowania szaty roślinnej** wg. J. M. Matuszkiewicza (2008) Nadleśnictwo Cybinka położone jest w zasięgu następujących jednostek podziału:

Prowincja: Środkowoeuropejska

Podprowincja: Środkowoeuropejska Właściwa	(B-F)
Dział: Branderbursko-Wielkopolski	(B)
Kraina: Notecko-Lubuska	(B.1)
Okręg: Pojezierza Łagowskiego	(B.1.8)
Podokręg: Torzymski	(B.1.8.b)
Kraina: Południowowielkopolsko - Łużycka	(B.4)
Podkraina: Łużycka	(B.4a.)
Okręg: Puszczy Rzepińskiej	(B.4a.1.)
Podokręg: Bytnicko-Rzepiński	(B.4a.1.a)
Podokręg: Cybiński	(B.4a.1.b)
Okręg: Kotlin Środkowej Odry	(B.4a.2.)
Podokręg: Doliny Odry	
"ujście Nysy Łużyckiej - Słubice (542-581 km)"	(B.4a.2.a)
Podokręg: Doliny Odry	
"Siedlisko k. Nowej Soli - ujście Nysy Łużyckiej (421-542 km)"	(B.4a.2.b)

3.3 DOMINUJĄCE FUNKCJE LASÓW

Zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu 2023 w lasach, które z natury są wielofunkcyjne, wyróżnia się wiele funkcji ujmowanych w zbiory odpowiednie do celów ochrony przyrody oraz gospodarki leśnej. Uwzględnia się przy tym sposób ich świadczenia lub ograniczenia gospodarki leśnej wynikające z przepisów prawa, a także wagę i rolę pełnionych funkcji (funkcje dominujące i wiodące). Do celów planowania urzędzeniowego przyjmuje się podział, zależnie od dominującej roli pełnionych funkcji ochronnych, na **trzy podstawowe** (główne) funkcje lasów: rezerwatowe, oddziaływania społecznego oraz gospodarcze-wielofunkcyjne.

Tabela 2. Podział lasów Nadleśnictwa Cybinka ze względu na pełnione funkcje.

Funkcja lasu	Obręb Radzików	Obręb Białków	Obręb Rybaki	Razem powierzchnia [ha]	Udział [%]*
1	2	3	4	5	6
Rezerваты przyrody	0,00	11,43 (148,21)	0,00	11,43 (148,21)	0,05 (0,70)
Oddziaływania społecznego	16,00	196,75	37,96	250,71	1,18
Oddziaływania zrównoważonego	16,00	196,75	37,96	250,71	1,18
Lasy gospodarcze-wielofunkcyjne ogółem:				21069,78 (20933,00)	98,77 (98,13)
Lasy - ogółem				21331,92	100,00

(-) - wartości po uchwaleniu nowych granic rezerwatów

*- odniesienie do powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej

Rezerваты przyrody

Na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka powołano jeden rezerwat przyrody – Młodno. Po zakończeniu procedur liczba ta zwiększy się do dwóch: nastąpi powiększenie rezerwatu Młodno oraz powołanie nowego rezerwatu „Szydłowskie Łęgi”.

Lasy oddziaływania społecznego

Lasy o zwiększonej funkcji społecznej nie są tożsame z lasami ochronnymi o kategorii: *lasy w miastach i do 10 km wokół miast o liczbie mieszkańców ponad 50 tys.*, ujętymi w decyzji lub (uprzednio) zarządzeniu ministra właściwego ds. środowiska o uznaniu lasów danego nadleśnictwa za ochronne.

Są to lasy ważne dla lokalnej społeczności. W całości zostały zaliczone do strefy zrównoważonego zagospodarowania rekreacyjno-turystycznego, na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka zajmują 250,71 ha.

Lasy gospodarcze

Lasy nie zaliczone do lasów o zwiększonej funkcji społecznej lub rezerwatów są lasami gospodarczymi (wielofunkcyjnymi). Występują one na łącznej powierzchni 21069,78 ha co stanowi 98,77% powierzchni lasów Nadleśnictwa Cybinka (po uchwaleniu nowych rezerwatów powierzchnia będzie wynosiła 20933,00 ha – 98,13%).

3.3.1 Lasy pełniące funkcje ochronne

Kategorie ochronne ustala się w drodze Decyzji Ministra Środowiska - lasy z kategoriami ochronnymi mogą należeć do lasów społecznych lub gospodarczych.

Proponowana w niniejszym planie powierzchnia lasów ochronnych wynosi 6106,09 ha co stanowi 27,80% powierzchni lasów Nadleśnictwa Cybinka. Dominującą kategorią ochronną są lasy wodochronne na powierzchni 2947,08 ha (13,82% powierzchni lasów ochronnych). Znaczącą powierzchnią wyróżniają się również lasy glebochronne – 2844,43 ha (13,33%). Lasy ochronne cenne zajmują 284,71 ha (1,33%). W przypadku wystąpienia kategorii lasów wodochronnych zaliczono tutaj lasy na siedliskach wilgotnych i bagiennych oraz lasy

przylegające bezpośrednio do jezior, rzek oraz innych obszarów np. użytków ekologicznych lub większych bagien tworząc dla nich ochronną otulinę.

3.4. WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE NADLEŚNICTWA

3.4.1. Rzeźba terenu i gleby

Rzeźba terenu obszaru Nadleśnictwa Cybinka ukształtowała się głównie pod wpływem działalności zlodowacenia północnego. Po ustąpieniu lodowca trwały procesy kształtujące aktualne formy geomorfologiczne terenu Nadleśnictwa. Teren Nadleśnictwa Cybinka możemy podzielić na dwa charakterystyczne obszary:

- dominujący obszar równin sandrowych z dość urozmaiconymi wysoczyznami i wzgórzami morenowymi (krajobraz sandrowy tworzący płaskie i lekko sfalowane tereny związane z ostatnim zlodowaceniem, poprzecinane dolinami rzek i spiętrzeniami morenowymi);
- obszar zachodni, kształtowany pod wpływem działalności Pra-Odry, współcześnie rzeczny taras zalewowy oraz wyższy taras akumulacyjny wytworzony w schyłkowym okresie zlodowacenia północnego.

Przeciętna wysokość nad poziom morza zawiera się w granicach od około 40 do około 60 m n.p.m. Najniżej położony teren znajduje się nad rzeką Pliszką przy ujściu do Odry (30,9 m n.p.m.), a najwyższe tereny występują w obrębie Radzików i Rybaki (od 90 do 109 m n.p.m.).

Zgodnie z operatem glebowo siedliskowym utwory trzeciorzędowe obejmują utwory pyłowe i iłowe oraz antropogeniczne pochodzenia trzeciorzędowego. Wychodnie utworów trzeciorzędowych w postaci iłów, mułków i mułków węglistych (węgli brunatnych) znajdują się między Cybinką a Drzeniowem oraz w obrębie Radzików. Utwory czwartorzędowe (plejstocenijskie) reprezentowane są przez piaski: sandrowe, rzeczne plejstocenijskie i zwałowe oraz gliny zwałowe i gytie organiczne. Poziom holocenijski to piaski rzeczne, mursze, torfy niskie i przejściowe. Ważnym elementem rzeźby terenu są również utwory eoliczne. Dominującymi utworami są piaski sandrowe i piaski rzeczne plejstocenijskie. Na ww. utworach wykształciło się 18 typów i 49 podtypów gleb, które przedstawiono poniżej:

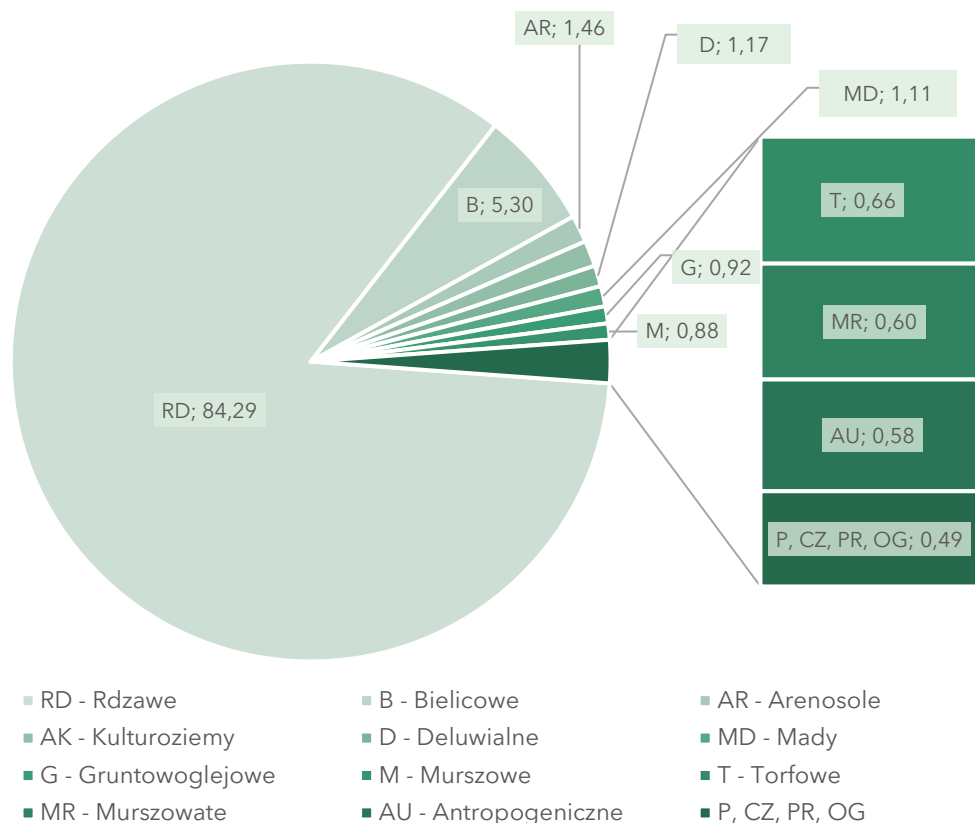

Fig. 1. Udział procentowy głównych typów gleb wg. operatu glebowo-siedliskowego Nadleśnictwa Cybinka (wg operatu Glebowo-Siedliskowego 2004).

W Nadleśnictwie dominują gleby rdzawe (RD) – 84,29% powierzchni lasów Nadleśnictwa, z czego 55,22 % powierzchni to gleby rdzawe bielicowe. Gleby bielicowe (B) występują na 5,30% powierzchni lasów Nadleśnictwa, z pozostałych większy udział mają arenosole (AR) – 1,46% i gleby deluwialne (D) – 1,17%.

3.4.2. Wody

Granice przebiegu obszarów dorzeczy opisano zgodnie z zapisami ustawy Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie sposobu ustalenia i ewidencjonowania przebiegu granic obszarów dorzeczy, regionów wodnych oraz zlewni (Dz.U. z 2017 r. poz. 2505 ze zm.).

Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) zostały wyznaczone zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, która definiuje je jako oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Wody płynące

Nadleśnictwo Cybinka położone jest w całości w dorzeczu Odry (rzeka I-go rzędu), w większości w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. Niewielka część w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa, znajduje się w regionie wodnym Środkowej Odry.

JCWP rzeczne (zlewnie)

Zlewnia - zgodnie z definicją słownikową (słownik pwn.pl) jest obszarem, z którego wody spływają do jednego wspólnego odbiornika (rzeki, jeziora, bagna). W przypadku gdy zlewnia obejmuje rzekę główną i jej dopływy pojęcie staje się równoważne z dorzeczem. Obszar zlewni stanowi podstawową jednostkę hydrologiczną. Obecnie ciek o nr RW60001717529 - Konotop, zgodnie z danymi Nadleśnictwa Cybinka nie prowadzi wód i aktualnie nie ma wpływu na lokalną hydrologię i warunki siedliskowe - został jednak ujęty w niniejszym zestawieniu zgodnie z wykazem JCWP.

Tabela 3. Jednolite części wód powierzchniowych wyróżnione w Nadleśnictwie Cybinka – JCWP rzeczne

Lp.	Europejski kod JCWP	Nazwa	Region wodny	Dorzecze	Zlewnia	Stan JCWP zgodnie z monitoringiem 2016 - 2021
1	2	3	4	5	6	7
1	RW600017175684	Cybinka	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński	Brak danych
2	RW60001717674	Dopływ z Bargowa	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński	Brak danych
3	RW60001717564	Dopływ z Grzmieję	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński	Brak danych
4	RW6000231788	Dopływ z jez. Głębokiego	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński	Umiarkowany potencjał ekologiczny, zły stan wód, kl. III
5	RW60002317872	Dopływ z jez. Linie	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński	Brak danych
6	RW60001717562	Dopływ z Mielesznicy	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński	Umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego zły stan wód, kl. III
7	RW6000171732	Dopływ z polany Sosnowica	region wodny Środkowej Odry	obszar dorzecza Odry	Przyodrze	Brak danych
8	RW60002417899	Ilanka od Rzepi do ujścia	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński	Umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego zły stan wód, kl. III
9	RW6000017569	Kanał Luboński	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński	zły potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego zły stan wód, kl. V
10	RW60001717529	Konotop	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński	Ciek nie prowadzi wód
11	RW6000211739	Odra od Czarnej Strugi do Nysy Łużyckiej	region wodny Środkowej Odry	obszar dorzecza Odry	Przyodrze	Umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego zły stan wód, kl. III
12	RW60002117999	Odra od Nysy Łużyckiej do Warty	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Odra graniczna do Widuchowej	Słaby potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego zły stan wód, kl. IV

Lp.	Europejski kod JCWP	Nazwa	Region wodny	Dorzecze	Zlewnia	Stan JCWP zgodnie z monitoringiem 2016 - 2021
1	2	3	4	5	6	7
13	RW60002417699	Pliszka od Konotopu do ujścia	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński	Umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego zły stan wód, kl. III
14	RW60001917349	Strumień od Raczy do Odry	region wodny Środkowej Odry	obszar dorzecza Odry	Przyodrze	zły potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego zły stan wód, kl. V

Do rzek mających największy wpływ na hydrologię i warunki siedliskowe obszaru w granicach Nadleśnictwa należą:

- w części północnej: Ilanka i Pliszka;
- w części południowej: Odra, Kanał Luboński (jak wspomniano wyżej c. Konotop zgodnie z danymi Nadleśnictwa Cybinka od wielu lat nie prowadzi wody, przez co brak jest jego znaczenia hydrologicznego).

Wody stojące lub przepływowe

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa zlokalizowanych jest kilka jezior. Ich pochodzenie ma swoje źródła w działalności lodowca: jeziora polodowcowe, rynnowe o wydłużonym kształcie. Największymi naturalnymi zbiornikami wodnymi na omawianym terenie są jeziora: **jezioro Krzezińskie, jezioro Głębokie** (Głębokie-Koziczyn), **jezioro Koziczyn, jezioro Urad**.

W granicach terytorialnych znajdują się również śródlęgowe zbiorniki: Leśne (L-ctwo Rąpice) oraz Raczo (L-ctwo Bargów).

Tabela 4. Powierzchnie zakwalifikowane jako jeziora w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Pow. [ha]
1	Radzików	Koziczyn	155 -f	JEZIORO	0,03
2	Radzików	Koziczyn	200 -d	JEZIORO	0,49
3	Radzików	Koziczyn	201 -h	JEZIORO	0,74
4	Radzików	Koziczyn	232 -b	JEZIORO	2,72
5	Radzików	Koziczyn	233 -c	JEZIORO	0,32
6	Radzików	Koziczyn	233 -d	JEZIORO	0,27
7	Radzików	Koziczyn	234 -a	JEZIORO	0,40
8	Radzików	Sądów	328 -g	JEZIORO	0,82
9	Radzików	Sądów	329 -d	JEZIORO	5,85
10	Radzików	Sądów	329 -k	JEZIORO	1,74
11	Białków	Cybinka	473 -s	JEZIORO	5,74
12	Białków	Cybinka	473 -b	JEZIORO	2,40
13	Białków	Urad	497 -f	JEZIORO	1,59
14	Białków	Urad	498 -s	JEZIORO	2,83
Razem					25,94

JCWPD - Jednolite części wód podziemnych

Obszar Nadleśnictwa Cybinka leży w zasięgu dwóch zbiorników JCWPd:

- **JCWPD Nr 58** powierzchnia obszaru wynosi 1131,2 km². Położony jest w regionie wodnym Dolnej Warty i Przymorza Zachodniego, na terenie województwa, w regionie

hydrogeologicznym wielkopolskim (VI). Zdecydowana większość terytorium Nadleśnictwa znajduje się w granicach tego zbiornika. Stan wód zbiornika na rok 2019: chemiczny - dobry, ilościowy - dobry

- **JCWPD Nr 68** powierzchnia obszaru wynosi 1741,90 km². Położony jest w regionie wodnym Środkowej Odry, na terenie województwa lubuskiego. Obejmuje swoim zasięgiem jedynie niewielkie fragmenty w części południowej i południowo-wschodniej Nadleśnictwa. Stan wód zbiornika na rok 2019: chemiczny - dobry, ilościowy - dobry

(GZWP) Główne zbiorniki wód podziemnych

Główne zbiorniki wód podziemnych to struktury geologiczne zasobne w wodę, które stanowią lub mogą stanowić w przyszłości strategiczne zasoby wód podziemnych do wykorzystania dla zaopatrzenia ludności i podstawowych gałęzi gospodarki wymagających wody wysokiej jakości.

Niewielka północna część terenu Nadleśnictwa Cybinka znajduje się w zasięgu GZWP nr 144 Dolina kopalna Wielkopolska. Jest to zbiornik o powierzchni całkowitej 4122,40 km² rozciągający się wąskim pasem od województwa kujawsko-pomorskiego przez wielkopolskie i lubuskie. Charakteryzuje go bardzo mała podatność na antropopresję i II klasa jakości wody. Pokrywa się on częściowo z zasięgiem GZWP nr 148 Sandr rzeki Pliszka o powierzchni całkowitej 486,3 km². Nie jest on izolowany od powierzchni utworami słabo przepuszczalnymi i ma niską odporność, dlatego wymaga w całości najwyższej ochrony.

3.4.3. Klimat

Według podziału na regiony klimatyczne (A. Woś „Klimat Polski” 1999 PWN) Nadleśnictwo Cybinka znajduje się w Regionie Dolnośląskim Zachodnim (R-XXIII). Region Dolnośląski Zachodni (R-XXIII) obejmuje zachodnią część Niziny Śląskiej i Przedgórze Sudeckiego, a jego granice są wyraźnie zarysowane. Nadleśnictwo Cybinka znajduje się najbardziej wysuniętej na północny zachód części tego regionu.

Z raportu Monitoringu Klimatu Polski za 2024 r. (wydanie biuletynu IMGW) wynika, że obszar, na którym znajduje się Nadleśnictwo Cybinka, przy średniej rocznej temperaturze 10,9 °C, był najcieplejszym w kraju. Roczna suma opadów wynosiła ok. 700 mm. Anomalia sum opadów atmosferycznych w roku 2024 względem okresu referencyjnego 1991-2020 w obszarze analizowanym wyniosła ok. 110 - 120%.

Tabela 5. Zestawienie średnich temperatur oraz sumy opadów w miesiącu na rok 2024 – stacja synoptyczna Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej – Babimost (temperatura) i Boczów (opady)

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Średnia temperatura [°C]	0,1	6,4	6,9	10,6	16,8	18,8	20,3	20,7	16,1	10,1	4,2	3,0
Średnia suma opadów [mm]	46,4	70,3	37,0	32,0	28,9	97,0	131,7	31,6	55,5	30,3	75,8	46,9

3.4.4 Siedliskowe typy lasu

W strukturze typów siedliskowych lasu na terenie Nadleśnictwa Cybinka widoczna jest zdecydowana przewaga siedlisk borowych na łącznej powierzchni 17246,55 ha (80,85%), z dominującym udziałem boru świeżego 10056,80 ha (47,15%) i zaznaczonym udziałem boru mieszanego świeżego 6993,01 ha (32,78%). Siedliska lasowe, wśród których dominuje las mieszany świeży na powierzchni 2883,04 ha (13,52%), występują łącznie na 17,22% powierzchni Nadleśnictwa, natomiast pozostałe 1,91% zajmują olsy. Powierzchnię poszczególnych typów siedliskowych lasu przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 6. Udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Cybinka.

TSL	Nadleśnictwo Cybinka	
	Pow. [ha]* / Udział [%]	
1	2	3
Bór suchy (Bs)	30,59	0,14%
Bór świeży (Bśw)	10 056,80	47,15%
Bór wilgotny (Bw)	6,76	0,03%
Bór mieszany świeży (BMśw)	6993,01	32,78%
Bór mieszany wilgotny (BMw)	158,19	0,74%
Bór mieszany bagienny (BMb)	1,20	0,01%
Las mieszany świeży (LMśw)	2883,04	13,52%
Las mieszany wilgotny (LMw)	202,57	0,95%
Las mieszany bagienny (LMb)	8,87	0,04%
Las świeży (Lśw)	245,11	1,15%
Las wilgotny (Lw)	76,40	0,36%
Las łęgowy (Lł)	262,54	1,23%
Ols (Ol)	144,44	0,68%
Ols jesionowy (Olj)	262,40	1,23%
Razem	21 331,92	100,00%

* dotyczy powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej

3.4.5. Charakterystyka lasów Nadleśnictwa Cybinka

Według powierzchniowego zestawienia gatunków panujących największy udział w tworzeniu drzewostanów ma sosna – zajmując 91,41% powierzchni.

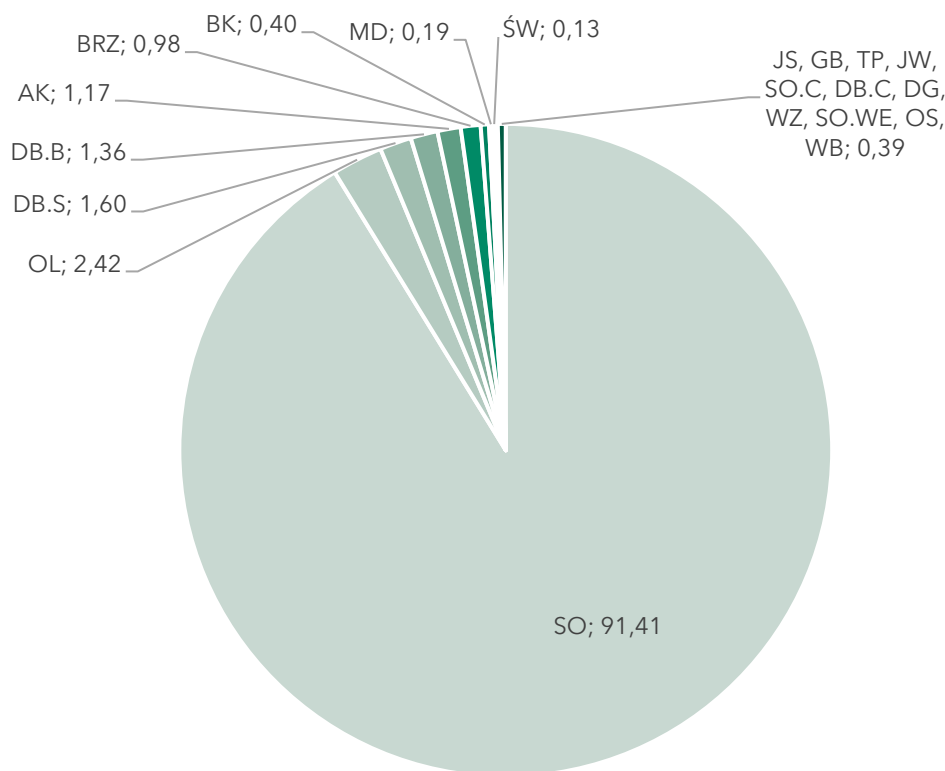

Fig. 2 Powierzchniowy udział procentowy wg. gatunków panujących

Kolejnymi gatunkami w udziale są olsza – 2,42%, dąb szypułkowy 1,60%, dąb bezszypułkowy – 1,36%, robinia akacjowa – 1,17% oraz brzoza brodawkowata – 0,98%. Poza tym w drzewostanach w mniejszym stopniu (udział poniżej 0,50%) występują buk zwyczajny 0,40%, modrzew europejski – 0,19% czy świerk pospolity – 0,13%.

Według powierzchniowego zestawienia gatunków rzeczywistych zaznacza się niewielka zmiana udziałów, największy udział w tworzeniu drzewostanów w dalszym ciągu ma sosna – zajmując 81,92% powierzchni. Kolejnym gatunkiem w udziale jest brzoza brodawkowata – 4,64%, dąb bezszypułkowy – 3,38%, olsza czarna – 2,37%, buk zwyczajny – 1,99%, dąb szypułkowy – 1,86% oraz robinia akacjowa – 1,66%, a także modrzew europejski – 0,72% i świerk pospolity – 0,49%. W składzie występują również dąb czerwony (0,23%), grab pospolity (0,15%), klon jawor (0,11%).

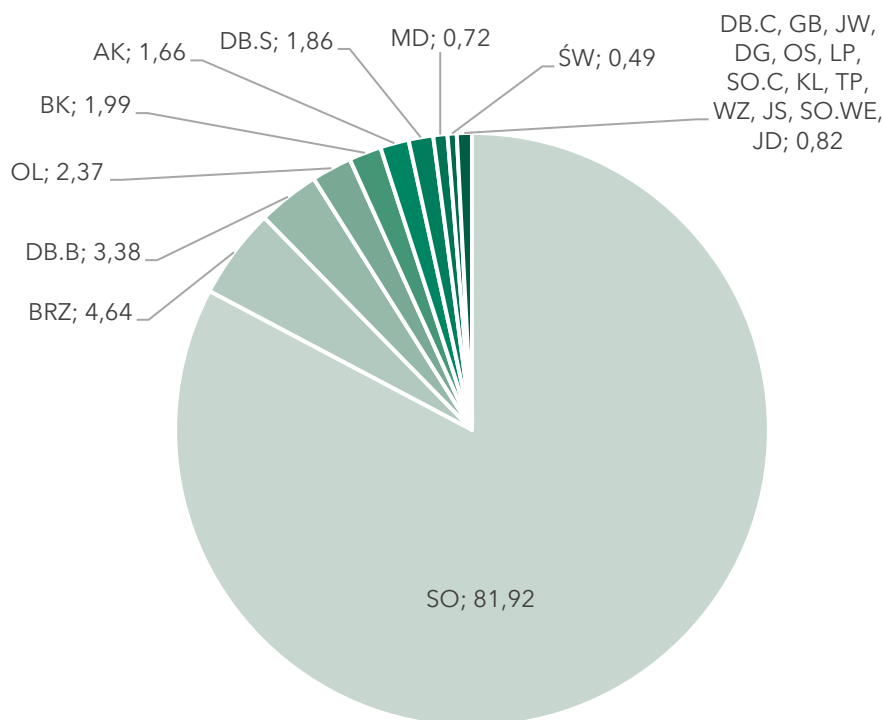

Fig. 3 Powierzchniowy udział procentowy wg. gatunków rzeczywistych

Na terenie Nadleśnictwa Cybinka dominują drzewostany jednogatunkowe które zajmują 48,88% powierzchni leśnej zalesionej (10239,50 ha). Drzewostany dwugatunkowe stanowią 29,31% i występują na powierzchni 6139,07 ha. Drzewostany trzygatunkowe stanowią 14,53% (3043,67 ha). Drzewostany, w których występuje cztery i więcej gatunków występują na 1525,55 ha (7,28%).

Tabela 7. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego.

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Obręb RADZIKÓW	jednogatunkowe	243,35	2340,55	1558,20	4142,10	49,66
	dwugatunkowe	1234,52	670,50	278,09	2183,11	26,17
	trzygatunkowe	819,79	299,68	193,46	1312,93	15,74
	cztero- i więcej gatunkowe	443,96	144,67	114,42	703,05	8,43
Razem Obręb		2741,62	3455,40	2144,17	8341,19	100,00
Obręb BIAŁKÓW	jednogatunkowe	297,74	2479,68	873,05	3650,47	49,44
	dwugatunkowe	1289,49	766,58	229,88	2285,95	30,96
	trzygatunkowe	602,98	237,69	142,73	983,40	13,32
	cztero- i więcej gatunkowe	221,55	103,24	139,49	464,28	6,29
Razem Obręb		2411,76	3587,19	1385,15	7384,10	100,00
Obręb RYBAKI	jednogatunkowe	128,06	1488,50	830,37	2446,93	46,85
	dwugatunkowe	1140,48	418,85	110,68	1670,01	31,98

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
	trzygatunkowe	490,47	162,73	94,14	747,34	14,31
	cztero- i więcej gatunkowe	209,67	90,38	58,17	358,22	6,86
	Razem Obręb	1968,68	2160,46	1093,36	5222,50	100,00
Nadleśnictwo Cybinka	jednogatunkowe	669,15	6308,73	3261,62	10239,50	48,88
	dwugatunkowe	3664,49	1855,93	618,65	6139,07	29,31
	trzygatunkowe	1913,24	700,10	430,33	3043,67	14,53
	cztero- i więcej gatunkowe	875,18	338,29	312,08	1525,55	7,28
	Razem Nadleśnictwo	7122,06	9203,05	4622,68	20947,79	100,00

Największe zróżnicowanie gatunkowe występuje w drzewostanach do 40 lat. Największy udział mają tam drzewostany dwugatunkowe (51,48 %), trzygatunkowe (26,86 %) oraz czterogatunkowe (12,28%).

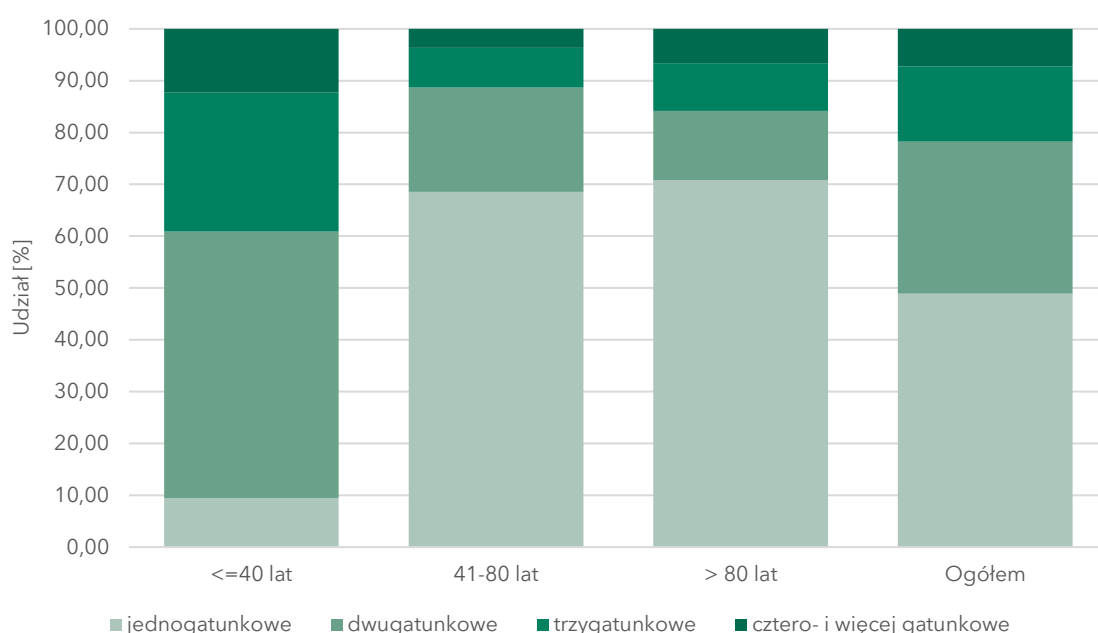

Fig. 4. Bogactwo gatunkowe drzewostanów Nadleśnictwa Cybinka.

Drzewostany Nadleśnictwa Cybinka pochodzą głównie z sadzenia (90,40%). Dość znaczący udział mają również drzewostany pochodzące z samosiewu na powierzchni 1984,35 ha co stanowi ponad 9% drzewostanów (9,24%).

Na terenie Nadleśnictwa Cybinka drzewostany na siedliskach w stanie naturalnym i zbliżonym do naturalnego zajmują ogółem 12595,45 ha (60,12%). Siedliska zniekształcone (których znaczna część to drzewostany na gruntach porolnych) występują na 8352,34 ha (39,88%). Siedlisk zdegradowanych oraz silnie zdegradowanych nie stwierdzono.

Tabela 8. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg zniekształcenia siedlisk leśnych.

Obręb/ Nadleśnictwo	Forma stanu siedliska	Grupa siedlisk				Razem
		bory	bory i lasy mieszane	las	olsy i łąki	
1	2	3	4	5	6	7
Nadleśnictwo Cybinka	Naturalne i zbliżone do naturalnego	9251,71	3003,18	99,86	240,70	12595,45
	Zniekształcone	630,02	7134,58	209,22	378,52	8352,34
	Zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Obręb/ Nadleśnictwo	Forma stanu siedliska	Grupa siedlisk				Razem
		bory	bory i lasy mieszane	las	olsy i łągi	
1	2	3	4	5	6	7
	Razem Nadleśnictwo	9881,73	10137,76	309,08	619,22	20947,79

Najwięcej drzewostanów ze zgodnym TD występuje na siedlisku boru świeżego (Bśw) – 9815,49 ha co stanowi 46,86% wszystkich drzewostanów oraz stanowi 60,88% d-stanów ze zgodnym TD. Największa powierzchnia z niezgodnym typem występuje na siedlisku lasu mieszanego wilgotnego (LMśw) – 127,94 ha, co stanowi 33,60 % wszystkich drzewostanów z niezgodnym typem. Drzewostany z niezgodnym typem nie występują w ogóle na siedliskach boru mieszanego wilgotnego, boru suchego, boru wilgotnego oraz lasu mieszanego bagiennego.

Drzewostany zgodne z przyjętymi typami drzewostanów stanowią 76,98% powierzchni wszystkich gruntów leśnych zalesionych.

Tabela 9. Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem.

Nadleśnictwo	TSL	TD	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Nadleśnictwo Cybinka	BMśw	BK	0,91	100,0				
		BK SO	610,64	47,3	664,00	51,5	15,73	1,2
		BRZ	15,21	42,1	4,03	11,1	16,93	46,8
		DB	0,53	46,1			0,62	53,9
		DB SO	3152,42	56,7	2369,46	42,6	38,43	0,7
		SO	21,12	100,0				
		ŚW SO			2,20	100,0		
		Razem	3800,83	54,99	3039,69	43,98	71,71	1,04
	BMW	BRZ	1,55	100,0				
		DB SO	8,22	15,6	44,31	84,4		
		DB ŚW SO	1,88	100,0				
		ŚW SO	43,97	44,1	55,63	55,9		
		Razem	55,62	35,75	99,94	64,25	0,00	0,00
	BS	SO	30,25	100,0				
		Razem	30,25	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Bśw	BRZ	46,44	67,5	1,65	2,4	20,69	30,1
		DB SO			0,20	100,0		
		SO	9769,05	99,9	6,69	0,1		
		Razem	9815,49	99,70	8,54	0,09	20,69	0,21
	BW	SO	6,76	100,0				
		Razem	6,76	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Lł	DB WZ JS	17,61	16,5	88,83	83,5		
		JS DB	16,69	23,9	38,29	54,8	14,89	21,3
		SO DB WZ			3,39	100,0		
		SO TP DB	5,21	27,2	8,93	46,6	5,02	26,2
		TP	3,13	5,9	41,72	78,3	8,44	15,8
		WB					0,84	100,0
		WB OL JS			1,09	100,0		
		Razem	42,64	16,78	182,25	71,73	29,19	11,49
	LMB	OL BRZ	3,59	100,0				
		OL BRZ.O	1,73	32,8	3,55	67,2		
		Razem	5,32	59,98	3,55	40,02	0,00	0,00
	LMśw	BK	2,28	23,6	4,74	49,0	2,66	27,5
		BK SO	462,35	68,9	172,70	25,7	36,28	5,4
		BRZ	0,42	3,3	5,99	46,4	6,49	50,3
		DB	28,62	100,0				
		DB SO	1187,74	69,2	471,51	27,5	56,49	3,3
		GB DB	14,96	53,9	12,79	46,1		
		SO BK	7,81	100,0				
		SO BK DB	5,86	25,8	11,80	52,0	5,04	22,2
		SO DB	6,56	56,7			5,01	43,3
		SO DB BK	16,12	32,7	26,19	53,0	7,06	14,3
		ŚW DB					0,93	100,0

Nadleśnictwo	TSL	TD	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		ŚW DB SO	144,97	47,9	149,44	49,4	7,98	2,6
		ŚW SO DB	3,69	100,0				
		Razem	1881,38	65,68	855,16	29,85	127,94	4,47
	LMW	DB	4,75	100,0				
		OL ŚW DB	2,39	14,7	9,21	56,8	4,61	28,4
		SO DB ŚW	2,82	27,2	5,96	57,5	1,58	15,3
		ŚW BK	2,84	100,0				
		ŚW DB	20,00	15,8	55,42	43,7	51,28	40,5
		ŚW DB SO	6,20	18,2	20,93	61,4	6,97	20,4
		Razem	39,00	20,00	91,52	46,94	64,44	33,05
		LŚW	BK	3,32	100,0			
	BK DB		13,87	42,3	12,62	38,5	6,29	19,2
	DB		23,31	61,0	14,92	39,0		
	DB BK		19,20	18,3	39,66	37,7	46,28	44,0
	JS DB		2,14	23,4	6,99	76,6		
	JS WZ DB		3,70	100,0				
	LP DB		34,84	71,2	10,15	20,8	3,91	8,0
	ŚW DB				0,30	100,0		
	Razem	100,38	41,57	84,64	35,05	56,48	23,39	
	LW	DB	3,56	20,7	11,66	67,9	1,94	11,3
		DB WZ JS			3,02	100,0		
		GB DB	5,32	100,0				
		JS DB	0,18	1,1	14,45	88,4	1,72	10,5
		OL JS	18,79	73,0	5,99	23,3	0,95	3,7
		Razem	27,85	41,21	35,12	51,97	4,61	6,82
	OL	BRZ OL	18,80	72,2	6,45	24,8	0,80	3,1
		OL	206,40	98,2	3,76	1,8		
		Razem	225,20	95,34	10,21	4,32	0,80	0,34
	OLJ	JS	5,88	37,5	8,00	51,1	1,79	11,4
		JS OL	67,94	77,3	19,99	22,7		
		OL JS	18,83	74,3	3,42	13,5	3,08	12,2
		Razem	92,65	71,86	31,41	24,36	4,87	3,78
Razem Nadleśnictwo			16125,03	76,98	4442,03	21,21	380,73	1,82

3.4.5. Martwe drewno w ekosystemach leśnych

W ramach prac urządzeniowych na terenie Nadleśnictwa Cybinka wykonano dodatkowe pomiary drewna martwego na wybranych powierzchniach próbnych, tj. na co piątej powierzchni próbnej zakładanej do celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej, zgodnie z wytycznymi zawartymi w § 82.1 IUL.

W drzewostanach zainwentaryzowano 92 754,00 m³ martwego drewna, z czego 32,33% zinwentaryzowanego martwego drewna (29 986,00 m³) stanowi drewno martwe drzew stojących i złomów, a 67,67% zinwentaryzowanego martwego drewna (62 768,00 m³) – martwe drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych. W lasach Nadleśnictwa Cybinka średnia zasobność martwego drewna wynosi 5,39 m³/ha martwego drewna. Nastąpił ponad dwukrotny wzrost zasobności martwego drewna w stosunku do poprzedniej rewizji, gdzie średnio na hektar przypadało tylko 2,23 m³.

Tabela 10. Zestawienie miąższości martwego drewna wg. klas wieku

Klasy wieku	Powierzchnia (ha)	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m³/ha	m³	m³/ha	m³	m³/ha	m³
1	2	3	4	5	6	7	8
II	3395,44	0,15	515	3,87	13138	4,02	13653
III	3707,16	1,29	4768	2,93	10879	4,22	15647
IV	5114,40	0,84	4314	1,77	9034	2,61	13348
V	2679,08	5,02	13436	8,10	21709	13,12	35145
VI i starsze	1247,33	3,45	4301	3,94	4918	7,39	9219
KO, KDO	1077,76	2,46	2652	2,87	3090	5,33	5742
Ogółem N-ctwo Cybinka	17221,17	1,74	29986	3,64	62768,00	5,39	92754

Największą zasobność martwego drewna wykazują typy siedliskowe olsu jesionowego (8,89 m³/ha), lasu świeżego (8,29 m³/ha), lasu wilgotnego (7,78 m³/ha) oraz lasu łęgowego (7,01 m³/ha). Mimo tych wartości dla żyznych, podmokłych siedlisk w związku z ich niewielkim udziałem powierzchniowym średnia dla całego Nadleśnictwa jest zdecydowanie mniejsza. Jednak dalsze dbanie o zwiększanie ilości martwego drewna zapewni odpowiednią jego bazę dla zaspokojenia potrzeb przyrodniczych i bioróżnorodności.

W celu ochrony różnorodności biologicznej leśnej zaleca się pozostawiać w lesie drewno martwych drzew różnej formy, wielkości i w różnych stadiach rozkładu, uwzględniając uwarunkowania przyrodnicze, ekonomiczne i społeczne, z zastrzeżeniem, że jego ilość nie spowoduje wzrostu zagrożenia ze strony szkodników wtórnych i w konsekwencji rozpadu drzewostanu.

4. FORMY OCHRONY PRZYRODY I ICH OTULINY

Ochrona najcenniejszych fragmentów przyrody została uregulowana ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.) w której zawarte są szczegółowe zapisy określające formy ochrony przyrody. Z wymienionych w ustawie form ochrony w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka wyznaczono:

Tabela 11. Zestawienie liczby i powierzchni form ochrony przyrody (i ich otulin) w zasięgu terytorialnym i zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Forma ochrony przyrody	Grunty w zarządzie nadleśnictwa		W terytorialnym zasięgu poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa		Łącznie	
	liczba	powierzchnia (ha)	liczba	powierzchnia (ha)	liczba	powierzchnia (ha)
1	2	3	4	5	6	7
Parki Narodowe	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Otuliny parków narodowych	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rezerваты przyrody	2*	92,91 (278,49)*	1*	0,00 (brak)	2*	92,91 (brak)*
Otuliny rezerwatów	0*	0,00 *	0*	0,00*	0*	0,00*
Parki krajobrazowe	1	619,82	1	2502,88	1	3122,70
Otuliny parków krajobrazowych	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Obszary siedliskowe Natura 2000	5	3167,78	5	2849,52	5	6017,30
Obszary ptasie Natura 2000	1	699,11	1	6599,00	1	7298,11
Obszary chronionego krajobrazu	3	7116,26	3	4788,47	3	11904,73
Użytki ekologiczne	6	48,16	2	37,56	7	85,72

Forma ochrony przyrody	Grunty w zarządzie nadleśnictwa		W terytorialnym zasięgu poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa		Łącznie	
	liczba	powierzchnia (ha)	liczba	powierzchnia (ha)	liczba	powierzchnia (ha)
1	2	3	4	5	6	7
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Stanowiska dokumentacyjne	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Pomniki przyrody	21	-	0	-	21	-
Ochrona gatunkowa	275	-	-	-	275	-

*powierzchnie i dane podane wg dostępnych rozporządzeń oraz na podstawie przyporządkowanych wg pPUL przywiązań, usankcjonowanie prawne nowych rezerwatów i powiększonych granic rezerwatów ma nastąpić w terminie późniejszym.

- Rezerваты przyrody:
 - Młodno
- Krzesiński Park Krajobrazowy
- Obszary Chronionego Krajobrazu:
 - Puszcza nad Pliszką
 - Dolina Ilanki
 - Słubicka Dolina Odry
- Obszary Natura 2000:
 - Torfowisko Młodno - PLH080005
 - Dolina Pliszki - PLH080011
 - Ujście Ilanki - PLH080015
 - Krośnieńska Dolina Odry - PLH080028
 - **Bory Chrobotkowe koło Bytomca - PLH080048
 - Dolina Środkowej Odry - PLB080004
- Pomniki przyrody
- Użytki ekologiczne:
 - Cegielnia
 - Gęsie Bagna
 - Gniewosz
 - Wełnianka
 - Zapadliska Kopalniane
 - Zapadliska Pokopalniane II
- Ochrona gatunkowa:
 - Chronione gatunki grzybów
 - Chronione gatunki roślin
 - Chronione gatunki zwierząt
- Strefy ochrony gatunkowej

** - dla obszaru wnioskowana jest aktualizacja zasięgu przedmiotów ochrony oraz PZO

- Procedowane projekty rezerwatów przyrody:
 - powiększenie rezerwatu „Młodno”
 - rezerwat „Szydłowskie Łęgi”

4.1 PARKI NARODOWE I ICH OTULINY

Grunty w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka nie znajdują się wewnątrz granic ani nie sąsiadują bezpośrednio z parkami narodowymi. Nie znajdują się również w zasięgu ani w bezpośrednim sąsiedztwie otulin tej formy ochrony przyrody.

4.2 REZERWATY PRZYRODY

Rezerваты przyrody – zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (Dz. U. 2024 r. poz. 1478 ze zm.) to „obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystem, ostoja i siedlisko przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.”

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka wyznaczono jeden rezerwat przyrody. W minionym 10-leciu ilość rezerwatów na terenie Nadleśnictwa nie uległa zmianie. Szczegółową charakterystykę przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 12. Charakterystyka rezerwatów przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwie Cybinka.

Lp.	Nazwa rezerwatu	Akt powołujący	Rok powstania	Lokalizacja (lista wydzielen)	Typ i podtyp rezerwatu	Powierzchnia (ha)	
						wg aktu powołującego	wg planu urządzenia lasu
1	2	3	4	5	6	7	8
1	„Młodno”	Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 18 stycznia 1988 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1988 r. Nr 5, poz. 48)	1988 r.	L-ctwo Rąpice: Oddz. 611-612	Typ – biocentowy i fizjocentowy Podtyp – biocenoz naturalnych i półnaturalnych	92,91 ha brak ha*	92,91 (w tym grunty zalesione i niezalesione – 11,43 ha) 148,21 ha*
Razem						92,91 brak*	92,91 148,21*

* podana powierzchnia rezerwatu podana została zgodnie z przyjętym projektowanym zasięgiem, ze względu na brak aktów powołujących brak jest możliwości podania dokładnej powierzchni poza gruntami w zarządzie oraz łącznej; usankcjonowanie prawne nowych rezerwatów i powiększonych granic rezerwatów ma nastąpić w terminie późniejszym.

Rezerwat przyrody Młodno

W utworzonym, Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 18 stycznia 1988 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1988 r. Nr 5, poz. 48), obszarze ochroną objęto powierzchnię 92,91 ha. Cała powierzchnia rezerwatu znajduje się we własności Skarbu Państwa w zarządzie PGL LP, w granicach gminy Cybinka, w całości w Leśnictwie Rąpice. W chwili opracowywania PUL obowiązującym aktem prawnym dla obszaru jest Zarządzenie nr 14/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Młodno” (Dz. Urz. z 2012 r., poz. 720). Nie posiada otuliny.

Obiekt opisywany jest w granicach z **obowiązującego planu ochrony** – PO wprowadzony Zarządzeniem nr 33/2012 RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 sierpnia 2012 r., w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Młodno” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2012 r., poz. 1610). Plan ochrony obowiązuje do 2032 roku, zawiera zapisy ochrony czynnej dla zachowania właściwego stanu torfowiska.

Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych torfowiska niskiego i fragmentu łąk z charakterystycznymi zespołami roślinnymi oraz stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Torfowisko stanowiące rezerwat należy do alkalicznych. Otoczenie rezerwatu stanowi kompleks lasów sosnowych - świeżych borów sosnowych, fragmentami wilgotnych. Grunty leśne zalesione stanowią ok. 12% powierzchni rezerwatu, przeważają jednak łąki oraz nieużytki. W rezerwacie głównym typem siedliskowym lasu jest Ols (Ol).

Rezerwat przyrody Młodno znajduje się w granicach obszaru Natura 2000 PLH080005 Torfowisko Młodno. W zasięgu rezerwatu wykazano obecność następujących siedlisk przyrodniczych:

- 3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*
- 6410 - Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)
- 6430 - Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)
- 6510 - Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże
- 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe

Wśród flory zgodnie z danymi pozyskanymi z RDOŚ swoje stanowiska mają m. in.: błyszczce włoskowate (*Tomentypnum nitens*, synonim *Homalothecium nitens*) - gatunek reliktowy, kruszczyk błotny *Epipactis palustris* i szerokolistny *Epipactis helleborine*, kukułka krwista *Dactylorhiza incarnata* oraz nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum*.

W zasięgu granic terytorialnych, a poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa brak jest ustanowionych innych rezerwatów przyrody.

Natomiast procedowane jest powiększenie rezerwatu „Młodno” oraz powołanie nowego rezerwatu „Szydłowskie Łęgi”. W dokumentacji pPUL wprowadzono zasadą przezorności ograniczenia w zapisach dla pododdziałów w granicach projektowanych FOP - usankcjonowanie FOP nastąpi w terminie późniejszym.

4.3 KRZESIŃSKI PARK KRAJOBRAZOWY

Krześiński Park Krajobrazowy powstał na mocy rozporządzenia Nr 12 Wojewody Zielonogórskiego z dnia 10 lipca 1998 r. w sprawie utworzenia Krześińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zielonogórskiego Nr 12, poz. 111). Obecnie obowiązującym aktem prawnym dla parku krajobrazowego jest Uchwała Nr XLIV/644/22 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 27 czerwca 2022 r. w sprawie Krześińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2022 r., poz. 1432).

Celami ochrony Parku są: ochrona wartości przyrodniczych (fitocenoz półnaturalnych oraz biocenoz o charakterze naturalnym ujściowego odcinka Nysy Łużyckiej i Pradoliny odry, zadrzewień, łąk zalewowych oraz starorzeczy, kolonii bociana białego w Kłopotcie), ochrona wartości historycznych i kulturowych (tradycyjnego modelu gospodarowania rolnego, utrzymanie łąk kośnych i wypasu bydła, zachowanie obiektów historycznych i archeologicznych), ochrona wartości krajobrazowych (m.in. nadodrzańskiego krajobrazu ze starorzeczami, śródleśnych jezior polodowcowych).

Krześiński Park Krajobrazowy (KPK) w województwie lubuskim obejmuje powierzchnię 8546 ha. Park nie posiada otuliny. W granicach województwa lubuskiego wchodzi w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego (dalej ZPKWL), który powołany został Zarządzeniem Nr 3 Wojewody Lubuskiego z dnia 29 stycznia 1999 r. w sprawie powołania Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego oraz nadania Statutu.

Na dzień 1.01.2026 r. Krześiński Park Krajobrazowy nie posiada planu ochrony.

4.4 OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1 (Ustawy o Ochronie Przyrody, Dz.U. 2024 r., poz. 1478 ze zm.), wynikające z potrzeb jego ochrony.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka znajdują się trzy obszary chronionego krajobrazu:

- **OChK Puszcza nad Pliszką (PnP):** Obszar chroniony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubuskiego (Dz. Urz. z dnia 25 lipca 2003 r. Nr 47, poz. 820). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Uchwała Nr V/76/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 15 kwietnia 2019 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Puszcza nad Pliszką” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2019 r., poz. 1258).

OChK PnP obejmuje kompleksy leśne nad rzeką Pliszką, rozpoczynającą swój bieg z jeziora Malcz w pobliżu Łagowsko-Sulęcińskiego Parku Krajobrazowego (którego OChK nie obejmuje swoim zasięgiem), a także cenne fragmenty krajobrazu leśno-rolnego stanowiące fragment korytarza ekologicznego „Ziemia Lubuska – północ”, znajdujące się na północ i północny-zachód od Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego (również nieobjęty zasięgiem OChK).

- **OChK Słubicka Dolina Odry:** Obszar chroniony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubuskiego (Dz. Urz. z dnia 25 lipca 2003 r. Nr 47, poz. 820). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Uchwała Nr XXXI/470/17 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 maja 2017 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Słubicka Dolina Odry” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2017 r., poz. 1268).

OChK SDO obejmuje dwie enklawy: północną – nad Słubicami (tworzona przez mozaikowato rozmieszczone obszary rolne oraz łąki i pastwiska) oraz południową – w całości właśnie w Nadleśnictwie Cybinka (tworzona przez tereny wiejskie z mozaiką pól, łąk i pastwisk wraz z systemem rzeki Odry). Krajobraz obejmuje głównie grunty nieleśne oraz obszary zalewowe Odry.

- **OChK Dolina Ilanki:** Obszar chroniony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubuskiego (Dz. Urz. z dnia 25 lipca 2003 r. Nr 47, poz. 820). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Uchwała Nr XXIII/295/16 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 12 września 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu o nazwie "Dolina Ilanki" (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 1870).

OChK DI obejmuje dwie enklawy: północną – zorientowaną poziomo W-E od miejscowości Rzepin do Torzymia (tworzona przez obszary leśne i mokradłowe nad Ilanką) oraz południową – której część centralna znajduje się w Nadleśnictwie Cybinka (tworzona przez mozaikę

terenów leśnych borowych i liściastych oraz podmokłych łąk i pastwisk wzdłuż meandrującej rzeki Ilanki).

4.5 OBSZARY NATURA 2000

Przepisy unijne stanowiące podstawę dla tworzenia sieci Natura 2000 wprowadzono do polskiego systemu prawnego Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. 2024 r., poz. 1478 ze zm.).

Sieć Natura 2000 jest najmłodszą prawną formą ochrony przyrody w Polsce. Obecnie sieć Natura 2000 na terenie Polski stanowi około 20% powierzchni lądowej. Głównym celem funkcjonowania tej formy ochrony przyrody jest zachowanie gatunków i siedlisk znaczących dla zachowania europejskiego dziedzictwa przyrodniczego.

Podstawę prawną ochrony europejskiej fauny i flory stanowią dwa akty prawne:

- „Dyrektywa Ptasia” uchwalona 2 kwietnia 1979 r. - 79/409/EWG w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków. Obecnie obowiązującym aktem jest Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- „Dyrektywa Siedliskowa” uchwalona 21 maja 1992 r. - 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dziko żyjącej fauny i flory.

W zasięgu gruntów Nadleśnictwa Cybinka wyznaczono:

- pięć Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk (SOO):

- 1) **Torfowisko Młodno (PLH080005),**
- 2) **Dolina Pliszki (PLH080011),**
- 3) **Ujście Ilanki (PLH080015),**
- 4) **Krośnieńska Dolina Odry (PLH080028),**
- 5) **Bory Chrobotkowe koło Bytomca (PLH080048);**

- jeden Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO):

- 1) **Dolina Środkowej Odry (PLB080004);**

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Torfowisko Młodno PLH080005

Został powołany decyzją Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043) (2008/25/WE).

Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dla ostoj jest Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Torfowisko Młodno (PLH080005) (Dz. U. z 2021 r. poz. 2044).

Obszar znajduje się na terenie województwa lubuskiego w powiecie słubickim i w całości w gminie Cybinka oraz leśnictwach Białków i Rąpice.

Obszar ważny w szczególności dla ochrony alkalicznych siedlisk torfowiskowych (7230) oraz leśnych siedlisk przyrodniczych w typie lasów łęgowych (91E0), a także stanowisk rzadkich gatunków zwierząt traszki grzebieniastej (1166) i kumaka nizinnego (1188). W swoich granicach zawiera w całości rezerwat przyrody Młodno. Tereny obszaru Natura 2000

Torfowisko Młodno PLH080005 obejmują zasięgiem torfowisko, obszar łąk i zarośli, a także okalające je drzewostany sosnowo-olszowe.

SOO PLH080005 posiada Plan Zadań Ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 12 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych (dalej PZO) dla obszaru Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2020 r., poz. 1346). Ostoja w całości znajduje się w granicach Nadleśnictwa Cybinka, zajmuje areał 239,36 ha, powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka wynosi 238,45 ha, co stanowi 99,62% powierzchni obszaru.

Zapisy Planu Zadań Ochronnych zostały zaimplementowane do pPUL.

Dla obszaru Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 opublikowane są trzy dokumenty z wykazem przedmiotów ochrony w obszarze. Są to standardowy formularz danych (dalej SDF - data aktualizacji 03-2024), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Torfowisko Młodno (PLH080005) (Dz. U. z 2021 r. poz. 2044) oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 12 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych (dalej PZO) dla obszaru Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2020 r., poz. 1346).

Tabela 13 Wykaz siedlisk przyrodniczych wg SDF w Obszarze Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 będących przedmiotami ochrony

Kod	Nazwa siedliska	Pokrycie w obszarze wg. SDF (03/2024) (ha)	Pow. siedliska na gruntach n-ctwa w granicach obszaru wg PUL	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
1	2	3	4	5	6	7	8
Siedliska stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000							
6510	Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże	35,91	24,95	B	C	B	B
*7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	27,72	29,43	C	C	C	C
*91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	35,91	39,18	A	C	A	B
Siedliska niestanowiące przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000							
**3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	27,61	27,61	-	-	-	-
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	4,79	2,26	D	-	-	-
**6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	6,09	8,29	-	-	-	-

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

**siedlisko znajduje się w granicach PLH080005 jednak nie jest wymieniane w żadnym z dokumentów dla N2000 jako przedmiot ochrony, dane pochodzą z dokumentacji Rezerwatu Młodno

Pogrubioną czcionką zaznaczono siedliska na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Tabela 14. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005

Kod	Nazwa gatunku	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
1	2	3	4	5	6
Gatunki stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000					
1166	Traszka grzebieniasta	C	A	C	C
1188	Kumak nizinny	C	A	C	C
Gatunki niestanowiące przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000					
1220*	Żółw błotny	D	-	-	-

*Gatunki wymienione w SDF jednak nie ujęte PZO dla obszaru

Pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony ze stanowiskami na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Pogrubioną czcionką oznaczono przedmioty ochrony występujące na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Według aktualnego SDF w granicach ostoi populację żółwia błotnego oceniono na poziomie D co oznacza, że w porównaniu do populacji krajowej ta występująca w tym obszarze jest „nieistotna” z punktu widzenia zachowania populacji polskiej ogółem. Gatunek ten potencjalnie znajduje się w granicach Ostoi lub bywa w tym miejscu, zatem jego siedlisko powinno być wciąż chronione zgodnie z Dyrektywami unijnymi. Potwierdzają to dane literaturowe oraz dokumentacji projektowej rezerwatu przyrody „Młodno”, który znajduje się w granicach obszaru Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005.

Charakterystyka drzewostanów

W Obszarze Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 drzewostany w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka zajmują powierzchnię 122,39 ha. Poniżej zamieszczono wykres oraz tabelę przedstawiające udział powierzchniowy drzewostanów według rzeczywistego udziału gatunków w klasach i podklasach wieku.

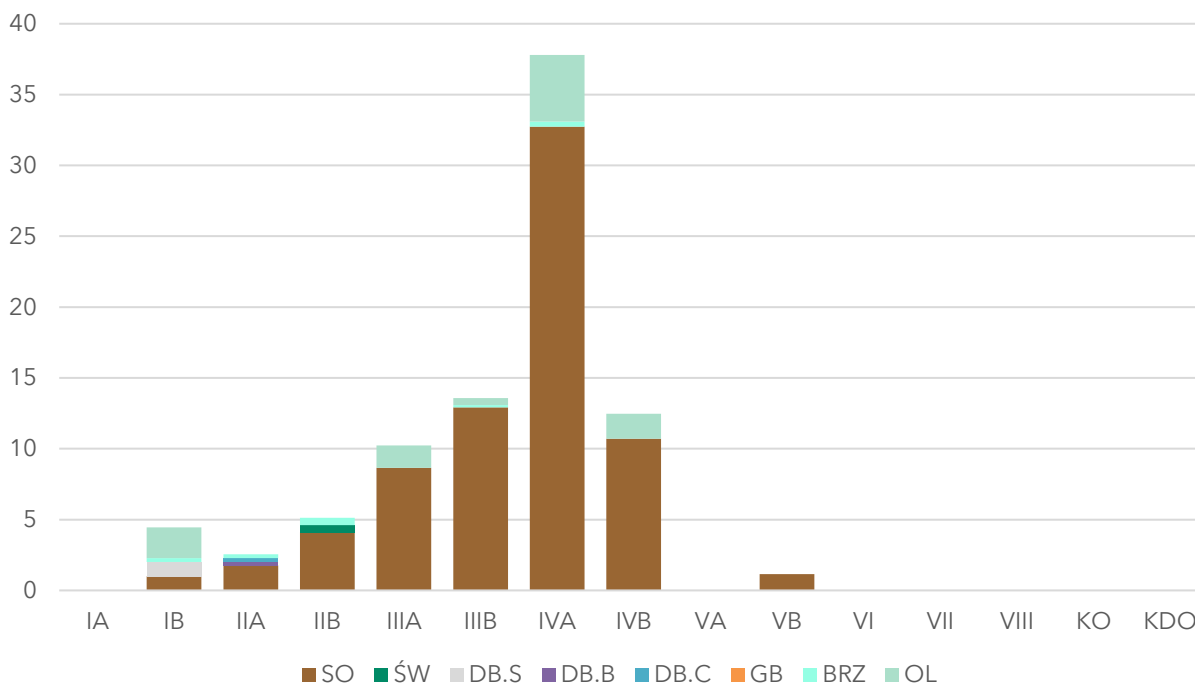

Fig. 5 Udział klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 PLH080005 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Tabela 15. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

TSL	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
		Powierzchnia zalesiona w ha																	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Łącznie	SO		0,99	1,77	4,1	8,65	12,92	32,73	10,70		1,15							73,01	83,57
	ŚW				0,51													0,51	0,58
	DB.S		1,03															1,03	1,18
	DB.B			0,26														0,26	0,30
	DB.C			0,26														0,26	0,30
	GB																		
	BRZ		0,25	0,26	0,51		0,15	0,37										1,54	1,76
Ogółem	OL		2,18			1,59	0,50	4,70	1,78									10,75	12,31
	ha		4,45	2,55	5,12	10,24	13,57	37,80	12,48		1,15							87,36	100,00
	%		5,09	2,92	5,86	11,72	15,53	43,27	14,29		1,32							100,00	100,00

Specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Pliszki PLH080011

Obszar Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011 powstał na mocy Decyzji Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE). Obejmuje powierzchnię 5033,85 ha w zasięgu powiatów sulęcińskiego, krośnieńskiego, słubickiego i świebodzińskiego oraz w zasięgu gmin Maszewo, Bytnica, Cybinka, Łągów, Cybinka, Słubice. Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dla ostoji jest Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Pliszki (PLH080011) (Dz. U. z 2021 r. poz. 2082).

Ostoja obejmuje małą dolinę rzeczną, biegnącą przez rozległe pola sandrowe. Sandr Pliszki oddzielony jest wysokimi krawędziami od wyższych poziomów sandrowych i wzgórz moreny czołowej. Rzeka zachowała naturalny charakter i jest otoczona przez duży kompleks leśny, głównie borów sosnowych. Wzdłuż rzeki występują płaty nadrzecznych zbiorowisk leśnych oraz torfowiska i trzęsawiska. Cały Obszar zajmuje areał 5033,85 ha (w granicach Nadleśnictwa – 1518,08 ha), powierzchnia gruntów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka wynosi 1270,33 ha, co stanowi 25,23% powierzchni całego Obszaru PLH080011.

SOO PLH080011 posiada Plan Zadań Ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2014 r., poz. 184) wraz ze zmianą wprowadzoną Zarządzeniem z dnia 04 października 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 1985).

Zapisy Planu Zadań Ochronnych zostały zaimplementowane do pPUL.

Przedmioty ochrony

Dla Ostoji Dolina Pliszki opublikowano trzy dokumenty z wykazem przedmiotów ochrony w obszarze. Są to SDF (data aktualizacji 05-2024), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Pliszki (PLH080011) (Dz. U. z 2021 r. poz. 2082) oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia PZO dla obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2014 r., poz. 184) wraz ze zmianą z dnia 04 października 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 1985).

Tabela 16. Wykaz siedlisk przyrodniczych w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011.

Kod	Nazwa siedliska	Pokrycie w obszarze wg. SDF (05/2024) (ha)	Pow. siedliska na gruntach n-ctwa w granicach obszaru wg PUL	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
1	2	3	4	5	6	7	8
Siedliska stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000							
3150	Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	147,42	6,39	A	C	A	B
3260	Nizinne i podgórskie	71,74	0,00	A	B	A	B

Kod	Nazwa siedliska	Pokrycie w obszarze wg. SDF (05/2024) (ha)	Pow. siedliska na gruntach n-ctwa w granicach obszaru wg PUL	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
1	2	3	4	5	6	7	8
	rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników						
6430	Ziolorośla górskie i ziolorośla nadrzeczne	11,77	0,14	A	C	A	C
6510	Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże	2,95	0,00	B	C	B	B
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	12,14	0,00	A	C	A	C
7220	Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	1,82	0,00	C	C	B	B
*7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	41,77	0,00	A	C	A	A
9110	Kwaśne buczyny	81,00	0,00	A	C	A	A
*9190	Kwaśne dąbrowy	43,53	16,13	C	C	C	C
*91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	429,59	85,02	B	C	B	B
Siedliska niestanowiące przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 wg Rozporządzenia							
**3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	0,01	0,00	D	-	-	-
**6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	0,01	0,00	D	-	-	-
***7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	2,50	0,00	D	-	-	-

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

**siedliska znajdują się w SDF jednak ich status ma zostać skorygowany (usunięcie z SDF)

***siedliska znajdują się w SDF jednak brak jest ich wymienionych w innych dokumentach wśród przedmiotów ochrony (np. PZO)

Pogrubioną czcionką oznaczono siedliska przyrodnicze występujące na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Tabela 17. Wykaz gatunków roślin i zwierząt innych niż ptaki w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011.

Kod	Nazwa gatunku	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
1	2	3	4	5	6
Gatunki stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000					
1014	Poczwarówka zwężona	B	B	C	B
1016	Poczwarówka jajowata	B	C	A	B
1083	Jelonek rogacz	C	C	A	C
1096	Minóg strumieniowy	C	B	B	C
1149	Koza	C	B	C	B
1324	Nocek duży	C	B	C	C
1337	Bóbr europejski	C	B	C	B
1352	Wilk	C	B	B	B
1355	Wydra	C	B	C	B
1903	Lipiennik Losela	C	C	B	C
Gatunki niestanowiące przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 wg Rozporządzenia					
1130	Boleń	D			
1145	Piskorz	D			
1163	Głowacz białopłetwy	D			
1166	Traszką grzebieniastą	D			

Kod	Nazwa gatunku	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
1	2	3	4	5	6
1188	Kumak nizinny	D			
1308	Mopek zachodni	D			
5339	Różanka	D			
6216	Haczykowiec błyszczący	D			

Pogrubioną czcionką oznaczono przedmioty ochrony występujące na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Według aktualnego SDF w granicach ostoi populację kumaka nizinnego oceniono na poziomie D co oznacza, że w porównaniu do populacji krajowej ta występująca w tym obszarze jest „nieistotna”. Gatunek ten potencjalnie znajduje się w granicach Ostoi lub bywa w tym miejscu, zatem jego siedlisko powinno być wciąż chronione zgodnie z Dyrektywami unijnymi.

Zgodnie z zapisami ekspertyzy z roku 2015 kolonie *Myotis myotis* znajdowały się w Koziczynie (budynek starej fabryki) oraz Grzmiącej (strych budynku), obie w rejonie antropogenicznym. Zatem gatunek z dużym prawdopodobieństwem znajduje bazę żerową i bytową na terenach sąsiednich przy granicy polno-leśnej oraz w okolicznych lasach.

Charakterystyka drzewostanów

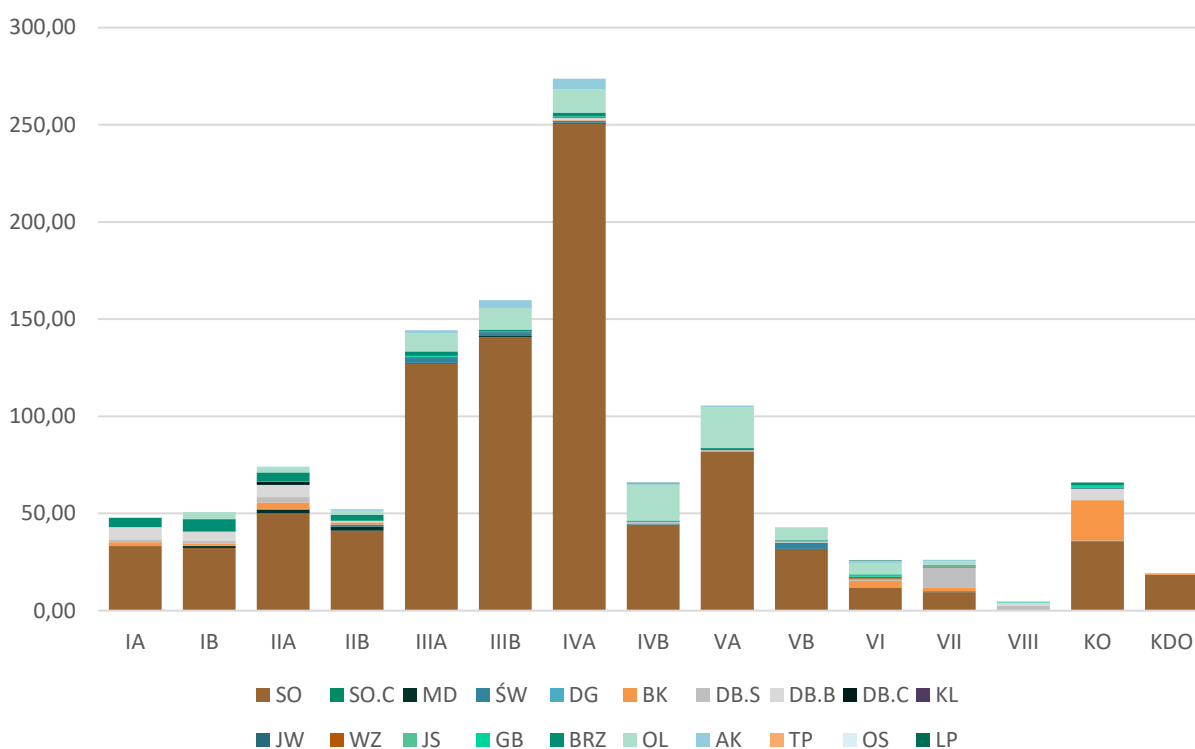

Fig. 6 Udział klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 PLH080011 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Tabela 18. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH08011 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka.

TSL	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
		Powierzchnia zalesiona w ha																	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Łącznie	SO	33,28	32,33	50,13	40,47	127,17	139,39	249,98	42,27	81,49	30,91	4,07	8,94		16,25	12,68		869,36	79,33
	SO.C							0,35										0,35	0,03
	MD		0,87	1,95	2,20	0,32	0,59											5,93	0,54
	SW		0,28	0,06	0,96	2,63	1,67	1,00	0,24	0,12	3,21	0,05	0,51		0,23			10,96	1,00
	DG			0,24														0,24	0,02
	BK	1,96	1,17	3,23	1,20			0,23	0,12				3,30	2,09	0,37	9,53		23,20	2,12
	DB.S	1,48	1,16	2,84				0,26	0,36	0,63	0,64	0,77	7,18	2,22				17,54	1,60
	DB.B	6,24	4,88	6,23	0,71	0,04		0,92			0,05			1,30	1,90			22,27	2,03
	DB.C			1,44		0,04		0,28			0,32							2,08	0,19
	KL			0,08			0,31		0,13									0,52	0,05
	JW					0,36						0,32			0,18			0,86	0,08
	WZ						0,18					1,04						1,22	0,11
	JS										0,25		0,35					0,60	0,05
	GB			0,32	0,14	0,54		0,52	0,44		0,09	1,04	0,43	0,45	0,17			4,14	0,38
	BRZ	4,74	6,32	4,58	3,18	2,24	0,72	2,06	0,13	1,06		0,17			0,73			25,93	2,37
	OL		3,70	2,66	1,89	9,48	11,12	11,89	18,25	20,94	6,49	5,48	1,54		0,21			93,65	8,55
	AK	0,04		0,42	0,85	1,50	4,11	5,56	0,53	0,91		1,17	0,20	0,46	0,12			15,87	1,45
	TP								0,26			0,26						0,52	0,05
OS							0,08										0,08	0,01	
LP								0,20			0,26						0,46	0,04	
Ogółem	ha	47,74	50,71	74,18	51,60	144,32	158,09	273,13	62,93	105,15	41,96	17,93	21,24	4,80	29,32	12,68		1095,78	100,00
	%	4,36	4,63	6,77	4,71	13,17	14,43	24,90	5,74	9,60	3,83	1,64	1,94	0,44	2,68	1,16		100,00	100,00

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ujście Ilanki PLH080015

Został powołany decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2008) 8039) (2009/93/WE).

Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dla ostoji jest Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ujście Ilanki (PLH080015) (Dz. U. z 2021 r. poz. 1600).

Obszar znajduje się na terenie województwa lubuskiego w powiecie słubickim. Na terenie gmin: Cybinka, Rzepin i Słubice oraz leśnictwach Maczków, Koziczyn i Nowy Młyn. Obszar ważny w szczególności dla ochrony siedlisk lasów łęgowych i grądowych, ciepłolubnych oraz acidofilnych dąbrów, a także bardzo cennych populacji rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt takich jak: żółw błotny, pachnica dębowa oraz kozioróg dębosz. Cały Obszar zajmuje powierzchnię 1958,74 ha (w granicach terytorialnych zajmuje areał 773,26 ha), powierzchnia gruntów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka wynosi 556,09 ha, co stanowi 29,92% powierzchni całego Obszaru.

Obszar SOO PLH080015 posiada Plan Zadań Ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 17 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2014 r., poz. 922) wraz ze zmianą wprowadzoną Zarządzeniem z dnia 29 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 1).

Zapisy Planu Zadań Ochronnych zostały zaimplementowane do pPUL.

Dla Ostoji Ujście Ilanki opublikowano trzy dokumenty z wykazem przedmiotów ochrony w obszarze. Są to SDF (data aktualizacji 02-2025), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ujście Ilanki (PLH080015) (Dz. U. z 2017 r. poz. 743) oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 17 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia PZO dla obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2014 r., poz. 922) wraz ze zmianą z dnia 29 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 1).

Tabela 19. Wykaz siedlisk przyrodniczych w granicach obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015

Kod	Nazwa siedliska	Pokrycie w obszarze wg. SDF (02/2025) (ha)	Pow. siedliska na gruntach n-ctwa w granicach obszaru wg PUL	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
1	2	3	4	5	6	7	8
Siedliska stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000							
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	0,84	0,00	B	C	B	C
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	0,22	0,00	C	C	C	C
6120	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe	7,81	0,00	C	C	C	C

Kod	Nazwa siedliska	Pokrycie w obszarze wg. SDF (02/2025) (ha)	Pow. siedliska na gruntach n-ctwa w granicach obszaru wg PUL	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
1	2	3	4	5	6	7	8
6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	0,74	0,00	B	C	B	B
6510	Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże	17,10	3,82	C	C	C	C
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	64,30	13,97	B	C	B	B
*9190	Kwaśne dąbrowy	61,32	23,33	B	C	B	B
*91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	255,68	62,34	B	C	B	B
*91I0	Ciepielubne dąbrowy	10,98	2,21	B	C	B	B
Siedliska niestanowiące przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 wg Rozporządzenia							
6210	Murawy kserotermiczne	0,10	0,00	D	-	-	-

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Pogrubioną czcionką zaznaczono siedliska na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Tabela 20. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015

Kod	Nazwa gatunku	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
1	2	3	4	5	6
Gatunki stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000					
1014	Poczwarówka zwężona	C	C	C	C
1084	Pachnica dębowa	B	B	C	B
1088	Kozioróg dębosz	C	B	C	C
1096	Minóg strumieniowy	C	B	C	C
1130	Boleń	C	B	C	C
1145	Piskorz	C	B	C	C
1149	Koza	C	B	C	C
1166	Traszka grzebieniasta	C	A	C	C
1188	Kumak nizinny	C	B	C	C
1220	Żółw błotny	B	A	C	B
5339	Różanka	C	B	C	C
Gatunki niestanowiące przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 wg Rozporządzenia					
1106*	Łosoś atlantycki	D	-	-	-
1337*	Bóbr europejski	D	-	-	-
1355	Wydra	D	-	-	-

*Gatunki wymienione w SDF jednak nie ujęte jako przedmioty ochrony w PZO

Pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony ze stanowiskami na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Charakterystyka drzewostanów

Zauważalny jest udział drzewostanów w starszych klasach wieku – szczególnie właśnie w wieku 101-120 lat. Na uwagę zasługuje zaznaczający się ogólny udział drzewostanów ponad 100 letnich, które zajmują prawie 1/3 powierzchni drzewostanów w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka w granicach PLH080015.

Graficzne przedstawienie udziału przedstawia poniższy wykres.

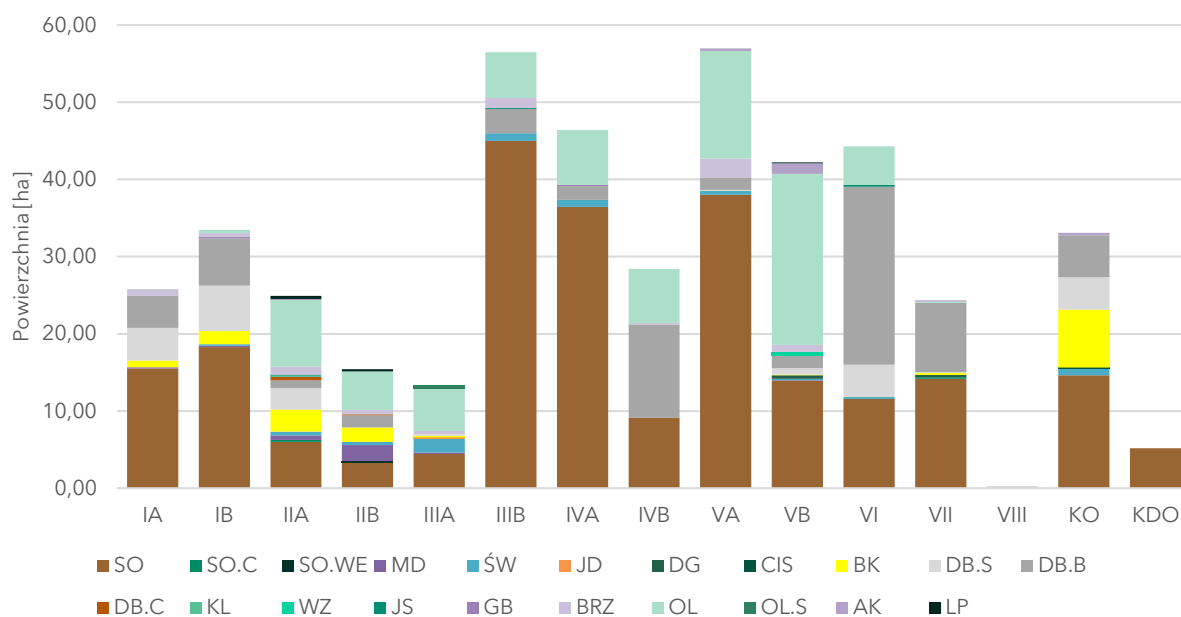

Fig. 7. Udział klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka.

Tabela 21. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080011 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

TSL	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII						
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
		Powierzchnia zalesiona w ha																	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Łącznie	SO	15,51	18,26	6,02	3,32	4,42	44,97	36,43	9,11	38,56	13,91	11,55	10,34		18,55	5,19		236,14	52,35	
	SO.C			0,24									0,19					0,43	0,10	
	SO.WE				0,18													0,18	0,04	
	MD	0,17	0,17	0,57	2,09	0,20					0,08							3,28	0,73	
	SW		0,22	0,48	0,42	1,75	1,01	0,91		0,46	0,20	0,24			0,83			6,52	1,45	
	JD					0,20												0,20	0,04	
	DG										0,43		0,33					0,76	0,17	
	CIS														0,17			0,17	0,04	
	BK	0,87	1,71	2,87	1,84	0,20					0,08		0,23		7,55			15,35	3,40	
	DB.S	4,21	5,89	2,77		0,20					0,14	0,85	4,20	0,11	0,28	4,26		22,91	5,08	
	DB.B	4,16	6,15	1,02	1,61		3,14	1,82	12,12	1,64	1,65	23,05	6,13		8,07			70,56	15,64	
	DB.C			0,50	0,09														0,59	0,13
	KL			0,14															0,14	0,03
	WZ										0,47								0,47	0,10
	JS			0,09			0,14					0,26							0,49	0,11
	GB		0,19					0,14											0,33	0,07
	BRZ	0,87	0,47	1,04	0,58	0,45	1,28		0,17	2,41	0,89								8,16	1,81
	OL		0,40	8,62	4,99	5,52	5,92	7,08	7,02	13,94	22,17	4,99	0,16						80,81	17,92
	OL.S					0,39													0,39	0,09
AK			0,15							0,34	1,34		0,14		0,36			2,33	0,52	
LP			0,39	0,28						0,16								0,83	0,18	
Ogółem	ha	25,79	33,46	24,90	15,40	13,33	56,46	46,38	28,42	57,49	42,23	44,29	17,63	0,28	39,79	5,19		451,04	100,00	
	%	5,72	7,42	5,52	3,41	2,96	12,52	10,28	6,30	12,75	9,36	9,82	3,91	0,06	8,82	1,15		100,00	100,00	

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Krośnieńska Dolina Odry PLH080028

Został powołany decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2015) 8191).

Aktualnie obowiązującym aktem dla obszaru jest Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 17 sierpnia 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Krośnieńska Dolina Odry (PLH080015) (Dz. U. z 2021 r. poz. 1677).

Ostoja obejmuje fragment doliny rzeki Odry od Cigacic do granicy Polsko-Niemieckiej. Znaczna część obszaru jest zalewana (międzywale), zachowane są starorzecza, lasy łęgowe, duże kompleksy łąk wyczyńcowych i selernicowych, a także fragmenty łęgów jesionowo - wiązowych i łęgów wierzbowych. Cały Obszar zajmuje areał 19202,47 ha (w granicach terytorialnych Nadleśnictwa - 2871,12 ha), powierzchnia gruntów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka wynosi 487,43 ha, co stanowi 2,54% powierzchni całego Obszaru.

Ostoja nie posiada planu zadań ochronnych. Do Programu Ochrony Przyrody zaimplementowano zapisy z Dokumentacji Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028 w województwie lubuskim.

Przedmioty ochrony

Dla Ostoi Krośnieńska Dolina Odry opublikowano trzy dokumenty z wykazem siedlisk i gatunków objętych ochroną w obszarze. Są to SDF (data aktualizacji 01-2025), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 sierpnia 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Krośnieńska Dolina Odry (PLH080028) (Dz. U. z 2021 r. poz. 1677) oraz projekt PZO dla obszaru Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028

Tabela 22 Wykaz siedlisk przyrodniczych wg SDF w Obszarze Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028

Kod	Nazwa siedliska	Pokrycie w obszarze wg. SDF (01/2025) (ha)	Pow. siedliska na gruntach n-ctwa w granicach obszaru wg PUL	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
1	2	3	4	5	6	7	8
Siedliska stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000							
2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	1,06	0,00	C	C	B	B
3130	Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych	1,92	0,00	B	C	B	B
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	146,66	0,00	A	C	A	A
3270	Zalewane muliste brzegi rzek	115,22	0,00	A	C	B	A
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	12,84	0,00	C	C	C	C
6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	384,05	0,00	B	C	B	B
6440	Łąki selernicowe	391,02	0,00	A	C	A	A
6510	Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże	54,55	0,73	B	C	B	B
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	3,26	0,00	D			
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	755,78	0,00	B	C	B	B
*9190	Kwaśne dąbrowy	3,18	0,00	D			

Kod	Nazwa siedliska	Pokrycie w obszarze wg. SDF (01/2025) (ha)	Pow. siedliska na gruntach n-ctwa w granicach obszaru wg PUL	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
1	2	3	4	5	6	7	8
*91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	73,58	54,08	B	C	B	B
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	578,7	104,31	B	C	B	B
91T0	Sosnowy bór chrobotkowy	18,85	0,00	C	C	C	C

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Pogrubioną czcionką zaznaczono siedliska na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

W przypadku siedlisk przyrodniczych 7140 oraz 9190 w aktualnym SDF reprezentatywność określono na poziomie D ze względu na ubogi skład gatunkowy runa i reprezentatywność w skali krajowej. Projekt PZO potwierdza ocenę D dla siedliska 7140 jednak wykazuje wyższą ocenę dla płaty siedliska 9190 (B). Płaty siedlisk leżą jednak poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka.

Tabela 23. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028

Kod	Nazwa gatunku	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
1	2	3	4	5	6
Gatunki stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000					
1037	Trzepla zielona	C	B	C	C
1042	Zalotka większa	C	C	C	C
1060	Czerwończyk nieparek	C	B	C	B
1083	Jelonek rogacz	C	B	C	C
1096	Minóg strumieniowy	C	C	C	C
**1088	Kozioróg dębosz	-	-	-	-
1099	Minóg rzeczny	C	C	C	C
1130	Boleń	C	C	C	C
1145	Piskorz	C	C	C	C
1146	Koza złotawa	C	C	C	C
1149	Koza	C	C	C	C
1337	Bóbr europejski	C	B	C	B
1355	Wydra	C	B	C	B
5339	Różanka	C	C	C	C
6177 (1059)	Modraszek telejus	C	C	B	C
6179 (1061)	Modraszek nausithous	C	C	B	C
6966 (1088)	Pachnica dębowa	C	C	C	C
Gatunki niestanowiące przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 wg Rozporządzenia					
1106	Łosoś atlantycki	D	-	-	-
1166	Traszka grzebieniasta	D	-	-	-
1188	Kumak nizinny	D	-	-	-
1220	Żółw błotny	D	-	-	-
1308	Mopek zachodni	D	-	-	-

** gatunek niewymieniony w SDF, zawarty w Rozporządzeniu jako przedmiot ochrony

Pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony ze stanowiskami na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Charakterystyka drzewostanów

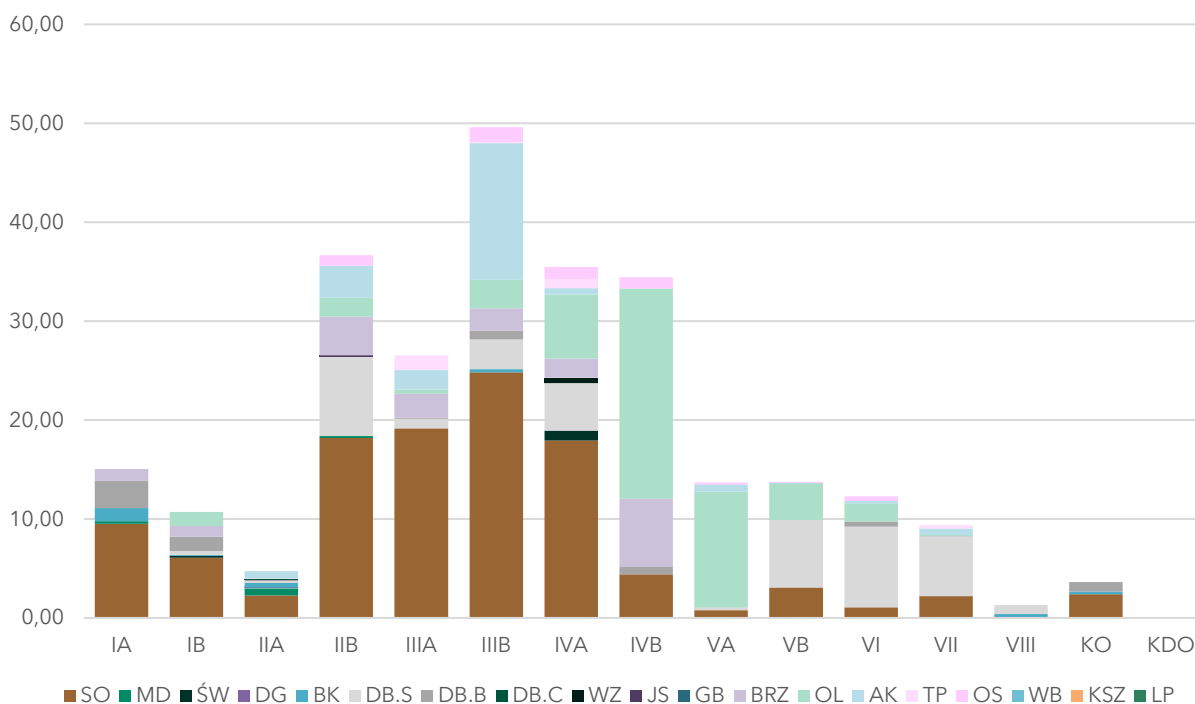

Fig. 8. Udział klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Krośnice Dolina Odry PLH080028 na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka.

Tabela 24. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Łącznie	SO	9,53	6,10	2,28	18,19	19,17	24,83	17,92	4,39	0,77	3,07	1,06	2,20		2,39			111,90	41,84
	MD	0,25		0,71	0,20													1,16	0,43
	ŚW		0,19					1,00										1,19	0,45
	DG			0,10														0,10	0,04
	BK	1,33	0,10	0,45			0,32							0,39	0,26			2,85	1,07
	DB.S		0,37	0,17	8,03	0,96	3,02	4,78		0,23	6,84	8,18	6,03	0,92				39,53	14,79
	DB.B	2,76	1,45	0,13		0,09	0,87	0,10	0,75			0,49	0,03		0,99			7,66	2,87
	DB.C			0,10														0,10	0,04
	WZ							0,46										0,46	0,17
	JS				0,13													0,13	0,05
	GB																		
	BRZ	1,18	1,08	0,03	3,89	2,42	2,25	1,94	6,90	0,04			0,04					19,77	7,40
	OL		1,41		1,91	0,45	2,89	6,50	21,26	11,73	3,71	1,87	0,09					51,82	19,39
	AK			0,75	3,24	1,96	13,81	0,64		0,73		0,22	0,64					21,99	8,23
	TP					1,49	0,14	0,91					0,35					2,89	1,08
	OS				1,08		1,48	1,23	1,14	0,18	0,15	0,49						5,75	2,15
	WB																		
	KSZ																		
	LP																		
Ogółem	ha	15,05	10,70	4,72	36,67	26,54	49,61	35,48	34,44	13,68	13,77	12,31	9,38	1,31	3,64			267,30	100,00
	%	5,63	4,00	1,77	13,72	9,93	18,56	13,27	12,88	5,12	5,15	4,61	3,51	0,49	1,36			100,00	100,00

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Bory Chrobotkowe koło Bytomca PLH080048

Został powołany decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2010) 9669) (2011/64/UE).

Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dla ostoi jest Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Bory Chrobotkowe koło Bytomca (PLH080048) (Dz. U. z 2018 r. poz. 862).

Obszar znajduje się na terenie województwa lubuskiego w powiecie krośnieńskim, na terenie gminy Maszewo. W całości znajduje się w granicach Leśnictwa Maszewo. Ostoja obejmuje mozaikę suchych borów chrobotkowych i borów świeżych. Cały Obszar znajduje się w graniach Nadleśnictwa Cybinka i zajmuje, zgodnie z ww. rozporządzeniem, areał 615,29 ha, powierzchnia gruntów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka znajduje się cały obszar Ostoi (100%). Pełna powierzchnia gruntów w zarządzie nadleśnictwa ujęta zgodnie z danymi EGiB wynosi 615,48 ha.

Bory chrobotkowe koło Bytomca SOO PLH080048 **posiada Plan Zadań Ochronnych** ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 stycznia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Chrobotkowe koło Bytomca PLH080048 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2015r., poz. 169). Zgodnie z wytycznymi PZO dla Obszaru PLH080048 wykonano zabiegi z zakresu ochrony czynnej - usuwanie zalegającej w dnie lasu biomasy drzewnej - działanie przeprowadzone w latach 2018 - 2021.

Zapiy Planu Zadań Ochronnych zostały zaimplementowane do pPUL.

Dla Ostoi Bory chrobotkowe koło Bytomca opublikowano trzy dokumenty z wykazem siedlisk i gatunków objętych ochroną w obszarze. Są to SDF (data aktualizacji 06-2024), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Bory chrobotkowe koło Bytomca (PLH080048) (Dz. U. z 2018 r. poz. 862) oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 stycznia 2015 r. w sprawie ustanowienia PZO dla obszaru Natura 2000 Bory chrobotkowe koło Bytomca PLH080048 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2015 r., poz. 169).

Tabela 25 Wykaz siedlisk przyrodniczych wg SDF w Obszarze Natura 2000 Bory chrobotkowe koło Bytomca PLH080048

Kod	Nazwa siedliska	Pokrycie w obszarze wg. SDF (06/2024) (ha)	Pow. siedliska na gruntach n-ctwa w granicach obszaru wg PUL	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
1	2	3	4	5	6	7	8
Siedliska stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000							
91T0	Sosnowy bór chrobotkowy	331,77	9,45	B	B	C	C

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Pogrubioną czcionką zaznaczono siedliska na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

91T0 - Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*) – reprezentowane w Obszarze PLH080048 przez rozproszone płyty.

Dla Ostoi zgodnie z wymogami wytycznych RDLP Zielona Góra przeprowadzono inwentaryzację w zakresie występowania skupisk obszarów porostowych stanowiących główny cel ustanowienia obszaru Natura 2000 PLH080048. Prace terenowe (sierpień – październik 2024).

Prace obejmowały:

- założenie zdjęć fitosocjologicznych metodą Braun-Blanqueta,
- wykonanie dokumentacji fotograficznej,
- wyznaczenie granic borów chrobotkowych,
- ocenę stanu siedlisk borów chrobotkowych na podstawie zmodyfikowanej metodyki monitoringu siedliska przyrodniczego 91T0 (Mróz W., 2010, *Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa*)

Wskaźniki, które wg ww. metodyki oceniano, na podstawie wyników cząstkowych z powierzchni większych skupisk obszarów chrobotkowych, poza parametrami „powierzchni siedliska na stanowisku”, „udziału procentowego siedliska w transekcie” oraz „wieku drzewostanu” w większości otrzymały ocenę FV lub U1. Ekspertyza wykazała wyraźny spadek powierzchni siedliska w porównaniu podawanymi w literaturze (9,45 ha w stosunku do 331,77 ha powierzchni wykazanej w SDF – za P. Rutkowski, 2024). Wykonana inwentaryzacja potwierdza wątpliwości powstałe w czasie poprzedniej rewizji PUL (2016 – 2025) gdzie prace terenowe i przeprowadzone badania (w 2015 r.) nie potwierdziły występowania płatów siedliska 91T0 na powierzchni sugerowanej w PZO dla Ostoi.

Charakterystyka drzewostanów

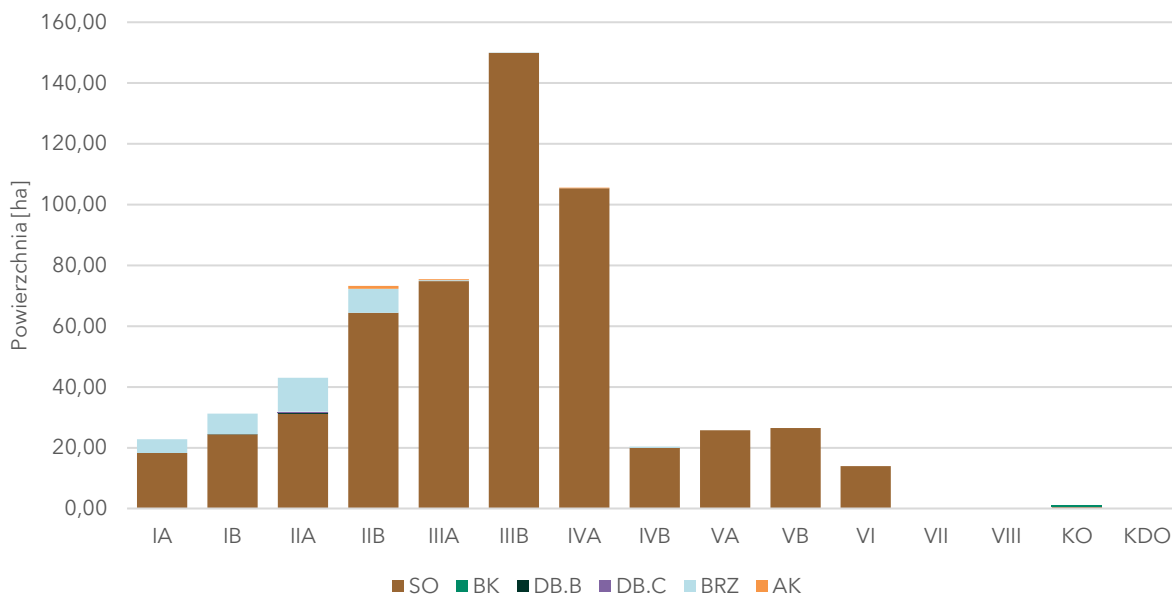

Fig. 9 Udział klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 PLH080048 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Tabela 26. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Bory chrobotkowe koło Bytomca PLH080048 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

TSL	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
		Powierzchnia zalesiona w ha																%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Łącznie	SO	18,23	24,38	31,14	64,43	74,84	149,90	105,33	19,95	25,75	26,51	13,91						554,37	94,32
	BK																		
	DB.B		0,12	0,54														0,66	0,11
	DB.C			0,20														0,20	0,03
	BRZ	4,55	6,72	11,16	7,83	0,28	0,15		0,43									31,12	5,29
	AK				0,97	0,29		0,20										1,46	0,25
Ogółem	ha	22,78	31,22	43,04	73,23	75,41	150,05	105,53	20,38	25,75	26,51	13,91						587,81	100,00
	%	3,88	5,31	7,32	12,46	12,83	25,52	17,95	3,47	4,38	4,51	2,37						100,00	100,00

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Środkowej Odry PLB080004

Został wyznaczony w 2007 roku - rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 05.09.2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2007 r., poz. 1275), nowelizacją rozporządzenia z 2004 r., obecnie obowiązującym aktem wyznaczającym Obszar jest rozporządzenie z 2011 r. (Dz. U. z 2011 r., nr 25 poz. 133).

Obszar znajduje się w większości na terenie województwa lubuskiego w powiatach: nowosolskim, zielonogórskim, Zielona Góra (miasto), krośnieńskim oraz ślubickim, a także na niewielkim fragmencie w województwie dolnośląskim, powiecie głogowskim. W granicach Nadleśnictwa Cybinka obszar ciągnie się wzdłuż Odry przez leśnictwa: Maszewo, Rąpice, Białków i Urad. Ostoję stanowi fragment doliny Odry od 408 km (w rejonie miejscowości Czerna) do 592 km (w rejonie miejscowości Nowy Lubusz). Cały Obszar zajmuje areał 33677, 79 ha (w graniach terytorialnych Nadleśnictwa - 7298,11 ha), powierzchnia gruntów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka wynosi 699,11 ha, co stanowi 2,08% powierzchni Obszaru.

Dolina Środkowej Odry OSO PLB080004 **posiada Plan Zadań Ochronnych** ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 13 lipca 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2017 r., poz. 1642) zmieniony zarządzeniem RDOŚ w Gorzowie Wlkp. i RDOŚ we Wrocławiu zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004 (Dz. Urz. Woj. Lubuskie z 2022 r., poz. 588).

Zapisy Planu Zadań Ochronnych zostały zaimplementowane do pPUL.

Dla Ostoi Dolina Środkowej Odry opublikowano dwa dokumenty z wykazem siedlisk i gatunków objętych ochroną w obszarze. Są to SDF (data aktualizacji 03-2024) oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 13 lipca 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2017 r., poz. 1642) ze zmianą z 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskie z 2022 r., poz. 588).

Tabela 27. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004

Kod	Nazwa gatunku	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
1	2	3	4	5	6
Gatunki stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000					
A038	Łabędź krzykliwy (<i>Cygnus cygnus</i>)	B	B	C	B
A039	Gęś zbożowa (<i>Anser fabalis</i>)	C	B	C	C
A053	Krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>)	B	B	C	B
A055	Cyranka (<i>Anas querquedula</i>)	C	B	C	C
A056	Płaskonos (<i>Anas clypeata</i>)	C	B	C	C
A072	Trzmielojad (<i>Pernis apivorus</i>)	C	B	C	C

Kod	Nazwa gatunku	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
1	2	3	4	5	6
A073	Kania czarna <i>(Milvus migrans)</i>	B	B	C	A
A074	Kania ruda <i>(Milvus milvus)</i>	B	B	C	A
A081	Błotniak stawowy <i>(Circus aeruginosus)</i>	C	B	C	C
A122	Derkacz <i>(Crex crex)</i>	C	B	C	C
A196	Rybitwa białowąsa <i>(Chlidonias hybridus)</i>	C	B	C	B
A198	Rybitwa białoskrzydła <i>(Chlidonias leucopterus)</i>	B	B	C	A
A229	Zimorodek <i>(Alcedo atthis)</i>	C	B	C	C
A238	Dzięcioł średni <i>(Dendrocopos medius)</i>	C	B	C	B
Gatunki niestanowiące przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 wg PZO					
A022	Bączek <i>(Ixobrychus minutus)</i>	D			
A027	Czapla biała <i>(Egretta alba)</i>	D			
A028	Czapla siwa <i>(Ardea cinerea)</i>	D			
A030	Bocian czarny <i>(Ciconia nigra)</i>	D			
A031	Bocian biały <i>(Ciconia ciconia)</i>	D			
A036	Łabędź niemy <i>(Cygnus olor)</i>	D			
A037	Łabędź czarnodzioby <i>(Cygnus cygnus)</i>	D			
A041	Gęś białoczelna <i>(Anser albifrons)</i>	D			
A043	Gęgawa <i>(Anser anser)</i>	D			
A045	Bernikla białolica <i>(Branta leucopsis)</i>	D			
A048	Ohar <i>(Tadorna tadorna)</i>	D			
A050	Świstun <i>(Anas penelope)</i>	D			
A051	Krakwa <i>(Anas strepera)</i>	D			
A052	Cyraneczka <i>(Anas crecca)</i>	D			
A075	Bielik <i>(Haliaeetus albicilla)</i>	D			
A082	Błotniak zbożowy <i>(Circus cyaneus)</i>	D			
A084	Błotniak łąkowy <i>(Circus pygargus)</i>	D			
A094	Rybołów <i>(Pandion haliaetus)</i>	D			
A119	Kropiatka <i>(Porzana porzana)</i>	D			
A127	Żuraw <i>(Grus grus)</i>	D			
A139	Mornel <i>(Charadrius morinellus)</i>	D			
A140	Siewka złota <i>(Pluvialis apricaria)</i>	D			
A142	Czajka <i>(Vanellus vanellus)</i>	D			
A151	Batalion <i>(Philomachus pugnax)</i>	D			
A153	Kszyk <i>(Gallinago gallinago)</i>	D			
A154	Dubelt	D			

Kod	Nazwa gatunku	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
1	2	3	4	5	6
	(<i>Gallinago media</i>)				
A160	Kulik wielki (<i>Numenius arquata</i>)	D			
A166	Łęczak (<i>Tringa glareola</i>)	D			
A197	Rybitwa czarna (<i>Chlidonias Niger</i>)	D			
A207	Siniak (<i>Columba oenas</i>)	D			
A224	Lelek (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	D			
A234	Dzięcioł zielonosiwy (<i>Picus canus</i>)	D			
A236	Dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>)	D			
A246	Lerka (<i>Lullula arborea</i>)	D			
A255	Świergotek polny (<i>Anthus campestris</i>)	D			
A290	Świerszczak (<i>Locustella naevia</i>)	D			
A291	Strumieniówka (<i>Locustella fluviatilis</i>)	D			
A307	Jarzębka (<i>Silvia nisoria</i>)	D			
A320	Muchołówka mała (<i>Ficedula parva</i>)	D			
A338	Gąsiorek (<i>Lanius collurio</i>)	D			
A367	Rzepołuch (<i>Carduelis flavirostris</i>)	D			
A379	Ortolan (<i>Emberiza hortulana</i>)	D			

Pogrzbioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony ze stanowiskami na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka, jednak należy mieć na uwadze iż lokalizacja gatunku nie oznacza miejsca gniazdowania czy stałego bytowania a jedynie obserwację występowania gatunku.

Charakterystyka drzewostanów

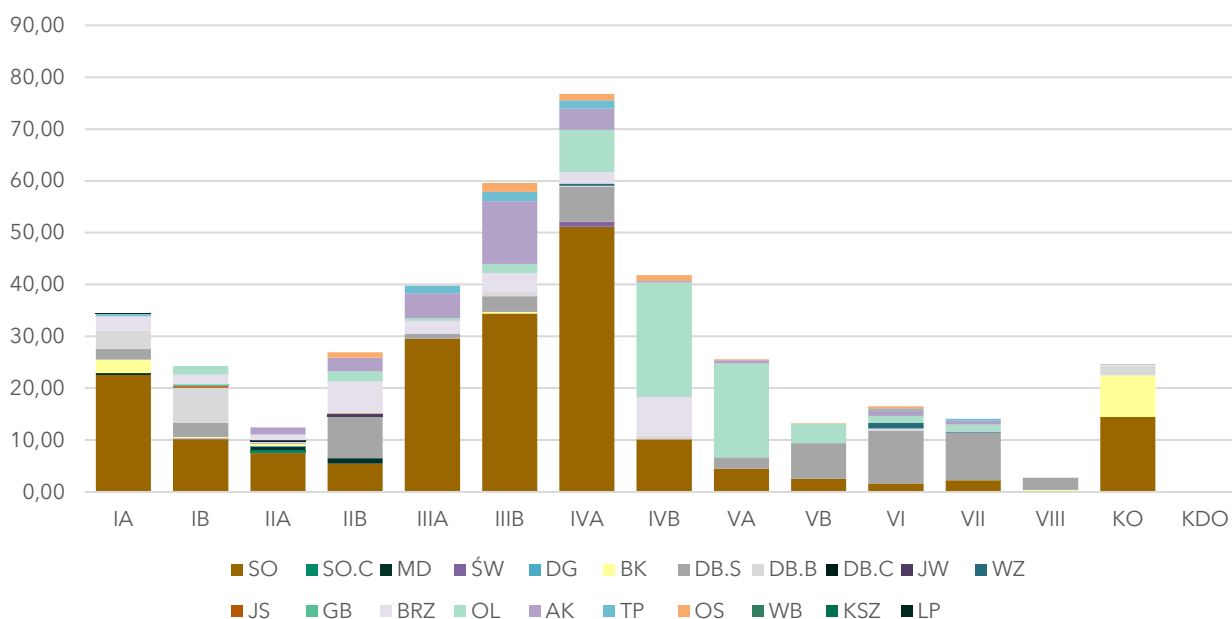

Fig. 10 Udział klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 PLH080004 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Tabela 28. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB080004 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

TSL	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII						
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
		Powierzchnia zalesiona w ha																	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Łącznie	SO	22,54	10,15	7,47	5,44	29,54	36,31	51,15	10,13	32,47	7,91	4,99	2,27		16,85			237,22	40,35	
	SO.C			0,56														0,56	0,10	
	MD	0,36		0,71	1,09													2,16	0,37	
	ŚW		0,19					1,00										1,19	0,20	
	DG			0,10														0,10	0,02	
	BK	2,65	0,27	0,45				0,32				0,28			0,39	8,37			12,73	2,17
	DB.S	1,99	5,87	0,17	17,55	0,96	3,03	6,70	5,06	5,11	7,76	64,81	21,97	2,38	0,86			144,22	24,54	
	DB.B	3,53	6,74	0,13		0,09	1,04	0,18	0,75			0,49	0,03		3,65			16,63	2,83	
	DB.C			0,38														0,38	0,06	
	JW		0,08		0,44										0,04			0,56	0,10	
	WZ			0,35	0,54			0,46	0,59			1,04	1,48					4,46	0,76	
	JS		0,32	0,18	5,39													5,89	1,00	
	GB		0,90															0,90	0,15	
	BRZ	2,78	1,93	1,08	6,76	2,42	3,65	2,23	7,40	1,42				0,04		1,64			31,35	5,33
	OL		2,63		2,05	0,45	1,78	10,34	27,79	19,64	3,71	2,43	1,55		2,03			74,40	12,66	
	AK	0,05		1,41	2,63	4,82	12,68	4,08	0,32	0,60	2,41	1,07	0,77		2,56			33,40	5,68	
	TP	0,40			1,50	1,49	1,73	1,61				0,26	0,35					7,34	1,25	
	OS				2,70		1,79	1,23	1,14	0,18	0,15	0,49						7,68	1,31	
	WB			1,24	0,14													1,38	0,23	
	KSZ												2,55					2,55	0,43	
LP	0,20			0,03					1,17				1,28					2,68	0,46	
Ogółem	ha	34,50	29,08	14,23	46,26	39,77	62,33	78,98	54,35	59,42	22,22	75,58	32,29	2,77	36,00			587,78	100,00	
	%	5,87	4,95	2,42	7,87	6,77	10,60	13,44	9,25	10,11	3,78	12,86	5,49	0,47	6,12			100,00	100,00	

4.6 POMNIKI PRZYRODY

Zgodnie z art. 40 ust. 1 Ustawy o Ochronie Przyrody „Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie”.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka znajduje się 21 ustanowionych pomników przyrody (39 obiektów pomnikowych).

Tabela 29. Wykaz uchwalonych aktem prawnym pomników przyrody w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Nazwa pomnika Akt powołujący	Obręb leśny Leśnictwo	Adres leśny	Gmina	Działka ewid.	Opis pomnika	
						Rodzaj (gatunek)	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Radzików							
1.	"Wisława" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Radzików Maczków	1-01-57 -c	Cybinka	2046	drzewo daglezja zielona	wiek: 140 lat
2.	"brak nazwy" Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2009 r	Radzików Maczków	1-01-58 -l	Cybinka	2048	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 270 lat
3.	"Gaja i Tea" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Radzików Nowy Młyn	1-02-30 -a	Cybinka	2030	grupa 2-óch drzew daglezje zielone	wiek: 160 lat
4.	"bez nazwy" Rozporządzenie Nr 45 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2009 r	Radzików Nowy Młyn	1-02-30 -c	Cybinka	2030	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 370 lat
5.	"Maria" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Radzików Nowy Młyn	1-02-30 -d	Cybinka	2030	drzewo daglezja zielona	wiek: 160 lat
6.	"bez nazwy" Rozporządzenie Nr 50 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2009 r	Radzików Bargów	1-04-308 -h, n	Torzym	3305/3 i 3305/14	grupa 4-ech drzew dęby szypuł- kowe	wiek: 370 lat
Obręb Białków							
7.	"Emilia" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Białków Urad	2-06-375 -a	Cybinka	2016	drzewo sosna zwykła	wiek: 170 lat
8.	"bez nazwy" Rozporządzenie Nr 45 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2006 r	Białków Urad	2-06-498 -t	Cybinka	2093	drzewo topola biała	wiek: 120 lat
9.	"bez nazwy" Rozporządzenie Nr 38 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2006 r	Białków Urad	2-06-499 -b	Cybinka	72/2	drzewo platan klonolistny	wiek: 220 lat
10.	"Powstańcy" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Białków Cybinka	2-07-412 -a	Cybinka	2053	grupa 2-óch drzew dęby szypuł- kowe	
11.	"Paweł i Gawel" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Białków Cybinka	2-07-426 -b	Cybinka	2066/1	grupa 2-óch drzew dąb szypułkowy buk pospolity	wiek: 220 lat wiek: 140 lat

Lp.	Nazwa pomnika Akt powołujący	Obręb leśny Leśnictwo	Adres leśny	Gmina	Działka ewid.	Opis pomnika	
						Rodzaj (gatunek)	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
12.	"Fryderyk" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Białków Cybinka	2-07-457 -m	Cybinka	2102	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 210 lat
13.	"Witold" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Białków Cybinka	2-07-457 -n	Cybinka	2102	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 220 lat
14.	"Karol" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Białków Rąpice	2-09-609 -p	Cybinka	2246	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 220 lat
Obręb Rybaki							
15.	"Józef" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Rybaki Korczyców	3-10-680 -l	Cybinka	2001/3	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 220 lat
16.	"Legiony Polskie" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Rybaki Korczyców	3-10-690 -k	Cybinka	2011/2	grupa 13-tu drzew dęby szypułkowe	wiek: 310-520 lat
17.	"bez nazwy" Rozporządzenie Nr 31 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2009 r	Rybaki Korczyców	3-10-691 -f	Cybinka	2012/3	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 520 lat
18.	"bez nazwy" Rozporządzenie Nr 31 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2009 r	Rybaki Korczyców	3-10-728 -y	Maszewo	61/6	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 270 lat
19.	"bez nazwy" Rozporządzenie Nr 49 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2009 r	Rybaki Skarbona	3-11-740 -h	Maszewo	61/3	drzewo dąb szypułkowy	
20.	"bez nazwy" Rozporządzenie Nr 31 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2009 r	Rybaki Skarbona	3-11-787 -c	Maszewo	108/1	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 220 lat
21.	"Heniu" Uchwała nr XXXV/205/22 Rady Gminy Maszewo z dnia 20 grudnia 2022 r.	Rybaki Maszewo	3-12-875 -f	Maszewo	192/8	drzewo dąb szypułkowy	

4.7 UŻYTKI EKOLOGICZNE

Jako użytki ekologiczne opisywane są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania (wg. *Ustawa o ochronie przyrody*).

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Cybinka znajduje się 6 użytków ekologicznych.

Tabela 30. Wykaz użytków ekologicznych na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Nazwa	Akt powołujący	Data utworzenia	Gmina	Adres leśny	Pow. (ha)	Użytek ewidencyjny	Uwagi, zalecenia ochronne
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Cegielnia	Rozporz. nr 1 Wojewody Lubuskiego z dnia 13 stycznia 2004 r w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Lubusk. 2004 r., poz. 68)	2004	Cybinka	09-621 b	*5,62 (5,62)	N	Utrzymanie stosunków wodnych, zapobieganie zarastaniu
2	Gęsie Bagna	Rozporz. nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego 2002 r., poz. 554)	2002	Cybinka	07-464 c, f, h, j-k, m, o	*11,09 (11,13)	Ls, N	Utrzymanie stosunków wodnych, zapobieganie zarastaniu
3	Gniewosz	Rozporz. nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego 2002 r., poz. 554)	2002	Cybinka	tylko częściowo na gruntach Nadl. 06-363 a-b	*38,78 (1,83)	Ls	Utrzymanie różnorodności biotopów, utrzymanie terenów łąkowych i granicy Ls/nLs
4	Wełnianka	Rozporz. nr 1 Wojewody Lubuskiego z dnia 13 stycznia 2004 r w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Lubusk. 2004 r., poz. 68)	2004	Cybinka	05-331 i	*0,7400 (1,2400)	Ls, N	utrzymanie stosunków wodnych, zapobieganie sukcesji - systematyczne usuwanie roślinności leśnej (podrostów i nalotów drzew) i wysychaniu
5	Zapadliska Kopalniane	Rozporz. nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego 2002 r., poz. 554)	2002	Cybinka	07-473 b, i, n, 07-474 k	*13,93 (6,55)	Ls, N, Ws	Utrzymanie stosunków wodnych
6	Zapadliska Pokopalniane II	Rozporz. nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego 2002 r., poz. 554)	2002	Miasto Cybinka	07-465 i-l, t-y	*22,00 (21,79)	N, Ps, W-Ps	Utrzymanie stosunków wodnych

* powierzchnia wg rozporządzenia Wojewody Lubuskiego w sprawie uznania za użytek ekologiczny
 () powierzchnia gruntów w zarządzie Nadl. Cybinka w granicach UE, zgodna z danymi EGIB.

4.8 OCHRONA GATUNKOWA ROŚLIN, ZWIERZĄT I GRZYBÓW

Listy chronionych gatunków grzybów, roślin oraz zwierząt znajdują się w niżej wymienionych rozporządzeniach:

- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 r., poz. 1408);
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 r., poz. 1409);
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 r., poz. 2183).

Do sporządzenia listy chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt występujących na gruntach Nadleśnictwa Cybinka wykorzystano:

- dane pochodzące z taksacji przeprowadzonej w 2024 roku;
- Program Ochrony Przyrody wg stanu na 1 stycznia 2016 roku;
- dane przekazane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim;
- dane przekazane przez pracowników Nadleśnictwa Cybinka

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka stwierdzono występowanie 11 gatunków grzybów i porostów objętych ochroną gatunkową oraz regionalnie rzadkich.

Tabela 31. Wykaz chronionych i rzadkich gatunków grzybów i porostów występujących na gruntach Nadleśnictwa Cybinka.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk	Kat. wg PCKR / PL	Nie podlega odstępstwowom	Źródło Inf.
1	2	3	4	5	6	7	9	10
1.	brodaczką kępkową	<i>Usnea hirta</i>	częściowa	na korze i martwych drzewach lub drewnie, bardzo rzadko na skałach	3	VU		P.POP, NADL.
2.	brodaczką sitową	<i>Usnea perplectans</i>	ściśła	na korze i martwych drzewach lub drewnie,	1			TAKS NADL.
3.	brodaczką - rodzaj	<i>Usnea sp.</i>	przynajmniej częściowa	na korze i martwych drzewach lub drewnie,	4			TAKS NADL.
4.	chrobotek leśny	<i>Cladonia arbuscula</i>	częściowa	w borach sosnowych, lasach mieszanych, wrzosowiskach, na wydmach. Rośnie na ziemi, czasami na korze brzoź i sosen	pospolicie na terenie Nadl.			NADL., KPK
5.	chrobotek najeżony	<i>Cladonia portentosa</i>	częściowa	w terenie otwartym na glinie, kwaśnej ziemi w lasach, na wrzosowiskach, torfowiskach i wydmach	4			KPK

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk	Kat. wg PCKR / PL	Nie podlega odstępstwom	Źródło Inf.
1	2	3	4	5	6	7	9	10
6.	chrobotek reniferowy	<i>Cladonia rangiferina</i>	częściowa	na glebach kwaśnych, suchych i silnie nasłonecznionych, w borach sosnowych, na wrzosowiskach, w miejscach piaszczystych	pospolicie na terenie Nadl.			P.POP, KPK
7.	chrobotek smukły	<i>Cladonia ciliata</i>	częściowa	na ziemi, niezbyt częsty w zbiorowiskach borowych, we wrzosowiskach i na wydmach	2			KPK
8.	odnożyca mączysta	<i>Ramalina farinacea</i>	częściowa	na korze drzew, najczęściej liściastych, rzadko na podłożu skalnym i drewnie. Preferuje widne miejsca lub pojedynczo rosnące drzewa, często przy zbiornikach wodnych.	1	VU		KPK
9.	płucnica islandzka	<i>Cetraria islandica</i>	częściowa	w różnych siedliskach, w tym na wrzosowiskach, wydmach, torfowiskach, łąkach i w lasach szpilkowych. Preferuje piaszczystą i próchniczną glebę	2	VU		P.POP, NADL. KPK
10.	pustułka rurkowata	<i>Hypogymnia tubulosa</i>	częściowa	zazwyczaj na korze lub drewnie, zarówno drzew iglastych jak i liściastych, rzadko na omszałych kamieniach lub darni.	5	NT		P.POP
11.	złotlinka jaskrawa	<i>Vulpicida pinastri</i>	częściowa	na korze drzew iglastych i liściastych lub drewnie, najczęściej w terenie otwartym, ogólnie na średnich i dużych wysokościach, często w miejscach zimnych i ośnieżonych.	2	NT		KPK

Objaśnienia skrótów:

PCLG - „Polska Czerwona Lista Grzybów Wielkoowocnikowych” (Wojewoda W., Ławrynowicz M. 2006): R - rzadki

TAKS - dane z terenu, prace taksacyjne 2024

P.POP - dane z poprzedniego POP potwierdzone podczas aktualizacji PUL

PZO - Plan Zadań Ochronnych

P.PZO - Dokumentacja, Projekt Planu Zadań Ochronnych

DOK.REZ. - Dokumentacja dla rezerwatu przyrody

KPK - dokumentacja inwentaryzacji wykonanych do projektu Planu Ochrony parku krajobrazowego

NADL. - dane Nadleśnictwa, dane z poprzedniego POP potwierdzone przez Nadleśnictwo

Wśród chronionych gatunków roślin na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka stwierdzono występowanie łącznie 51 gatunków. Wśród nich 9 gatunków podlega ochronie ścisłej i 42 ochronie częściowej.

Tabela 32. Wykaz chronionych gatunków roślin występujących na gruntach Nadleśnictwa Cybinka.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kat. ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk	Kat. wg PCKR/PL	Listy regionalne	Nie podlega odstępstwom	Źródło inf.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mszaki									
1.	bielistka siwa (blada)	<i>Leucobryum glaucum</i>	częściowa	preferuje podłoża o kwaśnym odczynie - występuje w borach sosnowych i mieszanych	68	V			TAKS. P.POP, NADL.; KPK
2.	blotniszek wełnisty	<i>Helodium blandowii</i>	ściśła	charakterystyczny dla siedlisk oligotroficzných, uznany w Polsce za relikł glacialny	8 (1)			3	DOK.REZ
3.	błyszczcę włoskowate	<i>Tomentypnum nitens</i>	częściowa	na siedliskach zasobnych w węglan wapnia, torfowiskach niskich/przejsściowych i w grząskich olszynach, kwaśnych młakach niskoturzcycowych. W Polsce jest uznawany za relikł glacialny	5 (1)			3	DOK.REZ
4.	brodawkowiec czysty	<i>Pseudoscleropodium purum</i>	częściowa	ubogie, świeże i wilgotne gleby, gatunek acidofilny, w d-stanach dębowych z domieszkami	18				P.POP, KPK
5.	drabik drzewkowaty	<i>Climacium dendroides</i>	częściowa	obszary podmokłych łąk oraz torfowisk niskich, w szczególności w olsach	6				P.POP
6.	dzióbkowiec Zetterstedta	<i>Eurhynchium angustirete</i>	częściowa	wielogatunkowe lasy liściaste/mieszane, na żyznych glebach w pobliżu cieków wodnych	2				KPK
7.	fałdownik nastroszony	<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>	częściowa	występuje na odsłoniętych, kwaśnych glebach, głównie w borach świeżych	5				P.POP, KPK
8.	gajnik lśniący	<i>Hylocomium splendens</i>	częściowa	pospolity w całym kraju, preferuje bory sosnowe, świerkowe, mieszane.	19				P.POP, KPK
9.	mokradłozka zaostrowana	<i>Calliergonella cuspidata</i>	częściowa	mszysto-turzcycowe kwaśne torf. niskie i przejsściowe, mokre i wilgotne łąki, średniożyzne, okresowo podtapiane	10				P.POP, KPK
10.	plonnik pospolity	<i>Polytrichum commune</i>	częściowa	pospolity na podmokłych i bagiennych siedliskach, np. w wilgotnych i bagiennych borach	8				P.POP
11.	próchniczek błotny	<i>Aulacomnium palustre</i>	częściowa	występuje na torfowiskach wysokich oraz w borach sosnowych bagiennych	1				P.POP

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kat. ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk	Kat. wg PCKR/PL	Listy regionalne	Nie podlega odstępowom	Źródło inf.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
12.	rokitnik pospolity	<i>Pleurozium schreberi</i>	częściowa	las iglaste na siedliskach ubogich i kwaśnych	pospolicie na terenie Nadl.				P.POP, KPK
13.	rzęsiak pospolity	<i>Ptilidium ciliare</i>	częściowa	zbiorowiska krzewinkowe z panującym wrzosem, bory chrobotkowe	16				P.POP, KPK
14.	torfowiec błotny	<i>Sphagnum palustre</i>	częściowa	występuje na torfowiskach, w borach i lasach bagiennych	1				P.POP
15.	torfowiec czerwony	<i>Sphagnum rubellum</i>	częściowa	występuje na torfowiskach, w borach i lasach bagiennych	1				P.POP
16.	torfowiec kończysty	<i>Sphagnum fallax</i>	częściowa	występuje na torfowiskach, w borach i lasach bagiennych	1				P.POP
17.	torfowiec nastroszony	<i>Sphagnum squarrosum</i>	częściowa	występuje na torfowiskach, w borach i lasach bagiennych	1				P.POP
18.	widłoząb kędzierzawy	<i>Dicranum polysetum</i>	częściowa	preferuje bory sosnowe	pospolicie na terenie Nadl.				P.POP, KPK
19.	widłoząb miotłowy (miotłasty)	<i>Dicranum scoparium</i>	częściowa	las iglaste na siedliskach ubogich i kwaśnych	pospolicie na terenie Nadl.				P.POP, KPK
Rośliny naczyniowe									
20.	bagno zwyczajne	<i>Ledum palustre</i>	częściowa	bory bagienne, torfowiska wysokie oraz przejściowe	3		RDLPZG; WLKP-VU		TAKS, P.POP
21.	bobrek trójlistkowy	<i>Menyanthes trifoliata</i>	częściowa	bylina bagienna i strefy płytkiej zbiorników wodnych	1				P.POP
22.	centuria nadbrzeżna	<i>Centaurium littorale</i>	ściśła	zasolone murawy, często wypasane	1	EN			P.POP
23.	cis pospolity	<i>Taxus baccata</i>	częściowa	preferuje stanowiska półcieniste do słonecznych, z dobrze przepuszczalną, żyzną i lekko wilgotną glebą	48		RDLPZG; WLKP-LC		P.POP
24.	czosnek kulisty	<i>Allium angulosum</i>	częściowa	wilgotne łąki w dolinach dużych rzek	1	CR	WLKP-EN		P.POP
25.	długosz królewski	<i>Osmunda regalis</i>	ściśła	olszyny, bagniste i mokre łąki, torfowiska, rzadko w lasach w wilgotnych miejscach; na glebach ubogich, kwaśnych	1	VU	RDLPZG; WLKP-VU	3	P.POP
26.	goździk pyszny (wspaniały)	<i>Dianthus superbus</i>	ściśła	wilgotne łąki i jasne lasy oraz skraje lasów. Na glebach ciężkich, ilastych, gliniastych, żyznych, wilgotnych lub okresowo wysychających	1	VU	RDLPZG; WLKP-LC		P.POP
27.	gruszyca jednokwiatowa	<i>Moneses uniflora</i>	częściowa	gatunek leśny, preferujący tereny cieniste lub półcieniste, umiarkowanie wilgotne i chłodne	3	NT	RDLPZG; WLKP-VU		P.POP

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kat. ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk	Kat. wg PCKR/PL	Listy regionalne	Nie podlega odstępstwom	Źródło inf.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
28.	groszek błotny	<i>Lathyrus palustris</i>	częściowa	mokre i podmokłe łąki oraz zarośla, w miejscach słonecznych i częściowo ocienionych.	5		RDLPZG		KPK
29.	grzybień biały	<i>Nymphaea alba</i>	częściowa	wody stojące i wolno płynące, eutroficzne, o mulistym i torfiastym podłożu	5		RDLPZG		P.POP
30.	jaskier wielki	<i>Ranunculus lingua</i>	częściowa	brzegi wód stojących i płynących, miejsca błotniste	1		RDLPZG		P.POP
31.	kocanki piaskowe	<i>Helichrysum arenarium</i>	częściowa	na suchych i słonecznych stanowiskach, glebach lekkich i niezbyt żyznych	6				P.POP, KPK
32.	konitruć błotny	<i>Gratiola officinalis</i>	częściowa	łęgi wierzbowo-topolowe, okresowo krótkotrwale zalewane łąki przez wody powodziowe	4	VU			KPK
33.	kruszczyk błotny	<i>Epipactis palustris</i>	ściśła	podmokłe łąki i torfowiska, rzadko na obrzeżach wilgotnych lasów, na glebach żyznych, zasobnych w węglan wapnia	12	V	RDLPZG; WLKP-LC		P.POP, DOK.REZ
34.	kruszczyk szerokolistny	<i>Epipactis helleborine</i>	częściowa	gatunek o szerokiej skali ekologicznej. Od żyznych lasów bukowych do ubogich i kwaśnych lasów sosnowych i wyd. Także na siedliskach antropogenicznych jak rowy melioracyjne, hałdy rumoszu skalnego	4		RDLPZG		P.POP
35.	kukułka krwista żółtawa (starczyk krwisty)	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	częściowa	odmokłe łąki i torfowiska nawapienne, na glebach żyznych, o odczynie obojętnym lub lekko zasadowym	2	NT	RDLPZG; WLKP-CR		P.POP, DOK.REZ
36.	kukułka plamista	<i>Dactylorhiza maculata</i>	częściowa	pastwiska, ubogie łąki, torfowiska, źródłiska; na glebach mało kwaśnych i kwaśnych, mało żyznych	1		RDLPZG; WLKP-VU		P.POP
37.	kukułka szerokolistna (starczyk szerokolistny)	<i>Dactylorhiza majalis</i>	częściowa	żyzne łąki i torfowiska na wapieniu	1		RDLPZG; WLKP-LC		DOK.REZ
38.	listera jajowata	<i>Listera ovata</i>	częściowa	podmokłe nawapienne łąki, olszyny, buczyny, parki, przydroża	3		RDLPZG; WLKP-LC		P.POP
39.	modrzewnica zwyczajna (pospolita)	<i>Andromeda polifolia</i>	częściowa	występuje na torfowiskach wysokich i przejściowych oraz w borach bagiennych	1		RDLPZG; WLKP-VU		P.POP

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kat. ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk	Kat. wg PCKR/PL	Listy regionalne	Nie podlega odstępstwom	Źródło inf.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
40.	nasieźrzał pospolity	<i>Ophioglossum vulgatum</i>	ściśła	wilgotne lub podmokłe łąki, pastwiska, zarośla, jasne lasy	9		RDLPZG; WLKP-VU		P.POP, DOK.REZ
41.	pajęcznica liliowata	<i>Anthericum liliago</i>	ściśła	na murawach kserotermicznych i w świetlistych zaroślach, na zboczach i piaszczystych obrywach. Preferuje gleby płytkie, szkieletowe, suche lub wysychające, umiarkowanie żyzne, umiarkowanie próchniczne, neutralne do lekko kwaśnych	4	VU	RDLPZG; WLKP-EN		P.POP
42.	pływacz drobny	<i>Utricularia minor</i>	częściowa	młaki, torfowiska	1		WLKP-VU	3	P.POP
43.	pomocnik baldaszkowy	<i>Chimaphila umbellata</i>	częściowa	bory sosnowe, suche i świeże	32		WLKP-LC		P.POP
44.	rosiczka okrągłolistna	<i>Drosera rotundifolia</i>	ściśła	na torfowiskach przejściowych i wysokich, w borach bagiennych	1	R	RDLPZG; WLKP-LC		P.POP
45.	szafirek miękkolistny	<i>Muscari comosum</i>	ściśła	suche murawy, zbocza i pola	1	EN	RDLPZG		P.POP
46.	śnieżyczka przebiśnieg	<i>Galanthus nivalis</i>	częściowa	występuje w wilgotnych lasach i zaroślach	14		RDLPZG; WLKP-DD		P.POP
47.	wiciokrzew pomorski	<i>Lonicera periclymenum</i>	częściowa	w lasach i zaroślach, przeważnie na glebach wilgotnych	1		RDLPZG; WLKP-VU		P.POP
48.	widlicz (widłak) spłaszczony	<i>Diphasiastrum complanatum</i>	częściowa	na świetlistych lub nieznacznie ocienionych stanowiskach, w lasach świerkowych lub sosnowych, na kwaśnej glebie	31		RDLPZG; WLKP-VU		P.POP, NADL., TAKS
49.	widłak goździsty	<i>Lycopodium clavatum</i>	częściowa	na wrzosowiskach, suchych pastwiskach i łąkach, w świetlistych lasach iglastych, na glebach kwaśnych	35		RDLPZG; WLKP-LC		P.POP
50.	widłak jałowcowaty	<i>Lycopodium annotinum</i>	częściowa	las iglaste, także zabagnione, na kwaśnym podłożu, na torfowiskach.	4		RDLPZG; WLKP-VU		P.POP, NADL.
51.	zimoziół północny	<i>Linnaea borealis</i>	częściowa	w lasach, głównie na północy kraju. Preferuje półcień, glebę o odczynie umiarkowanie kwaśnym.	2	VU	RDLPZG; WLKP-CR		RDLP

PCKR – Polska Czerwona Księga Roślin (Zarzycki K., Kaźmierczakowa R. 2001)

Ex – gatunki całkowicie wymarłe w Polsce; Ew – gatunki wymarłe w naturze; CR – krytycznie zagrożone; En – zagrożone; VU – narażone; LR – gatunki niskiego ryzyka; DD – stopień zagrożenia trudny do określenia z braku danych;

PL – Polska Czerwona Lista Roślin (Zarzycki K., eds. 1992)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione, przypuszczalnie wymarłe; E – gatunki wymierające; V – gatunki narażone; R – gatunki rzadkie; I – gatunki o nieokreślonej kategorii zagrożenia

Wilkp. – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Wielkopolski (Zukowski, Jackowiak 1995)

EX – gatunki wymarłe, zaginione (prawdopodobnie wymarłe); CR – gatunki krytycznie zagrożone, EN – gatunki wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem); VU – gatunki narażone LR – gatunki niskiego ryzyka; DD – stopień zagrożenia trudny do określenia z braku danych

RDLPZG – Rzadkie i zagrożone rośliny naczyniowe lasów Ziemi Lubuskiej i Łużyc (RDLP Zielona Góra)” (Kujawa-Pawlaczyk J., 2001), wyróżnione kat. zagrożenia: *T - gatunki ujęte w publikacji*

TAKS - dane z terenu, prace taksacyjne 2024

P.POP - dane z poprzedniego POP potwierdzone podczas aktualizacji PUL

DOK.REZ. - Dokumentacja dla rezerwatu przyrody

NADL. - dane Nadleśnictwa

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka zinwentaryzowano występowanie 218 gatunków zwierząt objętych ochroną prawną, w tym owadów, płazów, gadów, ptaków i ssaków, również o wysokim statusie zagrożenia wg. Polskiej Czerwonej Księgi.

Listę chronionych gatunków zwierząt utworzono na podstawie:

- danych przekazanych przez Nadleśnictwo Cybinka;
- danych przekazanych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim;
- danych literaturowych potwierdzających obserwacje;
- obserwacji terenowych w trakcie prac taksacyjnych.

Status ochrony przyjęto zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2022 r., poz. 2380).

Poza gatunkami wymienionymi w ww. rozporządzeniu na terenie Nadleśnictwa występują gatunki cenne wymieniane w załącznikach Dyrektyw Europejskich:

- 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dyrektywa Siedliskowa (DS)
 - załącznik II – gatunki roślin i zwierząt ważne dla Wspólnoty, których ochrona wymaga wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony;
 - załącznik IV – gatunki roślin i zwierząt ważnych dla Wspólnoty, które wymagają ścisłej ochrony;
- 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa – Dyrektywa Ptasia (DP)
 - załącznik I – podlegające specjalnym środkom ochrony dotyczącym ich naturalnego siedliska w celu zapewnienia im przetrwania oraz reprodukcji na obszarze występowania;

Tabela 33. Wykaz chronionych gatunków zwierząt występujących na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bezkęrowce									
1.	biegacz zielonozłoty	<i>Carabus auronitens</i>	ściśła	lasy liściaste lub mieszane z martwym drewnem, dobrze nasłonecznionym runem	1				NADL.
2.	czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>	ściśła	wilgotne, ale coraz częściej także suche i dobrze nasłonecznione łąki, ugory, przydroża i murawy	wyst. na terenie Nadl.	LR		II, IV	NADL., KPK
3.	gadziogłówka żółtonoga	<i>Gomphus flavipes</i>	częściowa	pobrzeża rzek	wyst. na terenie Nadl.				KPK
4.	jelonek rogacz	<i>Lucanus cervus</i>	ściśła	lasy, parki, aleje z niekoniecznie starymi dębami, znacznie rzadziej innymi drzewami liściastymi	wyst. na terenie Nadl.	EN		II	NADL., RDOŚ
5.	kozioróg dębosz	<i>Cerambyx cerdo</i>	ściśła	lasy, aleje, parki z wiekowymi dębami	wyst. na terenie Nadl.	VU		II, IV	NADL.
6.	modraszek naustios	<i>Phengaris nausithous</i>	ściśła	wilgotne łąki, torfowiska, mokradła, doliny rzeczne i inne biotopy z rośliną żywicielską, najchętniej zakrzaczone; stroni od terenów otwartych	wyst. na terenie Nadl.	LR			NADL., KPK
7.	modraszek telejus	<i>Phengaris teleius</i>	ściśła	torfowiska niskie, mokradła, łąki trzęślicowe	wyst. na terenie Nadl.	LR			NADL.
8.	mrówka ćmawa	<i>Formica polyctena</i>	częściowa	lasy, zadrzewienia, parki, ogrody; na mrowiska wybierane są z reguły miejsca przez większą część dnia nasłonecznione	10				NADL.
9.	mrówka rudnica	<i>Formica rufa</i>	częściowa	lasy, zadrzewienia, parki, ogrody; na mrowiska wybierane są z reguły miejsca przez większą część dnia nasłonecznione	10				NADL.
10.	pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita</i>	ściśła	świetliste lasy liściaste i mieszane terenów nizinnych i podgórskich, parki, zadrzewienia przydrożne i nadbrzeżne. Obecność warunkowana jest obecnością starych drzew o odpowiednich rozmiarach, w których powstają dziuple w wyniku rozkładu drewna przez określone grzyby	wyst. na terenie Nadl.	VU		II, IV	NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11.	pijawka lekarska	<i>Hirudo medicinalis</i>	częściowa	drobnych zbiornikach wód stojących: stawach, torfiankach, gliniankach, jeziorach i starorzeczach, położonych zarówno pośród terenów uprawnych, jak i wśród lasów	wyst. na terenie Nadl	VU		V	NADL.
12.	poczwarówka jajowata	<i>Vertigo moulisiana</i>	ściśła	preferuje siedliska bardzo wilgotne i podmokłe, o podłożu wapiennym. Zasiedla tereny porośnięte roślinnością szuwarową, trzcinowiskiem lub turzycowiskiem, na brzegach rzek i jezior	wyst. na terenie Nadl	CR		II	NADL.
13.	poczwarówka zwężona	<i>Vertigo angustior</i>	ściśła	siedliska o wysokiej i stałej wilgotności, jak torfowiska węglanowe oraz zabagnione brzegi wód z podłożem bogatym w węglan wapnia. Występuje również w ściółce wśród mchów i warstwie przykorzeniowej roślinności zielnej	1	EN		II	NADL., RDOŚ
14.	straszka północna (syberyjska)	<i>Sympecma paedisca</i>	częściowa	silnie zarośnięte brzegi stojących zbiorników wodnych	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
15.	strzępotek sopłaczek	<i>Coenonympha tullia</i>	częściowa	torfowiska, turzycowiska, podmokłe łąki	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
16.	ślimak winniczek	<i>Helix pomatia</i>	częściowa	siedliska o dużej wilgotności i zacienieniu, tj. obrzeża lasów liściastych i mieszanych, nadwodne zarośla, olszyny, łąki i murawy w pobliżu cieków wodnych. Występuje również w środowiskach synantropijnych, takich jak parki, ogrody, rumowiska, przydroża czy cmentarze	wyst. na terenie Nadl.			V	NADL.
17.	trzepla zielona	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	ściśła	czyste wody płynące, od których jednak potrafi się znacznie oddalić w poszukiwaniu zdobyczy	1	LC		II, IV	NADL., RDOŚ

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
18.	trzmieł rudy	<i>Bombus pascuorum</i>	częściowa	skraje lasów, łąki, polany, zręby, ogrody. Bardzo lubi zakładać gniazda w przydrożnych, leśnych rowach	wyst. na terenie Nadl.				KPK
19.	załotka spłaszczona	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	ściśła	starorzecza i wody stojące z roślinnością pływającą i zanurzoną; chętnie stawy z grązelami i grzybieniami, na których siadają samce	wyst. na terenie Nadl.				KPK
20.	żagnica zielona	<i>Aeshna viridis</i>	ściśła	zasiedla płytkie, szybko nagrzewające się wody stojące z mulistym dnem, stawy, jeziora i starorzecza. Gatunek ważki związany ściśle z występowaniem jednej tylko rośliny wodnej – osoki aloesowatej <i>Stratiotes aloides</i>	wyst. na terenie Nadl.			IV	NADL.
Ryby									
21.	głowacz białopłetwy	<i>Cottus gobio</i>	częściowa	zasiedla rzeki i potoki o charakterze górskim lub podgórskim, o wartkim prądzie i kamienistym lub żwirowo-kamiennym dnie	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL.
22.	koza pospolita	<i>Cobitis taenia</i>	częściowa	zasiedla odcinki rzek o piaszczystym bądź piaszczysto-mulistym dnie	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL., RDOŚ
23.	minóg rzeczny	<i>Lampetra fluviatilis</i>	częściowa	siedliska różnią się, w zależności od fazy życia minoga. Osobniki dorosłe do dwóch sezonów po spłynięciu do morza zamieszkują wody przybrzeżne lub estuaria	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL.
24.	minóg strumieniowy	<i>Lamperta planeri</i>	częściowa	zamieszkuje wyłącznie wody słodkie, głównie górne i środkowe odcinki niewielkich rzek i strumieni, zarówno nizinnych, podgórskich, jak i górskich, o czystej, dobrze natlenionej wodzie i naturalnym korycie z dnem piaszczystym lub żwirowym, miejscami mulistym	8	NT		II	NADL., RDOŚ
25.	piekielnica	<i>Alburnoides bipunctatus</i>	częściowa	w rzekach głównie na stanowiskach o żwirowym lub	wyst. na terenie Nadl.				NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				piaszczystym dnie. Wybiera wody czyste i dobrze natlenione					
26.	piskorz	<i>Misgurnus fossilis</i>	częściowa	wody stojące: płytkie, zanikające jeziora, jak i drobne, muliste śródpolne zbiorniki, starorzecza oraz wolno płynące rzeki, kanały, a nawet rowy melioracyjne. Szczególnie preferowane przez ten gatunek są ciekły o piaszczystym dnie	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL.
27.	różanka	<i>Rhodeus amarus</i>	częściowa	wykazuje wąski zakres tolerancji wobec zmienności warunków ekologicznych. Zbiorniki stojące lub wolno płynące w tym starorzecza silnie porośnięte roślinnością zanurzoną i wynurzoną - obecność gatunku uzależniona jest od występowania małży z rodziny <i>Unionidae</i>	4				NADL.
28.	strzebla błotna	<i>Eupallasella percnurus</i>	ściśła	zamieszkuje izolowane od siebie, dystroficzne zbiorniki, np. oczka wodne, torfianki	1				NADL.
29.	śliz pospolity	<i>Barbatula barbatula</i>	częściowa	górne biegi rzek. Preferuje płytkie, niewielkie rzeki i potoki. Wybiera dno kamieniste lub piaszczysto-kamieniste. Rzadziej spotykany w niższych partiach rzek, stawach lub jeziorach	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
Płazy									
30.	grzebiuszka ziemna	<i>Pelobates fuscus</i>	ściśła	preferuje zbiorniki naturalne, z dobrze rozbudowaną strefą płytkiej wody, o łagodnych, niewysokich i niezbyt mocno zarośniętych brzegach. Najlepiej, jeśli podłoże w strefie brzegowej zbiornika jest również naturalne - piaszczysto-żwirowe lub gliniaste.	2	LC		II, IV	NADL., KPK
31.	kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	ściśła	preferuje zbiorniki umiarkowanie lub mocno zarośnięte makrofity i dobrze nasłonecznione	5	LC		II, IV	NADL., RDOŚ, KPK

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
32.	ropucha szara	<i>Bufo bufo</i>	częściowa	las iglaste, mieszane i liściaste, zagajniki, zakrzewienia, łąki, tereny bujnie zarośnięte roślinnością, również suche, tereny antropogeniczne: parki, ogrody, sady. Unika terenów całkowicie bez wody, piaszczystych i o twardym podłożu oraz nadmiernie wilgotnych, w których brak ukryć w podłożu. Gatunek wybitnie lądowy, w wodzie przebywa tylko w czasie rozrodu.	6	LC			NADL., KPK
33.	ropucha zielona	<i>Bufo viridis</i>	ściśła	preferuje tereny suche, z dużym nasłonecznieniem, takie jak pola uprawne, łąki, ogrody, sady czy zwirownie. Gatunek ten unika lasów	wyst. na terenie Nadl.			IV	NADL., KPK
34.	traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	ściśła	preferuje zbiorniki średniej wielkości lub duże, obficie zarośnięte roślinnością wodną i bezrybne	1	LC		II, IV	NADL., RDOŚ
35.	traszka zwyczajna	<i>Lissotriton vulgaris</i>	częściowa	wszelkiego rodzaju zbiorniki wodne, na łądzie spotyka się ją w miejscach wilgotnych i zacienionych, np.: pod kamieniami, zwalonymi drzewami, w norkach drobnych ssaków, czy w piwnicach.	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
36.	żaba moczarowa	<i>Rana arvalis</i>	ściśła	preferuje płytkie, dobrze nasłonecznione i pokryte roślinnością zbiorniki wodne	3	LC		IV	NADL., KPK
37.	żaba trawna	<i>Rana temporaria</i>	częściowa	preferuje ona zbiorniki zacienione, stawy, starorzecza oraz przybrzeżne części jezior	1	LC		V	NADL., KPK
38.	żaba wodna	<i>Rana esculenta</i>	częściowa	zasiedla praktycznie wszystkie zbiorniki wodne. Często spotykana w zbiornikach antropogenicznych	1			V	NADL.
39.	ropucha paskówka	<i>Epidaleia calamita</i>	ściśła	wykorzystuje czyste zbiorniki wodne niemal wyłącznie w celach rozrodczych. Najlepszymi siedliskami są rozlewiska w	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				żwirowniach, piaskowniach, najczęściej niemal pozbawione roślinności.					
40.	żaba jeziorkowa	<i>Pelophylax lessonae</i>	częściowa	występuje w zbiornikach małych i płytkich. Unika jezior i rzek ze względu na słabe przystosowanie do pływania (krótkie kończyny) oraz konkurencję ze strony większych od niej żab wodnych i śmieszek.	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
41.	żaba śmieszka	<i>Pelophylax ridibundus</i>	częściowa	preferuje wody stojące, duże, głębokie zbiorniki, takie jak stawy hodowlane, żwirownie czy duże starorzecza	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
42.	rzekotka drzewna	<i>Hyla arborea</i>	częściowa	siedliska o wysokim poziomie wód gruntowych		LC		IV	KPK
43.	żaby zielone	<i>Rana esculenta complex</i>	częściowa	-	wyst. na terenie Nadl.				KPK
Gady									
44.	gniewosz plamisty	<i>Coronella austriaca</i>	ściśła	preferują tereny o mozaikowym charakterze, tj. nieużytki znajdujące się w lasach, jasne bory, kamieniołomy	wyst. na terenie Nadl.	LC		IV	NADL.
45.	jaszczurka zwinka	<i>Lacerta agilis</i>	częściowa	nasłonecznione polany, skraje dróg oraz na rumowiskach	wyst. na terenie Nadl.	LC		IV	NADL.
46.	jaszczurka żyworodna	<i>Zootoca vivipara</i>	częściowa	w mało nasłonecznionych miejscach: na śródleśnych polanach, w wilgotnych lasach oraz nad brzegami zbiorników wodnych	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
47.	padalec zwyczajny	<i>Anguis fragilis</i>	częściowa	tereny obfitujące w naturalne zakamarki stanowiące kryjówkę, w miejscach z ekspozycją na promienie słoneczne	2	LC			NADL.KPK
48.	zaskroniec zwyczajny	<i>Natrix natrix</i>	częściowa	zasiedla różnorodne środowiska leśne, najczęściej wilgotne lasy, zadrzewienia śródpolne, brzegi zbiorników wodnych, wilgotne łąki	6	LC		IV	NADL., KPK

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
49.	żmija zygzakowata	<i>Vipera berus</i>	częściowa	naśłonecznione tereny leśne z roślinnością trawiastą, wrzosami, krzakami malin i jeżyn, polanki śródleśne i przecinki podmokłych lasów, torfowiska porośnięte krzewami	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
50.	żółw błotny	<i>Emys orbicularis</i>	ściśła	preferuje małe bądź średnie eutroficzne zbiorniki wodne	wyst. na terenie Nadl.	NT		II, IV	NADL., RDOŚ
Ptaki									
51.	batalion	<i>Calidris pugnax</i>	ściśła	doliny dużych rzek, bagna, nadwodne pola i łąki. Zbiorniki z płytką wodą, rozlewiska	wyst. na terenie Nadl.	CR			
52.	białorzytka zwyczajna	<i>Oenanthe oenanthe</i>	ściśła	suche ugory, tereny ruderalne, ruiny, rumowiska skalne, kamieniołomy, leśne poręby	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
53.	bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	ściśła	stare drzewostany w pobliżu jezior, stawów hodowlanych, zbiorników zaporowych, rzek, a także na wybrzeżu morskim	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL., RDOŚ, KPK
54.	błotniak stawowy	<i>Cirrus aeruginosus</i>	ściśła	trzciniowiska na jeziorach, stawach hodowlanych, zbiornikach zaporowych, starorzeczach, gliniankach, torfiankach, także zarośla wiklinowe	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
55.	błotniak zbożowy	<i>Circus cyaneus</i>	ściśła	na rozległych, otwartych terenach, zwłaszcza na podmokłych obszarach w dolinach rzek, bagna i mokradła, łąki, pola uprawne	wyst. na terenie Nadl.	CR		I	NADL.
56.	bocian biały	<i>Ciconia ciconia</i>	ściśła	osiedla ludzkie w krajobrazie rolniczym, najliczniej w pobliżu terenów podmokłych i dolin rzecznych	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
57.	bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>	ściśła	las w pobliżu jezior, stawów hodowlanych i rzek, także lasy górskie	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
58.	brodziec (kuliczek) piskliwy	<i>Actitis hypoleucos</i>	ściśła	rzeki o naturalnym biegu z łąkami i wyspami w nurcie, starorzeczka, obrzeża zbiorników wodnych, żwirownie	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
59.	brodziec samotny (samotnik)	<i>Tringa ochropous</i>	ściśła	podmokłe i bagniste olsy i łągi w dolinach rzecznych i na obrzeżach jezior i stawów, śródlądowe bagienka i torfowiska	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
60.	brzegówka	<i>Riparia riparia</i>	ściśła	skarpy nadrzeczne i urwiste brzegi nad zbiornikami wodnymi o różnej wysokości, żwirownie, piaskownie, wyrobiska i wykopy, przyzmy i hałdy ziemi	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
61.	brzęczka	<i>Locustella luscinioides</i>	ściśła	rozległe trzcinowiska, zarośnięte brzegi jezior i innych zbiorników wodnych. Może również występować w nadrzecznych zaroślach wierzbowych	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
62.	cierniówka	<i>Sylvia communis</i>	ściśła	skraje lasów, gęste zakrzaczenia przy drogach, rowach i miedzach, kępy krzaków na łąkach	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
63.	cyranka	<i>Anas querquedula</i>	ściśła	otwarte doliny rzeczne ze zbiornikami wodnymi, torfowiskami, starorzeczami i mokradłami, podmokłe obrzeża jezior i stawów	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL.
64.	czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	ściśła	mokradła, podmokłe łąki, obrzeża zbiorników, pola uprawne i irygacyjne, spuszczone stawy i osadniki	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
65.	czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>	częściowa	różnego rodzaju zbiorniki wodne, doliny rzeczne, bagna. Kolonie są często lokalizowane na wyspach lub w starych drzewostanach w pobliżu wód	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
66.	czarnogłówka	<i>Poecile montanus</i>	ściśła	podmokłe zadrzewienia, nadrzeczne łożowiska, ale także suche drzewostany iglaste	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
67.	czyż	<i>Spinus spinus</i>	ściśła	rozległe bory świerkowe i mieszane, koczujące stada można spotykać wszędzie, gdzie występują drzewa obfitujące w nasiona, głównie brzozy i olchy	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
68.	derkacz	<i>Crex crex</i>	ściśła	zasiedla żyzne tereny uprawne, np. w łąkach zbóż i rzepaku, wilgotne łąki, pastwiska,	wyst. na terenie Nadl.	VU		I	NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				torfowiska i turzycowiska w dolinach rzecznych					
69.	drożdżik	<i>Turdus iliacus</i>	ściśła	bory, olsy, mokradła i bagna	wyst. na terenie Nadl.	EN		II	NADL.
70.	dudek	<i>Upupa epops</i>	ściśła	skraje lasów, aleje drzew wzdłuż dróg i rowów w pobliżu terenów otwartych, rozległe polany leśne, obrzeża osiedli	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
71.	dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	ściśła	osiedla wiejskie i podmiejskie, wyjątkowo gniazduje poza zabudową, np. pod mostami	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
72.	dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>	ściśła	stare bory i lasy liściaste, stare, duże parki miejskie i zadrzewienia	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL., RDOŚ
73.	dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	ściśła	różnego typu lasy, zadrzewienia, większe parki miejskie i wiejskie	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL., TAKS.
74.	dzięcioł średni	<i>Dendrocopos medius</i>	ściśła	stare drzewostany dębowe, bukowe, olchowe, także stare parki, zawsze z martwymi lub obumierającymi drzewami	wyst. na terenie Nadl.			I	NADL., RDOŚ, TAKS.
75.	dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>	ściśła	prześwietlone lasy liściaste i mieszane graniczące z terenami otwartymi, zadrzewienia i szpalery drzew w dolinach rzecznych, stare duże parki, buczyny w górach	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
76.	dzięcioł zielony	<i>Picus viridis</i>	ściśła	las i zadrzewienia liściaste, zwłaszcza w dolinach rzecznych i sąsiadujące z terenami otwartymi, duże parki miejskie i zadrzewienia wiejskie	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
77.	dzięciołek	<i>Dryobates minor</i>	ściśła	różne drzewostany liściaste i mieszane, obrzeża lasów, parki, natomiast unika rozległych borów	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
78.	dziwonia	<i>Carpodacus erythrinus</i>	ściśła	zadrzewienia, kępy i pasy zieleni sąsiadujące z terenami otwartymi w dolinach rzecznych i wokół zbiorników wodnych, wikliny, zakrzewione torfowiska i mokradła, obrzeża olsów	wyst. na terenie Nadl.				NADL.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
79.	dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	ściśła	skraje lasów, zadrzewienia śródpolne, aleje i kępy drzew wzdłuż dróg, parki	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
80.	gawron	<i>Corvus frugileus</i>	ściśła /częściowa	zadrzewienia, kępy i pasy zieleni sąsiadujące z terenami otwartymi, parki, tereny zurbanizowane	wyst. na terenie Nadl.	LC			TAKS.
81.	gągoł	<i>Bucephala clangula</i>	ściśła	śródlądne jeziora i stawy hodowlane, starorzecza	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
82.	gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>	ściśła	skraje lasów i zadrzewień, młodniki, pasy krzaków wśród łąk, wzdłuż dróg i rowów	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
83.	gil	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	ściśła	bory świerkowe i jodłowe, lasy mieszane, zadrzewienia	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
84.	grubodziób	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	ściśła	stare lasy liściaste zwłaszcza z bukami i grabami, zadrzewienia, parki, sady	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
85.	jarzębatka	<i>Sylvia nisoria</i>	ściśła	zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne i śródłąkowe, często kolczaste, wzdłuż dróg i w dolinach rzecznych, skraje lasów, młode uprawy leśne, nasłonecznione i zakrzaczone zbocza	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL., RDOŚ
86.	jastrząb	<i>Accipiter gentilis</i>	ściśła	różnego rodzaju lasy, także duże zadrzewienia	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
87.	jemiołuszka zwyczajna	<i>Bombacilla garrulus</i>	ściśła	obszary borów, parki ogrody i zadrzewienia	wyst. na terenie Nadl.	LC			TAKS.
88.	jerzyk zwyczajny	<i>Apus apus</i>	ściśła	wysokie budynki, wieże na obszarach zabudowanych, tereny skaliste i stare drzewostany	wyst. na terenie Nadl.	LC			TAKS.
89.	kania czarna	<i>Milvus migrans</i>	ściśła	brzegi lasów liściastych i mieszanych w pobliżu terenów otwartych i zbiorników wodnych oraz w dolinach rzecznych	wyst. na terenie Nadl.	NT		I	NADL., RDOŚ, KPK
90.	kania ruda	<i>Milvus milvus</i>	ściśła	obrzeża lasów w pobliżu jezior, stawów hodowlanych i rzek, także tereny rolnicze	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL., RDOŚ, KPK

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
91.	kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	ściśła	różnego typu lasy liściaste i mieszane z bujnym podszytem, stare parki i ogrody	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
92.	kobuz	<i>Falco subbuteo</i>	ściśła	skraje dużych kompleksów leśnych, głównie sosnowych, brzegi rozległych polan, a także mniejsze kępy lasu i zadrzewienia	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
93.	kokoszka wodna	<i>Gallinula chloropus</i>	ściśła	obrzeża różnego typu zbiorników wodnych, mokradła, starorzecza, zabagnione doliny rzeczne	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
94.	kopciuszek	<i>Phoenicurus ochruros</i>	ściśła	zabudowa miejska i wiejska, kamieniołomy, tereny kamieniste i ruderalne	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
95.	kormoran	<i>Phalacrocorax carbo</i>	częściowa	jeziora, stawy hodowlane i inne duże akweny, także doliny rzeczne. Kolonie zakłada zwykle na wyspach lub w lasach przylegających do wód	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
96.	kos	<i>Turdus merula</i>	ściśła	las różnych typów, zadrzewienia, parki, także pośród zabudowy miejskiej	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
97.	kowalik	<i>Sitta europaea</i>	ściśła	las liściaste i mieszane, parki i aleje starych drzew	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
98.	krakwa	<i>Anas strepera</i>	ściśła	płytkie wody śródlądowe z bujną roślinnością wodną, takie jak jeziora eutroficzne, stawy hodowlane, starorzecza, podmokłe łąki z bagienkami	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL.
99.	kraska	<i>Coracias garrulus</i>	ściśła	skraje starych lasów i zadrzewień, szpalery starych drzew sąsiadujące z polami i łąkami	wyst. na terenie Nadl.	CR		I	NADL.
100.	krętogłów	<i>Jynx torquilla</i>	ściśła	obrzeża lasów i zadrzewień różnego typu, także parki i ogrody ze starymi dziuplastymi drzewami	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
101.	krogulec	<i>Accipiter nisus</i>	ściśła	las w pobliżu terenów otwartych, drągowiny sosnowe i świerkowe	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
102.	kropiatka	<i>Porzana porzana</i>	ściśła	mokradła i bagna, jeziora, stawy hodowlane	wyst. na terenie Nadl.	DD		I	NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
103.	kruk	<i>Corvus corax</i>	częściowa	różnego typu lasy i większe zadrzewienia w sąsiedztwie terenów otwartych	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
104.	kszyk	<i>Gallinago gallinago</i>	ściśła	podmokłe łąki, torfowiska, turzycowiska na bagnach i mokradłach, skrajach jezior i stawów hodowlanych, śródleśnych bagienkach, podczas przelotów na mulistych brzegach różnego typu wód	wyst. na terenie Nadl.	VU		II, III	NADL.
105.	kukułka	<i>Cuculus canorus</i>	ściśła	wszelkie siedliska od lasów po tereny otwarte	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
106.	kulczyk	<i>Serinus serinus</i>	ściśła	skraje lasów i zadrzewień śródpolnych, szpalery i kępy drzew, parki i stare ogrody, zieleń miejska i wiejska	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
107.	kulik wielki	<i>Numenius arquata</i>	ściśła	rozległe, podmokłe łąki i pastwiska, mokradła i bagna w dolinach rzecznych; w okresie przelotów nad mulistymi brzegami zbiorników wodnych i na plażach	wyst. na terenie Nadl.	EN		II	NADL.
108.	kwiczoł	<i>Turdus pilaris</i>	ściśła	skraje lasów liściastych, zadrzewienia i szpalery drzew, stare parki, osady ludzkie bogate w zieleń	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
109.	lelek	<i>Caprimulgus europaeus</i>	ściśła	bory suche i mieszane w pobliżu polan, zrębów i młodników, także zarastające pożarzyska, wrzosowiska, młode drzewostany na wydmach	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL., RDOŚ
110.	lerka	<i>Lullula arborea</i>	ściśła	skraje lasów, tereny otwarte, polany, zadrzewienia pośród pól	wyst. na terenie Nadl.	LC			RDOŚ
111.	łabędź krzykliwy	<i>Cygnus cygnus</i>	ściśła	bagniste brzegi płytkich jezior i stawów hodowlanych z bujnymi szuwarami, zarastające starorzecza, bagna i mokradła. W okresie przelotów zatrzymuje się na przybrzeżnych wodach morskich, zbiornikach zaporowych i rozlewiskach,	wyst. na terenie Nadl.	NT		I	KPK

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				chętnie żeruje na polach uprawnych					
112.	łabędź niemy	<i>Cygnus olor</i>	ściśła	akweny o różnej wielkości i charakterze: jeziora, stawy hodowlane, starorzecza, glinianki, torfianki, zbiorniki wiejskie i miejskie.	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
113.	łozówka	<i>Acrocephalus palustris</i>	ściśła	łąki, brzegi rzek i wyspy w nurcie, parki i ogrody, pola uprawne	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
114.	makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	ściśła	otwarte tereny z kępami i pasami drzew i krzewów śródpolnych i przydrożnych, obrzeża parków, sady i ogrody, żywopłoty, zieleń wiejska, młodniki sosnowe	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
115.	mazurek	<i>Passer montanus</i>	ściśła	skraje lasów i zadrzewień, zieleń miejska i wiejska, parki, ogrody, sady i ogródki działkowe	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
116.	mewa mała	<i>Hydrocoloeus minutus</i>	ściśła	obrzeża płytkich jezior z bujnymi szuwarami, bagienne doliny rzeczne i tereny zalewowe	wyst. na terenie Nadl.	RE			NADL.
117.	mewa śmieszka	<i>Larus ridibundus</i>	ściśła	na jeziorach, stawach hodowlanych, zbiornikach retencyjnych, wyspach w nurcie rzek, starorzeczach, rozlewiskach, zwirowniach, osadnikach	wyst. na terenie Nadl.	LC			TAKS.
118.	mucholówka szara	<i>Muscicapa striata</i>	ściśła	prześwietlone lasy różnego typu, stare parki i ogrody	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
119.	mucholówka żałobna	<i>Ficedula hypoleuca</i>	ściśła	nasłonecznione stare lasy różnego typu, parki i ogrody	wyst. na terenie Nadl.	NT			NADL.
120.	mysikrólik	<i>Regulus regulus</i>	ściśła	bory świerkowe, jodłowe lub mieszane, rzadziej bory sosnowe	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
121.	myszołów	<i>Buteo buteo</i>	ściśła	pola uprawne, łąki	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
122.	nurogęs	<i>Mergus merganser</i>	ściśła	zasobne w ryby zbiorniki wodne: naturalne jeziora, stawy hodowlane i rzeki w pobliżu lasów	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
123.	ohar	<i>Tadorna tadorna</i>	ściśła	na wybrzeżu gniazduje nad zatokami i jeziorami przymorskimi, a w głębi lądu na zbiornikach zaporowych	wyst. na terenie Nadl.	VU			NADL.
124.	oknówka	<i>Delichon urbicum</i>	ściśła	osiedla ludzkie, zarówno wiejskie jak i miejskie, także pod mostami	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
125.	orlik krzykliwy	<i>Clanga pomarina</i>	ściśła	stare lasy liściaste i mieszane w pobliżu wilgotnych łąk i pól	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
126.	paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	ściśła	stare i rozległe bory sosnowe i świerkowe oraz lasy mieszane w pobliżu polan i zrębów lub na ich obrzeżach	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
127.	pełzacz leśny	<i>Certhia familiaris</i>	ściśła	wszystkie typy lasów liściastych i iglastych, a także mniejsze zadrzewienia, ale raczej omija zadrzewienia miejskie i parki	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
128.	pełzacz ogrodowy	<i>Certhia brachydactyla</i>	ściśła	skraje lasów liściastych i mieszanych, zadrzewienia śródpolne, szpalery starych drzew, stare parki, ogrody i sady, także w miastach i wsiach	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
129.	perkoz dwuczuby	<i>Podiceps cristatus</i>	ściśła	zasobne w ryby zbiorniki wodne: naturalne jeziora, stawy hodowlane, zbiorniki zaporowe, glinianki, starorzecza, itp.	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
130.	perkoz rdzawoszyi	<i>Podiceps grisegena</i>	ściśła	płytkie zbiorniki wodne o bujnie rozwiniętych szuwarach: naturalne jeziora, stawy hodowlane, glinianki, starorzecza itp.	wyst. na terenie Nadl.	VU			NADL.
131.	perkozek	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	ściśła	niewielkie zbiorniki wodne: płytkie, małe jeziora i stawy hodowlane, zarastające glinianki, starorzecza, itp.	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
132.	piecuszek	<i>Phylloscopus triochlius</i>	ściśła	zadrzewienia i zakrzaczenia liściaste z bujnym podszytem i runem, młodsze drzewostany, łożowiska w dolinach rzecznych, obrzeża lasów, młdniki sosnowe, w górach kosodrzewina	wyst. na terenie Nadl.				NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
133.	piegża	<i>Sylvia curruca</i>	ściśła	zadrzewienia i zakrzewienia w krajobrazie otwartym, wzdłuż dróg i miedz, skraje lasów, młode uprawy leśne, zieleń wiejska i miejska, parki, ogrody	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
134.	pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	ściśła	różnego typu prześwietlone lasy i zadrzewienia, a także młodniki i parki, grądy, olsy, łągi, bory, zadrzewienia, regle, parki i ogrody	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
135.	pleszka	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	ściśła	parki, sady, ogrody, obrzeża lasów liściastych i mieszanych, także prześwietlone sośniny	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
136.	pliszka górska	<i>Motacilla cinerea</i>	ściśła	wartko płynące, czyste rzeki i potoki o kamienistych brzegach, zarówno śródlądowe, jak i płynące przez osady ludzkie	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
137.	pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	ściśła	obrzeża osiedli ludzkich, tereny nad wodami stojącymi i płynącymi	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
138.	pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	ściśła	łąki i pastwiska, obrzeża bagien i pól uprawnych, tereny ruderalne	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
139.	pluszcz	<i>Cinclus cinclus</i>	ściśła	wartko płynące potoki o czystej wodzie, także w obrębie osad górskich	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
140.	płaskonos	<i>Anas clypeata</i>	ściśła	preferuje rozległe płaskie doliny rzek lub większe torfowiska niskie i przejściowe, ale czasem zadawała się niewielkimi obszarami łąkowymi i torfowiskowymi, a nawet sąsiedztwem niewielkich zbiorników wodnych	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL.
141.	pokląskwa	<i>Saxicola rubetra</i>	ściśła	wilgotne łąki, luźno zakrzewione doliny rzeczne i tereny zalewowe, obniżenia wśród pól	wyst. na terenie Nadl.	NT			NADL.
142.	pokrzewka ogrodowa (Gajówka)	<i>Sylvia borin</i>	ściśła	wilgotne lasy liściaste i mieszane, zwłaszcza o charakterze łągów i olsów, stare parki z bujnym podszytem, ogrody i sady, młodniki liściaste, większe zadrzewienia śródpolne	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
143.	pokrzywnica	<i>Prunella modularis</i>	ściśła	różnego typu lasy i duże zadrzewienia liściaste i mieszane z gęstym podszytem z udziałem świerka, młodniki iglaste, zarośla wiklinowe, w górach w kosodrzewinie	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
144.	potrzeszcz	<i>Emberiza calandra</i>	ściśła	poła uprawne, łąki, pastwiska z pojedynczymi drzewami, krzakami, płotami, wzdłuż dróg i rowów	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
145.	potrzos	<i>Emberiza schoeniclus</i>	ściśła	obrzeża jezior i stawów, szuwały na styku z łąkami, zarastające rowy, zakrzewienia na podmokłych łąkach i mokradłach, turzycowiska		LC			NADL.
146.	pustułka	<i>Falco tinnunculus</i>	ściśła	obrzeża lasów, zadrzewienia śródpolne, zabudowa miejska z wysokimi budynkami, kamieniołomy	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
147.	puszczyk	<i>Strix aluco</i>	ściśła	las liściaste i mieszane, stare parki i aleje drzew, także zieleń miejska	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL., KPK
148.	raniuszek	<i>Aegithalos caudatus</i>	ściśła	różnego typu lasy liściaste i mieszane, także młodniki i skraje lasów	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
149.	remiz	<i>Remiz pendulinus</i>	ściśła	olsy i szpalery drzew na brzegach jezior i stawów, kępy drzew rosnące nad brzegami rzek i wśród podmokłych łąk w dolinach rzecznych	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
150.	rokitniczka	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	ściśła	szuwały na podmokłych brzegach jezior, stawów hodowlanych, zarastające starorzecza i rowy, mokradła i bagna, torfianki	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
151.	rożeniec	<i>Anas acuta</i>	ściśła	płytkie zbiorniki wodne i otwarte tereny zalewowe w rozległych dolinach rzecznych	wyst. na terenie Nadl.	CR		I	NADL.
152.	rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	ściśła	różnego typu lasy i zadrzewienia z bujnym podszytem i runem, stare parki i ogrody	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
153.	rybitwa białoskrzydła	<i>Chlidonias leucopterus</i>	ściśła	okresowo zalewane, zabagnione doliny rzeczne, płytkie jeziora i zbiorniki zaporowe z bujnymi szuwarami	wyst. na terenie Nadl.	VU			NADL.
154.	rybitwa białowąsa	<i>Chlidonias hybrida</i>	ściśła	bagienne doliny rzeczne, płytkie stawy hodowlane i zbiorniki zaporowe z pływającą roślinnością wodną	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
155.	rybitwa czarna	<i>Chlidonias niger</i>	ściśła	jeziora i stawy z niską roślinnością szuwarową, torfianki, starorzecza	wyst. na terenie Nadl.	VU			NADL.
156.	rybołów	<i>Pandion haliaetus</i>	ściśła	jeziora obfitujące w ryby w otoczeniu starych borów	wyst. na terenie Nadl.	VU		I	NADL.
157.	sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	ściśła	osady ludzkie, zwłaszcza miasta dużej i średniej wielkości. Preferuje dzielnice dość bogate w zieleń, zwłaszcza mające charakter willowy. Występuje też na obrzeżach lasów	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
158.	sieweczka rzeczna	<i>Charadrius dubius</i>	ściśła	błotniste lub piaszczyste obrzeża różnych zbiorników wodnych, spuszczone stawy, żwirownie, piaskownie	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
159.	siewka złota	<i>Pluvialis apricaria</i>	ściśła	w okresie przelotów zatrzymuje się na polach uprawnych, pastwiskach, łąkach, na spuszczonej stawach i zbiornikach zaporowych	wyst. na terenie Nadl.	RE		I	NADL.
160.	sikora bogatka (bogotka)	<i>Parus major</i>	ściśła	różnego rodzaju tereny leśne i zadrzewienia, parki, ogrody, zieleń miejska i wiejska	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
161.	sikora czubatka (czubatka)	<i>Lophophanes cristatus</i>	ściśła	w głębi zwartych borów sosnowych i świerkowych, także w lasach liściastych z domieszką drzew iglastych	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
162.	sikora modra (modraszka)	<i>Cyanistes caeruleus</i>	ściśła	różnego typu lasy z wyjątkiem suchych sośnin, parki, ogrody, sady	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
163.	sikora sosnowka (sosnowka)	<i>Periparus ater</i>	ściśła	w głębi zwartych, starych borów świerkowych, sosnowych i jodłowych, rzadko w lasach	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				liściastych z domieszką drzew iglastych					
164.	sikora uboga	<i>Poecile palustris</i>	ściśła	różnego typu lasy i zadrzewienia liściaste i mieszane, także skraje lasów graniczące z łąkami i stare parki	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
165.	siniak	<i>Columba oenas</i>	ściśła	stare lasy liściaste i mieszane, zwłaszcza buczyny, a także bory ze starymi drzewami, stare parki i zadrzewienia	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
166.	skowronek polny	<i>Alauda arvensis</i>	ściśła	poła uprawne, łąki, pastwiska, ugory	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
167.	słownik rdzawy	<i>Luscinia megarhynchos</i>	ściśła	skraje lasów liściastych i mieszanych z bujnym podszytem, zarośla w dolinach rzecznych, parki i ogrody	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
168.	sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	ściśła	różne typy starych lasów, duże parki i zadrzewienia		LC		I	NADL.
169.	sroka	<i>Pica pica</i>	częściowa	zadrzewienia, pasy i kępy drzew i krzewów w otoczeniu terenów otwartych	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
170.	srokosz	<i>Lanius excubitor</i>	ściśła	zadrzewienia i obrzeża lasów, szpalery i kępy drzew w terenach otwartych, młodniki	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
171.	strumieniówka	<i>Locustella fluviatilis</i>	ściśła	zamieszkuje zakrzaczenia, kępy zarośli i pasy roślinności wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, na terenach zalewowych i bagnach oraz w olsach	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
172.	strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>	ściśła	las liściaste i mieszane z bujnym podszytem, zdziczałe parki i ogrody	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
173.	szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	ściśła	zadrzewienia, polany i skraje lasów, parki, ogrody, sady, aleje i kępy drzew	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
174.	szlachar (tracz długodzioby)	<i>Mergus serrator</i>	ściśła	czyste i spokojne jeziora z wyspami, poza okresem lęgowym spotykany licznie na wodach przybrzeżnych Bałtyku	wyst. na terenie Nadl.	RE		II	NADL.
175.	szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	ściśła	różnego typu lasy, zwłaszcza ich obrzeża, parki miejskie i wiejskie, ogrody, aleje i kępy drzew	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
176.	śmieszka (mewa śmieszka)	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	ściśła	gniazduje kolonijnie na jeziorach, stawach hodowlanych, zbiornikach retencyjnych, wyspach w nurcie rzek, starorzeczach, rozlewiskach, żwirowniach, osadnikach itp.	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
177.	śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>	ściśła	różnego typu lasy, zadrzewienia i duże parki	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
178.	świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	ściśła	różnego typu i różnej wielkości lasy, zarówno liściaste, jak i iglaste, także mniejsze zadrzewienia	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
179.	świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	ściśła	podmokłe i wilgotne łąki, torfowiska (także wysokogórskie), mokradła, obniżenia śródpolne	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
180.	świergotek polny	<i>Anthus campestris</i>	ściśła	zasiedla otwarte suche, nasłonecznione obszary za skąpą roślinnością, takie jak wydmy nadrzeczne, ugory, żwirownie, ubogie pola uprawne	wyst. na terenie Nadl.	VU		I	NADL.
181.	świerszczak	<i>Locustella naevia</i>	ściśła	łąki podmokłe i bardziej przesuszane w dolinach rzecznych, porośnięte trawami i turzycami z rzadkimi krzakami, także wilgotne ugory, uprawy polne i leśne przerośnięte trawami	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
182.	świstun	<i>Anas penelope</i>	ściśła	gniazduje nad wodami o bujnej roślinności wodnej, a podczas migracji zatrzymuje się na przybrzeżnych wodach morskich, różnego rodzaju zbiornikach wodnych i terenach zalewowych	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL.
183.	świstunka leśna	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	ściśła	różne typy lasów liściastych, mieszanych oraz borów, o zwartych koronach z dość dobrze rozwiniętą warstwą podszytu i runa	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
184.	trzciniak	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	ściśła	trzciniowiska na obrzeżach jezior i stawów hodowlanych oraz wzdłuż cieków	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
185.	trzmiełojad	<i>Pernis apivorus</i>	ściśła	rozleglejsze drzewostany liściaste i mieszane, rzadziej bory, w sąsiedztwie terenów otwartych i polan	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL., RDOŚ
186.	trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	ściśła	skraje lasów, polany, zadrzewienia śródpolne, sady	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
187.	turkawka	<i>Streptopelia turtur</i>	ściśła	obrzeża lasów różnego typu, młodniki, zadrzewienia z bujnym podrostem i podszytem w otwartym krajobrazie	wyst. na terenie Nadl.	VU		II	NADL.
188.	wilga	<i>Oriolus oriolus</i>	ściśła	lasy liściaste i mieszane, stare, duże parki i zadrzewienia	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
189.	wodnik	<i>Rallus aquaticus</i>	ściśła	różnego typu zbiorniki wodne z bujnie rozwiniętymi szuwarami, starorzeczka, mokradła i bagna, turzycowiska, czasem nad zabagnionymi rzekami	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
190.	wrona siwa	<i>Corvus cornix</i>	częściowa	zadrzewienia wśród terenów otwartych, parki i ogrody, skraje lasów	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
191.	wróbel	<i>Passer domesticus</i>	ściśła	w sąsiedztwie zabudowań w miastach i wsiach	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
192.	zaganiacz	<i>Iduna caligata</i>	ściśła	różnego rodzaju wilgotne lasy i zadrzewienia liściaste i mieszane z obfitym podszytem, zwłaszcza nadrzeczne i śródpolne, także ogrody, sady i parki	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
193.	zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	ściśła	lasy różnego typu, parki, zadrzewienia, kępy i aleje drzew, ogrody	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
194.	zimirdek	<i>Alcedo atthis</i>	ściśła	czyste rzeki i strumienie, brzegi jezior i stawów	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL., RDOŚ
195.	żuraw	<i>Grus grus</i>	ściśła	obrzeża jezior i stawów, mokradła, śródpolne zabagnienia, podmokłe olsy i łąki	wyst. na terenie Nadl.			I	TAKS.
Ssaki									
196.	badyłarka	<i>Micromys minutus</i>	częściowa	zamieszkuje wilgotne pola, łąki, zarośla, skraje lasów, brzegi wodnych zbiorników.	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
197.	borowiaczek (borowiec leśny)	<i>Nyctalus leisleri</i>	ściśła	preferuje tereny leśne, głównie lasy liściaste, głównie stare, rzadziej mieszane i parki	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
198.	borowiec wielki	<i>Nyctalus noctula</i>	ściśła	w lasach, przede wszystkim liściastych, w śródpolnych zadrzewieniach, parkach. Zamieszkuje dziuple wysoko na ziemią - nie występuje w jaskiniach	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
199.	bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	ściśła	las liściaste nad wolno płynącymi rzekami.	wyst. na terenie Nadl.			II,IV	NADL., RDOŚ, KPK
200.	gacek brunatny	<i>Plecotus auritus</i>	ściśła	Zajmuje dziuple, budynki, jaskinie, piwnice. Preferuje tereny zagospodarowane przez człowieka, zwłaszcza tereny rolnicze	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
201.	gronostaj europejski	<i>Mustela erminea</i>	częściowa	zasiedla skraje lasów liściastych i mieszanych, a także parków	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
202.	jeż zachodni	<i>Erinaceus europaeus</i>	częściowa	okolice zabudowań ludzkich, nawet miast. Zamieszkuje brzegi lasów liściastych i mieszanych, zarośla, ogrody i parki. Unika wnętrza dużych kompleksów leśnych i otwartych pól uprawnych	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
203.	karczownik ziemnowodny	<i>Arvicola amphibius</i>	częściowa	nad wodą, ale można go też spotkać w sadach i na polach uprawnych. Preferuje tereny otwarte i brzegi wód	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
204.	karlik malutki	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	ściśła	zamieszkuje lasy, także tereny otwartych i w pobliżu osiedli ludzkich	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
205.	kret europejski	<i>Talpa europaea</i>	częściowa	zamieszkuje pola, łąki, skraje lasów liściastych, sady, ogrody.	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
206.	łasica pospolita	<i>Mustela nivalis</i>	częściowa	zamieszkuje parki, brzegi lasów, łąki, cmentarze.	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
207.	mopek zachodni	<i>Barbastella barbastellus</i>	ściśła	tereny zalesione. Dzielne ukrycia letnie w głębokich i wąskich szczelinach naturalnych (pnie,	wyst. na terenie Nadl.	NT		II	KPK

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				odstająca kora, skały) i w budynkach, rzadko w dziuplach wykutych przez dzięcioły. Zimuje w podziemiach naturalnych i sztucznych					
208.	mroczek późny	<i>Eptesicus serotinus</i>	ściśła	zamieszkuje miasta i wsie, zasiedlając zwykle strychy domów. Zimuje w jaskiniach, piwnicach i na strychach.	wyst. na terenie Nadl.				NADL., KPK
209.	mysz zaroślowa	<i>Apodemus sylvaticus</i>	częściowa	zamieszkuje pola i zarośla, ogrody, skraje lasów. Lubi tereny suche i jasne	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
210.	nocek duży	<i>Myotis myotis</i>	ściśła	zasiedla tereny zalesione na nizinach, wyżynach i niskich partiach gór. Zamieszkuje strychy, na południu głównie jaskinie i sztolnie. Żeruje w lasach, na ich obrzeżach, w sadach, parkach, w mozaikach polno-leśnych	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL., RDOŚ
211.	nocek Nattererea	<i>Myotis nattereri</i>	ściśła	preferuje tereny leśne i zadrzewienia oraz skraje wodnych zbiorników.	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
212.	nocek rudy	<i>Myotis daubentonii</i>	ściśła	lubi tereny leśne, położone w pobliżu wód. Poluje głównie nad wodami	wyst. na terenie Nadl.				NADL., KPK
213.	ryjówka aksamitna	<i>Sorex araneus</i>	częściowa	w lasach i na łąkach	wyst. na terenie Nadl.				NADL., KPK
214.	ryjówka malutka	<i>Sorex minutus</i>	częściowa	żyje głównie w lasach, gatunek można spotkać także na wydmach. Unika terenów rolniczych	wyst. na terenie Nadl.				NADL., KPK
215.	rzęsorek rzeczek	<i>Neomys fodiens</i>	częściowa	terytoria wzdłuż cieków wodnych	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
216.	wiewiórka pospolita	<i>Sciurus vulgaris</i>	częściowa	zamieszkuje lasy i parki, preferuje suche, cieniste, wysokie lasy, parki, ogrody i sady.	wyst. na terenie Nadl.				NADL., KPK
217.	wilk szary	<i>Canis lupus</i>	ściśła	zasiedla głównie obszary charakteryzujące się dużą lesistością (powyżej 40%), zwarte kompleksy leśne o niskim stopniu	wyst. na terenie Nadl.	NT		II,IV	NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				fragmentacji. Zamieszkuje różnorodne typy drzewostanów, począwszy od lasów liściastych po monokultury iglaste					
218.	wydra europejska	<i>Lutra lutra</i>	częściowa	zasiedla tereny w pobliżu zbiorników wodnych, które mają niedostępne, porośnięte gęstą roślinnością brzegi	wyst. na terenie Nadl.			II,IV	NADL., RDOŚ

CZ - „Czerwona lista kręgowców Polski” (aktualizacja w 2022 roku)

EX – gatunek historyczny, wymarły całkowicie; EXP – gatunek wymarły w dzisiejszych granicach Polski; CR – krytycznie zagrożony; EN – zagrożony; VU – narażony; NT – gatunek bliski zagrożenia; LC – gatunek najmniejszej troski; CD – gatunek utrzymywany dzięki zabiegom ochronnym (np. ochrona ex situ) i gospodarczym (np. zarybianie); DD – Data Deficient/dane brakujące, niewystarczające

PL - „Polska Czerwona Księga Zwierząt – Kręgowce” lub „Polska Czerwona Księga Zwierząt – Bezkręgowce”: ExP – gat. zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe; EX – gat. Zanikłe; CR – gat. skrajnie zagrożone; EX? – gat. prawdopodobnie zanikłe; EN – gat. bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone; CR – gat. skrajnie zagrożone; VU – gat. wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie; EN – gat. bardzo wysokiego ryzyka; NT – gat. niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia; VU – gat. wysokiego ryzyka; LC – gat. najniższej troski; LR – gat. niższego ryzyka.

TAKS - dane z terenu, prace taksacyjne 2024

P.POP – dane z poprzedniego POP potwierdzone podczas aktualizacji PUL

DOK.REZ. - Dokumentacja dla rezerwatu przyrody

NADL. - dane Nadleśnictwa, dane z poprzedniego POP potwierdzone przez Nadleśnictwo

Ochrona strefowa

Na terenie Nadleśnictwa Cybinka występują gatunki zwierząt objęte ochroną ścisłą i dodatkowo ochroną strefową. W przeciągu 10 lat nastąpiły zmiany w strefach ochrony. Decyzjami RDOŚ zdjęto strefy bociana czarnego. Powołano natomiast strefy dla rybołowa, sokoła wędrownego oraz kolejne dla kani czarnej. Bez zmian pozostała liczba stref dla bielika, kani rudej oraz żółwia błotnego.

Tabela 34. Liczba strefy ochrony z podziałem na gatunki.

Gatunek	Podstawa prawna utworzenia strefy	Razem dla gatunku
1	2	3
Bielik	1. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 10 lipca 2015 r. – WPN-I.6442.33.2015.JK 2. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 18 stycznia 2018 r. – WPN-I.6442.6.2018.WT 3. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 17 czerwca 2020 r. – WPN-I.6442.25.2020.MJ 4. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 17 czerwca 2020 r. – WPN-I.6442.26.2020.MJ 5. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 18 lipca 2023 r. – WPN-I.6442.58.2023.WT 6. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 18 lipca 2024 r. – WPN-I.6442.64.2024.WT	6
Kania czarna	1. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 25 lipca 2022 r. – WPN-I.6442.45.2022.JK 2. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 17 czerwca 2020 r. – WPN-I.6442.27.2020.MJ – aktualizacja WPN-I.6442.63.2024.WT (19/07/2024) – strefa wspólna kania czarna i kania ruda	2
Kania ruda	1. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 01 września 2022 r. – WPN-I.6442.50.2022.MJ	1
Rybołów	1. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 28 czerwca 2022 r. – WPN-I.6442.35.2022.JK	1
Sokół wędrowny	1. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 21 października 2020 r. – WPN-I.6442.45.2020.JK 2. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 05 marca 2025 r. – WPN-I.6442.10.2025.WT	2
Żółw błotny	1. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 20 listopada 2016 r. – WPN-I.6442.51.2016.JK	1
Razem		13

4.9 POZOSTAŁE FORMY OCHRONY

4.9.1 Ekosystemy referencyjne

Powierzchnia ekosystemów referencyjnych na terenie Nadleśnictwa Cybinka wynosi 1084,59 ha, co stanowi 5,04% powierzchni lasów Nadleśnictwa. Wykaz ekosystemów referencyjnych w Nadleśnictwie Cybinka przedstawia Załącznik Nr 1 do Programu Ochrony Przyrody Nadleśnictwa. Zgodnie z wytycznymi i rekomendacjami Ogólnopolskiej Rady o Lasach (ONoL) ekosystemy referencyjne – obecnie wg ONoL „*Drzewostany referencyjne, nieobjęte gospodarką*” – włączone zostają do obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych (Obszary Cenne Przyrodniczo – OCP) w których nie będą prowadzone działania z zakresu pozyskania drewna i które zostaną wyłączone, bądź już wyłączono je z użytkowania na etapie planowania urządzeniowego.

Największa powierzchnia ekosystemów referencyjnych znajduje się w Leśnictwie Rąpice i stanowi 22,51% wszystkich wyznaczonych powierzchni referencyjnych.

Do ekosystemów referencyjnych zakwalifikowano głównie drzewostany – 733,31 ha (67,61%). Znacząca powierzchnia przyporządkowana została do terenów bagiennych, łąk oraz pozostawionych do naturalnej sukcesji.

4.9.2 Remizy, grunty pozostawione do naturalnej sukcesji

Zadrzewienia i remizy

Zadrzewienia i remizy pełnią ważną funkcję biocenotyczną. Stanowią wyłączone z użytkowania areale enklaw bytowania zwierząt oraz rozwoju roślinności.

Remizę stanowi skupisko roślin (roślin owocowych i miododajnych) służące jako baza żerowa oraz ostoja ptactwa i zwierzyny leśnej. Pozostawiana dla wzmocnienia odporności biologicznej w ramach metod biologicznej ochrony lasu, szczególnie cenna na siedliskach borowych, w drzewostanach iglastych.

Remizy (opisane jako PNSW) wyznaczono na łącznej powierzchni 4,63 ha.

Zgodnie z definicją przedstawioną w UoP zadrzewienie to *pojedyncze drzewa, krzewy albo ich skupiska niebędące lasem w rozumieniu ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach lub plantacje, wraz z terenem, na którym występują, i pozostałymi składnikami szaty roślinnej tego terenu*. Takie zadrzewienia zgodnie z IUL zaliczane są do gruntów zadrzewionych i zakrzewionych nieleśnych – mogą być nimi różne powierzchnie pokryte częściowo krzewami i drzewami – opisywane jako rodzaj powierzchni.

Zadrzewienia (LZ) zajmują powierzchnię 3,34 ha.

Zadrzewienia występują również na innych rodzajach powierzchni (BAGNA, linie podziału, TORFOWISKA i inne) które wliczane są do innych grup powierzchni, na których występują częściowo krzewy oraz drzewa.

Grunty pozostawione do naturalnej sukcesji

Istotną grupę biocenotyczną stanowią sukcesje, czyli powierzchnie kwalifikowane jako pozostałe grunty leśne niezalesione i nieprzeznaczone do odnowienia, z uwagi na ich rolę w ekosystemie oraz uwarunkowania lokalne.

Sukcesje opisano na łącznej powierzchni 44,82 ha.

4.9.3 Siedliska przyrodnicze

Dla siedlisk przyrodniczych mających znaczenie dla Wspólnoty zgodnie z określoną procedurą ustalane są priorytetowe działania dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typu siedliska przyrodniczego. W specjalnych obszarach ochrony siedlisk w Planach Zadań Ochronnych wyznaczane są odpowiednie działania w celu uniknięcia pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków, w przypadku braku szczegółowych wskazań stosowane są środki łagodzące zgodnie z poradnikami oraz wieloletnią praktyką pielęgnacji.

Siedliska przyrodnicze w granicach obszarów Natura 2000 przyjęto za planami zadań ochronnych dla poszczególnych obszarów oraz w przypadku Krośnieńskiej Doliny Odry PLH 080028 - za projektem planu zadań ochronnych. Siedliska przyrodnicze poza granicami obszarów chronionych przyjęto na podstawie danych udostępnionych przez Nadleśnictwo Cybinka.

Ostatecznie, na podstawie aktualnie dostępnych danych oraz weryfikacji terenowej podczas prac taksacyjnych na terenie Nadleśnictwa Cybinka zinwentaryzowano **6 typów nieleśnych** siedlisk przyrodniczych na łącznej powierzchni 126,26 ha **oraz 8 typów leśnych** siedlisk przyrodniczych na powierzchni 650,88 ha w zarządzie administracyjnym Nadleśnictwa.

Tabela 35. Wykaz siedlisk przyrodniczych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka.

Kod siedliska	W granicach obszarów siedliskowych Natura 2000					Grunty nadleśnictwa poza obszarami siedliskowymi Natura 2000					Łącznie				
	Stan siedliska														
	FV	U1	U2	XX	Razem	FV	U1	U2	XX	Razem	FV	U1	U2	XX	Razem
	Powierzchnia (ha)														
3150	0,00	34,00	0,00	0,00	34,00	2,46	8,14	4,41	0,00	15,01	2,46	42,14	4,41	0,00	49,01
6410	0,00	2,26	0,00	0,00	2,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,26	0,00	0,00	2,26
6430	0,00	8,29	0,14	0,00	8,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,29	0,14	0,00	8,43
6510	0,00	11,72	17,78	0,00	29,50	0,00	2,68	0,00	0,00	2,68	0,00	14,40	17,78	0,00	32,18
7140	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,95	0,00	4,95	0,00	0,00	4,95	0,00	4,95
7230	0,00	29,43	0,00	0,00	29,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29,43	0,00	0,00	29,43
Razem nieleśne	0,00	85,70	17,92	0,00	103,62	2,46	10,82	9,36	0,00	22,64	2,46	96,52	27,28	0,00	126,26
9110	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,50	0,00	0,00	6,50	0,00	6,50	0,00	0,00	6,50
9130	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,60	0,00	0,00	2,60	0,00	2,60	0,00	0,00	2,60
9170	0,00	2,27	13,97	0,00	16,24	0,00	39,34	31,56	0,00	70,90	0,00	41,61	45,53	0,00	87,14
9190	0,00	5,33	31,86	0,00	37,19	0,91	7,97	0,62	0,00	9,50	0,91	13,30	32,48	0,00	46,69
*91E0	0,00	151,63	88,99	0,00	240,62	12,51	74,21	35,60	0,00	122,32	12,51	225,84	124,59	0,00	362,94
91F0	0,00	104,31	0,00	0,00	104,31	0,00	7,24	1,41	0,00	8,65	0,00	111,55	1,41	0,00	112,96
91I0	0,00	0,00	2,21	0,00	2,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,21	0,00	2,21
91T0	0,00	0,00	9,45	0,00	9,45	1,60	18,79	0,00	0,00	20,39	1,60	18,79	9,45	0,00	29,84
Razem leśne	0,00	263,54	146,48	0,00	410,02	15,02	156,65	69,19	0,00	240,86	15,02	420,19	215,67	0,00	650,88
Łącznie	0,00	349,24	164,40	0,00	513,64	17,48	167,47	78,55	0,00	263,50	17,48	516,71	242,95	0,00	777,14

kody stanu siedliska przyjęto zgodnie z wzorcem: FV - A, U1 - B, U2 - C, XX - D

* siedlisko o znaczeniu priorytetowym

3150 - Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*

Tworzone przez jeziora i stałe niewielkie zbiorniki wodne oraz odcięte fragmenty koryt rzecznych z wolno pływającymi makrofitami, makrofitami zakorzenionymi w dnie oraz o liściach pływających. Obecne mogą być również skupienia drobnych roślin pływających po powierzchni wody. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa występują na niedużych powierzchniach w leśnictwach Koziczyn, Sądów, Cybinka, Rapice oraz Korczyców, łącznie 11 płątów (w tym 5 poza obszarami Natura 2000) o powierzchni 49,01 ha. Siedlisko występuje we wszystkich stanach zachowania jednak najczęściej w stanie U1 (B) – 87,2% płątów siedliska na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa.

6410 - Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)

Siedlisko ma charakter półnaturalny, rozwinęło się w miejscach po dawnych lasach, które wyróżniają się zmiennym, w czasie sezonu wegetacyjnego, poziomem wody gruntowej. Charakteryzuje się dużą zmiennością geograficzną, edaficzną oraz zróżnicowaniem związanym z formą i intensywnością użytkowania. Na terenie Nadleśnictwa ziołorośla nadrzeczne można spotkać w rezerwacie przyrody „Młodno” Leśnictwo Rąpice. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka wyznaczone są 1 płącie o powierzchni 2,26 ha w stanie zachowania U1.

6430 - Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

W Nadleśnictwie Cybinka są to naturalne, nitrofilne, okrajkowe zbiorowiska ziół i pnączy wzdłuż cieków wodnych. Tworzą je eutroficzne wysokie byliny oraz pnącza. Głównym czynnikiem warunkującym tworzenie się takiej roślinności jest duża wilgotność podłoża, dostęp do światła oraz kamienistość podłoża i rzeźba terenu. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka ziołorośla nadrzeczne można spotkać w granicach rezerwatu „Młodno” na powierzchni 8,43 ha zachowane w stanie U1 (dwa płąty) oraz U2 (jeden płąt).

6510 - Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże

Są to wysoko produktywne bogate florystycznie łąki świeże pochodzenia antropogenicznego, użytkowane kośnie. Występują na żyznych, świeżych glebach mineralnych bez śladów zabagnienia. Zbiorowiska te powstały w wyniku wycięcia lasów liściastych na potrzeby utworzenia łąk kośnych. Koszone są zazwyczaj dwa razy w roku. Zazwyczaj występują poza dolinami rzecznyymi. Nieraz spotyka się je w dolinach, ale wówczas porastają gleby odwadniane lub znajdują się poza zasięgiem wylewów rzeki. W Nadleśnictwie Cybinka zlokalizowane są przede wszystkim w obszarach Natura 2000 (13 płątów), płąty poza N2000 znajdują się w Leśnictwie Nowy Młyn (2 płąty) – sumarycznie zajmują powierzchnię 32,18 ha. Płąty stanowią niewielkie, znacznie rozproszone arealy, z których największe znajdują się w granicach PLH080005 Torfowisko Młodno – ich stan zachowania to U1/U2.

7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*)

Siedlisko rozwijające się przy powierzchni oligo- do mezotroficznych wód, o pośrednim typie zasilania – z wody opadowej, podziemnej i powierzchniowej. Torfotwórcze zbiorowiska roślinne mogą tutaj występować w postaci pływających na powierzchni wody dywanów (pła), trzęsawisk, zbudowanych przez średnio wysokie i niskie turzyce, torfowce i mchy brunatne. W leśnictwach Nowy Młyn oraz Bargów. W Nadleśnictwie Cybinka wskazano łącznie 7 płątów

o łącznej powierzchni 4,95 ha. Wszystkie płaty znajdują się poza Obszarami Natura 2000, zachowane w stanie U2.

7230 - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Do nizinnych torfowisk zasadowych o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk zaliczane są mezo- i mezo-oligotroficzne, słabo kwaśne, neutralne i zasadowe młaki, torfowiska źródliskowe i przepływowe typu niskiego, zasilane wodami podziemnymi. Porastają je torfotwórcze zbiorowiska mszysto-niskoturzycowe. W Nadleśnictwie Cybinka wykazano to siedlisko tylko w dwóch płatach w obszarze rezerwatu „Młodno” – stan zachowania U1 sumaryczna powierzchnia 29,43 ha.

9110 - Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*)

W granicach Nadleśnictwa zbiorowisko to obejmuje lasy bukowe rosnące na ubogich, kwaśnych glebach. Jednocześnie jest to typ lasu istotny gospodarczo. W przypadku wszystkich 5 płatów siedliska wykazanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka, stan zachowania określono na poziomie U1. Występują jako niewielkie, rozproszone płaty w Leśnictwach Koziczyn (1 płat), Sądów (2 płaty) oraz Korczyców (1 płat) – poza Obszarami Natura 2000. Ich łączna powierzchnia to 6,50 ha, wszystkie w stanie zachowania U1.

9130 - Żyzne buczyny (*Galio odorati Fagenion*)

Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje w Nadleśnictwie las bukowy rosnący na żyznym Łśw, zazwyczaj rozwija się na glebach o neutralnym lub słabo kwaśnym odczynie, z próchnicą typu mull i przewagą gatunków typowych dla lasów liściastych siedlisk eutroficznych w runie. Występuje tylko w jednym płacie w Leśnictwie Nowy Młyn. Powierzchnia siedliska na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka to 2,60 ha, stan zachowania oceniono na U1.

9170 - Grąd środkowoeuropejski (*Galio-Carpinetum*)

Są to wielogatunkowe lasy liściaste. Na terenie Nadleśnictwa Cybinka występują głównie na glebach rdzawych właściwych i rdzawych brunatnych, na siedlisku lasu mieszanego świeżego i lasu świeżego. W składzie gatunkowym drzewostanów dominuje wyraźnie dąb szypułkowy. Pod względem udziału powierzchniowego siedlisko 9170 stanowi 9,00% wszystkich pododdziałów z siedliskami przyrodniczymi. Najliczniej występuje w Leśnictwach Urad oraz Korczyców. W zdecydowanej większości przypadków płaty siedliska zlokalizowane są poza Obszarami Natura 2000 (37 z 43 płatów). Płaty występują w stanie zachowania U1 oraz U2, przy czym w Obszarze Natura 2000 Ujście Ilanki ich stan zachowania oceniono na U2 (4 płaty), w Obszarze Natura 2000 Dolina Pliszki stan zachowania płatu oceniono na U1 (1 płat).

9190 - Kwaśne dąbrowy (*Quercetea robori-petraeae*)

Siedlisko przyrodnicze, które wśród pozostałych leśnych na terenie Nadleśnictwa Cybinka zajmuje 5,36% powierzchni wszystkich pododdziałów z siedliskami przyrodniczymi. Występuje głównie na glebach rdzawych brunatnych. Gatunkiem panującym w drzewostanie jest zazwyczaj dąb bezszypułkowy i szypułkowy oraz sosna zwyczajna. Wśród typów siedliskowych lasu dominuje tutaj las świeży, mieszany świeży, las wilgotny, pojawia się również bór mieszany świeży. Na terenie Nadleśnictwa Cybinka zajmuje w sumie 46,69 ha, gdzie największą powierzchnię stanowią płaty w stanie zachowania U2. Najwięcej pododdziałów z siedliskiem 9190 występuje w Leśnictwie Cybinka. Większość płatów znajduje się w granicach Obszarów natura 2000 (18 na 26).

***91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe**

Siedlisko priorytetowe, które obejmuje przede wszystkim lasy nadrzeczne, w przypadku Nadleśnictwa Cybinka, głównie olszowe (OI oraz OIJ). Wykształcają się one na glebach zalewanych wodami rzecznyymi, o wysokim poziomie wód gruntowych. Na terenie Nadleśnictwa, największy udział powierzchniowy mają płaty siedliska 91E0 na glebach torfowych torfowisk niskich oraz na glebach murszowatych. Jako gatunek panujący, występuje olsza czarna, zaznacza się również w udziale niewielkim udziałem dąb szypułkowy i sosna. Wśród leśnych siedlisk przyrodniczych opisywana jednostka ma największy/znaczący udział 37,24% powierzchni wszystkich pododdziałów z siedliskami przyrodniczymi (227 płątów na łącznej powierzchni 362,90 ha). Najliczniej siedlisko 91E0 występuje wzdłuż rzeki Pliszki oraz Ilanki. Około 67% płątów siedliska znajduje się w Obszarach Natura 2000, jednak ich znacząca część znalazła się poza nimi – gdzie znalazła się większość płątów z właściwym stanem zachowania – FV.

91F0 - Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)

Typ ten obejmuje wilgotne lasy dębowo-wiązowo-jesionowe, które powiązane są z terenami okazjonalnie zalewanymi przez wody rzeczne lub pozostającymi pod wpływem okresowych spływów powierzchniowych lub ruchomych wód gruntowych. Drzewostany na tym siedlisku w Nadleśnictwie Cybinka buduje przede wszystkim dąb szypułkowy jako gatunek panujący. W większości przypadków siedlisko 91F0 wykształciło się tutaj na glebach murszowatych. Występuje najliczniej w granicach Leśnictwa Rąpice, wzdłuż Odry, w zasięgu obszaru Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry. Siedlisko 91F0 wykazano na łącznej powierzchni 113,00 ha (11,51% powierzchni wszystkich pododdziałów z siedliskami przyrodniczymi), z czego na powierzchni na zdecydowanej większości stan oceniono jako U1.

***91I0 - Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*)**

Są to lasy dębowe umiarkowanie lub silnie ciepłolubne świetliste. Charakteryzują się bogatą szatą florystyczną runa. Są to lasy o luźnym zwarcie drzewostanu, umiarkowanie rozwiniętej warstwie krzewów oraz bujnym runie, z dużym udziałem światłolubnych gatunków roślin. W Nadleśnictwie Cybinka znajduje się jeden płat tego typu siedliska – w granicach Obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki, Leśnictwo Nowy Młyn gatunkiem panującym w tym siedlisku jest dąb bezszypułkowy. Powierzchnia płatu wynosi 2,21 ha, a jego stan oceniono na U2.

91T0 - Sosnowy bór chrobotkowy

Zaliczają się tutaj naturalne suche bory sosnowe ubogich i kwaśnych siedlisk, o runie bogatym w chrobotki. Zajmują najuboższe i najsuchsze siedliska. Słabe gleby i stres spowodowany suszą sprawiają, że drzewostany są tutaj niskiej bonitacji. Mogą być stadiami sukcesji roślinności na śródlądowych wydmach. W Nadleśnictwie Cybinka siedlisko 91T0 występuje w Leśnictwach Białków, Cybinka, Maszewo, Skarbona oraz Urad. Sumarycznie ten typ siedliska przyrodniczego zajmuje na gruntach Nadleśnictwa Cybinka 29,84 ha. Największe skupisko płątów o wydłużonym kształcie znajduje się w Obszarze Natura 2000 Bory Chrobotkowe koło Bytomca (41 płątów) – wszystkie oceniono na stan U2. Natomiast 10 płątów znajdujących się poza granicami N2000 oceniono głównie na stan U1.

SIEDLISKA W ZASIĘGU TERYTORIALNYM POZA GRUNTAMI W ZARZĄDZIE

3260 - Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*)

Siedlisko obejmuje odcinki naturalnych i półnaturalnych rzek i potoków na terenach nizinnych, podgórskich i w niższych partiach gór, o stosunkowo intensywnym przepływie wód i gruboziarnistym substracie dna. Roślinność tych rzek tworzą głównie gatunki włosieniczników (rodzaj *Batrachium*) oraz inne gatunki hydrofitów charakterystycznych dla związku *Ranunculion fluitantis*. Siedlisko nie występuje na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka, płaty siedliska znajdują się w Obszarach Natura 2000 Dolina Pliszki oraz Ujście Ilanki płaty jedynie graniczą z gruntami Skarbu Państwa w zarządzie LP.

4.10 OKREŚLENIE OBSZARÓW POTENCJALNEJ KOLIZJI MIĘDZY CELAMI OCHRONY PRZYRODY A GOSPODARKĄ LEŚNĄ

Szczegółowa ocena terenów Nadleśnictwa Cybinka przeprowadzona podczas prac inwentaryzacyjnych i analitycznych, pozwoliła dokładnie określić miejsca posiadające wysoką wartość przyrodniczą, która pod wpływem prowadzonej gospodarki może ulec zmianie. Przełożyło się to na kształt Planu, w tym projektowanie zabiegów gospodarczych. Wśród wielu zabiegów realizowanych w ramach gospodarki leśnej wymienia się te, które mogą kolidować z celami ochrony przyrody. Problem dotyczy głównie leśnych siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków podlegających ochronie. Oceny dokonano z pełną świadomością przyjętych metod przeprowadzonych inwentaryzacji i uproszczeń, które zostały w nich zastosowane.

Przedmiotowy projekt Planu Urządzenia Lasu powstał przede wszystkim ze względu na potrzeby ekologiczne środowiska leśnego. Zapisy umieszczone w projekcie PUL mają zapewnić racjonalną gospodarkę leśną i formułowane są w sposób mający zapewnić zminimalizowanie kolizji pomiędzy ochroną przyrody a gospodarką w lasach.

Niemniej jednak, podczas prowadzenia prac nad projektem Planu, główny problem z punktu widzenia ochrony przyrody stanowiło wypracowanie kompromisu pomiędzy potrzebą zapewnienia możliwości użytkowania rębego, a koniecznością pełnienia przez lasy funkcji ekologicznych i społecznych.

Na terenie Nadleśnictwa Cybinka potencjalna kolizja między koniecznością ochrony a eksploatacją lasu wynikającą z odpowiedniego wieku rębności występowała przede wszystkim w pododdziałach zlokalizowanych w zasięgu obszarowych form ochrony przyrody, głównie obszarów Natura 2000.

W celu ochrony bioróżnorodności oraz konieczności pogodzenia funkcji produkcyjnych lasu z ekologicznymi, w najcenniejszych pod względem przyrodniczym pododdziałach, obejmujących:

- siedliska przyrodnicze,
- siedliska gatunków stanowiących przedmiot ochrony w obszarach Natura 2000,
- miejscach, w których zlokalizowane są stanowiska cennych gatunków roślin oraz zwierząt, w tym również gatunków z Załączników Dyrektyw: Siedliskowej i Ptasiej,

w miarę możliwości zrezygnowano z użytkowania rębego, natomiast w miejscach, gdzie było to niemożliwe – nakazano pozostawienie na zrębach kęp starodrzewu oraz cennych płatów

i stanowisk gatunków – wyznaczanych w zależności od potrzeb obszaru w miarę możliwości z największym poszanowaniem elementów przyrodniczych i zgodnie z wymogami formalnymi.

Potencjalne kolizje wynikające z prowadzenia działań w pododdziałach, w których zinwentaryzowano cenne gatunki roślin i zwierząt zminimalizowane zostały poprzez zapisy Planu zaproponowane w POP. Zapisy projektu PUL wskazują również na konieczność pozostawienia nieużytkowanych fragmentów cennych przyrodniczo drzewostanów, czy też pozostawiania w drzewostanie martwego drewna, co stanowić może dobre rozwiązanie niwelujące potencjalną kolizję pomiędzy celami ochrony przyrody a planowaną gospodarką leśną.

Problem dla ochrony przyrody, w szczególności w odniesieniu do wydzieleń pozostających w granicach obszarowych form przyrody, takich jak obszary Natura 2000, stanowić może również planowanie użytkowania naruszającego strukturę wiekową czy gatunkową danego drzewostanu. W przypadku wydzieleń objętych projektowanym opracowaniem PUL problem ten jednak nie występuje, gdyż projektowane zalecenia nie naruszają struktury drzewostanów.

5. AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA I ZAGROŻENIA NA OBSZARZE OBJĘTYM PLANEM URZĄDZENIA LASU

Zagrożenie środowiska przyrodniczego wynika ze stałego, równoczesnego oddziaływania wielu czynników powodujących w nim niekorzystne zjawiska i zmiany. Negatywnie oddziałujące czynniki określane jako stresowe, można sklasyfikować uwzględniając ich:

- *Pochodzenie*: abiotyczne, biotyczne, antropogeniczne;
- *Charakter oddziaływania*: fizjologiczne, mechaniczne, chemiczne;
- *Długość oddziaływania*: okresowe, ciągłe;
- *Rolę, jaką odgrywają w procesie degradacji*: predysponujące, inicjujące, współuczestniczące.

Oddziaływanie czynników stresowych na środowisko przyrodnicze ma charakter złożony. Jednoczesne działanie wielu czynników stresowych znacznie osłabia odporność biologiczną ekosystemów, powodując jednoczesny wzrost podatności danego ekosystemu na procesy destrukcyjne. W konsekwencji, długotrwałe złożone oddziaływanie czynników stresowych na ekosystemy przy ich ograniczonej odporności, w krańcowych przypadkach doprowadzić może do zamierania całych drzewostanów.

Na terenie Nadleśnictwa Cybinka, skutki oddziaływania czynników stresowych stanowią wypadkową stopnia ich nasilenia oraz odporności poszczególnych ekosystemów.

5.1 ZAGROŻENIA WYWOŁANE SZKODLIWYM ODDZIAŁYWANIEM PRZEMYSŁU

W granicach terytorialnych Nadleśnictwa Cybinka nie występują duże zakłady uciążliwe dla środowiska. Brak jest obiektów przemysłowych takich jak zakłady chemiczne, rafinerie, huty czy kopalnie, stanowiące główne źródło emisji zanieczyszczeń. Wyniki prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska corocznego monitoringu stanu środowiska wskazują jednoznacznie, że obszar Nadleśnictwa Cybinka znajduje się poza zasięgiem zagrożeń dla ekosystemów wynikających z emisji zanieczyszczeń do środowiska.

Zgodnie z danymi Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (GIOŚ, 2024) w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka brak jest zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, czy zakładów wpisanych do rejestru potencjalnych

źródeł nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, nie występują również zakłady stanowiące zagrożenie dla środowiska ze względu na technologie i środki chemiczne stosowane w procesie produkcji.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajdują się zakłady przemysłowe m.in.: ferma trzody chlewnej (wraz z biogazownią) w Bieganowie, ferma indyków w Białkowie (dwa obiekty) – mogące emitować zanieczyszczenia (amoniak, siarkowodór, metan) do powietrza w bliższym sąsiedztwie obiektów prowadząc do uszkodzeń aparatów asymilacyjnych i w konsekwencji większej podatności na inne zagrożenia.

W pracach nad projektem Planu Urządzenia Lasu nie przeprowadzono rozpoznania wielkości szkód od gazów i pyłów, stanowiącego podstawę do ustalenia stref uszkodzeń przemysłowych.

W formie, w której funkcjonuje obecnie, wywodzi się z potrzeby śledzenia zmian stanu lasu w okresie narastania procesu jego zamierania, które wystąpiło w Polsce w latach 80-dziesiątych. Pierwsze stałe powierzchnie obserwacyjne pierwszego rzędu (SPO I) powstały w 1989 roku na potrzeby monitoringu biologicznego.

System monitoringu obejmuje poziomy obserwacji:

- poziom I rzędu powierzchni w sieci kwadratów 8 na 8 km i zawiera coroczną ocenę stanu koron drzew oraz jednorazową analizę warunków glebowych i stopnia zaspokożenia potrzeb pokarmowych drzew,
- poziom II rzędu obejmuje okresowe badania na wybranych powierzchniach uszczegóławiane do warunków glebowych, składu chemicznego liści lub igliwia, oceny runa czy przyrostu miąższości drzewostanów;

Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka znajduje się 5 Stałych Powierzchni Obserwacyjnych I rzędu (SPO I). Nie występują Stałe Powierzchnie Obserwacyjne II rzędu ani Stałe Powierzchnie Obserwacyjne Monitoringu Intensywnego (SPO MI).

Według Raportu stanu zdrowotnego lasów Polski (publikacja IBL) za rok 2023 w minionym 10-leciu (lata 2014-2023) zmienność kondycji drzew w RDLP Zielona Góra była bardzo duża i wynosiła 9,5 punktu procentowego. Kondycja zdrowotna drzew była najbardziej zmienna, wartość średniej defoliacji drzew zawierała się w przedziale od 19,9% do 29,4%, w latach 2014-2016, 2018 i 2022-2023 utrzymywała się poniżej średniej krajowej, w pozostałych latach – powyżej tej średniej. Poprawa kondycji następowała w latach 2018, 2020 i 2022 natomiast pogorszenie w latach 2015, 2017, 2019 i 2023.

W 2023 roku w krainie przyrodniczo leśnej Wielkopolsko-Pomorskiej odnotowano słabszą kondycję drzew – 2,3-8,7% drzew zdrowych, 22,5-25,4% drzew w klasach defoliacji 2-4 (defoliacja od 26 % wzwyż oraz drzewa martwe) oraz 23,8%-24,8% średniej defoliacji.

Raport stanu zdrowotnego lasów Polski porusza również temat zmian klimatu, które są faktem. Ich wpływ na lasy jest coraz bardziej widoczny szczególnie w postaci ekstremalnych okresów suszy. W 2018 roku fala letnich upałów i długotrwałej suszy uznana została za najbardziej dotkliwą, jakiej doświadczyła Europa. Wcześniej takie ekstremum osiągnęły warunki pogodowe w 2003 roku i uznane zostały za najcięższe od 500 lat. 2018 rok okazał się jeszcze bardziej dramatyczny. Ponadto uważa się, że susze w Europie Środkowej w latach 2018-2019 były najcięższe od 2000 lat i spowodowały zamieranie drzewostanów iglastych i liściastych na dużych obszarach.

Według Komitetu Problemowego ds. Kryzysu Klimatycznego przy Prezydium Państwowej Akademii Nauk do najpoważniejszych konsekwencji zmian klimatu dotyczących bezpośrednio obszarów zalesionych należą m.in.:

- zmiana tempa wzrostu drzew,

- przesuwanie się granic zasięgów poszczególnych gatunków drzew,
- zmiany struktury drzewostanów i runa leśnego,
- wzrost aktywności patogenów grzybowych oraz owadów liściożernych i żerujących pod korą, wzrost aktywności jemioły, w tym w osłabionych drzewostanach iglastych,
- możliwość ekspansji z południa Europy gatunków owadów żerujących w koronach drzew i drewnie, z dużymi możliwościami gradacyjnymi,
- większa częstotliwość i intensywność zjawisk o charakterze ekstremalnym: huraganowych wiatrów, pożarów, powodzi
- ryzyko szybszego rozpadu drzewostanów o charakterze monokultur iglastych sadzonych niedługo na wysoko produktywnych siedliskach.

5.2 ZAGROŻENIA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Wg raportu Rocznej Oceny Jakości Powietrza w województwie lubuskim za rok 2024 (Zielona Góra, kwiecień 2025) w badaniu jakości powietrza wykorzystano wyniki pomiarów z 9 stałych stacji monitoringu powietrza oraz 1 stacji mobilnej, w tym: 9 stacji wykonujących pomiary metodami automatycznymi i manualnymi oraz 1 wykonującej jedynie pomiary metodami laboratoryjnymi manualnymi.

Prowadzone pomiary wykonywano stacjach w: Gorzowie Wielkopolskim, Zielonej Górze, Lubsku, Nowej Soli, Smolarach Bytnickich, Sulęcinie, Wschowej i Żarach. Nadleśnictwo Cybinka zlokalizowane jest w strefie pomiarowej PL0803 lubuskiej.

Wyniki rocznej oceny jakości powietrza za 2024 rok przeprowadzonej w województwie lubuskim:

Cel - ochrona zdrowia:

- dwutlenek siarki SO_2 - nie zanotowano przekroczeń obowiązujących dla dwutlenku siarki poziomów dopuszczalnych, zarówno poziomu 1-godzinnego, jak i 24-godzinnego - klasa A;
- dwutlenek azotu NO_2 - nie zanotowano przekroczeń obowiązujących dla dwutlenku azotu poziomów dopuszczalnych, zarówno poziomu 1-godzinnego, jak i średniorocznego - klasa A;
- tlenek węgla CO - nie zanotowano przekroczeń obowiązujących dla tlenku węgla poziomów dopuszczalnych - klasa A;
- benzen (C_6H_6) - na żadnej stacji nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego – $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ dla rocznego okresu uśrednienia - klasa A;
- ozon O_3 - pod względem poziomu docelowego wszystkie strefy w województwie zostały ocenione jako klasa A - bez przekroczeń. Pod względem poziomu celu długoterminowego wszystkie strefy w województwie zostały ocenione jako klasa D2;
- pył PM_{10} - pomiar dla tego czynnika w roku 2024 był prowadzony na 10 stanowiskach pomiarowych. Na żadnym ze stanowisk pomiaru nie zostały przekroczone poziomy dopuszczalne określone ze względu na ochronę zdrowia;
- Pył $\text{PM}_{2,5}$ - wyniki uzyskane na wszystkich stanowiskach pomiarowych w strefach województwa lubuskiego w roku 2024 wskazują na brak przekroczeń wartości kryterialnej określonej pod kątem ochrony zdrowia. Wszystkie strefy zostały zaliczone do klasy A1;

Cel - ochrona roślin:

- podmiejskiej Smolary Bytnickie. Uzyskane wyniki wskazują, że stężenia SO₂ nie przekroczyły wartości kryterialnych, określonych pod kątem ochrony roślin;
- tlenki azotu NO_x - nie został przekroczony poziom dopuszczalny określony dla stężeń średniorocznych pod kątem ochrony roślin;
- zawartość O₃ ozonu w powietrzu - ocena wyników pomiarów uzyskanych w roku 2024 na podmiejskim stanowisku pomiarowym w strefie lubuskiej w Wschowie wskazuje na brak przekroczeń poziomu docelowego określonego pod kątem ochrony roślin. Przekroczona natomiast została wartość określona dla drugiego kryterium oceny tj. poziomu celu długoterminowego.

5.3 ZAGROŻENIA WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

Poziom wód gruntowych ma bardzo istotny wpływ na stan sanitarny lasu oraz na stan siedlisk przyrodniczych. Do skutków obniżenia poziomu wód gruntowych należą pogorszenie stanu sanitarnego i zdrowotnego drzewostanów Nadleśnictwa. Dochodzi również do degradacji siedlisk przyrodniczych poprzez zniekształcenie naturalnie zachodzących w nich procesów uzależnionych od zasilania wodami opadowymi i gruntowymi. Następstwem pogorszenia stanu zdrowotnego drzewostanów jest narażenie na szkody powodowane przez owady, grzyby, a także wiatr.

Wahania poziomu wód gruntowych zwykle związane są z długotrwałą suszą. Mogą pojawiać się również zmiany poziomu zwierciadła wód związane z celowymi odwodnieniami lub dużymi przedsięwzięciami budowlanymi (na terenie Nadleśnictwa nie występują).

Problem suszy zwykle dotyczy okresu wiosennego na odsłoniętych powierzchniach w drzewostanach młodszych klas wieku. Niedobór opadów atmosferycznych w okresie wiosenno-letnim łagodzi duża ilość jezior, lokalna sieć rzeczna, a także tereny bagienne, leśne siedliska wilgotne, bagienne, olsowe oraz powierzchnie retencyjne.

Od kilkunastu lat zauważalne jest zjawisko długotrwałej suszy. W wielu miejscach w Polsce niedobory wody są zjawiskiem trwałym. Suszą określa się nie tylko występowanie zjawisk ekstremalnych, ale wszystkie sytuacje, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego obszaru. Zjawisko to może w konsekwencji powodować przesuszenie gleby, zmniejszenie lub całkowite zniszczenie upraw roślinnych, a także zwiększone prawdopodobieństwo pożarów, zanik torfowisk i mokradeł.

Zasadniczo rozróżniamy 4 rodzaje suszy, które określane są w zależności od fazy rozwoju. Jest to susza atmosferyczna, rolnicza, hydrologiczna oraz hydrogeologiczna.

- susza atmosferyczna (meteorologiczna) - występuje, kiedy mamy do czynienia z deficytem opadów. Pojawia się wówczas, gdy opady występują poniżej średniej wieloletniej lub jest ich całkowicie brak.
- susza rolnicza (glebowa) - gdy wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Jest bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej.
- susza hydrologiczna (niżówka hydrologiczna) - przejawia się długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach. Dotyczy wód powierzchniowych. Występuje wtedy, kiedy przepływ w rzekach spada poniżej przepływu średniej wartości wieloletniej.

- susza hydrogeologiczna - susza definiowana jako długotrwałe obniżenie zasobów wód podziemnych. Zjawisko tego rodzaju suszy jest zwykle poprzedzone powyższymi rodzajami suszy.

Zgodnie z metodyką prac taksacyjnych w 83 pododdziałach o łącznej powierzchni 168,67 ha opisano jako główną przyczynę uszkodzenia „zakłócenia stosunków wodnych”. Procent uszkodzeń od tego abiotycznego czynnika wynosił od 10 do 60.

Przeciwdziałanie negatywnym efektom suszy i obniżenia zwierciadła wód polega na właściwym gospodarowaniu wodami również poprzez urządzenia małej retencji. Niezwykle ważne jest, aby nie dopuszczać do zbyt szybkiego spływu wód. W zakresie zatrzymywania wody szczególne miejsce zajmuje działalność bobrów. Mimo powodowania szkód w drzewostanach (zalewanie, zgryzanie) kształtowanie środowiska stosunków wodnych przez bobry może być niezwykle cenne.

Zagrożeniem dla ekosystemów leśnych może być również pogorszenie jakości wód gruntowych (zanieczyszczenia komunalne, rolnicze). Efektem działania wód o złej jakości i zanieczyszczonych może być zjawisko osłabiania odporności drzewostanów, zwiększające ich podatność na ataki szkodników pierwotnych czy patogenów grzybowych. Może również przyczyniać się do zmian w składzie gatunkowym runa leśnego i podszytu poprzez wkraczanie gatunków inwazyjnych o dużej tolerancji na zmiany składu chemicznego gleby i wody gruntowej.

Źródłami zanieczyszczeń powodującymi obniżanie się klasy i jakości wód są:

- silna i zwiększająca się presja turystyczna;
- wnikające do gruntu oraz przeciekające do wód nieoczyszczone ścieki komunalne (w 2025 roku wg danych WIOŚ w Zielonej Górze nastąpił nielegalny rzut nieoczyszczonych ścieków do rzeki Ilanki - <https://www.zgora.wios.gov.pl/>);
- zanieczyszczenia spływające wraz z opadami atmosferycznymi z terenów zurbanizowanych, rolnych oraz dróg;
- niewłaściwie stosowane środki ochrony roślin i nawozy stosowane na terenach rolnych w sąsiedztwie kompleksów leśnych.

W granicach Nadleśnictwa Cybinka zanieczyszczenie wód gruntowych występować może w obrębie starej zabudowy oraz zabudowy nieskanalizowanej. Istotnym źródłem zanieczyszczeń wód są także drogi o dużym natężeniu ruchu - wody występujące w pobliżu szlaków komunikacyjnych zawierają najczęściej zwiększone ilości związków ołowiu, tlenków azotu, węglowodorów. Szkodliwe substancje występujące w powietrzu atmosferycznym przedostają się także do środowiska gruntowo-wodnego wraz z opadami atmosferycznymi. Obecność w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa jednolitych dużych powierzchni pól uprawnych generuje ryzyko wystąpienia zanieczyszczeń z powodu stosowania środków ochrony roślin uprawnych oraz nawozów.

Zmniejszająca się ilość zasobów wodnych powoduje silniejsze oddziaływanie nawet mniejszych ilości zanieczyszczeń.

5.4 ZAGROŻENIA EKOSYSTEMÓW LEŚNYCH

Kompleksy leśne ze względu na swoją wielofunkcyjność i spełnianie różnorodnych ról zagrożone są z różnorodnych źródeł. Zgodnie z nowym dokumentem IUL dla drzewostanów Nadleśnictwa opisywana jest tzw. „stabilność drzewostanu” tj. *naturalna jego zdolność do*

pozostawiania w stanie względnej równowagi, zapewniająca zachowanie struktury i jej odtwarzanie a także utrzymanie produktywności. Określona cecha stabilności opisywana w opisie taksacyjnym w czterostopniowej skali, jest proporcjonalna do ryzyka rozpadu d-stanu. Kryteriami brany pod uwagę przy jej określaniu są m. in. mapy ryzyka zamierania, wykazy odnotowanych szkód, wyniki inwentaryzacji terenowej czy okres odnowienia. Lasy niestabilne, niezależnie od ich wieku i zajmowanej powierzchni (która w Nadleśnictwie Cybinka wynosi 320,69 ha co stanowi 1,50%) zaliczane są do Gospodarstwa Odbudowy Lasów Niestabilnych (N). Przywrócenie stabilności uzyskiwane jest z pomocą odbudowy, realizowanej za pomocą cięć rębnych, z uwzględnieniem warunków siedliskowych i wymagań ekologicznych gatunków. Przy ustalaniu etatu z potrzeb odbudowy, istotą jest poprawa stanu zdrowotnego i sanitarnego lasu.

W gospodarstwie lasów niestabilnych (N) – zaplanowano 97,20 ha rębni zupełnych oraz 191,23 ha rębni złożonych. Należy zaznaczyć iż ogólnie rębnie zupełne retencyjne – pozostawiające >5% (od 5% do nawet 15% lub 20%) powierzchni manipulacyjnej bez zabiegu – stanowią prawie 83% pow. całościowej r. zupełnej.

5.4.1 Bezpośrednie negatywne oddziaływanie człowieka na las

Bezpośrednia, negatywna działalność człowieka stanowi istotny problem i realne zagrożenie dla ekosystemów leśnych. Zagrożenia związane z bezpośrednią działalnością człowieka w lasach to przede wszystkim:

- wydeptywanie upraw leśnych i runa leśnego, masowy sposób zbierania grzybów oraz pozyskiwanie owoców runa leśnego za pomocą niedozwolonych narzędzi i sposobów, prowadzące m.in. do: ograniczenia różnorodności gatunkowej runa, problemów z naturalnym i sztucznym odnowieniem lasu oraz negatywnych zmian w strukturze ściółki leśnej i gleby;
- zbiór grzybów i owoców na terenach chronionych (użytki ekologiczne oraz strefy ochronne wokół miejsc gniazdowania chronionych gatunków ptaków), prowadzący m.in. do niszczenia stanowisk gatunków rzadkich i chronionych;
- nieprzestrzeganie zakazu wjazdu pojazdów silnikowych na tereny leśne oraz nieprzestrzeganie zasad prawidłowego zachowania się w lesie;
- wywożenie śmieci do lasu;
- niszczenie infrastruktury turystycznej, edukacyjnej, obiektów służących ochronie lasu;
- przenoszenie z lasu do przydomowych ogrodów i oczek wodnych prawnie chronionych gatunków roślin;
- nieuprawnione korzystanie z otwartego ognia na terenach leśnych;
- kradzieże drewna, choinek, sadzonek leśnych, siatki grodeniowej, nielegalne pozyskiwanie stroiszu;
- kłusownictwo leśne;
- wzniesienie pożarów (umyślne, względnie przypadkowe);
- wyprowadzanie psów bez smyczy;
- intensywne nawadnianie pól uprawnych w sąsiedztwie kompleksów leśnych.

Całość spraw związanych z profilaktyką i zwalczaniem szkodnictwa leśnego należy do kompetencji Posterunku Straży Leśnej Nadleśnictwa, która współdziała w tym zakresie ze Służbą Leśną, Policją, Strażnikami Łowieckimi z kół łowieckich, Państwową Strażą Rybacką oraz Strażą Leśną z sąsiednich Nadleśnictw. Prowadzone są także zajęcia edukacyjne w szkołach

z dziećmi i młodzieżą, na których omawiana jest tematyka szkodnictwa leśnego i przeciwpożarowa.

Pod względem pożarowym na kraje Unii Europejskiej nałożony został nakaz kategoryzowania lasów pod kątem zagrożenia pożarowego - na mocy rozporządzenia Rady (EWG) nr 2158/92 z dnia 23 lipca 1992 r. Obliczenie kategorii zagrożenia pożarowego odbywa się na podstawie załącznika do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 09 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów. Zgodnie z ww. aktem prawnym lasy Nadleśnictwa Cybinka zostały zaliczone do **I kategorii zagrożenia pożarowego**. Do wyliczenia kategorii zagrożenia pożarowego lasu wykorzystano dane o pożarach pochodzące z inwentaryzacji prowadzonej przez Nadleśnictwo Cybinka za lata 2015-2024. Zgodnie z przekazanymi danymi łączna liczba pożarów w tym okresie wyniosła 95. Łączna powierzchnia pożarów wyniosła 15,67 ha, co daje średnią pożaru na poziomie 0,16 ha. Zgodnie z metodyką prac taksacyjnych w 7 pododdziałach o łącznej powierzchni 8,86 ha opisano jako główną przyczynę uszkodzenia od pożarów. Procent uszkodzeń od pożarów wynosił od 10 do 70.

5.4.2 Formy degeneracji ekosystemu leśnego

Ekosystem leśny ze względu na swoją złożoność podlegać może wielu procesom i zmianom powodującym odbieganie od stanu naturalnego. Zmiany takie zachodzące w obrębie ekosystemu leśnego prowadzące do odkształcenia nazywane są degeneracją. Do opisu jej form w ekosystemach leśnych służą wytyczne wymienione w Instrukcji Urządzania Lasu.

Formami degeneracji drzewostanów wyróżnianymi w lasach są:

- borowacenie inaczej pinetyzacja;
- neofityzacja - wynikająca ze sztucznej uprawy lub samoistnego wnikania gatunków obcych drzew i krzewów;
- monotypizacja - oznaczające ujednolicenie gatunkowe lub wiekowe drzewostanów;

BOROWACENIE:

Borowacenie objawia się zmianą składu gatunkowego runa leśnego, podszytu i podrostu, głównie w wyniku wprowadzenia na siedlisko gatunków iglastych lub eliminacji gatunków liściastych z drzewostanów mieszanych. Polega na wprowadzeniu do drzewostanów gatunków iglastych w miejsce liściastych na żyznych siedliskach zbiorowisk leśnych lub eliminacji drzew liściastych ze zbiorowisk borów mieszanych. Określa się je dla drzewostanów na siedlisku borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. W zależności od procentowego udziału So lub Św w górnej warstwie drzew wyróżnia się:

- borowacenie słabe – przy udziale So lub Św wynoszącym: ponad 80% na siedlisku BM, 50-80% na siedlisku LM, 10-30% na siedliskach lasowych;
- borowacenie średnie – przy udziale So lub Św wynoszącym: ponad 80% na siedlisku LM, 30-60% na siedliskach lasowych;
- borowacenie mocne – przy udziale So lub Św wynoszącym: ponad 60% na siedliskach lasowych.

W drzewostanach Nadleśnictwa Cybinka proces borowacenia występuje:

- w stopniu słabym – na 29,79% (6240,24 ha);
- w stopniu średnim – na 7,54% (1578,64 ha);
- w stopniu mocnym – na 0,37% (78,33 ha).

Na powierzchni 13050,58 ha (62,30%) procesu borowacenia nie stwierdzono.

NEOFITYZACJA:

Neofityzacja wynika z wprowadzania sztucznych upraw lub też samoistnego wnikania do drzewostanów gatunków drzew i krzewów geograficznie obcych (przyjęto co najmniej 10% udziału gatunku w drzewostanie). Uwzględnia się tutaj również powierzchnie z podszytami lub podrostami gatunków obcych rodzimej flory. Dodatkowo zgodnie z nową IUL zestawiono gatunki obce występujące w warstwach przestoi, zadrzewień, nalotu czy samosiewu.

Neofityzacja w warstwie drzew

W Nadleśnictwie Cybinka gatunki obce w drzewostanie, będące jednocześnie gatunkami panującymi, na gruntach w zarządzie wykazano na powierzchni 430,65 ha. Wśród nich wyszczególniono między innymi: robinie akacjową *Robinia pseudoacacia* na powierzchni 362,76 ha, dąb czerwony *Quercus rubra* na powierzchni 45,31 ha, daglezie zieloną *Pseudotsuga menziesii* zajmującą w sumie 11,66 ha, sosnę czarną *Pinus nigra* 8,39 ha, sosnę wejmutkę *Pinus strobus* – 2,36 ha czy klon jesionolistny *Acer negundo* – 0,17 ha.

Miejscami i pojedynczo wystąpiły dodatkowo: czeremcha późna (amerykańska) *Padus serotina* – 32 pododdziały, sosna Banksa *Pinus Banksiana* i sosna smołowa *Pinus rigida* – 3 pododdziały, orzech czarny *Juglans nigra* – 1 pododdział czy żywotnik olbrzymi *Thuja plicata* – 1 pododdział.

Neofityzacja w warstwie podszytu, podrostu

Spośród gatunków obcych w warstwie podszytu najczęściej pojawia się czeremcha późna (amerykańska) *Padus serotina* (3413 wydzieleń) i robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia* (2460 wydzieleń), występuje również choć już w mniejszej skali dąb czerwony *Quercus rubra* (169 wydzieleń) dość częsta jest również śnieguliczka biała *Symphoricarpos albus* (87 wydzieleń), jak również daglezie zielona *Pseudotsuga menziesii* (38 wydzieleń), klon jesionolistny *Acer negundo* (11 wydzieleń) czy sosna wejmutka *Pinus strobus* (4 wydzielienia).

Gatunki obce zweryfikowano pod kątem inwazyjności zgodnie z wykazem Rozporządzenia z dnia 09 grudnia 2022 r. *sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów* (dalej Rozporządzenie IGO) (Dz. U. 2022 r., poz. 2649).

Żaden z gatunków występujących w drzewostanie nie został wymieniony na listach ww. rozporządzenia, jednak trzy z gatunków obcych występujących w Nadleśnictwie Cybinka stanowią większe zagrożenie dla naturalności ekosystemów leśnych omawianego obszaru.

Są to: czeremcha późna *Padus serotina*, dąb czerwony *Quercus rubra* oraz robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*. Dobrze zadomawiają się na obszarze pierwotnie dla nich obcym i są najbardziej ekspansywne – wytwarzają żywotne potomstwo, często w dużej ilości, rozprzestrzeniają się na duże odległości od roślin macierzystych i w krótkim czasie kolonizują duże obszary. Ich rozprzestrzenianie ma charakter inwazyjny, negatywnie wpływający na środowisko przyrodnicze, m.in. poprzez przeobrażanie siedlisk przyrodniczych, wypieranie gatunków rodzimych na skutek konkurencji lub ograniczania bazy pokarmowej.

Tabela 36. Charakterystyka najważniejszych gatunków obcych

Lp	Gatunek	Status	Występowanie w Nadleśnictwie Cybinka	Powody wprowadzania do uprawy	Metody usuwania
1	2	3	4	5	6
1	Czeremcha późna <i>Padus serotina</i>	zadomowiony, o charakterach inwazyjnym	Analizowano przede wszystkim warstwy podszytu i podrostu: Najwięcej stanowisk występuje w leśnictwach Urad oraz Cybinka, najmniejszą liczbę stanowisk czeremcha wykazuje w Leśnictwie Białków	Gatunek o niewielkich wymaganiach siedliskowych, łatwy w uprawie, niekiedy sadzony jako drzewo ozdobne. Dawniej uprawiany w lasach, początkowo w celu produkcji wartościowego drewna, po niepowodzeniach w tym zakresie wprowadzany powszechnie jako roślina podszytowa o znaczeniu fitomelioracyjnym i biocenotycznym	Ścinanie i wrywanie; ścinanie wrywanie i stosowanie herbicydów; wrywanie i karczowanie
2	Dąb czerwony <i>Quercus rubra</i>	zadomowiony, o charakterach inwazyjnym	Analizowano jako gatunek panujący w d-stanach: Najwięcej stanowisk występuje w leśnictwach Urad i Skarbona, najmniejszą liczbę stanowisk czeremcha wykazuje w leśnictwach Białków i Maszewo. Stanowiska nierównomiernie rozproszone	Gatunek często stosowany w ogrodnictwie i zadrzewieniach miejskich (zdrowe, obfite ulistnienie, liście przebarwiające się jesienią na czerwono), szybko rosnące, o małych wymaganiach glebowych, wytrzymałe na zanieczyszczenia powietrza. Częsty gatunek w miastach i parkach, dawniej protegowany w uprawach leśnych	Wycinka drzew występujących w domieszcze; W d-stanach dębowych III klasy wieku wskazane jest pozostawienie drzew do wieku rębności - konieczne uprzednie uprzątnięcie podszytu, podrostu i nasion spod okapu drzew dojrzałych.
3	Robinia akacja <i>Robinia Pseudoacacia</i>	zadomowiony, o charakterach inwazyjnym	Analizowano jako gatunek panujący w d-stanach: Najwięcej stanowisk występuje w leśnictwach Urad oraz Cybinka, ale podobna liczba pododdziałów z gatunkiem znalazła się w leśnictwach Skarbona i Maszewo. Najmniejszą liczbę stanowisk czeremcha wykazuje w Leśnictwie Nowy Młyn. Występowanie jest skupione w okolicach terenów mieszkalnych, dróg i obrzeży kompleksów leśnych	Pospolite w uprawie, jedno z pierwszych drzew północnoamerykańskich sprowadzonych do Europy, o wielu zaletach uprawowych (szybki wzrost, małe wymagania siedliskowe, wytrzymałość na skażenia powietrza i gleby, łatwe rozmnażanie, szeroki system korzeniowy), ozdobnych (egzotyczny pokrój, zdrowe ulistnienie, ozdobne kwiaty) i użytkowych (cenne drewno, duża wydajność nektarowa kwiatów, zapobieganie erozji itp.). Dawniej wprowadzane do lasów	W przypadku pojedynczych osobników - systematyczne usuwanie odrośli; W d-stanach z dużym udziałem robinii - unikanie otwierania d-stanów (supresja) Obrączkowanie z zachowaniem odpowiednich zasad Skuteczne są również metody chemiczne

Spośród roślin runa na terenie Nadleśnictwa Cybinka pojawia się niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens praviflora*. Jest to gatunek inwazyjny, który odniósł sukces w wielu krajach Europy. Został wprowadzony do ogrodów botanicznych, a stamtąd rozprzestrzenił się na kontynencie różnymi drogami, niecierpek drobnokwiatowy szybko, spontanicznie rozprzestrzenił się, opanowując siedliska ruderalne, a następnie leśne. Gatunek ma szeroką amplitudę ekologiczną oraz dużą zmienność fenotypową (morfologiczną tj. zmienność w budowie i wyglądzie), która umożliwia mu kolonizowanie wielu typów siedlisk i mikrosiedlisk. Występuje przeważnie w żyznych lasach liściastych, a na skrajach lasu, ścieżkach leśnych może tworzyć zwarte jednogatunkowe populacje. Może wypierać rodzime gatunki z runa oraz zaburzać właściwości fizyczne, chemiczne i biologiczne gleby. Nie jest wymieniany w Rozporządzeniu IGO.

Gatunki inwazyjne wg Rozporządzenia IGO

Jak wynika z informacji przekazanych przez Nadleśnictwo Cybinka na gruntach w zarządzie pojawiają się stanowiska rdestowca japońskiego *Reynoutria japonica*. Pojedyncze nieznacznie ekspansywne płaty znalazły się w leśnictwach Korczyców (daw. Chlebów) oraz Maszewo. W Polsce pierwsze wzmianki o stanowiskach gatunku poza uprawą, pochodzą z drugiej połowy XIX wieku. Obecnie największe zagęszczenie stanowisk znajduje się na południu kraju. Źródłem inwazji są przede wszystkim szybko rosnące kłaczka oraz pędy o dużej zdolności regeneracji. Nowa roślina może rozwinąć się z fragmentu kłaczka o długości 1 cm, o wadze nie przekraczającej 0,7 g, jak też z niewielkiego odcinka pędu zawierającego pojedynczy węzeł, umieszczonego w glebie lub w wodzie. Dyspersja kłaczy wraz z wodą (szczególnie w czasie wezbrań rzek) przyczynia się do rozprzestrzeniania roślin wzdłuż dolin rzecznych. Inwazję gatunku ułatwiają jego znaczne rozmiary, wysoki potencjał regeneracyjny i działanie allelopatyczne, szczególnie nadziemnych części roślin.

Dla gatunku zawarto w pPOP działania mające na celu usuwanie z kompleksu.

MONOTYPIZACJA

Monotypizacją określa się proces ujednolicenia gatunkowego lub wiekowego drzewostanów, określanego dla kompleksów o powierzchni powyżej 200 ha oraz dla drzewostanów jednogatunkowych lub jednowiekowych, występujących na zwartych powierzchniach (ok. 100 ha). Monotypizację określa się dla sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*) i świerka zwyczajnego (*Picea abies*). Wyróżnia się:

- **monotypizację pełną** - gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi ponad 80%;
- **monotypizację częściową** - gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50 - 80 % lub gdy udział jednej klasy wieku drzewostanów różnych gatunków i jednej klasie wieku przekracza 80 %.

W oparciu o przeprowadzoną analizę przestrzennego rozmieszczenia jednogatunkowych drzewostanów z użyciem oprogramowania GIS, na terenie Nadleśnictwa Cybinka nie stwierdzono monotypizacji częściowej. Wyróżniono natomiast trzy fragmenty drzewostanów o pełnej monotypizacji, położonych na terenie leśnictw: Nowy Młyn (daw. Nowy Świat), Koziczyn (daw. Supno) i Sądów (daw. Bargów) oraz Rąpice. Tabela poniżej przedstawia zestawienie oddziałów objętych monotypizacją pełną na łącznej powierzchni 350,83 ha.

Tabela 37. Monotypizacja drzewostanów na terenie Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Gatunek główny	Klasa wieku	Leśnictwo-oddziały	Powierzchnia [ha]
1	2	3	4	5
1	So	IV	Nowy Młyn - 5*, 6*, 7*, 8*, 19*, 20*, 21*, 22*	126,66
2	So	IV	Rąpice - 613*, 614*, 629*, 630*, 631*, 646*, 647*, 648*	117,36
3	So	IV	Koziczyn - 176*, 177*, 178*, 196*, 229*, 250*, 251* Sądów - 275*, 276*, 277*, 299*, 300*, 301*	106,81
Razem				350,83

*dotyczy części oddziału

5.4.3 Zagrożenia spowodowane przez szkodliwe czynniki biotyczne

Zagrożeniami biotycznymi są czynniki będące efektem oddziaływania organizmów żywych (z wyłączeniem człowieka). W większości przypadków uszkodzenia biotyczne mają charakter wieloczynnikowy i trudno określić ich bezpośrednią przyczynę.

Do typowych zagrożeń biotycznych należą:

- **grzyby patogeniczne** - głównymi sprawcami uszkodzeń drzewostanów są korzeniowiec wieloletni oraz huba sosny. Obserwowane są również problemy zdrowotne występujące wśród dębów np. zamieranie pędów dębu;
- **owady** - w Nadleśnictwie ustanowiono Obszary Wzmożonego Występowania Kornika Ostrożębnego oraz Pierwotne Ogniska Gradacyjne
- **jemioła** - półpasożyt osłabia drzewa, prowadząc do zahamowania wzrostu, zrzucania liści, a nawet śmierci drzew. Rozprzestrzenianiu sprzyjają zmiany klimatyczne przez co roślina zwiększa swój zasięg terytorialny, zagęszczenie oraz bazę gatunków na których pasożytuje;
- **zwierzęta** - głównie występują ze strony jeleniowatych, a najbardziej narażone są uprawy i młodniki szczególnie w okresie zimowym.

Podczas opracowywania danych przyjęto następujące kryteria oceny zgodnie z IUL:

- uszkodzenia nieistotne do 10% - Klasa 0;
- uszkodzenia istotne/ trwałe od 11 do 30% - I Klasa;
- uszkodzenia istotne/trwałe od 31 do 60% - II Klasa;
- uszkodzenia silne od 61% - III Klasa.

W trakcie prac inwentaryzacyjnych na gruntach Nadleśnictwa Cybinka stwierdzono uszkodzenia drzewostanów spowodowane przez grzyby, owady, jemiołę i zwierzęta na łącznej powierzchni 11253,75 ha, z czego uszkodzenia istotne stanowią 77,19%.

Tabela 38. Inwentaryzacja uszkodzeń drzewostanów (wszystkich klas wieku) od czynników biotycznych w Nadleśnictwie Cybinka.

Przyczyna uszkodzeń	Uszkodzenia [ha]				Razem
	Klasa 0	I Klasa	II Klasa	III Klasa	
Grzyby	241,62	973,44	1144,04	138,54	2497,64
Jemioła	1216,36	1805,89	1583,02	195,50	4800,77
Owady	55,92	83,85	10,71	3,18	153,66
Zwierzęta	714,85	2861,24	225,59	0,00	3801,68
Razem	2228,75	5724,42	2963,36	337,22	11253,75

Uszkodzenia istotne i silne (I-III klasy) od jemioły wykazano na powierzchni 3584,41 ha – jest to 31,85% wszystkich uszkodzeń biotycznych. Uszkodzenia powodowane przez grzyby wystąpiły na łącznej powierzchni 2497,64 ha, co stanowi 22,18% uszkodzeń biotycznych. Uszkodzenia powodowane przez zwierzynę stwierdzono na powierzchni 3801,68 ha (33,79%) a te, gdzie czynnikiem sprawczym są owady na 153,66 ha (1,37%).

Obszary Wzmożonego Występowania Kornika Ostrożębnego (OWWKO)

W ostatnich latach szkodnikiem owadzi, który najbardziej zagraża lasom Nadleśnictwa Cybinka był kornik ostrożębny. W leśnictwach Urad, Korzcyców oraz Maszewo ustanowione zostały w roku 2025 Decyzją nr 32 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze (pisma zn. spr. ZG.7102.1.2025) Obszary Wzmożonego Występowania Kornika Ostrożębnego (OWWKO). OWWKO opisano w 209 pododdziałach na powierzchni 366,71 ha.

Pierwotne Ogniska Gradacyjne (POG)

W Nadleśnictwie Cybinka zostały wyznaczone (Decyzja nr 28 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 21.03.2022 r., zn. spr. ZG-7100-3.2022) drzewostany o pow. 2013,65 ha, stanowiące pierwotne ogniska gradacyjne.

W obszarach OWWKO oraz POG należy uwzględniać zasady kompleksowego zagospodarowania polegające na podejmowaniu działań ochronnych i hodowlanych, które mają na celu zwiększenie odporności lasu i zahamowanie rozwoju szkodników. Kluczowe są działania przywracające równowagę biologiczną, takie jak zwiększanie odporności biologicznej drzewostanów poprzez wprowadzanie gatunków odpornych, wspieranie naturalnych wrogów szkodników (np. ptaków, nietoperzy), czy też tworzenie miejsc schronienia dla fauny. Równocześnie podejmowane są działania ograniczające szkodliwość szkodników, np. usuwanie drzew osłabionych lub zniszczonych przez gradację.

5.4.4 Zagrożenia spowodowane przez szkodliwe czynniki abiotyczne

Zagrożenia abiotyczne związane są przede wszystkim z anomaliami pogodowymi np. ekstremalne temperatury, opady czy wiatry huraganowe, ale również okresowe obniżanie poziomu wód gruntowych m.in. w następstwie długotrwałych okresów suszy (zagadnienie poruszone na wstępie w rozdziale 5.4), a także późnymi wiosennymi i wczesnymi jesiennymi przymrozkami.

Spośród zagrożeń abiotycznych, zagrażających bezpośrednio utrzymaniu właściwego stanu ekosystemów leśnych należy wymienić:

- *Gwałtowne wiatry i krótkotrwałe wiatry o charakterze huraganu* - silne i bardzo silne wiatry występują najczęściej zimą i stanowią szczególne zagrożenie dla drzewostanów przerzedzonych, zaniedbanych pod względem pielęgnacyjnym. Huraganowe wiatry powyżej 100 km/h mogące uszkadzać drzewostany poprzez łamanie lub nawet powalanie całych drzew.
- *Przymrozki* - istotnym zagrożeniem dla upraw są późne przymrozki wiosenne (od końca kwietnia do połowy maja) oraz przymrozki wczesne występujące w końcu września i na początku października.
- *Okiść śniegową* - występuje podczas długotrwałych opadów mokrego śniegu. Szkody od okiści mają charakter uszkodzeń mechanicznych - łamanie gałęzi, wierzchołków, przyginanie, a nawet wywracanie drzew. Szczególnie podatne na szkody są przerzedzone młode drzewostany, rosnące na słabszych siedliskach.
- *Zmrozowiska* - są to najczęściej niewielkie, bezodpływowe zagłębienia terenu, w których gromadzi się zimne powietrze. Utrudniony przepływ powietrza sprzyja powstawaniu przymrozków, stanowiących szczególne zagrożenie dla młodego pokolenia drzewostanu. Długo utrzymująca się niska temperatura powietrza i gleby na zmrozowisku powodują zaburzenia bilansu wodnego roślin, opóźniają ich wzrost i rozwój. Na terenie nadleśnictwa potencjalne miejsca zalegania chłodnego powietrza, zagrożone występowaniem zmrozowisk występują w dolinach rzek jak również dnach dolin morenowych z małym nasłonecznieniem i o niskim przewiewie.

W wyniku prac urzędniowych uszkodzenia od czynników abiotycznych zainwentaryzowano w 313 pododdziałach o łącznej powierzchni 579,33 ha.

Tabela 39. Inwentaryzacja uszkodzeń drzewostanów (wszystkie klasy wieku) od czynników abiotycznych w Nadleśnictwie Cybinka

Przyczyna uszkodzeń	Uszkodzenia [ha]				Razem
	Klasa 0	I Klasa	II Klasa	III Klasa	
Erozja	0,00	1,03	0,86	0,00	1,89
Czynniki klimatyczne	83,65	166,44	107,28	25,19	382,56
Pożary	1,50	5,31	1,41	0,64	8,86
Zakłócenia stosunków wodnych	8,46	138,78	21,43	0,00	168,67
Razem	93,61	311,56	130,98	25,83	561,98

Największym udziałem charakteryzują się uszkodzenia istotne od czynników klimatycznych – 29,13% przypadków uszkodzeń abiotycznych, sumarycznie klimat stanowi 68,07% przypadków.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

W środowisku przyrodniczym istnieje cały szereg powiązań między poszczególnymi jego elementami, a zachwianie równowagi prowadzi nieuchronnie do bardzo poważnych konsekwencji, zarówno dla ekosystemów jak i dla człowieka. Zagrożenie środowiska przyrodniczego wynika ze stałego, równoczesnego oddziaływania wielu czynników powodujących w nim niekorzystne zjawiska i zmiany.

Tabela 40. Zbiorcza macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Elementy środowiska	Okres oddziaływania	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na elementy środowiska					Łączna ocena oddziaływania planu	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe, stopniowe i przebudowa	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Różnorodność biologiczna	krótkoterminowe	+	-	0	-	-	0/+	
		średnioterminowe	+	+	+	+	0		
		długoterminowe	+	+	+	+	+		
2.	Ludzie	krótkoterminowe	+	-	0	-	-	+	
		średnioterminowe	+	+	0	+	0		
		długoterminowe	+	+	+	+	0		
3.	Zwierzęta	krótkoterminowe	+	-	0	0	-	0	
		średnioterminowe	+	+	+	0	0		
		długoterminowe	+	+	+	+	+		
4.	Rośliny	krótkoterminowe	+	-	0	0	-	0	
		średnioterminowe	+	+	0	0	0		
		długoterminowe	+	+	0	+	0		
5.	Grzyby	krótkoterminowe	+	-	0	0	-	0	
		średnioterminowe	+	+	0	0	0		
		długoterminowe	+	+	0	+	+		
6.	Siedliska przyrodnicze	krótkoterminowe	+	0	+	+	-	0/+	
		średnioterminowe	+	+	+	+	+		
		długoterminowe	+	+	+	+	+		
7.	Woda	krótkoterminowe	+	-	0	0	-	+	
		średnioterminowe	+	+	+	+	0		
		długoterminowe	+	+	+	+	+		
8.	Powietrze	krótkoterminowe	+	0	0	0	-	+	

Lp.	Elementy środowiska	Okres oddziaływania	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na elementy środowiska					Łączna ocena oddziaływania planu	Uwagi
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie częściowe, stopniowe i przebudowa	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9.	Powierzchnia ziemi	średnioterminowe	+	0	0	0	0	0	
		długoterminowe	+	0	0	0	+		
		krótkoterminowe	+	0	0	-	-		
		średnioterminowe	+	0	0	0	0		
		długoterminowe	+	0	0	0	0		
10.	Krajobraz	krótkoterminowe	+	0	0	-	-	0	
		średnioterminowe	+	0	0	+	+		
		długoterminowe	+	0	0	+	+		
11.	Klimat	krótkoterminowe	+	0	0	+	0	+	
		średnioterminowe	+	+	0	+	+		
		długoterminowe	+	+	0	+	+		
12.	Zasoby naturalne	krótkoterminowe	+	+	0	+	+	+	
		średnioterminowe	+	+	+	+	+		
		długoterminowe	+	+	+	+	+		
13.	Zabytki i dobra materialne	krótkoterminowe	+	0	0	0	0	0	
		średnioterminowe	+	0	0	0	0		
		długoterminowe	+	0	0	0	0		
14.	Łączna ocena oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko	krótkoterminowe	+	0	0	0	-	0/+	
		średnioterminowe	+	+	0	0	0		
		długoterminowe	+	+	0	+	+		

Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) - wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) - brak znaczącego wpływu, - (minus) - wpływ ujemny, negatywny, 1. - oddziaływanie krótkoterminowe - oddziaływanie kilkuletnie (w zależności od charakteru działania), maksymalnie do długości 1 okresu gospodarczego; 2. - oddziaływanie średnioterminowe - oddziaływanie trwające dłużej niż jeden okres gospodarczy, jednak bez trwałego wpływu na dany element środowiska; 3. - oddziaływanie długoterminowe - oddziaływanie mające względnie trwały wpływ na dany element środowiska);

Jedną ze znaczących modyfikacji działań zapisanych pPUL, mających niebagatelny wpływ na łagodzenie potencjalnie negatywnego oddziaływania na elementy środowiska będzie miała zdecydowanie **w znaczącym stopniu odwrócona tendencja wyboru rębni dla drzewostanów** - zmniejszenie stosowania rębni zupełnych na rzecz złożonych. W obrębie wyznaczonego wymiaru cięć rębnych, w porównaniu z poprzednim PUL, wartość rębni zupełnych zmniejszyła się o 39%, natomiast nastąpił wzrost udziału rębni złożonych o 125%.

6.1 ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ

Różnorodność biologiczna jest szczególną wartością całej żywej przyrody. Można ją określić jako różnorodność form życia wraz z całą ich zmiennością na poziomie zarówno mikroskopowym, jak i makroskopowym. Według definicji przyjętej oficjalnie przez Konwencję o różnorodności biologicznej różnorodność gatunkowa oznacza zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących na Ziemi m.in. w ekosystemach lądowych, morskich czy słodkowodnych, jak też w zespołach ekologicznych, których organizmy te są częścią. I chociaż wymieranie gatunków jest procesem naturalnym, do którego dochodzi na skutek nieustannych zmian zachodzących

w środowisku, obecnie przekształcenia wywoływane przez człowieka postępują wielkoskalowo i szybko, że wymieranie gatunków przybiera niepokojące tempo.

Mając na uwadze definicję bioróżnorodności, oddziaływanie powinno rozpatrywać się na kilku poziomach: genetycznym, gatunkowym, ekosystemowym oraz krajobrazowym. Zróżnicowanie na poziomie krajobrazowym zwiększa dostępność różnorodnych optymów zajmowanych przez zróżnicowane organizmy. Utrzymanie dobrego stanu siedlisk determinuje stabilność i zróżnicowanie gatunkowe występujących populacji.

W celu właściwej ochrony różnorodności biologicznej w lasach Nadleśnictwa należy przede wszystkim sumiennie przestrzegać zawartych w projektowanym planie zaleceń. Wpłynie to korzystnie na zachowanie obecnego stanu siedlisk, minimalizując stopień ich przekształcania oraz wymierania stanowiących o bioróżnorodności gatunków. Należy mieć na uwadze, że prawidłowo prowadzona gospodarka leśna może wspomagać regulację negatywnych oddziaływań zewnętrznych (innych niż gospodarka leśna) – np. zmiany klimatu, zanieczyszczenia, gatunki inwazyjne wypierające rodzime. Zabiegi gospodarcze naśladujące procesy zachodzące w ekosystemach leśnych w krótszym czasie i z inną intensywnością mogą dać narzędzia niezbędne do utrzymania bioróżnorodności w obliczu nieuniknionych zmian.

Dla zachowania różnorodności na poziomie genetycznym:

- należy pozyskiwać nasiona z populacji i osobników o wysokich walorach genetycznych (GDN, bloki upraw pochodnych) z jednoczesnym dbaniem o zachowanie szerokiej puli genowej;
- pozostawiać w postaci całych drzewostanów, kęp lub pojedynczych osobników wybrane lokalne populacje drzew i krzewów,
- wspomagać zachowanie ciągłości szlaków migracyjnych (korytarze ekologiczne i wymiana genów),
- zachowanie ładu czasowo-przestrzennego przy wykonywaniu cięć, ułatwiając „wymuszoną” nimi migrację,

Dla zachowania różnorodności na poziomie gatunkowym:

- dążyć do stosowania zalecanych składów odnowieniowych upraw oraz optymalnych typów drzewostanów,
- wprowadzać składów gatunkowych zgodnych z siedliskowym typem lasu, gdzie przewidziane jest również miejsce na gatunki domieszkowe ważne z punktu widzenia bioróżnorodności;
- chronić populacje rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, grzybów i zwierząt;

Dla zachowania różnorodności na poziomie ekosystemowym:

- jak najszerszej wykorzystywać zmienność w ramach mikrosiedlisk, wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki,
- dążyć do jak najliczniejszej obecności drzew starych i grubych oraz starodrzewu,
- preferować obecność martwego, rozkładającego się drewna w ekosystemach leśnych,
- stopniowo poprawiać stosunki wodne.
- zachowywać powierzchnie cennych starodrzewów,
- zachowywać drzewa pomnikowe i dziuplaste
- dbać o odpowiedni udział drewna martwego;

Dla zachowania różnorodności na poziomie krajobrazowym:

- zachowywać ekosystemy nieleśne w lasach, w uzasadnionych przypadkach nie dopuszczając do naturalnej sukcesji zbiorowisk leśnych na tych terenach,

- nie zalesiać śródleśnych łąk, bagien i nieużytków,
- preferować w miarę możliwości w miejscach poza nieleśnymi siedliskami przyrodniczymi, procesy naturalnej sukcesji;
- preferować odnowienia naturalne;

W ochronę różnorodności wpisują się również stosowane zapisy Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki leśnej (Dz. U. z 2023 r., poz. 672) (*dalej Rozporządzenie „dobrych praktyk”*) określające szereg zasad i wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej stosowane podczas przygotowywania i realizacji działań w zakresie gospodarki leśnej.

Przykładowo:

- uwzględnienie potrzeby zachowania zróżnicowania faz rozwojowych drzewostanów w lesie,
- pozostawianie drzew dziuplastych, z gniazdami ptaków (o średnicy powyżej 25 cm),
- zachowanie naturalnych cieków, enklaw śródleśnych, pozostawianie biogrup źródlisk i torfowisk oraz inne,

wskazania i zalecenia odnoszące się do cięć pielęgnacyjnych, jak również zabiegów mających na celu stworzenie optymalnych warunków wzrostu młodemu pokoleniu drzew. Analizując zabiegi pielęgnacyjne można zauważyć szereg pozytywnych z punktu widzenia ochrony bioróżnorodności zaleceń: przede wszystkim zaleca się pozostawianie na powierzchniach kęp starodrzewu oraz proponuje pozostawianie drzew o nietypowych cechach jako rezerwuar genów. Prace pielęgnacyjne umożliwiają usuwanie gatunków obcych czy inwazyjnych.

Przyjęte założenia prowadzenia gospodarki leśnej na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej zawarte w Projekcie Planie Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Cybinka zakładają ochronę i wzmocnienie bioróżnorodności ekosystemów leśnych poprzez planowanie wzrostu udziału rodzimych gatunków, zróżnicowanie struktury gatunkowej w obrębie drzewostanu, ochronę cennych starodrzewów, a także pojedynczych drzew oraz biotopów.

Oddziaływanie projektu PUL na **różnorodność biologiczną określono jako neutralne ze wskazaniem na potencjalnie pozytywne.**

6.2 ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI

Trwale zrównoważona gospodarka leśna oraz udostępnianie lasu umożliwia społeczeństwu rekreację, wypoczynek oraz edukację przyrodniczą, zapewniając jednocześnie możliwość pozyskania surowca drzewnego oraz innych surowców w procesie ubocznego użytkowania lasu. Dodatkowo przy analizie oddziaływanie nie można aktualnie pominąć aspektu funkcji społecznej lasów.

Działanie polegające na wyznaczeniu w ramach pPUL obszarów lasu o zwiększonej funkcji społecznej wraz z podstawową możliwością współtworzenia przez społeczność obszarów objętych funkcją – oddziaływać będzie pozytywnie. Lokalizacja uwzględnia potrzeby społeczne, walory turystyczne i rekreacyjne. W obszarach tych gospodarka leśna jest ukierunkowana na „zachowanie krajobrazu leśnego i jego estetyki, spowolnienie następujących zmian, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości i zdolności do pełnienia wskazanych funkcji społecznych w przyszłości”. **Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka wyznaczono 250,71 ha lasów o zwiększonej funkcji społecznej.** Powierzchnia proponowanych lasów o zwiększonej funkcji społecznej zmniejszyła się w związku z procedurą powstania rezerwatu przyrody w

miejscu wyznaczonych wcześniej lasów – w związku z priorytetową funkcją rezerwatu grunty nie są już wliczane do pełnienia funkcji społecznej.

Realizacja zapisów PUL zarówno w krótko- jak i długookresowym wymiarze przyniesie pozytywne skutki zarówno w wymiarze ekonomicznym, jak i społecznym, zatem oddziaływanie **na ludzi będzie również neutralne ze wskazaniem na pozytywne.**

6.3 ODDZIAŁYWANIE NA ZWIERZĘTA

Zgodnie z zapisami projektowanego PUL, ochrona fauny związanej z ekosystemami leśnymi na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Cybinka powinna opierać się o zasady i przepisy zamieszczone zarówno w dyrektywach UE, jak i krajowych regulacjach prawnych.

W celu minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu realizacji zapisów projektu PUL na chronione gatunki zwierząt, oprócz stosowania się do zapisów wynikających m.in. z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawy Prawo łowieckie oraz rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, w przedmiotowym projektowanym PUL (Program Ochrony Przyrody), w prowadzeniu na omawianym obszarze gospodarki leśnej uwzględnia się poniższe zasady:

- zgłaszać do właściwych organów tj. RDOŚ występowanie gatunków ptaków wymagających ochrony strefowej;
- dostosować okres pozyskania drewna do terminów najmniejszego zagrożenia lęgów ptaków objętych ochroną strefową;
- pozostawiać drzewa dziuplaste;
- zachowywać martwe drewno;
- uwzględniać gatunki biocenotyczne w planowanych składach gatunkowych;
- preferować naturalne metody ochrony lasu,
- uwzględniać zapisy zawarte w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki leśnej (Dz. U. z 2023 r., poz. 672).

W oparciu o ww., zapisane w projekcie PUL zasady, stwierdzono, że planowana na terenie Nadleśnictwa Cybinka gospodarka leśna nie stwarza zagrożenia dla miejsc bytowania i żerowania, a tym samym populacji występujących tu zwierząt, w szczególności gatunków chronionych. Należy wspomnieć, że na terenie Nadleśnictwa wyznaczono fragmenty ekosystemów (starodrzewia, ekosystemy wodno-błotne), na których nie prowadzi się działań z zakresu gospodarki leśnej, dzięki czemu tereny te pełnią funkcję ostoi zwierząt, w tym również gatunków chronionych.

Proponowane w projekcie PUL zasady ochrony dostatecznie minimalizować będą ryzyko wystąpienia zagrożeń, stąd oddziaływanie projektu PUL na zwierzęta, w szczególności wyróżnione gatunki chronione oraz potencjalne, migrujące gatunki chronione, oceniono jako neutralne, pod warunkiem jednak stosowania się do zaleceń mających na celu ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków planowanych zabiegów.

Zasięg działań przewidzianych w projekcie PUL i ich realizacja nie mają charakteru rozległego i dalekosiężnego. Wszelkie zabiegi zapisane w projekcie PUL dotyczą jedynie wydzieleń objętych opracowaniem, nie wpływają na działania prowadzone na terenach sąsiadujących lub pozostających w nieznaczącej odległości, a tym samym na znajdujące się na tych terenach zwierzęta, w szczególności potencjalnie występujące zwierzęta chronione. Projektowane działania i zabiegi nie będą zatem generowały potencjalnie negatywnych skutków ich realizacji w odniesieniu do zwierząt, w tym także gatunków chronionych. Charakter zabiegów nie wpłynie również w istotny sposób na zmianę krajobrazu w najbliższym otoczeniu gniazd.

W projekcie PUL zawarto zalecenie pozostawienia martwego drewna, wydzielającego się naturalnie, w ilości co najmniej 5% miąższości drzewostanu, ze względu na ochronę miejsc lęgowych ptaków, a także zapewnienie miejsc bytowania popielicowatych, nietoperzy oraz płazów i gadów.

Dodatkowe zapisy i zalecenia w zakresie stref ochrony dla gatunków ptaków (wymagających ustalenia stref ochrony wg Rozporządzenia MŚ w sprawie ochrony gatunków zwierząt – Dz. U. z 2022 r., poz. 2380) w postaci: wstrzymania prac leśnych, zgłoszenia zmiany stanowiska lub nowej lokalizacji, rozplanowanie prac leśnych w celu uniknięcia „presji” z różnych stron gniazda, powinny zadziałać pozytywnie na gatunki ptaków.

Zgodnie z dobrymi praktykami zawartymi w Zasadach Hodowli Lasu, przy wykonaniu rębni na powierzchni powyżej 1 ha zaleca się projektowanie kęp ekologicznych w formie biogrup do naturalnego rozpadu, stanowiących min. 5% powierzchni manipulacyjnej. Ponadto nie stosuje się wykonywania rębni zupełnych w bezpośrednim sąsiedztwie źródlisk, jezior, rzek. W tych miejscach pozostawiane są strefy ochronne, tzw. "ekotonów" bez cięć zupełnych. Ochrona ptaków, zwłaszcza tych grup, które stale związane są z gruntami leśnymi podobnie jak w przypadku ssaków będzie polegać na kontroli powierzchni roboczej. **Przed rozpoczęciem prac pod kątem obecności ptaków należy zwracać szczególną uwagę na drzewa dziuplaste oraz drzewa z gniazdami, ponadto pozostawianie drzew dziuplastych martwych oraz obumierających w lesie powinno zapewnić ochronę tej grupie zwierząt, tak jak i prowadzenie prac poza okresami lęgowymi ptaków.**

Należy pamiętać, iż planowane działania gospodarcze podlegają ograniczeniu poprzez szereg wytycznych i zasad sprzyjających pozostawianiu siedlisk stanowiących ich potencjalne miejsca bytowania. Technologia prac w leśnictwie powoduje, że są one wykonywane w różnych okresach.

W obrębie opisywanego obszaru odnotowane może być występowanie gatunków zwierząt łownych związanych z terenami leśnymi oraz półotwartymi: dziki, jelenie, sarny, lisy czy zające, ale również drapieżniki takie jak wilk - korzystające z siedlisk leśnych, unikające kontaktu z człowiekiem. Z punktu widzenia ochrony gatunków drapieżnych ważne jest przed rozpoczęciem prac potwierdzenie, że powierzchnia nie jest wykorzystywana stale lub czasowo jako miejsca zimowania lub rozrodu. W przypadku zasiedlenia habitatu należy prace odłożyć w czasie.

Dla nietoperzy lasy są głównie miejscem żerowania, niezasiedlone dziuple mogą stanowić miejsca dziennego spoczynku w okresie wiosenno-letnim – pozostawianie drzew dziuplastych w trakcie realizacji zaplanowanych zabiegów zminimalizuje potencjalne negatywne oddziaływania na tą grupę zwierząt.

Kolejną grupą ssaków objętych ochroną, a które związane są z gruntami leśnymi są wydra i bóbr. Gatunki te związane są ze środowiskiem wodnym, wpływ zabiegów przy utrzymaniu zasady ochrony naturalnego charakteru siedlisk bytowania należy uznać za neutralny. Stosowanie zapisów ujętych w Programie Ochrony Przyrody projektu PUL zapewni odpowiedni stan żerowisk oraz miejsc lęgowych dla grup zwierząt będących celem ochrony w ramach tego obszaru, np. poprzez realizowanie zapisu niewykonywania rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior, rzek.

W przypadku dobrej praktyki leśnej (Rozporządzenie „dobrych praktyk”) stosowanej w dokumentacji urzędniowej nie stosuje się wykonywania rębni zupełnych oraz gniazdowych w bezpośrednim sąsiedztwie źródlisk, jezior i rzek, pozostawiane są kępy starodrzewów, co

pozwole na zachowanie obszarów bytowania gatunków związanych z terenami kompleksów leśnych. Ponadto każdorazowo przed rozpoczęciem prac należy przeprowadzić lustrację terenu pod kątem obecności chronionych gatunków zwierząt.

Z punktu widzenia wpływu zabiegów zaprojektowanych w projekcie PUL istotne są zapisy ochrony mikrosiedlisk. Konieczność działań takich jak m.in.: pozostawianie w drzewostanach martwego drewna, kęp starodrzewów, drzew dziuplastych czy pozostawiania stref nieużytkowanych cięciami zupełnymi wokół zbiorników wodnych, rzek i jezior zgodne są z zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

STREFY OCHRONY NA TERENIE NADLEŚNICTWA CYBINKA

Liczba stref ochrony mimo zmian pozostała utrzymana, pojawił się również nowy gatunek objęty ochroną strefową- sokół wędrowny. Poniższe zestawienie przedstawia stan stref ochrony na 1.01.2026 r.

Tabela 41. Zestawienie powierzchni pododdziałów, w których wyznaczono strefy ochrony całorocznej i okresowej w Nadleśnictwie Cybinka.

Rodzaj strefy		Gatunek	Sumaryczna powierzchnia objęta strefą [ha]
1		2	3
Strefa ochrony całorocznej	obszar w promieniu do 200 m od gniazda	Bielik	40,10
	obszar w promieniu do 100 m od gniazda	Kania czarna	8,11
	obszar w promieniu do 100 m od gniazda	Kania ruda	0,95
	obszar w promieniu do 200 m od gniazda	Rybołów	3,60
	obszar w promieniu do 200 m od gniazda	Sokół wędrowny	5,53
	miejsca rozrodu i regularnego przebywania oraz obszar w promieniu do 200 m	Żółw błotny	4,76
	Razem strefy ochrony całorocznej		63,05
Strefa ochrony okresowej	Obszar w promieniu 500 m od gniazda (od1.01 do 31.08)	Bielik	188,94
	Obszar w promieniu 500 m od gniazda (1.03 do 31.08)	Kania czarna	47,17
	Obszar w promieniu 500 m od gniazda (1.03 do 31.08)	Kania ruda	21,17
	Obszar w promieniu 500 m od gniazda (1.03 do 31.08)	Rybołów	37,39
	obszar w promieniu do 500 m od (od 1.01 do 31.07) gniazda	Sokół wędrowny	83,73
	miejsca rozrodu i regularnego przebywania oraz obszar w promieniu do 500 m (od 15.03 do 31.10)	Żółw błotny	25,19
	Razem strefy ochrony okresowej		403,59
Razem		466,64	

Dla stref ochrony całorocznej nie są planowane zabiegi z zakresu gospodarki leśnej (BRAK WSKAZAŃ lub brak zabiegu). Dla stref ochrony okresowej z zachowaniem okresu wykonywania zabiegów określonych w art. 60 ust. 6 UOP, po okresie lęgowym (wyszczególnionym dla każdego gatunku wg rozporządzenia) lub za otrzymaną zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska zaplanowano:

Tabela 42. Zabiegi gospodarcze w strefach ochrony okresowej – brak działań oraz zabiegi przedrębne

Gatunek	brak zabiegu	AGROT	BRAK WSK	CP	CP-P	CW	PIEL	TP	TW
Bielik	23,96	2,64	88,47	0,48		2,24	2,02	35,51	17,74
Kania czarna			12,44	5,34		3,83		8,47	5,52
Kania ruda		4,46	0,54	2,88		4,47		6,42	1,85
Rybołów			3,34			2,04		9,99	14,65
sokół wędrowny	1,16	2,28	3,37	6,99	3,08	4,31		47,63	13,47
żółw błotny	1,59		13,03				6,00	1,90	2,67
Razem zabiegi	26,71	9,38	121,19	15,69	3,08	16,89	8,02	109,92	55,90

Tabela 43. Zabiegi gospodarcze w strefach ochrony okresowej – zabiegi rębne

Gatunek	IB	IIA	IIIBU	IIIB	IVD
Bielik		8,44	2,8	4,64	
Kania czarna	0,97	9,24		1,36	
Kania ruda			0,55		
Rybołów				1,82	5,55
sokół wędrowny				1,44	
zółw błotny					
Razem zabiegi	0,97	17,68	3,35	9,26	5,55

Wśród zabiegów gospodarczych zaplanowanych w zasięgu stref ochrony okresowej dominują zabiegi z zakresu pielęgnacji drzewostanów, tj. trzebieże późne (27,24%) i trzebieże wczesne (13,85%) (zabiegi o umiarkowanym stopniu intensywności i ingerencji w ekosystem leśny). Wśród zabiegów związanych z cięciami rębnymi największy udział ma rębnia IIA (4,38%). Zastosowane w strefach zabiegi rębne mają stosunkowo duże zróżnicowanie – dopasowane do fazy wzrostu, potrzeb drzewostanu i siedliska oraz wykonania ewentualnych korekt składu z zachowaniem funkcji przyrodniczej. Na niewielkim fragmencie zaplanowano rębnię IB – drzewostany z niezgodnym TD, z uszkodzeniami od jemioty oraz gatunkiem obcym – robinia akacjową a także z koniecznością wykonania pasa ppoż typu D – gdzie bruzda przylegająca bezpośrednio do wybranych dróg lub linii podziału powierzchniowego o szerokości 30-100 metrów, musi być oczyszczona do warstwy gleby mineralnej, a udział gatunków liściastych powinien być większy niż 50% – co w omawianych d-stanach nie występuje, a względy bezpieczeństwa wymagają działań bez zbędnej zwłoki. Rębnie złożone zachowują ciągłość działań gospodarczych dążących do zachowania trwałości i ciągłości drzewostanu z właściwym składem gatunkowym odpowiadającym siedlisku – działania poza wyznaczonym okresem ochronnym oraz na ograniczonej powierzchni manipulacyjnej nie powinny mieć dla gatunku negatywnego oddziaływania.

W sytuacji zmiany miejsca gniazdowania lub zasiedlenia nowego miejsca przez gatunki wymagające ustalenia stref ochrony na podstawie § 1 pkt 1 lit. d, § 5 i § 10 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380) – nowe stanowisko należy zgłosić do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz wstrzymać wszelkie prace leśne.

Przedstawione w poniższych zestawieniach przewidywane oddziaływania w zależności od dostępnych danych przybliżają wpływ zabiegów planowanych w przypadkach znanych potwierdzonych lokalizacji wg. POP. W przypadku braku konkretnej lokalizacji analizowany jest potencjalny wpływ prowadzenia gospodarki leśnej na terenie Nadleśnictwa na siedliska i biotopy poszczególnych gatunków w zależności od optymalnych warunków i zajmowanej niszy.

Tabela 44. Wpływ zaplanowanych wskazań gospodarczych na zinwentaryzowane na gruntach Nadleśnictwa Cybinka chronione gatunki zwierząt.

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Propozycje modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
BEZKŁĘGOWCE ochrona ścisła/częściowa											
biegacz zielonozłoty	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	lasy liściaste lub mieszane z martwym drewnem, dobrze nasłonecznionym runem	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	1	brak	brak			
	%	-	-	-	-	100%	-	-			
czerwończyk nieparek	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	brak	wilgotne, ale coraz częściej także suche i dobrze nasłonecznione łąki, ugory, przydroża i murawy	
	liczba stanowisk	x	x	x	x	x	x	x			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
gadziogłówka żółtonoga	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	brak	pobrzeża rzek	
	liczba stanowisk	x	x	x	x	x	x	x			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
jelonek rogacz	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	brak	lasy, parki, aleje z niekoniecznie starymi dębami, znacznie rzadziej innymi drzewami liściastymi	zachowanie odpowiedniego udziału starych d- stanów z dębami
	liczba stanowisk	x	x	x	x	x	x	x			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
kozioróg dębosz	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	brak	lasy, aleje, parki z wiekowymi dębami	zachowanie odpowiedniego udziału starych d- stanów z dębami
	liczba stanowisk	x	x	x	x	x	x	x			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
modraszek naustios	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	brak	wilgotne łąki, torfowiska, mokradła, doliny rzeczne stroni od terenów otwartych	
	liczba stanowisk	x	x	x	x	x	x	x			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
modraszek telejus	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	brak		

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	liczba stanowisk	x	x	x	x	x	x	x		torfowiska niskie, mokradła, łąki trzęślicowe	
	%	-	-	-	-	-	-	-			
mrówka łąkowa	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	las, zadrzewienia, parki, miejsca nasłonecznione	bezpośrednia ochrona stanowisk
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	8	2	brak			
	%	-	-	-	-	80%	20%	-			
mrówka rudnica	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	las, zadrzewienia, parki, miejsca nasłonecznione	bezpośrednia ochrona stanowisk
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	8	2	brak			
	%	-	-	-	-	80%	20%	-			
pachnica dębowa	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	brak	Stare drzewostany liściaste, lipowo-dębowe	
	liczba stanowisk	x	x	x	x	x	x	x			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
pijawka lekarska	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	brak	drobne, płytkie zbiorniki wód stojących	
	liczba stanowisk	x	x	x	x	x	x	x			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
poczwarówka jajowata	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	brak	Wilgotne łąki, młaki, torfowiska	
	liczba stanowisk	x	x	x	x	x	x	x			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
poczwarówka zwężona	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	0	wilgotne łąki, młaki, torfowiska, szuwały	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
straszka północna (syberyjska)	-	-	-	-	-	-	-	-	brak	silnie zarośnięte brzozy stojące	
	x	x	x	x	x	x	x	x			
	-	-	-	-	-	-	-	-			

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponujcye modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
										zbiorników wodnych	
strzępotek sopłaczek	-	-	-	-	-	-	-	-	brak	torfowiska, turzycowiska, podmokłe łąki	
	x	x	x	x	x	x	x	x			
	-	-	-	-	-	-	-	-			
ślimak winniczek	-	-	-	-	-	-	-	-	brak	siedliska o dużej wilgotności i zacienieniu	
	x	x	x	x	x	x	x	x			
	-	-	-	-	-	-	-	-			
trzepla zielona	-	-	-	-	-	-	-	-	brak	poblże czystych wód płynących	
	x	x	x	x	x	x	x	x			
	-	-	-	-	-	-	-	-			
trzmieł rudy	-	-	-	-	-	-	-	-	brak	skraje lasów, łąki, polany, zręby, ogrody	
	x	x	x	x	x	x	x	x			
	-	-	-	-	-	-	-	-			
załotka spłaszczona	-	-	-	-	-	-	-	-	brak	starorzecza i wody stojące z roślinnością pływającą i zanurzoną	
	x	x	x	x	x	x	x	x			
	-	-	-	-	-	-	-	-			
żagnica zielona	-	-	-	-	-	-	-	-	brak	płytkie, szybko nagrzewające się wody stojące z mulistym dnem	
	x	x	x	x	x	x	x	x			
	-	-	-	-	-	-	-	-			
PŁĄZY ochrona ścisła/częściowa											
grzebiuszka ziemna	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	Nieduże zbiorniki wodne	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
kumak nizinny	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	Nieduże zbiorniki wodne	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
ropucha szara	stan populacji	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	0		

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		3/0	3/0	3/0	3/0	3/0	3/0	3/0		Nieduże zbiorniki wodne i obszary przyległe	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
ropucha zielona	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	Nieduże zbiorniki wodne i obszary przyległe	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
traszka grzebieniasta	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	Nieduże zbiorniki wodne	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
traszka zwyczajna	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	Nieduże zbiorniki wodne	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
żaba jeziorkowa	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	brak	Nieduże zbiorniki wodne i rozlewiska	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
żaba moczarowa	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	brak	Nieduże zbiorniki wodne i rozlewiska	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
żaba śmieszka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	brak	Nieduże zbiorniki wodne i rozlewiska	

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Propozycje modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
żaba trawna	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	brak	Nieduże zbiorniki wodne i rozlewiska	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
żaba wodna	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	brak	Nieduże zbiorniki wodne i rozlewiska	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
GADY ochrona ścisła/częściowa											
gniewosz plamisty	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	0	Miejsca suche i nasłonecznione, lasy, parki, ogrody	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
jaszczurka zwinka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	0	Miejsca suche i nasłonecznione, lasy, parki, ogrody	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
jaszczurka żyworodna	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	0	Miejsca suche i nasłonecznione, lasy, parki, ogrody	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
padalec Zwyczajny	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	0	Miejsca suche i nasłonecznione, lasy, parki, ogrody	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
zaskroniec zwyczajny	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	Miejsca suche i nasłonecznione, lasy, parki, ogrody	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
żmija zygzakowata	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	Miejsca suche i nasłonecznione, lasy, parki, ogrody	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
żółw błotny	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/+ 3/0	1/0 2/+ 3/0	1/0 2/+ 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	preferuje małe bądź średnie eutroficzne zbiorniki wodne z odpowiednim nasłonecznieniem	
	liczba stanowisk	brak	brak	2	2	4	X	X			
	%	-	-	6,33%	31,43%	62,24%	-	-			
PTAKI ochrona ścisła/częściowa											
Batalion	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	doliny dużych rzek, bagna, nadwodne pola i łąki. Zbiorniki z płytką wodą, rozlewiska	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Białorzytka zwyczajna	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0		suche ugory, tereny ruderalne, ruiny, rumowiska skalne, kamieniołomy, leśne poręby	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Bielik*	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/+ 3/+	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/- 3/0	0	Sędziwe drzewostany sosnowe, często w	

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X		pobliżu zbiorników wodnych	
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Błotniak stawowy	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	Trzcinowiska wokół zbiorników wodnych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Błotniak zbożowy	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	podmokłe obszary w dolinach rzek, bagna i mokradła, łąki, pola uprawne	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Bocian biały	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	osiedla ludzkie w krajobrazie rolniczym, najliczniej w pobliżu terenów podmokłych i dolin rzecznych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Bocian czarny	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/+ 3/+	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/- 3/0	0	Sędziwe drzewostany w dużych zwartych kompleksach leśnych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Brodziec psikliwy	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	Rozlewiska nieuregulowanych cieków	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Brodziec samotny	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	Podmokłe i bagniste olsy i łągi	

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X		w dolinach rzecznych	
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Brzegówka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	skarpy nadrzeczne i urwiste brzegi nad zbiornikami wodnymi	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Bręczka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0		zarośnięte brzegi jezior i innych zbiorników wodnych, nadrzeczne zarośla wierzbowe	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Cierniówka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	skraje lasów, gęste zakrzaczenia	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Cyranka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	otwarte doliny rzeczne, podmokłe obrzeża jezior i stawów	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Czajka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	mokradła, podmokłe łąki, obrzeża zbiorników	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Czapla siwa	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/- 3/0	0	obrzeża wód, stare drzewostany w pobliżu wód	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Czarnogłówka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/+ 3/+	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/- 2/- 3/0	+	podmokłe zadrzewienia, nadrzeczne łożowiska, ale także suche drzewostany iglaste	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Czyż	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/- 3/0	0	rozległe bory świerkowe i mieszane z gat. brzozy i olchy	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Derkacz	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	wilgotne łąki, pastwiska, torfowiska i turzycowiska w dolinach rzecznych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Drozdzik	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/- 3/0	0	bory, olsy, mokradła i bagna	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Dudek	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/+ 3/+	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/+ 2/0 3/0	+	skraje lasów, aleje drzew, rozległe polany leśne	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Dymówka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	osiedla ludzkie, tereny antropogeniczne	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Propozycje modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Dzięciół czarny	stan populacji	1/+ 2/+ 3/+	1/0 2/+ 3/+	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/- 2/- 3/0	+	stare bory i lasy liściaste, stare, duże parki miejskie i zadrzewienia	Pozostawianie odpowiedniego udziału d-stanów starszych i martwego drewna
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Dzięciół duży	stan populacji	1/+ 2/+ 3/+	1/0 2/+ 3/+	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/- 2/- 3/0	+	różnego typu lasy, zadrzewienia, większe parki miejskie i wiejskie	Pozostawianie odpowiedniego udziału d-stanów starszych i martwego drewna
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Dzięciół średni	stan populacji	1/+ 2/+ 3/+	1/0 2/+ 3/+	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/- 2/- 3/0	+	stare drzewostany dębowe, bukowe, olchowe, także stare parki, zawsze z martwymi lub obumierającymi drzewami	Pozostawianie odpowiedniego udziału d-stanów starszych i martwego drewna
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Dzięciół zielonosiwy	stan populacji	1/+ 2/+ 3/+	1/0 2/+ 3/+	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/- 2/+ 3/0	+	prześwietlone lasy liściaste i mieszane graniczące z terenami otwartymi,	Pozostawianie odpowiedniego udziału d-stanów starszych i martwego drewna
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Dzięciół zielony	stan populacji	1/+ 2/+ 3/+	1/0 2/+ 3/+	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/- 2/- 3/0	+	las i zadrzewienia liściaste, zwłaszcza w dolinach rzecznych i sąsiadujące z terenami otwartymi	Pozostawianie odpowiedniego udziału d-stanów starszych i martwego drewna
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Dzięciółek	stan populacji	1/+ 2/+ 3/+	1/0 2/+ 3/+	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/- 2/- 3/0	+	różne drzewostany liściaste i mieszane, obrzeża lasów, parki, natomiast unika rozległych borów	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Dziwonia	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	zadrzewienia, kępy i pasy zieleni sąsiadujące z terenami otwartymi w dolinach rzecznych i wokół zbiorników wodnych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Dzwoniec	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	skraje lasów, zadrzewienia śródpolne, aleje i kępy drzew wzdłuż dróg, parki	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Gąsiorzek	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	skraje lasów i zadrzewień, młodniki, pasy krzaków wśród łąk,	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Gągoł	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/0 2/0 3/+	1/- 2/0 3/0	0	śródlądne jeziora i stawy hodowlane, starorzecza	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Gil	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/+	1/0 2/0 3/+	1/- 2/+ 3/0	1/- 2/- 3/0	0	bory świerkowe i jodłowe, lasy mieszane, zadrzewienia	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Grubodziób	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	stare lasy liściaste zwłaszcza z bukami i grabami	Pozostawianie odpowiedniego udziału d-stanów starszych
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Propozycje modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Jarzębatka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/+ 2/+ 3/0	0	skraje lasów, młode uprawy leśne, nasłonecznione i zakrzaczone zbocza	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Jastrząb	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/+ 3/+	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	0	różnego rodzaju lasy, także duże zadrzewienia	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Jerzyk zwyczajny	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	tereny skaliste i stare drzewostany, tereny antropogeniczne (wysokie budynki)	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kania czarna*	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/+ 3/+	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0		brzezi lasów liściastych i mieszanym w pobliżu terenów otwartych i zbiorników wodnych oraz w dolinach rzecznych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kania ruda*	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/+ 3/+	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	0	obrzeża lasów w pobliżu jezior, stawów hodowlanych i rzek, także tereny rolnicze	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kapturka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	różnego typu lasy liściaste i mieszane z bujnym podszytem	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			

Gatunek	Kryteria oceny	Wskaźniki gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kobuz	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	0	skraje dużych kompleksów leśnych, głównie sosnowych, brzegi rozległych polan	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kokoszka wodna	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	obrzeża różnego typu zbiorników wodnych, mokradła, starorzecza	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kos	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	lasa różnych typów, zadrzewienia	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kopciuszek	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	tereny kamieniste i ruderalne	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kormoran	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	kolonie zakłada zwykle na wyspach lub w lasach przylegających do wód	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kowalik	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/- 3/0	0	lasa liściaste i mieszane, parki i aleje starych drzew	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Krakwa	stan populacji	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	0		

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		3/0	3/0	3/0	3/0	3/0	3/0	3/0		starorzeczka, podmokłe łąki z bagienkami	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kraska	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/+ 2/+ 3/0	0	skraje starych lasów i zadrzewień, szpalery starych drzew sąsiadujące z polami i łąkami	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Krętogłów	stan populacji	1/+ 2/+ 3/+	1/0 2/+ 3/+	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/- 2/- 3/0	0	obrzeża lasów i zadrzewień różnego typu, ze starymi dziuplastymi drzewami	Pozostawianie odpowiedniego udziału starodrzewów oraz drzew dziuplastych i nietypowych
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Krogulec	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/+ 3/+	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/0 2/0 3/0	0	lasy w pobliżu terenów otwartych, drągowiny sosnowe i świerkowe	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kropiatka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	mokradła i bagna, jeziora, stawy hodowlane	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kruk	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/- 2/+ 3/0	0	różnego typu lasy i większe zadrzewienia w sąsiedztwie terenów otwartych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kszyk	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	skraje jezior i stawów hodowlanych,	

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Propozycje modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X		śródleśne bagienkach	
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kukułka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	wszelkie siedliska od lasów po tereny otwarte	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kulczyk	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	skraje lasów i zadrzewień śródpolnych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kulik wielki	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	rozległe, podmokłe łąki i pastwiska, mokradła i bagna w dolinach rzecznych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kwiczół	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	skraje lasów liściastych, zadrzewienia i szpalery drzew	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Lelek	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	+	bory suche i mieszane w pobliżu polan, zrębów i młodników	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Lerka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	+	skraje lasów, tereny otwarte, polany, zadrzewienia pośród pól	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Łabędź krzykliwy	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	bagniste brzegi płytkich jezior i stawów hodowlanych z bujnymi szuwarami, zarastające starorzecza, bagna i mokradła	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Łabędź niemy	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	jeziora, stawy hodowlane, starorzecza, glinianki, torfianki,	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Łozówka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	łąki, brzegi rzek i wyspy w nurcie	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Makolągwa	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	0	otwarte tereny z kępami i pasami drzew i krzewów śródpolnych i przydrożnych, młodniki sosnowe	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Mazurek	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	skraje lasów i zadrzewień, zieleń miejska i wiejska, parki, ogrody,	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Mewa mała	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	obrzeża płytkich jezior z bujnymi szuwarami	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Muchotłówka szara	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	0	prześwietlone lasy różnego typu	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Muchotłówka żałobna	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/- 2/+ 3/0	1/- 2/0 3/0	0	nasłonecznione stare lasy różnego typu	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Mysikrólik	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/- 3/0	0	bory świerkowe, jodłowe lub mieszane, rzadziej bory sosnowe	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Myszolów	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	0	poła uprawne, łąki	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Nurogęś	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	zasobne w ryby zbiorniki wodne, rzeki w pobliżu lasów	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Ohar	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	nad zatokami i jeziorami przymorskimi, zbiorniki zaporowe	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			

Gatunek	Kryteria oceny	Wskaźniki gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Oknówka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	tereny antropogeniczne	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Orlik krzykliwy	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/+ 3/+	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	0	stare lasy liściaste i mieszane w pobliżu wilgotnych łąk i pól	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Paszkot	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/- 2/+ 3/0	0	stare i rozległe bory sosnowe i świerkowe oraz lasy mieszane w pobliżu polan i zrębów lub na ich obrzeżach	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Pełzacz leśny	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	wszystkie typy lasów liściastych i iglastych, a także mniejsze zadrzewienia	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Pełzacz ogrodowy	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	skraje lasów liściastych i mieszanych, zadrzewienia śródpolne, szpalery starych drzew	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Perkoz dwuczuby	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	zbiorniki wodne	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Perkoz rdzawoszyi	stan populacji	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	0	zbiorniki wodne	

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		3/0	3/0	3/0	3/0	3/0	3/0	3/0			
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Perkozek	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	niewielkie zbiorniki wodne: płytkie, małe jeziora	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Piecuszek	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	zadrzewienia i zakrzaczenia liściaste z bujnym podszytem i runem	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Piegża	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/- 2/+ 3/0	0	zadrzewienia i zakrzewienia w krajobrazie otwartym, wzdłuż dróg i miedz, skraje lasów, młode uprawy leśne,	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Pierwiosnek	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/+ 3/0	0	różnego typu prześwietlone lasy i zadrzewienia, a także młodniki	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Pleszka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	obrzeża lasów liściastych i mieszanych, także prześwietlone sośniny	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Pliszka górska	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	wartko płynące, czyste rzeki i potoki	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X		o kamienistych brzegach	
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Pliszka siwa	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	tereny nad wodami stojącymi i płynącymi	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Pliszka żółta	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	obrzeża bagien i pól uprawnych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Pluszcz	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	wartko płynące potoki o czystej wodzie	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Płaskonos	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	rozległe płaskie doliny rzek lub większe torfowiska niskie i przejściowe	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Pokląskwa	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	wilgotne łąki, luźno zakrzewione doliny rzeczne i tereny zalewowe	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Pokrzewka ogrodowa (gajówka)	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	wilgotne lasy liściaste i mieszane, zwłaszcza o charakterze łągów i olsów	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Pokrzywnica	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/+ 3/0	0	różnego typu lasy i duże zadrzewienia liściaste i mieszane z gęstym podszytem z udziałem świerka, młodniki iglaste	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Potrzyszcz	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	pastwiska z pojedynczymi drzewami, krzakami	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Potrzosz	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	zakrzewienia na podmokłych łąkach i mokradłach	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Pustułka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	obrzeża lasów, zadrzewienia śródpolne	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Puszczyc	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/- 3/0	0	las liściaste i mieszane, stare parki i aleje drzew	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Raniuszek	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	0	różnego typu lasy liściaste i mieszane, także młodniki i skraje lasów	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Remiz	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	olsy i szpalery drzew na brzegach jezior i stawów	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Rokitniczka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	szuwały na podmokłych brzegach jezior, stawów hodowlanych, zarastające starorzecza i rowy, mokradła i bagna,	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Rożeniec	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	płytkie zbiorniki wodne i otwarte tereny zalewowe w rozległych dolinach rzecznych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Rudzik	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	różnego typu lasy i zadrzewienia z bujnym podszytem i runem	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Rybitwa białoskrzydła	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	zabagnione doliny rzeczne, płytkie jeziora	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Rybitwa białowąsa	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	bagienne doliny rzeczne, płytkie stawy hodowlane i zbiorniki zaporowe	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			

Gatunek	Kryteria oceny	Wskaźniki gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Rybitwa czarna	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	jeziora i stawy z niską roślinnością szuwarową	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Rybołów*	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/+ 3/+	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	0	jeziora obfitujące w ryby w otoczeniu starych borów	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Sierpówka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	obrzeża lasów	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Sieweczka rzeczna	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	błotniste lub piaszczyste obrzeża różnych zbiorników wodnych,	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Siewka złota	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	pastwiskach, łąkach, na spuszczonej stawach i zbiornikach zaporowych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Sikora bogatka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	różnego rodzaju tereny leśne i zadrzewienia	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Sikora czubata	stan populacji	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/+ 2/+	1/- 2/+	1/- 2/-	0	w głębi zwartych borów sosnowych i	

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Propozycje modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		3/0	3/0	3/0	3/0	3/0	3/0	3/0		świerkowych, także w lasach liściastych z domieszką drzew iglastych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Sikora modra	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/- 2/+ 3/0	1/- 2/- 3/0	0	różnego typu lasy z wyjątkiem suchych sośnin	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Sikora sosnówka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/- 2/+ 3/0	1/- 2/- 3/0	0	w głębi zwartych, starych borów świerkowych, sosnowych i jodłowych, rzadko w lasach liściastych z domieszką drzew iglastych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Sikora uboga	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/- 2/+ 3/0	1/- 2/- 3/0	0	różnego typu lasy i zadrzewienia liściaste i mieszane, także skraje lasów graniczące z łąkami	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Siniak	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/1 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/- 3/0	0	stare lasy liściaste i mieszane, zwłaszcza buczyny, a także bory ze starymi drzewami	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Skowronek polny	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	pola uprawne, łąki, pastwiska, ugory	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Słownik rdzawy	stan populacji	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	0	skraje lasów liściastych i	

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		3/0	3/0	3/0	3/0	3/0	3/0	3/0		mieszanych z bujnym podszytem, zarośla w dolinach rzecznych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Sójka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/+ 3/0	1/- 2/- 3/0	0	różne typy starych lasów	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Sroka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	zadrzewienia, pasy i kępy drzew i krzewów w otoczeniu terenów otwartych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Srokosz	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	zadrzewienia i obrzeża lasów	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Strumieniówka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	pasy roślinności wzdłuż cieków i zbiorników wodnych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Strzyżyk	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	0	lasy liściaste i mieszane z bujnym podszytem	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Szczygieł	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	zadrzewienia, polany i skraje lasów	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Szlachar (trzcina długodzioba)	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	czyste i spokojne jeziora z wyspami	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Szpak	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	0	różnego typu lasy, zwłaszcza ich obrzeża	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Śmieszka (mewa śmieszka)	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	na jeziorach, stawach hodowlanych, zbiornikach retencyjnych, wyspach w nurcie rzek, starorzeczach	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Śpiewak	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	0	różnego typu lasy, zadrzewienia	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Świergotek drzewny	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	różnego typu i różnej wielkości lasy, zarówno liściaste, jak i iglaste	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Świergotek łąkowy	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	podmokłe i wilgotne łąki, torfowiska	

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Świergotek polny	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	zasiedla otwarte suche, nasłonecznione obszary za skąpą roślinnością	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Świerszczak	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	łąki podmokłe i bardziej przesuszone w dolinach rzecznych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Świstun	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	nad wodami o bujnej roślinności wodnej	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Świstunka leśna	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	0	różne typy lasów liściastych, mieszanych oraz borów	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Trzciniak	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	trzciniowiska na obrzeżach jezior i zbiorników	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Trzmielojad*	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	0	rozleglejsze drzewostany liściaste i mieszane, rzadziej bory, w	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Propozycje modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	%	-	-	-	-	-	-	-		sąsiedztwie terenów otwartych	
Trznadel	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	skraje lasów, polany	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Turkawka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/- 2/+ 3/0	0	obrzeża lasów różnego typu, młodniki, zadrzewienia z bujnym podrostem i podszytem	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Wilga	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	lasy liściaste i mieszane	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Wodnik	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	różnego typu zbiorniki wodne z bujnie rozwiniętymi szuwarami	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Wrona siwa	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	zadrzewienia wśród terenów otwartych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Wróbel	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	tereny antropogeniczne, obrzeża lasów	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Zaganiacz	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	różnego rodzaju wilgotne lasy i zadrzewienia liściaste i mieszane	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Zięba	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	lasów różnego typu, parki	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Zimorodek	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	czyste rzeki i strumienie, brzozy jezior i stawów	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Żuraw	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	0	obrzeża jezior i stawów, mokradła, śródpolne zabagnienia, podmokłe olsy i łąki	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
SSAKI ochrona ścisła/częściowa											
Badyłarka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	zarośla, skraje lasów, brzozy wodnych zbiorników	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Borowiec leśny (borowiaczek)	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/+ 3/0	1/- 2/+ 3/0	0	tereny leśne, głównie lasy liściaste, głównie stare	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
	1/0	1/+	1/0	1/0	1/0	1/-	1/-	1/-	0		

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponujcye modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Borowiec wielki	2/0	2/0	2/0	2/0	2/0	2/+	2/+	2/-		dziuple wysoko na ziemią - nie występuje w jaskiniach	Pozostawianie drzew dziuplastych i nietypowych oraz odpowiedniego udziału starodrzewów
	3/0	3/0	3/0	3/0	3/0	3/0	3/0	3/0			
	X	X	X	X	X	X	X	X			
	-	-	-	-	-	-	-	-	0	las nad wolno płynącymi rzekami	Pozostawianie drzew dziuplastych i nietypowych oraz odpowiedniego udziału starodrzewów w okolicach zbiorników i rzek
	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0			
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-	0	dziuple, budynki, jaskinie, piwnice. Preferuje tereny zagospodarowane przez człowieka	
	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0			
	X	X	X	X	X	X	X	X			
	-	-	-	-	-	-	-	-	0	skraje lasów liściastych i mieszanych	
	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0			
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-	0	brzegi lasów zarośla, unika dużych kompleksów leśnych	
	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0			
	X	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-	0	nad wodą, tereny otwarte i brzegi wód	
	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0			
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-	0	las, pobliza osiedli ludzkich	
	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0			
	X	X	X	X	X	X	X	X			

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Propozycje modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	X	X	X	X	X	X	X	X			
	-	-	-	-	-	-	-	-			
Kret europejski	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	zamieszkuje pola, łąki, skraje lasów liściastych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Łasica pospolita	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	brzegi lasów, miedze	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Mopek zachodni	stan populacji	1/+ 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/+ 2/+ 3/0	0	dziennie ukrycia letnie w głębokich i wąskich szczelinach naturalnych (pnie, odstająca kora) rzadko w dziuplach	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Mroczek późny	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	tereny zurbanizowane, lasy i tereny przyleśne jako baza żerowa	
	X	X	X	X	X	X	X	X			
	-	-	-	-	-	-	-	-			
Mysz zaroślowa	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	skraje lasów. Lubi tereny suche i jasne	
	X	X	X	X	X	X	X	X			
	-	-	-	-	-	-	-	-			
Nocek duży	stan populacji	1/+ 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/+ 2/+ 3/0	0	Żeruje w lasach, na ich obrzeżach, terenach o znacznej mozaikowości	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Nocek Nattererea	stan populacji	1/+ 2/0	1/+ 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/0 2/0	1/+ 2/+	1/+ 2/+	0	tereny leśne i zadrzewienia oraz	

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		3/0	3/0	3/0	3/0	3/0	3/0	3/0		skraje wodnych zbiorników.	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Nocek rudy	stan populacji	1/+ 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/+ 2/+ 3/0	1/+ 2/+ 3/0	0	tereny leśne, położone w pobliżu wód.	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Ryjówka aksamitna	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	tereny leśne i łąkowe	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Ryjówka malutka	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	głównie w lasach, z dobrym nasłonecznieniem, suchsze	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Rzęsorek rzeczek	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	roślinność wzdłuż cieków wodnych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Wiewiórka pospolita	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/- 3/0	0	preferuje suche, cieniste, wysokie lasy	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Wilk szary	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	duża lesistość, zwarte kompleksy leśne o niskim	

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X		stopniu fragmentacji	
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Wydra europejska	stan populacji	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	0	tereny w pobliżu zbiorników wodnych	
	liczba stanowisk	X	X	X	X	X	X	X			
	%	-	-	-	-	-	-	-			

Symbole przewidywanego oddziaływania planowanych działań na gatunki chronione, oraz dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) - wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) - brak znaczącego wpływu; - (minus) - wpływ ujemny, negatywny; brak - gdy brak czynności.

1. - oddziaływanie krótkoterminowe - oddziaływanie kilkuletnie (w zależności od charakteru działania), maksymalnie do długości 1 okresu gospodarczego;

2. - oddziaływanie średnioterminowe - oddziaływanie trwające dłużej niż jeden okres gospodarczy, jednak bez trwałego wpływu na dany element środowiska;

3. - oddziaływanie długoterminowe - oddziaływanie mające względnie trwały wpływ na dany element środowiska.

x - brak informacji o lokalizacji stanowisk. Analizie poddano oddziaływanie na powierzchnię siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku.

W tabeli ujęto gatunki występujące i obserwowane na gruntach i terytorium Nadleśnictwa Cybinka, w związku z tym, iż prace taksacyjne prowadzone są w ograniczonym terminie (okres kilku miesięcy w ciągu roku), należy wziąć pod uwagę problematykę zarejestrowania stanowisk wszystkich gatunków chronionych, stąd w opracowaniu Program Ochrony Przyrody dla projektu PUL wymieniono gatunki roślin i zwierząt potwierdzone również na podstawie danych z innych źródeł niż wyłącznie przeprowadzone prace taksacyjne.

*gatunki dla których wymagane jest ustalenie stref ochrony ostoi w przypadku wymienianych w tabeli oznaczają jedynie obserwację, nie stanowią miejsca rozrodu czy regularnego przebywania - te obiekty są przedmiotem innego zestawienia.

Dokumentacja projektu PUL zawiera zapisy minimalizujące wpływ na gatunki występujące w lasach czy strefach buforowych. Znaczna część zabiegów polegająca na pielęgnacji drzewostanów oraz zachowaniu ich ciągłości, będzie miała pozytywny długoterminowy wpływ na gatunki zwierząt. Również przemiany pokoleniowe po zrębach (odnowienia, młodniki) będą miały pozytywny wpływ na gatunki ptaków, które jako swoje siedliska wybierają właśnie zręby oraz młodniki.

Zaplanowane na terenie Nadleśnictwa rębnie mogą mieć oddziaływanie krótkotrwale negatywne, jednak zdecydowana większość gatunków ptaków oraz nietoperzy znajduje bazę żerową na granicy obszaru leśnego ze zrębem, gniazdem, młodnikiem - stąd działania polegające na tymczasowym usunięciu drzewostanu mogą wpłynąć pozytywnie na spektrum ekotonowe gatunków chronionych.

Pielęgnacja i przerzedzanie drzewostanów w postaci czyszczeń i trzebieży, jak i często w rębniach złożonych wpływa pozytywnie na wiele ciepłolubnych gatunków roślin i zwierząt (np. owady - jelonek rogacz czy gady i płazy). Umożliwia i ułatwia również rozwój naturalnego odnowienia.

Mimo iż rębnie zupełne w sposób najbardziej znaczący modyfikują strukturę drzewostanów należy pamiętać, że usunięcie dojrzałego drzewostanu w jednym miejscu doprowadza jedynie do sytuacji, że zamieszkujące go gatunki mogą przemieścić się do innej partii drzewostanu w pożądanym etapie rozwojowym. Natomiast w obszarze upraw, młodników pojawić się mogą gatunki preferujące otwarte przestrzenie lub silnie zagęszczone (w etapie młodnika, drągowiny). Na każdym etapie rozwoju lasy gospodarcze stanowią biotop atrakcyjny dla konkretnej grupy gatunków. Znaczna liczba i spore zróżnicowanie gatunków drapieżnych a także występujących dzięciołów mogą świadczyć o zachowaniu odpowiedniej mozaiki biotopów, sprzyjając zachowaniu różnorodnych siedlisk w oddaleniu od terenów antropogenicznych. Rębnie złożone (9,91% zabiegów w d-stanach) mają mniejszą rzeczywistą powierzchnię manipulacyjną zabiegu - część z nich jest kontynuacją zabiegów z poprzedniej rewizji lub stanowi wstępny, pierwszy etap działań - co w efekcie zmniejsza realną powierzchnię zabiegu. Rębnie zupełne stanowią 5,44% zabiegów w drzewostanach - i mogą zapewnić ww. udział obszarów zrębowych w oddaleniu od obszarów zurbanizowanych czy penetrowanych przez ludzi dla gatunków ptaków czy ssaków preferujących śródleśne biotopy bezdrzewne. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, iż 7,29% zapisanych dla drzewostanów zabiegów stanowią wyłączenia z gospodarki leśnej - BRAK WSKAZAŃ oraz ogólnie 5,89% powierzchni gruntów w zarządzie pozostawia się bez zabiegów (m.in. bagna, jeziora, zadrzewienia i inne). Powierzchnie te stanowią będą bazę alternatywnych siedlisk bytowania.

W związku z powyższym wpływ realizacji zapisów projektu PUL na chronione **gatunki zwierząt oceniono jako neutralne** ze wskazaniem na potencjalnie pozytywne.

6.4 ODDZIAŁYWANIE NA ROŚLINY I GRZYBY

W celu minimalizacji potencjalnie negatywnego, krótkotrwałego oddziaływania cięć odnowieniowych i pielęgnacyjnych na chronione gatunki roślin, oprócz stosowania się do zapisów wynikających z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 r., poz. 1409) oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 r., poz. 1408), w przedmiotowym projekcie PUL (Program Ochrony Przyrody) zapisano, aby w ochronie poszczególnych stanowisk roślin na terenie Nadleśnictwa Cybinka, planując gospodarkę leśną należy uwzględniać poniższe zasady:

- zabezpieczać ostoje i stanowiska gatunków przed zagrożeniami zewnętrznymi;
- wykonywać zabiegi ochronne utrzymujące właściwy stan siedliska gatunków, w szczególności: utrzymywać lub odtwarzać właściwe dla gatunku stosunki wodne i świetlne;
- prowadzić monitoring stanowisk, ostoi i populacji gatunków;
- prowadzić edukację w zakresie rozpoznawania gatunków chronionych i sposobów ich ochrony;
- promować technologię prac związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej umożliwiającej zachowanie ostoi i stanowisk gatunków chronionych;
- nie zmieniać charakteru miejsca występowania stanowisk cennych roślin;
- pozostawiać fragmenty drzewostanów ze stanowiskami cennych roślin;
- o ile to możliwe, zachować warunki wodne w ekosystemach podmokłych;
- zabezpieczać stanowiska przed przypadkowym zniszczeniem,

- stosować działania zgodnie z Rozporządzeniem „dobrych praktyk” (Dz. U. z 2023 r., poz. 672).

Dodatkowo dla utrzymania na właściwym poziomie ochrony roślin należy mieć na uwadze zachowanie odpowiedniego stanu pospolitych mchów (objętych ochroną prawną) na terenie nadleśnictwa, w związku z trudnymi do przewidzenia zmianami warunków hydrologicznych (cykliczne okresy długotrwałej suszy w różnych okresach roku), wydanie zezwolenia na pozyskiwanie mchów musi być poprzedzone lustracją terenową mającą na celu określenie realnej możliwej do pozyskania ilości roślin bez szkody dla stanu populacji danego gatunku. Regulacje dotyczące zbioru mchu lub ściółki określa art. 153 §1 kodeksu wykroczeń, który wprost penalizuje ww. zbiór w lesie nienależącym do zbierającego. Na prowadzenie zbioru mchów potrzebna jest **zgoda właściciela/zarządcy terenu**. Pozyskiwanie powinno odbywać się **ręcznie, z pozostawieniem $\geq 75\%$ płata i nie częściej niż co 5 lat** na tym samym stanowisku. Pozyskiwanie w inny sposób czy w większej ilości lub nienormowanej częstotliwości prowadzić może bowiem do zaburzenia procesu odnowienia i regeneracji, a w konsekwencji zmiany warunków mikroklimatycznych i ich zaniku, co nie pozostanie bez konsekwencji dla pozostałych gatunków i samego siedliska czy biotopu. Najbardziej przezorną formą pozyskania mchów, w odpowiednio ograniczonym zakresie, będą działania (za zgodą organu RDOŚ) prowadzone na powierzchniach planowanych do wykonania zrębów zupełnych i mechanicznego przygotowania gleby do odnowienia.

W oparciu o ww. zapisane w projekcie PUL zasady stwierdzono, że planowana na terenie Nadleśnictwa Cybinka gospodarka leśna nie stwarza zagrożenia dla pojedynczych osobników, jak i całych płatów roślin, w szczególności gatunków chronionych. Ponadto zasięg działań przewidzianych w projekcie PUL i ich realizacja nie mają rozległego charakteru, odnoszą się jedynie do konkretnych wydzieli. Wszelkie zabiegi zapisane w projekcie PUL nie wpływają na działania prowadzone na terenach sąsiadujących lub pozostających w nieznacznej odległości, a tym samym na znajdujące się na tych terenach rośliny, w szczególności potencjalne rośliny chronione. Projektowane działania i zabiegi nie będą zatem generowały potencjalnie negatywnych skutków ich realizacji w odniesieniu do roślin i grzybów, w tym także gatunków chronionych, zlokalizowanych w sąsiedztwie gruntów leśnych objętych opracowaniem.

Projekt dokumentacji urzędniowej na lata 2026 – 2035 dla Nadleśnictwa Cybinka zawiera zapisy łagodzące oddziaływanie na gatunki chronione również te występujące potencjalnie. W celu minimalizacji potencjalnie negatywnego, krótkotrwałego oddziaływania cięć odnowieniowych i pielęgnacyjnych na chronione gatunki roślin, oprócz stosowania się do zapisów wynikających z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin [Dz.U. 2014 r., poz. 1409] oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów [Dz.U. 2014 r., poz. 1408], w przedmiotowym projekcie PUL (Program Ochrony Przyrody) zapisano, aby w ochronie poszczególnych stanowisk roślin na terenie Nadleśnictwa Cybinka, planując gospodarkę leśną uwzględniać wspomniane wyżej zasady.

Tabela 45. Wpływ zaplanowanych wskazań gospodarczych na zinwentaryzowane na gruntach Nadleśnictwa Cybinka chronione oraz rzadkie gatunki roślin i grzybów.

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Propozycje modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
GRZYBY ochrona ścisła/częściowa											
Brodaczka kępkowa	stan populacji	-	-	-	1/0 2/+ 3/+	-	-	-	+	Porost nadrzewny, występuje na drzewach liściastych i iglastych	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	3	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	100%	-	-	-			
Brodaczka sitowa	stan populacji	-	-	-	-	1/0 2/+ 3/+	-	-	+	na korze i martwych drzewach lub drewnie	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	1	brak	brak			
	%	-	-	-	-	100%	-	-			
Brodaczka - rodzaj	stan populacji	-	-	-	1/0 2/+ 3/+	-	-	-	+	Porost nadrzewny, występuje na drzewach liściastych i iglastych	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	3	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	75%	-	-	-			
Chrobotek leśny	stan populacji	-	-	1/- 2/+ 3/+	1/- 2/+ 3/+	1/- 2/+ 3/+	-	1/- 2/+ 3/+	+	w borach sosnowych, lasach mieszanych, wrzosowiskach, na wydmach	Zapobieganie sukcesji i zaciemnieniu, zachowanie najcenniejszych płatów bez działań
	liczba stanowisk	brak	brak	33	54	101	brak	6			
	%	-	-	1%	11%	80%	-	0,4%			
Chrobotek najeżony	stan populacji	-	-	-	-	1/- 2/+ 3/+	-	1/- 2/+ 3/+	+	w terenie otwartym na glinie, kwaśnej ziemi w lasach, na wrzosowiskach, torfowiskach i wydmach	Zapobieganie sukcesji i zaciemnieniu, zachowanie najcenniejszych płatów bez działań
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	2	brak	1			
	%	-	-	-	-	70%	-	14%			
Chrobotek reniferowy	stan populacji	-	-	1/- 2/+ 3/+	1/- 2/+ 3/+	1/- 2/+ 3/+	-	-	+	suche bory, bory świeże, bory bagienne, torfowiska	Zapobieganie sukcesji i zaciemnieniu, zachowanie najcenniejszych płatów bez działań
	liczba stanowisk	brak	brak	1	10	42	brak	brak			

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Gatunek	Kryteria oceny	Wskaźniki gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	%	-	-	0,4%	12%	79%	-	-			
Chrobotek smukły	stan populacji	-	-	-	-	1/- 2/+ 3/+	-	-	+	suche bory, bory świeże, bory bagienne, torfowiska	Zapobieganie sukcesji i zacienieniu, zachowanie najcenniejszych płatów bez działań
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	1	brak	brak			
	%	-	-	-	-	87%	-	-			
Chrobotki - rodzaj	stan populacji	-	1/0 2/+ 3/+	1/- 2/+ 3/+	1/- 2/+ 3/+	1/- 2/+ 3/+	-	-	+	suche bory, bory świeże, bory bagienne, torfowiska	Zapobieganie sukcesji i zacienieniu, zachowanie najcenniejszych płatów bez działań
	liczba stanowisk	brak	1	12	14	25	brak	brak			
	%	-	2%	21%	19%	58%	-	-			
Odnożyca mączysta	stan populacji	-	-	-	1/- 2/+ 3/+	-	-	-	+	Preferuje widne miejsca lub pojedynczo rosnące drzewa, często przy zbiornikach wodnych.	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	1	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	100%	-	-	-			
Płucnica islandzka	stan populacji	-	-	-	-	1/- 2/+ 3/+	-	-	+	w lasach szpilkowych. Preferuje piaszczystą i próchniczną glebę	Bezpośrednia ochrona stanowisk podczas prac leśnych
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	1	brak	brak			
	%	-	-	-	-	100%	-	-			
Pustułka rurkowata	stan populacji	-	-	-	-	1/- 2/+ 3/+	-	1/- 2/+ 3/+	+	na korze lub drewnie, zarówno drzew iglastych jak i liściastych	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	3	brak	1			
	%	-	-	-	-	70%	-	14%			
Złotlinka jaskrawa	stan populacji	-	-	-	-	-	-	1/- 2/0 3/+	0	na korze drzew iglastych i liściastych lub drewnie, najczęściej w terenie otwartym, ogólnie na średnich i dużych wysokościach, często w miejscach zimnych i ośnieżonych.	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	1			
	%	-	-	-	-	-	-	9%			

Gatunek	Kryteria oceny	Wskaźniki gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ROŚLINY ochrona ścisła/częściowa											
Mszaki											
Bielistka siwa (blada)	stan populacji	-	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/0 2/+ 3/+	1/- 2/0 3/0	0	preferuje podłoża o kwaśnym odczynie - występuje w borach sosnowych i mieszanych	Wyznaczenie płatu nieobjętego użytkowaniem i przebiegiem szlaków zrywkowych
	liczba stanowisk	brak	3	12	5	21	6	9			
	%	-	4%	14%	6,1%	35%	11%	25			
Błotniszek wełnisty	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	charakterystyczny dla siedlisk oligotroficzných, uznany w Polsce za relikw glacialny	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Błyszczce woskowane	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	charakterystyczny dla siedlisk oligotroficzných,	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Brodawkowiec czysty	stan populacji	-	-	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/0 2/+ 3/+	1/- 2/0 3/0	0	charakterystyczny dla siedlisk oligotroficzných,	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań
	liczba stanowisk	brak	brak	2	1	4	3	1			
	%	-	-	13%	10	22%	22%	3%			
Drabik drzewkowaty	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	obszary podmokłych łąk oraz torfowisk niskich, w szczególności w olsach	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
dziobkowiec Zetterstedta	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-		las liściaste/mieszane, na żyznych glebach w pobliżu cieków wodnych	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
fałdownik nastroszony	stan populacji	-	-	-	1/+ 2/+ 3/+	1/+ 2/+ 3/+	-	-	+	występuje na odsłoniętych, kwaśnych glebach, głównie w borach świeżych	Wyznaczenie płatu nieobjętego użytkowaniem

Gatunek	Kryteria oceny	Wskaźniki gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	1	1	brak	brak			
	%	-	-	-	17%	12%	-	-			
gajnik lśniący	stan populacji	-	-	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/+	1/- 2/0 3/+	0	Pospolity w całym kraju, preferuje bory sosnowe, świerkowe, mieszane.	Wyznaczenie płatu nieobjętego użytkowaniem i przebiegiem szlaków zrywkowych
	liczba stanowisk	brak	brak	1	3	7	5	1			
	%	-	-	7%	20%	38%	19%	12%			
mokradłosza zaostrzona	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	Występuje na torfowiskach, wilgotnych łąkach, przy zbiornikach wodnych	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
płonnik pospolity	stan populacji	-	-	-	-	1/- 2/0 3/0	-	-	0	występuje w lasach, na łąkach i torfowiskach, w zależności od gatunku	Bezpośrednia ochrona stanowisk podczas prac leśnych
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	1	brak	brak			
	%	-	-	-	-	54%	-	-			
próchniczek błotny	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	Występuje na torfowiskach wysokich oraz w borach sosnowych bagiennych	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Rokietnik pospolity	stan populacji	-	-	-	-	1/- 2/0 3/0	-	1/- 2/0 3/0	Brak wpływu	las iglaste na siedliskach ubogich i kwaśnych	Bezpośrednia ochrona stanowisk podczas prac leśnych
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	4	brak	1			
	%	-	-	-	-	41%	-	5%			
Rzęsiak pospolity	stan populacji	-	-	1/- 2/+ 3/+	-	1/- 2/+ 3/+	-	-	+	zbiorowiska krzewinkowe z panującym wrzosem, bory chrobotkowe	Zapobieganie zaciemnieniu oraz sukcesji, uprzątnięcie martwego drewna
	liczba stanowisk	brak	brak	2	brak	1	brak	brak			
	%	-	-	26%	-	9%	-	-			

Gatunek	Kryteria oceny	Wskaźniki gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Torfowiec błotny	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	Tereny podmokłe, bory i lasy bagiennych	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Torfowiec nastrozony	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	Tereny podmokłe, bory i lasy bagiennych	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Torfowiec kończysty	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	Tereny podmokłe, bory i lasy bagiennych	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Torfowiec - rodzaj	stan populacji	-	-	1/- 2/0 3/0	-	1/- 2/0 3/0	-	-	Brak wpływu	Tereny podmokłe, bory i lasy bagiennych	Wyznaczenie płatu nieobjętego użytkowaniem
	liczba stanowisk	brak	brak	1	brak	3	brak	brak			
	%	-	-	12%	-	62%	-	-			
Widłoząb kędzierzawy	stan populacji	-	-	-	-	1/- 2/+ 3/0	-	1/- 2/0 3/0	0	bory sosnowe	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	4	brak	1			
	%	-	-	-	-	41%	-	5%			
Widłoząb miotłowy (miotłasty)	stan populacji	-	-	-	-	1/- 2/+ 3/0	-	1/- 2/0 3/0	0	Na siedliskach ubogich i kwaśnych	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	4	brak	1			
	%	-	-	-	-	41%	-	5%			
Rośliny naczyniowe											
Bagno zwyczajne	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	bory bagienne, torfowiska wysokie oraz przejściowe	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Gatunek	Kryteria oceny	Wskaźniki gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Bobrek trójlistkowy	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	bylina bagienna i strefy płytkiej zbiorników wodnych	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Centuria nadbrzeżna	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	zasolone murawy, często wypasane	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Cis pospolity	stan populacji	-	1/+ 2/+ 3/+	1/- 2/+ 3/+	1/- 2/+ 3/+	1/- 2/0 3/+	1/- 2/0 3/+	-	+	preferuje stanowiska półcieniste do słonecznych, z dobrze przepuszczalną, żyzną i lekko wilgotną glebą	Bezpośrednia ochrona stanowisk podczas prac leśnych
	liczba stanowisk	brak	1	1	5	1	5	brak			
	%	-	4%	9%	21%	13%	44%	-			
Czosnek kulisty	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	wilgotne łąki w dolinach dużych rzek	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Goździk pyszny	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	wilgotne łąki i jasne lasy oraz skraje lasów. Na glebach ciężkich, ilastych	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Gruszyca jednokwiatowa	stan populacji	-	-	1/- 2/0 3/0	-	-	1/- 2/0 3/0	-	0	preferujący tereny cieniste lub półcieniste, umiarkowanie wilgotne i chłodne	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań
	liczba stanowisk	brak	brak	1	brak	brak	1	brak			
	%	-	-	27%	-	-	73%	-			
Groszek błotny	-	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	mokre i podmokłe łąki oraz zarośla, w miejscach słonecznych	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań
	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	-	-	-	-	-	-	-	-			
grzybień biały	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu		

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		Wody stojące i wolno płynące, eutroficzne, o mulistym i torfiastym podłożu	
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Jaskier wielki	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	brzegi wód stojących i płynących, miejsca błotniste	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kocanki piaskowe	stan populacji	-	-	-	1/+ 2/+ 3/+	1/+ 2/+ 3/+	-	1/+ 2/0 3/0	+	na suchych i słonecznych stanowiskach,	Bezpośrednia ochrona stanowisk podczas prac leśnych
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	1	1	brak	1			
	%	-	-	-	36%	24%	-	14%			
Konitrut błotny	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	Łęgi wierzbowo-topolowe, okresowo krótkotrwale zalewane łąki przez wody powodziowe	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
kruszczyk błotny	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	Podmokłe łąki i torfowiska, rzadko na obrzeżach wilgotnych lasów, na glebach żyznych, zasobnych w węglan wapnia	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Kruszczyk szerokolistny	stan populacji	-	-	-	-	1/0 2/0 3/0	-	-	0	gatunek o szerokiej skali ekologicznej	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	1	brak	brak			
	%	-	-	-	-	75%	-	-			
Kukułka krwista żółtawa (stroczyk krwisty)	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	podmokłe łąki i torfowiska	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
listera jajowata	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu		

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Propozycje modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		podmokłe nawapienne łąki, olszyny, buczyny, parki, przydroża	
	%	-	-	-	-	-	-	-			
modrzewnica zwyczajna (pospolita)	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	Występuje na torfowiskach wysokich i przejściowych oraz w borach bagiennych	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
nasieźrzał pospolity	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	pastwiska, zarośla, jasne lasy. Na różnych glebach zasadowych do obojętnych	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
pajęcznica liliowata	stan populacji	-	-	1/+ 2/+ 3/+	-	1/+ 2/+ 3/+	-	-	+	Suche, kamieniste tereny trawiaste, zbocza, świetliste lasy dębowe i mieszane i ich skraje. Gleby suche lub okresowo wysychające, gliniastopiaszczyste do piasków	Bezpośrednia ochrona stanowisk w trakcie prac
	liczba stanowisk	brak	brak	1	brak	2	brak	brak			
	%	-	-	33%	-	30%	-	-			
Pływacz drobny	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	młaki, torfowiska	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
Pomocnik baldaszkowy	stan populacji	-	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	-	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	0	Kamieniste zbocza, skałki, kamienie, lasy w miejscach zacienionych, pokrytych mchem, na podłożu kwaśnym, jeśli na wapieniach to na grubej warstwie humusu	Wyznaczenie płatu nieobjętego użytkowaniem i przebiegiem szlaków zrywkowych
	liczba stanowisk	brak	2	14	brak	2	4	5			
	%	-	4%	36%	-	2%	41%	32%			
rosiczka okrągłolistna	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	Na torfowiskach przejściowych i wysokich, w borach bagiennych	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponujcjemodyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Szafirek miękolistny	stan populacji	-	-	1/+ 2/+ 3/+	-	-	-	-	+	suche murawy, zbocza i pola	Bezpośrednia ochrona stanowisk podczas prac leśnych
	liczba stanowisk	brak	brak	1	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	100%	-	-	-	-			
śnieżyczka przebiśnieg	stan populacji	-	-	-	-	1/- 2/0 3/0	1/- 2/0 3/0	-	0	Występuje w wilgotnych lasach i zaroślach	Bezpośrednia ochrona stanowisk podczas prac leśnych
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	6	1	brak			
	%	-	-	-	-	44%	15%	-			
wiciokrzew pomorski	stan populacji	-	-	-	-	-	-	-	Brak wpływu	w lasach i zaroślach, przeważnie na glebach wilgotnych	
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
widlicz (widłak) spłaszczony	stan populacji	-	1/- 2/0 3/+	1/- 2/0 3/+	-	1/- 2/0 3/+	1/- 2/0 3/+	1/- 2/0 3/+	0	Na świetlistych lub nieznacznie ocienionych stanowiskach, w lasach świerkowych lub sosnowych, na kwaśnej glebie	Wyznaczenie płatu nieobjętego użytkowaniem i przebiegiem szlaków zrywkowych
	liczba stanowisk	brak	2	6	brak	3	2	4			
	%	-	6%	25%	-	13%	14%	32%			
widłak goździsty	stan populacji	-	1/- 2/0 3/+	1/- 2/0 3/+	1/- 2/0 3/+	1/- 2/0 3/+	1/- 2/0 3/+	1/- 2/0 3/+	+	Na wrzosowiskach, suchych pastwiskach i łąkach, w świetlistych lasach iglastych, na glebach kwaśnych	Wyznaczenie płatu nieobjętego użytkowaniem i przebiegiem szlaków zrywkowych
	liczba stanowisk	brak	8	8	3	1	5	3			
	%	-	61%	61%	23%	8%	38%	23%			
widłak jałowcowaty	stan populacji	-	-	1/- 2/0 3/+	-	1/- 2/0 3/+	-	-	+	Lasy iglaste, także zabagnione, na kwaśnym podłożu, na torfowiskach.	Wyznaczenie płatu nieobjętego użytkowaniem i przebiegiem szlaków zrywkowych
	liczba stanowisk	brak	brak	1	brak	2	brak	brak			
	%	-	-	27%	-	71%	-	-			

Gatunek	Kryteria oceny	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o wymaganiach siedliskowych gatunku i perspektywie zachowania	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		liczba stanowisk gatunku									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Zimoziół północny	stan populacji	-	-	-	-	1/- 2/0 3/0	-	-	0	Preferuje półcień, glebę o odczynie umiarkowanie kwaśnym.	Bezpośrednia ochrona stanowisk podczas prac leśnych
	liczba stanowisk	brak	brak	brak	brak	2	brak	brak			
	%	-	-	-	-	100%	-	-			

Symbole przewidywanego oddziaływania planowanych działań na gatunki chronione, oraz dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) - wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) - brak znaczącego wpływu; - (minus) - wpływ ujemny, negatywny; brak - gdy brak czynności.

1.- oddziaływanie krótkoterminowe - oddziaływanie kilkuletnie (w zależności od charakteru działania), maksymalnie do długości 1 okresu gospodarczego; 2. - oddziaływanie średnioterminowe - oddziaływanie trwające dłużej niż jeden okres gospodarczy, jednak bez trwałego wpływu na dany element środowiska; 3. - oddziaływanie długoterminowe - oddziaływanie mające względnie trwały wpływ na dany element środowiska.

x - brak informacji o lokalizacji stanowisk. Analizie poddano oddziaływanie na powierzchnię siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku.

¹ łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, ale jest oceną eksperta

Proponowane w projekcie PUL zasady ochrony dostatecznie minimalizować będą ryzyko potencjalnego niszczenia cennych stanowisk roślin, stąd oddziaływanie zapisów projektu PUL na rośliny, w szczególności wyróżnione gatunki chronione, oceniono jako neutralne. Mimo realizowanych i projektowanych wszelkich działań zapobiegawczych nie jest możliwe zachowanie w przyrodzie (również w obliczu zmian klimatu) identycznego stanu siedlisk i stanowisk. Zatem należy spodziewać się odstępstw i zmian od wykazanego, na początku obowiązywania projektu dokumentacji, aktualnego stanu - zanikanie oraz pojawianie się nowych stanowisk i gatunków.

Przy zachowaniu zasad dobrych praktyk leśnych wpływ realizacji zapisów projektu PUL **na chronione gatunki roślin i grzybów oceniono jako neutralny** (przy zachowaniu wskazań zawartych w projekcie PUL).

6.5 ODDZIAŁYWANIE NA SIEDLISKA PRZYRODNICZE

Siedliska przyrodnicze omówione zostają przede wszystkim jako przedmioty ochrony powierzchniowych FOP Natura 2000 w rozdziale 6.14. W związku z obecnością na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka również płatów siedlisk poza Specjalnymi Obszarami Ochrony Siedlisk oraz zróżnicowanymi potrzebami poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych również poświęcono im osobny rozdział przybliżający oddziaływanie projektowanych działań na poszczególne grupy.

Analiza wykazuje iż przy zachowaniu zapisów zgodnych z PZO, pPZO, zasad dobrych praktyk leśnych wpływ realizacji zapisów projektu PUL **na siedliska przyrodnicze można ocenić jako neutralny** (ze wskazaniem **na pozytywny** w przypadku wymagań ochrony czynnej).

6.6 ODDZIAŁYWANIE NA WODĘ

Drzewostany w sąsiedztwie wód spełniają ważną rolę retencyjną, dlatego też należy bardzo wnikliwie rozpatrywać ewentualność wystąpienia ubocznych skutków działalności prowadzącej do zmiany stosunków wodnych m.in. wykonywania głębokich wykopów oraz stosowania chemicznych środków ochrony lasu. Przede wszystkim należy zdać sobie sprawę, iż warunkami skutecznej ochrony wód i ekosystemów zdeterminowanych przez wodę na terenie Nadleśnictwa Cybinka jest realizacja ochrony zasobów wodnych – obecność wody w krajobrazie jest niezbędnym warunkiem funkcjonowania ekosystemów wodno-błotnych, cieków i zbiorników wodnych oraz organizmów zależnych, zarówno roślinnych (np. retencja glebowa jako źródło wody w okresach bezopadowych) jak i zwierzęcych (np. woda pitna, miejsca rozrodu). Najlepszą formą retencji jest glebowa retencja wód. Właściwości retencyjne wody w glebie w kompleksach leśnych są wyraźnie zwiększane przez obecność próchnicy, aktywność fauny glebowej i korzeni. W celu zachowania tego rodzaju retencji na jak najwyższym poziomie w Nadleśnictwie Cybinka nie są planowane melioracje odwadniające. Wśród metod proponowanych w projektowanym PUL, odnotowano m.in. następujące działania:

- zachowanie istniejących, antropogenicznych struktur zatrzymujących wodę, tj. zastawek, podpiętrzeń, młynówek, zbiorników małej retencji;
- zachowanie odpowiedniej strefy buforowej w sąsiedztwie zbiorników czy terenów podmokłych;
- modyfikacja działań dla siedlisk wilgotnych;
- w miarę możliwości, realizacja działań zabezpieczających właściwe stosunki wodne mokradeł i ogólnie pojętych obszarów wodno-błotnych;
- zachowanie udziału lasów w krajobrazie;
- ochronę czystości wód np. poprzez stosowanie odpowiedniej ilości i jakości nawozów, czy unikanie chemicznych środków ochrony – przedsięwzięcia te wchodzą bardziej w zakres ochrony środowiska niż ochrony przyrody, muszą one być podejmowane w całej zlewni i wymagają współpracy wszystkich zainteresowanych jednostek administracji państwowej i samorządowej.

Realizacja zapisów projektowanego PUL oddziałuje pozytywnie na wodę i ekosystemy wodne. Zabezpiecza je nie tylko przed niekorzystną degradacją stosunków wodnych, lecz również poprzez pielęgnację lasów wodochronnych, zapewnia swoistą ciągłość w ochronie ekosystemów wodno-błotnych, cieków i zbiorników wodnych. Należy zwrócić uwagę, iż nie powinno dochodzić do trwałego odprowadzenia wody z lasu. Na siedliskach wilgotnych

zaproponowano odpowiednie sposoby prowadzenia gospodarki leśnej. Np. przy odnowieniach i zalesieniach, w zależności od potrzeb zaleca się stosowanie różnego rodzaju rabat, rabatowałków, wałków, półrabat, wywyższonych bruzd i kopców. Zgodnie z Rozporządzeniem „dobrych praktyk” (Dz. U. z 2023 r., poz. 672) pozostawiany jest bufor bez rębni zupełnych czy rębni gniazdowych jako pas o szerokości 25 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych.

Tereny w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka charakteryzują się dużą ilością zasobów wodnych pochodzenia naturalnego (nieduże jeziora, w tym głównie przepływowe, rzeki i strumienie z dużą ilością rozgałęzień) oraz z wykorzystaniem zabiegów hydrotechnicznych takich jak regulacja koryt rzek, budowa kanałów odwadniających i nawadniających, służących przede wszystkim gospodarce rolnej i przeciwdziałaniu powodziom. Ponadto Nadleśnictwo na swoich gruntach posiada cztery zbiorniki retencyjne.

Wdrażane przez Nadleśnictwo programy, monitoring obszarów źródliskowych, zachowanie stref buforowych, stosowanie zasady przezorności w kontekście pielęgnacji i ochrony lasów pozwala ocenić wpływ realizacji zapisów projektu PUL **na wody jako pozytywny**.

6.7 ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE

Działania zapisane w projektowanym Planie będą wpływać pozytywnie na powietrze. Realizowanie gospodarki leśnej, poprzez sadzenie konkretnych gatunków drzew oraz sukcesywne zwiększanie się masy drzewnej, będzie powodowało wzrost pochłaniania atmosferycznego dwutlenku węgla CO₂ i jego sekwestracji, czyli trwałego wiązania m.in. w biomasy i glebie. W końcowej ocenie skutki realizacji zadań wynikających z projektu PUL w odniesieniu do powietrza będą **miały charakter pozytywny**.

6.8 ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Rozpatrując wpływ projektowanego Planu w ujęciu krótkoterminowym zauważa się negatywny wpływ na powierzchnię ziemi, w szczególności na pokrywą gleby. Związane jest to z pracami wykonywanymi przy pozyskiwaniu drewna oraz przygotowaniem powierzchni do odnowienia. W celu zmniejszenia rozmiaru szkód w środowisku przyrodniczym w przedmiotowym PUL zamieszczono wskazania obejmujące m.in. stosowanie technologii przyjaznych dla wszystkich składników ekosystemu leśnego. W odniesieniu do większej skali – powierzchni ziemi – realizacja projektu PUL nie ma wpływu.

W odniesieniu natomiast do pokrywy glebowej właściwy, stabilny stan można osiągnąć poprzez:

- umiejętne zaprojektowanie i wykorzystywanie szlaków zrywkowych;
- zwracanie szczególnej uwagi na kontrolowane obalanie drzew w pobliżu stanowisk występowania gatunków chronionych, rzadkich i cennych podczas realizacji użytkowania przedrębego;
- porządkowanie powierzchni pozrębowych przy użyciu rozdrabniaczy mechanicznych;
- stosowanie przy pracach leśnych (pozyskanie i wywóz drewna, hodowla i ochrona lasu, szkółkarstwo) maszyn i urządzeń napędzanych przez silniki spalinowe z katalizatorami;
- unikanie głębokiej orki.

Jak wspomniano na wstępie rozdziału 6, w porównaniu z poprzednim okresem gospodarczym zmiana tendencji wyboru rębni i wzrost powierzchni manipulacyjnej **rębni złożonych o ponad**

125% (względem r. zupełnych, których udział zmniejszył się), **skutkować będzie mniejszym udziałem powierzchni** gdzie potrzebne byłyby bardziej inwazyjne metody przygotowania gleby. Prace przygotowawcze i odnowieniowe są przy rębniach złożonych mniej inwazyjne niż w przypadku rębni zupełnej.

Przy zastosowaniu odpowiednich technik pozyskania i transportu drewna, w perspektywie długoterminowej, realizacja zapisów projektu PUL **będzie miała neutralny wpływ** na utrzymanie pokrywy roślinnej, co z kolei sprzyjać będzie zachowaniu naturalnej pokrywy glebowej, zabezpieczając ją przed erozją.

6.9 ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ

Zapisy projektowanego PUL stwarzają możliwość korzystnego wpływu na krajobraz poprzez kształtowanie strefy przejściowej między lasem a terenem otwartym – tzw. ekotonu. W projekcie przedmiotowego PUL (Program Ochrony Przyrody) znalazły się zapisy dotyczące zasad kształtowania i utrzymywania już istniejących stref ekotonowych. W przypadku już istniejących zewnętrznych stref ekotonowych, w projekcie PUL zapisano, by ich utrzymanie miało charakter ciągły, a sposób gospodarowania zgodny był z ogólnie przyjętymi zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Uchwałą nr IV/66/24 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 28 października 2024 r. przyjęty został dla województwa Audyt Krajobrazowy – dokument charakteryzujący i waloryzujący, a także wskazujący sposoby kształtowania i ochrony krajobrazu. Sposób opracowania audytu krajobrazowego został uregulowany w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych, w oparciu m. in. o opracowanie przygotowane na zlecenie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. W ramach audytu powinny wyznaczone zostały tzw. krajobrazy priorytetowe, czyli obszary szczególnie cenne dla społeczeństwa ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe. Wskazania co do kształtowania i ochrony tych krajobrazów będą uwzględniane w aktach planowania przestrzennego szczebla gminnego oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województw.

Zabiegi zaburzające najsilniej lokalny krajobraz to zręby, które mogą prowadzić do subiektywnie negatywnego odbioru krótkotrwałych przekształceń w skali lokalnej. Bardzo ważny jest dobór odpowiednich technik gospodarowania w drzewostanie. Najlepsze z punktu widzenia pogodzenia funkcji gospodarczych i przyrodniczych wydają się być rębnie złożone (których preferowanie względem r. zupełnych wpisano w pPUL), gdyż jedynie ten sposób gospodarowania umożliwia zachowanie trwałości, ciągłości i względnej długofalowej niezmienności postaci lasu w krajobrazie. Jednak stosowanie wyłącznie tego typu rębni w drzewostanach Nadleśnictwa Cybinka jest niemożliwe ze względu na charakter lasów – znaczna liczba siedlisk borowych – gdzie właśnie stosowane są zwykle rębnie zupełne (w dużej mierze w obecnym pPUL zastosowano r. retencyjne pozostawiające >5% (od 5% do nawet 20%) masy na powierzchni manipulacyjnej). Zgodnie z zarządzeniem nr 87 DGLP z 2024 r. w sprawie stosowanie rębni w LP, również dla siedlisk ubogich stosuje się w jak największym stopniu rębnie złożone (II, III, IV i V) w zamian za r. zupełne oraz r. IIIa.

Wykonanie zrębów czy trzebieży wpływa na mikroklimat i warunki świetlne a także strukturę wiekową i przestrzenną drzewostanu co ma wpływ na lokalny krajobraz leśny. Jednak zaplanowane w pPUL działania projektowane są w taki sposób aby możliwie najbardziej naśladować naturalne procesy występujące w drzewostanach oraz promować naturalne

odnowienia. Odstępuje się od wykonywania na znacznej powierzchni rębni zupełnych zastępując je, nawet na uboższych siedliskach, rębniami złożonymi – inicjujących naturalne procesy odnowieniowe sosny, odślanianie młodego pokolenia i uzyskiwanie drzewostanów mieszanych.

Dokładniejsza analiza oraz szersze spojrzenie przestrzenno-czasowe na działania gospodarcze pozwalają stwierdzić, iż **charakter zmian jest odwracalny** a ww. strategię minimalizującą wpływ na krajobraz wystarczającą.

Bardzo ważny jest dobór odpowiednich technik gospodarowania w drzewostanie. Najlepsze wydają się być rębnie stopniowe, gdyż jedynie ten sposób gospodarowania umożliwia zachowanie trwałości i niezmienności postaci lasu w krajobrazie, jednak stosowanie wyłącznie tej rębni w drzewostanach Nadleśnictwa Cybinka jest niemożliwe ze względu na charakter lasów. Należy w tym miejscu podkreślić, że powierzchnie, na których planowane są cięcia zupełne podlegać będą odnowieniu, tym sam w ujęciu długoterminowym ich wpływ na utrzymanie obecnego krajobrazu nie będzie miał charakteru negatywnego.

W zakresie ochrony krajobrazu wskazane jest również dążenie do zachowania i ochrony przed zmianami przyrodniczego krajobrazu ukształtowanego w procesie historycznym m.in. wraz z tradycyjnymi formami zabudowy i zagospodarowania. Założenia i wytyczne projektowanego Planu spełniają powyższe warunki.

W oparciu o ww. proponowane zasady oraz spełnione warunki ochrony krajobrazu, rozpatrywane skutki realizacji projektu PUL będą **miały charakter neutralny**.

6.10 ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT

Realizacja zadań zawartych w projekcie PUL nie powoduje zmian klimatu. Zabiegi przeprowadzane w lasach potencjalnie mogą wpływać jedynie na krótkoterminową zmianę mikroklimatu lokalnego. W kontekście długoterminowym, prowadzona gospodarka leśna poprzez działania zwiększające sekwestrację węgla, wzrost zasobów leśnych, zalesienia oraz odnawianie i utrzymanie w dobrym stanie obszarów hydrogenicznych powoduje korzystny wpływ na klimat. Przebudowa drzewostanów (szczególnie niestabilnych) sprzyjać będzie adaptacji do zmian klimatu, młode pokolenie (szczególnie pozyskiwane z materiału lokalnego, czy z wykorzystaniem samosiewu) będzie cechowało się lepszym przystosowaniem do panujących w obszarze warunków. Adaptacja drzewostanów i ich rezyliencji na negatywne działanie klimatu uzyskiwana również z pomocą przebudowy, wprowadzania nowego pokolenia z wykształconą lokalnie odpornością na klimat w regionie, uzyskiwać będzie postępujące pozytywne efekty w okresie długoterminowym. Należy podkreślić iż porównanie zaplanowanych zadań gospodarczych w ramach użytkowania rębnego pomiędzy poprzednim a obecnym okresem gospodarczym wykazuje **spadek rębni zupełnych oraz wzrost rębni złożonych** – co zwiększa naturalność procesu i amortyzację dla biotopów oraz gatunków, a tym samym ułatwia adaptację do nowych warunków.

Poza zmniejszeniem się powierzchni manipulacyjnej **rębni zupełnych** same zabiegi planowane są w znacznym stopniu jako retencyjne – ze zwiększonym udziałem powierzchni pozostawianej bez zabiegu (>5%, od 5% do nawet 20%). Warte podkreślenia jest również to iż nawet w przypadku siedlisk uboższych (borów czy borów mieszanych) projektowano rębnie złożone II, III i IV. Takie zabiegi będą miały pozytywny wpływ na utrzymanie i rozwój bioróżnorodności, która stanowi niezwykle ważny aspekt działań klimatycznych.

Rębnię II projektowano na siedliskach: Bśw, BMśw, BMw - gdzie na siedliskach borowych celem było zainicjowanie naturalnych procesów odnowieniowych sosny.

Rębnie IIIA i IIIB projektowano na siedliskach BMśw, BMw w drzewostanach sosnowych, akacjowych i brzoźowych, a także dębowych i świerkowych, w celu uzyskania drzewostanów mieszanych z przewagą gatunków liściastych Db, Bk i Gb.

Rębnię IVD projektowano na siedliskach Bśw i BMśw celem uzyskania naturalnego odnowienia sosny.

Należy w tym miejscu podkreślić, że powierzchnie, na których planowane są cięcia zupełne podlegać będą odnowieniu, tym samym w ujęciu długoterminowym ich wpływ na utrzymanie obecnego krajobrazu nie będzie miał charakteru negatywnego. Wiele rozwiązań przedstawionych w pozostałych rozdziałach również można przyporządkować do działań niwelujących negatywny wpływ zmian klimatycznych, a zachowanie trwałości i ciągłości drzewostanów oraz utrzymanie ich dobrego stanu sanitarnego wraz z pogodzeniem różnorodnych funkcji, pozytywnie wpłynie na aspekt oddziaływania na klimat zarówno lokalny jak i regionalny.

W kontekście zachodzących zmian klimatycznych należy również wziąć pod uwagę odporność ustaleń projektu PUL na zmiany klimatu. Projektowana dokumentacja PUL jest projektem obejmującym czasowo jedno dziesięciolecie, a jej zapisy stanowią podstawę racjonalnego gospodarowania zasobami leśnymi tak, by nie zachodziły negatywne oddziaływania na środowisko, ułatwiając organom nadzorczym czuwanie nad prawidłowym wykonaniem zrównoważonej gospodarki leśnej.

W ciągu jednego dziesięciolecia możliwe jest wystąpienie losowych anomalii pogodowych, osiągających też status klęsk żywiołowych. Gwałtowne wiatry, susze czy powodzie mogą powodować szkody w lasach, zmieniając i zaburzając struktury drzewostanów i stan siedlisk leśnych. W sytuacji wystąpienia w lesie klęski żywiołowej, szczególnie, jeśli nastąpiły znaczące zmiany środowiskowe na gruncie (np. zniszczenie drzewostanu przez huragan), konieczne jest dopasowanie działań do aktualnego stanu środowiska leśnego. W takiej sytuacji procedowane może być aneksowanie i aktualizacja PUL, uwzględniająca zmiany, jakie zaszły w związku z wystąpieniem zdarzeń losowych, zmieniających ogólny stan ekosystemu leśnego.

W stosunku do zmian klimatu, w skali dziesięciolecia, przewiduje się, że przy prawidłowym, wykonaniu zapisów dokumentacji, nie będą zachodziły wzajemne oddziaływania między realizacją zapisów projektu PUL i negatywną zmianą klimatu. O ile nie wystąpią ww. anomalie, które są też częściowo następstwem zmian klimatycznych, postępujące zmiany klimatu nie powinny mieć znaczącego wpływu na wykonanie ustaleń projektu. W przypadku zdarzeń lub zajścia okoliczności powodujących niemożność zastosowania zapisów dokumentacji, należy rozważyć stworzenie aneksu lub modyfikację podejścia adekwatnie do sytuacji w ramach wyznaczonych przez zapisy projektu PUL i POP.

W zakresie wpływu na zmiany klimatu związane ze wzrostem temperatur, zmianami naturalnych zasięgów gatunków lasotwórczych czy problemami suszy - zapisy dokumentacji powinny wykazać brak wrażliwości - w dokumentach zawarte są informacje, które w czasie obowiązywania podlegają ocenie specjalisty, przez co czas i intensywność wykonania zabiegu czy działania mogą zostać dopasowane do indywidualnych potrzeb obszaru pozostając w zgodzie z wytycznymi dotyczącymi środowiska. Po okresie obowiązywania, następuje inwentaryzacja i weryfikacja zapisów dla obszarów ujętych w projekcie PUL wraz

z opiniowaniem przez organy związane ze środowiskiem co daje możliwość zmiany podejścia lub zastosowanie nowych rozwiązań.

Oddziaływanie projektu PUL na klimat można określić jako pozytywne, stąd w końcowej ocenie skutki realizacji zadań wynikających z PUL w odniesieniu **do klimatu będą miały charakter pozytywny.**

6.11 ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE

PUL wyznacza ramy do prowadzenia gospodarki na zasadach zachowania i powiększania zasobów drzewnych oraz trwałości lasu. Zapisane są w nim etaty użytkowania wyliczone na podstawie algorytmów matematycznych. Etaty użytkowania są wielkościami, które pozwalają wnioskować, czy zasoby drzewne nie zostaną zmniejszone oraz czy będą zachowane wszelkie możliwe funkcje lasów.

Zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu, pożądany stan zasobów drzewnych odzwierciedla obliczony etat według pożądanego kierunku rozwoju i stanu zasobów drzewnych, którego realizacja zapewnia utrzymanie przeciętnego wieku drzewostanów na obecnym poziomie.

Na terenie Nadleśnictwa Cybinka ilość drewna do pozyskania w wyniku użytkowania rębego została dostosowana optymalnie do potrzeb hodowlanych i stanu sanitarnego lasu. Etat użytkowania rębego uwzględnia potrzeby hodowlane oraz regulację czasowo-przestrzenną w ostępach, a etat użytkowania przedrębego uwzględnia przewidywane potrzeby pielęgnacyjne drzewostanów Nadleśnictwa.

Etat użytków rębnych na mijający okres gospodarczy został ustalony na 536 728 m³ netto. Wykonanie etatu rębego wyniosło 536 651 m³ netto. Proponowany etat użytków rębnych na obecny okres gospodarczy wynoszący 627 955 m³ netto jest wyższy o 91 227 m³ netto w stosunku do etatu zaplanowanego na ubiegły okres gospodarczy, co stanowi wzrost użytkowania rębego o 17,00%. Wzrost etatu użytków rębnych jest spowodowany wzrostem zasobów drzewnych (co za tym idzie zasobności), a także zwiększeniem powierzchni drzewostanów w VI i starszych klasach wieku oraz drzewostanów w klasie odnowienia, jak również konieczności przebudowy lub odbudowy lasów niestabilnych.

Jak wspomniano już wcześniej porównanie zaplanowanych zadań gospodarczych w ramach użytkowania rębego pomiędzy poprzednim a obecnym okresem gospodarczym wykazuje odwrócenie tendencji wyboru rębni dla drzewostanów, w PUL na lata 2016-2025 stosunek rębni zupełnych do złożonych wynosił 0,6 do 0,4, w obecnym PUL stosunek ten wynosi 0,3 do 0,7. Powierzchnia manipulacyjna zaplanowanych rębni wzrosła w ujęciu ogólnym o 543,10 ha, co jest związane z naturalnym procesem starzenia się drzewostanów i przechodzenia w kolejne klasy wieku. Rozkład udziału powierzchniowego drzewostanów w klasach i podklasach wieku wskazuje na taką konieczność, ze względu na wyraźnie wyższy udział puli drzewostanów bliskorębnych. Zwiększenie powierzchni manipulacyjnej zostało określone zgodnie z panującym łaodem czasowo-przestrzennym, który determinuje możliwy rozmiar powierzchniowy użytkowania rębego drzewostanów. Rębnie zupełne zostały zaplanowane w drzewostanach na ubogich siedliskach borowych na powierzchni 885,36 ha, co stanowi 30,36% powierzchni manipulacyjnej wszystkich rębni. Rębnie zupełne zaplanowano również w przypadkach gdzie stabilność drzewostanów była silnie obniżona co w rezultacie zagrażało rozpadem drzewostanu przed końcem okresu gospodarczego. W porównaniu z poprzednim PUL wartość rębni zupełnych zmniejszyła się o 586,28 ha, co stanowi spadek o 39,84%.

W drzewostanach na siedliskach borów oraz borów mieszanych, które wykazywały potencjał do uzyskania naturalnego odnowienia oraz w drzewostanach na siedliskach lasowych zaplanowano rębnie złożone. Ogólna powierzchnia tych rębni wynosi 2031,12 ha, co stanowi 69,64%. Wśród zaplanowanych rębni złożonych cięcia odślaniające młode pokolenie oraz inicjujące jego powstanie zaplanowano na powierzchni 1308,20 ha, co stanowi 44,86% wszystkich rębni. Cięcia uprzątające zaplanowano w drzewostanach w których proces odnowienia zakończy się w najbliższym 10-leciu. Powierzchnia takich cięć wynosi 722,92 ha, co stanowi 24,79%. Łącznie rębnie złożone zaplanowano na powierzchni większej o 1129,38 ha w porównaniu z poprzednim PUL, co stanowi wzrost o 125,24%.

W porównaniu z poprzednim okresem gospodarczym nastąpiło zwiększenie zapasu na powierzchni leśnej o 598 334 m³, na powierzchni leśnej zalesionej wartość ta wyniosła 594 388 m³. W porównaniu do stanu na 01.01.2016 r. nastąpił wzrost zapasu o 12%. Zmiany udziałów w poszczególnych klasach wieku drzewostanów Nadleśnictwa Cybinka pomiędzy poszczególnymi okresami gospodarczymi wynikają z naturalnego przejścia drzewostanów do kolejnej podklasy wieku, a także są wynikiem prowadzonej gospodarki leśnej (pozyskanie, przebudowa).

Przyjęte etaty użytkowania rębego dla gospodarstw wynikają z naboru drzewostanów do użytkowania rębego, przy pełnym respektowaniu zasad ochrony lasu, ochrony przyrody, funkcji społecznych oraz kryteriów i wymogów ładu czasowego i przestrzennego. Są to etaty maksymalne, możliwe do wykonania, zabezpieczające określoną produkcję drewna w Nadleśnictwie Cybinka, na zasadzie racjonalnej gospodarki leśnej, w granicach możliwości produkcyjnych lasu.

Mając na uwadze powyższe oceniono, iż planowane działanie w aspekcie długoterminowym gwarantować będzie zachowanie ciągłości trwania lasów Nadleśnictwa Cybinka. Skutki realizacji zapisów PUL w **odniesieniu do zasobów naturalnych będą więc pozytywne.**

6.12 ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA KULTURY MATERIALNEJ

Mając na uwadze zarówno już poznane, jak i przyszłe znaleziska na terenie Nadleśnictwa, w przedmiotowym projekcie PUL zawarto zalecenia, pomagające zapewnić właściwą ochronę stanowiskom archeologicznym. Wszelkie zabiegi wykonywane w pododdziałach, które obejmują obiekty wpisane do rejestru zabytków archeologicznych należy uzgadniać z odpowiednim terenowo Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków (WUOZ Zielona Góra wraz z delegaturą w Gorzowie Wielkopolskim).

Projekt PUL (w POP) zawiera szczegółowe wytyczne i zestawienia o postępowaniu w poszczególnych przypadkach np. w przypadku znalezienia na powierzchni ziemi przedmiotów historycznych (np. fragmentów ceramiki, kości), proponuje się, aby znalezisko zgłosić do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Zielonej Górze.

Dla zabytków wpisanych do Rejestru Zabytków działania muszą być zgodne z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840 ze zm.); wszelkie działania należy uzgadniać w Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków – Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków.

Mając na uwadze powyższe przesłanki, skutki realizacji zaplanowanych wskazań gospodarczych na **zabytki i dobra kultury materialnej będą miały charakter neutralny.**

6.13 ODDZIAŁYWANIE NA OBSZAROWE FORMY OCHRONY PRZYRODY

W niniejszym rozdziale analizowano zapisy pPUL dla poszczególnych obszarów chronionych, biorąc pod uwagę wszystkie grunty w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka w zasięgu danej FOP. W granicach form ochrony przyrody pojawiają się powierzchnie leśne dla których nie zaplanowano działań (BRAK WSK) oraz powierzchnie, które nie są zaliczane do leśnych (np. bagna) dla których nie wprowadza się zapisów z zakresu gospodarki leśnej (BRAK ZADAŃ – BZ), dopiero suma wszystkich powierzchni zarówno z zabiegami jak i bez nich daje nam pełną powierzchnię gruntów w zarządzie. Należy również podkreślić iż występuje kolejność wykonania zabiegów oraz zachowanie w działaniach ładu czasowo-przestrzennego - co wykazano w tabelach, w celu podkreślenia iż są one rozłożone w czasie.

6.13.1 Oddziaływania na rezerваты przyrody

Na terenie Nadleśnictwa Cybinka znajduje się jeden rezerwat przyrody:

Tabela 46. Zestawienie planowanych działań dla terenów rezerwatów w Nadleśnictwie Cybinka.

Nazwa	Pow. [ha]	Rodzaj	Cel ochrony	Ochrona	Planowane zabiegi gospodarki leśnej
1	2	3	4	5	6
Młodno	92,91* 153,84**	torfowiskowy	zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych torfowiska niskiego i fragmentu łąk z charakterystycznymi zespołami roślinnymi oraz stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt.	Zarządzenie nr 33/2012 RDOŚ w Gorzowie Wlkp. z dnia 29 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Młodno”	BRAK WSK – 11,43 ha brak zabiegów – 81,48 ha BRAK WSK - pow. projektowana

*92,91 (w tym grunty zalesione i niezalesione – 11,43 ha) podane powierzchnie zgodne z aktualnie obowiązującym aktem prawnym

** powierzchnia gruntów w zarządzie po zmianie granic rezerwatu

BRAK WSK – oznacza powierzchnie gdzie potencjalnie możliwa jest gospodarka leśna jednak odstępuje się od jej wykonania;

BRAK ZABIEGÓW – oznacza powierzchnie które nie podlegają działaniom gospodarki leśnej, jednak mogą posiadać zapisy co do działań spoza zakresu leśnictwa;

W związku z brakiem zastosowania działań gospodarki leśnej w obszarach leśnych – zgodnie z Planem Ochrony (PO) oraz realizowaniem dla gruntów nieleśnych zadań zgodnie z odpowiednimi zapisami PO ocenia się iż wpływ na cele ochrony oraz ogólną przyrodę rezerwat **będzie neutralny ze wskazaniem na pozytywny.**

Dla projektowanych nowych granic rezerwatu Młodno oraz nowo powstającego rezerwatu „Szydłowskie Łęgi” – dla wszystkich pododdziałów w granicach projektowanych FOP zastosowano **brak wskazań z zakresu gospodarki leśnej** – zgodnie z art. 15 UoP. Zatem wpływ na projektowane rezerваты będzie neutralny.

6.13.2 Oddziaływanie na Krzesiński Park Krajobrazowy

Grunty w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka zajmują w granicach KPK 619,82 ha co stanowi 19,85% powierzchni znajdującej się na terytorium Nadleśnictwa (powierzchnia w zasięgu terytorialnym to: 3122,70 ha). Areał gruntów w zarządzie stanowi 7,25% powierzchni całkowitej Krzesińskiego Parku Krajobrazowego.

Na dzień 1.01.2026 r. plan ochrony Krzesińskiego Parku Krajobrazowego jest na etapie prac projektowych. Cechą wyróżniającą krajobrazu Krzesiński Park Krajobrazowego spośród wielu

innych są dominujące tereny otwarte - rozległe podmokłe łąki i pastwiska, liczne starorzecza, torfianki, glinianki, śródpolne oczka wodne i niewielkie zadrzewienia - wszystkie obszary związane z dorzeczem i niewielką odległością Odry.

Zgodnie z Uchwałą Nr XLIV/644/22 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 27 czerwca 2022 r. w sprawie Krzesińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2022 r., poz. 1432): celami ochrony Parku są: ochrona wartości przyrodniczych (*fitocenoz półnaturalnych oraz biocenoz o charakterze naturalnym ujściowego odcinka Nysy Łużyckiej i Pradoliny odry, zadrzewień, łąk zalewowych oraz starorzeczy, kolonii bociana białego w Kłopotcie*), ochrona wartości historycznych i kulturowych (*tradycyjnego modelu gospodarowania rolnego, utrzymanie łąk kośnych i wypasu bydła, zachowanie obiektów historycznych i archeologicznych*), ochrona wartości krajobrazowych (*m.in. nadodrzańskiego krajobrazu ze starorzeczami, śródleśnych jezior połodowcowych*).

Uchwała wprowadza dla obszaru następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarłisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciw osuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 12) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 13) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, nie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu w obrębie zadrzewienia w celu przeprowadzenia zabiegów ochronnych i odtworzeniowych.

3. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, 5, 6, nie dotyczy udokumentowanych złóż kopalin.
4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 7, nie dotyczy budowy obiektów budowlanych:
 - 1) w miejscach wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
 - 2) w pasie szerokości 100 m od linii brzegowej cieku o nazwie Konotop.
5. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, 6, i 8, nie dotyczy budowy, odbudowy, utrzymania, remontu lub naprawy obiektu budowlanego.
6. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 i 8, nie dotyczy urządzeń wodnych, w rozumieniu ustawy Prawo wodne.
7. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 12, nie dotyczy rajdów motorowych i samochodowych organizowanych na drogach publicznych oraz wewnętrznych w obszarze zabudowanym.

Zapisy zawarte w dokumentacji urządzeniowej nie naruszają ww. zasad, a dodatkowo są zgodne z Rozporządzeniem dot. dobrych praktyk leśnych. Tym samym nie stwarzają zagrożenia dla celów ochrony.

Tabela 47. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach Krzesińskiego Parku Krajobrazowego

Planowane zabiegi gospodarcze – razem [ha]											Ogółem
Następstwo zabiegów	Odn.	Czyszczenia		Trzebieże		AGROT	PIEL POPR	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak wskazań	
		CW	CP	TW	TP						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Pierwsze w kolejności	0,00	20,03	14,04	25,48	190,84	4,21	6,14	10,43	20,23	239,55	530,95
Kolejne	26,32	7,49	5,54	0,00	2,15	22,11	1,02	0,00	3,39	0,00	68,02
Razem	26,32	27,52	19,58	25,48	192,99	26,32	7,16	10,43	23,62	239,55	598,97

W tabeli nie znalazły się powierzchnie pozostawione bez zabiegów

W zestawieniach przedstawiono podział ze względu na „następstwo zabiegów” w cyklu prowadzonych prac gospodarczych – zabiegi wykonywane w pierwszej kolejności wraz z powierzchniami pozostawionymi bez zabiegów (inne niż BRAK WSK) dają pełną powierzchnię gruntów w zarządzie w granicach FOP. Natomiast dalsze zabiegi prowadzone są jedynie na części powierzchni z wcześniej wykonanym zabiegiem „pierwszej kolejności”.

Cięcia pielęgnacyjne planowane w młodszych drzewostanach (CW i CP) obejmują m.in.: usuwanie zbędnych domieszek, które zagłuszają drzewa należące do gatunków głównych lub pożądanych domieszkowych, usuwanie drzew wadliwych, chorych, obumierających, obumarłych. Cięcia w późniejszych fazach rozwojowych drzewostanu (TW, TP) umożliwiają eliminację z siedliska gatunków niepożądanych oraz gatunków geograficznie obcych, sprzyjają również kształtowaniu właściwej struktury drzewostanu.

Planowane rębnie zupełne i złożone, uzasadnione są odpowiednim wiekiem rębności drzewostanu, a przyjęty etat jest zgodny z zapisami Instrukcji Urządzania Lasu. Zaplanowana powierzchnia rębni zupełnych zachowuje ład czasowo przestrzenny i projektowana jest przede wszystkim na uboższych siedliskach, gdzie utrudnione byłoby uzyskanie odnowienia naturalnego. Należy również podkreślić, iż powierzchnia w powyższej tabeli jest sumaryczną dla obszaru i planowaną do wykonania w ciągu 10-ciu lat obowiązywania dokumentacji.

Planowane rębnie złożone gniazdowe zastosowano dla siedlisk żyzniejszych. Rębnie gniazdowe (IIIB, IIIAU) stosowane głównie do przebudowy drzewostanów monogatunkowych w celu ich wzbogacenia. Na gniazdach wprowadza się gatunki wolno rosnące lub wymagające osłony w pierwszych latach życia. Zabiegi rębne stanowią jedynie niewielki procent działań w

Obszarze 4,49% - z tego 1,68% to rębnie zupełne (z zachowaniem ładu czasowo-przestrzennego) oraz 3,81% rębnie złożone. Należy zaznaczyć iż projektowane rębnie zupełne są w większości retencyjnymi - pozostawiając od 5% do nawet 15% lub 20% powierzchni manipulacyjnej bez zabiegu.

Mając na uwadze charakter planowanych zabiegów można stwierdzić, że projektowane na omawianym terenie działania nie wpłyną znacząco negatywnie na cele ochrony Parku Krajobrazowego. Realizacja zapisów projektu PUL nie spowoduje zmniejszenia zapasu produkcyjnego, przyczyniać będzie się do zachowania właściwego stanu sanitarnego lasu oraz zachowania ciągłości trwania lasów na terenie Krzesińskiego Parku Krajobrazowego w przyszłości.

6.13.3 Oddziaływanie na Obszary Chronionego Krajobrazu

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka znajdują się trzy obszary chronionego krajobrazu:

- OChK Puszcza nad Pliszką - pow. na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa 5717,76 ha (w granicach terytorialnych - 6023,26 ha);
- OChK Słubicka Dolina Odry - pow. na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa 310,53 ha (w graniach terytorialnych - 4550,27 ha);
- OChK Dolina Ilanki - pow. na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa 1087,97 ha (w graniach terytorialnych - 1331,19 ha);

Ustalenia w zasięgu OChK dotyczące czynnej ochrony ekosystemów to m.in.:

- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
- wspieranie procesów sukcesji naturalnej przez inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku;
- pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych aż do ich naturalnego rozkładu;
- zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych i śródpolnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych;
- stopniowe usuwanie gatunków obcego pochodzenia;
- ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- wykorzystanie lasów do celów rekreacyjno - krajobrazowych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno - przyrodnicze wyposażone w elementy struktury turystyczno - edukacyjnej;
- przeciwdziałanie sukcesji zarastających łąk i pastwisk, torfowisk poprzez wypas, a także mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów na terenach otwartych,
- maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne;
- prowadzenie zabiegów agrotechnicznych zgodnie z wymogami zbiorowisk i zasiedlających je gatunków fauny;
- preferowanie ochrony roślin metodami biologicznymi;
- ochrona zieleni wiejskiej oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego przez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych;
- melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej;

- eliminowanie nielegalnego eksploataowania surowców mineralnych oraz rekultywację terenów powyrobowiskowych;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych do pojemności ich siedlisk.

Podobnie jak poprzednio w zestawieniach przedstawiono podział ze względu na „następstwo zabiegów” w cyklu prowadzonych prac gospodarczych – zabiegi wykonywane w pierwszej kolejności wraz z powierzchniami pozostawionymi bez zabiegów dają pełną powierzchnię gruntów w zarządzie w granicach FOP. Natomiast dalsze zabiegi prowadzone są jedynie na części powierzchni z wcześniej wykonanym zabiegiem „pierwszej kolejności”. Należy dodatkowo do powierzchni zabiegów „w pierwszej kolejności” doliczyć powierzchnie pozostawione bez zadań (inne niż BRAK WSK).

Tabela 48. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach obszaru chronionego krajobrazu Puszcza nad Pliszką

Planowane zabiegi gospodarcze – razem [ha]											Ogółem
Następstwo zabiegów	Odn.	Czyszczenia		Trzebieże		AGROT	PIEL +POPR PRZES	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak wskazań	
		CW	CP +CP-P	TW	TP						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Pierwsze w kolejności	6,89	175,63	483,09	691,55	2603,71	104,38	42,17	198,73	414,59	453,39	5174,13
Kolejne	539,84	56,10	143,95	13,99	57,37	436,41	6,31	44,18	11,58	0,00	1309,73
Razem	546,73	231,73	627,04	705,54	2661,08	540,79	48,48	242,91	426,17	453,39	6483,86

W tabeli nie znalazły się powierzchnie pozostawione bez zabiegów

Tabela 49. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach obszaru chronionego krajobrazu Dolina Ilanki

Planowane zabiegi gospodarcze – razem [ha]											Ogółem
Następstwo zabiegów	Odn.	Czyszczenia		Trzebieże		AGROT	PIEL	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak wskazań	
		CW	CP	TW	TP						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Pierwsze w kolejności	0,50	17,18	66,40	99,29	324,08	14,88	19,71	23,95	185,76	158,04	909,79
Kolejne	90,02	25,54	93,90	7,13	8,88	75,14	2,83	2,61	9,29	0,00	315,34
Razem	90,52	42,72	160,30	106,42	332,96	90,02	22,54	26,56	195,05	158,04	1225,13

W tabeli nie znalazły się powierzchnie pozostawione bez zabiegów

Tabela 50. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach obszaru chronionego krajobrazu Słubicka Dolina Odry

Planowane zabiegi gospodarcze – razem [ha]											Ogółem
Następstwo zabiegów	Odn.	Czyszczenia		Trzebieże		AGROT	PIEL	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak wskazań	
		CW	CP	TW	TP						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Pierwsze w kolejności	0,00	17,87	8,62	30,31	74,69	6,94	0,00	10,58	10,58	108,39	267,98
Kolejne	25,01	1,83	2,20	0,00	0,00	18,07	0,00	3,92	0,00	0,00	51,03
Razem	25,01	19,70	10,82	30,31	74,69	25,01	0,00	14,50	10,58	108,39	319,01

W tabeli nie znalazły się powierzchnie pozostawione bez zabiegów

Ponad 10% (10,12%) „zabiegów” w OChK stanowią drzewostany wyłączone z działań gospodarki leśnej (BRAK WSK) – zapewnia to znaczny udział powierzchni pozostających

w stanie naturalnym, umożliwiając zachowanie walorów przyrodniczych i stanowiąc enklawy dla zwierząt.

Zdecydowana większość zabiegów należy do grupy pielęgnacyjnych (66,17%) – czyszczenia oraz trzebieże, które mają na celu zachowanie stabilności, dobrego stanu drzewostanu przed osiągnięciem wieku rębności. Intensywność zabiegów dostosowywana jest do potencjalnych możliwości gatunku i siedliska, biorąc pod uwagę spojrzenie długoterminowe np. planowane naturalne odnowienie czy przekształcenie struktury na złożoną piętrową. Dzięki zastosowaniu Zasad Hodowli Lasu proponowane działania pielęgnacyjne ujęte są obiektywnie i jednolicie z pomocą odpowiednich czynników syntetycznych. Jednocześnie w zakresie działań wykonawczych możliwe jest reagowanie na zastaną sytuację na gruncie.

Planowane rębnie złożone (II, II uprzätające, III, III uprzätające oraz IV), uzasadnione są odpowiednim wiekiem rębności drzewostanu, a przyjęty etat jest zgodny z zapisami Instrukcji Urządzania Lasu. Część z nich stanowi kontynuację zabiegów rozpoczętych przy poprzedniej rewizji, jako kolejna etap po odnowieniu i pielęgnacji poprzednich powierzchni. Zaplanowanie rębni zupełnych na powierzchni wynika z potrzeb hodowlanych i stanowi niewielki procent wszystkich zabiegów planowanych w obszarach chronionego krajobrazu (3,99% wszystkich zabiegów w OChK). Zastosowanie rębni warunkują również możliwości produkcyjne siedliska oraz skład gatunkowy drzewostanu w danym miejscu. Należy również podkreślić, iż powierzchnia w powyższej tabeli jest sumaryczną dla obszaru i planowaną do wykonania w ciągu 10-ciu lat obowiązywania dokumentacji. Należy zaznaczyć iż projektowane rębnie zupełne są w większości retencyjne – pozostawiające od 5% do nawet 15% lub 20% powierzchni manipulacyjnej bez zabiegu.

Planowane rębnie częściowe wielkopowierzchniowe (IIA, IIAU – 1,58%, IIB, IIBU – 1,25%, IIC, IICU – 0,35% zabiegów w OChK) oraz gniazdowe zastosowano dla siedlisk żyzniejszych. Rębnie gniazdowe (IIIA, IIIAU, IIIB, IIIBU – 5,63% zabiegów w OChK) stosowane głównie do przebudowy drzewostanów monogatunkowych w celu ich wzbogacenia. Na gniazdach wprowadza się gatunki wolno rosnące lub wymagające osłony w pierwszych latach życia. Rębnia IVD (0,06% zabiegów w OChK) pozwala na dopasowanie działań do naturalnych faz rozwojowych drzewostanu oraz preferowanie naturalnych odnowień. Duże zróżnicowanie zabiegów rębnych pozwala na lepsze dopasowanie do potrzeb poszczególnych fragmentów kompleksu leśnego.

Mając na uwadze charakter planowanych zabiegów można stwierdzić, że projektowane na omawianym terenie działania **nie wpłyną znacząco negatywnie na cele ochrony OChK. Realizacja zapisów projektu PUL nie spowoduje zmniejszenia zapasu produkcyjnego, przyczyniać będzie się do zachowania właściwego stanu sanitarnego lasu oraz zachowania ciągłości trwania lasów na terenie OChK również w perspektywie długoterminowej.**

6.14 ODDZIAŁYWANIE NA OBSZARY NATURA 2000

Nie ma zasadniczej sprzeczności między ideą Obszaru Natura 2000 a zrównoważoną wielofunkcyjną gospodarką leśną. W przypadku zdecydowanej większości leśnych siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony na obszarach Natura 2000, ich zachowanie w dobrym stanie jest możliwe, gdy kontynuuje się ich dotychczasowe użytkowanie.

Wymagana jest modyfikacja form prowadzonej gospodarki, np. dostosowania składów gatunkowych drzewostanów, typów rębni, ilości i struktury drewna pozostawianego w lesie do naturalnego rozkładu, co jest istotą tworzenia dokumentacji urzędzeniowej. Plany urządzenia lasu odnoszą się przede wszystkim do terenów leśnych, ale przeanalizowano również wpływ gospodarki leśnej na nieleśne siedliska, szczególnie w przypadku tych, przy których nawet zrównoważona gospodarka leśna może wiązać się z potencjalnie negatywnymi wpływami.

Dla wszystkich siedlisk dokumentacja urzędzeniowa zawiera zapisy dotyczące dobrej praktyki leśnej (Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 roku w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. 2023 poz. 672) przejawiającej się np. poprzez niestosowanie rębni zupełnych w okolicach źródeł, jezior, rzek a także torfowisk i bagien śródleśnych – co zminimalizuje oddziaływanie na siedliska na obszarach podmokłych czy wzdłuż rzek, będące cennymi siedliskami przyrodniczymi a także siedliska gatunków chronionych ptaków, płazów i gadów. Przy występowaniu terenów bagien lub mokradeł stosowany jest brak zabiegów lub złagodzenie i ograniczenie pozyskania.

Wartości analizowane przedstawiają powierzchnie manipulacyjną zabiegów w pododdziale z siedliskiem przyrodniczym. Zalecenia odniesione zostały do płatów siedlisk. Podczas prac nad PUL uwzględniono ten stan rzeczy w planowaniu wskazówek gospodarczych w następujący sposób: w pododdziałach, gdzie siedlisko przyrodnicze nie zajmuje ich całej powierzchni, zalecenia ochronne przyjęto tylko dla płatu siedliska, nie zaś dla całego pododdziału. Stąd też wynika sytuacja, że pod danym adresem leśnym z wykazaniem siedliskiem przyrodniczym, mogą znajdować się wskazówki gospodarcze, jednak **dotyczą one obszaru poza płatem siedliska.**

Dla siedlisk nieleśnych PUL nie zawiera wskazań gospodarczych. Zabiegi gospodarcze planuje się jedynie na gruntach leśnych zalesionych i niezalesionych.

6.14.1 Specjalny obszar ochrony siedlisk Torfowisko Młodno PLH080005

Przewidywane oddziaływanie PUL na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000

Siedliska przyrodnicze:

3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion* - płat siedliska znajduje się w centralnej części Obszaru PLH080005. Dla płatów siedliska położonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka brak jest zadań - BZ na całej powierzchni (100%). Dodatkowo dla obszarów tego typu stosuje się strefę buforową. Wpływ na stan siedliska powinien pozostać neutralny.

6410 - Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) - płat siedliska znajduje się w centralnej części Obszaru Natura 2000 oraz NE części rezerwatu przyrody Młodno. Dla płatów siedliska położonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka brak jest zadań - BZ na całej powierzchni (100%). Dodatkowo dla obszarów tego typu stosuje się strefę buforową. Wpływ na stan siedliska powinien pozostać neutralny.

6430 - Ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) - rozmieszczone w dwóch nierównomiernych wielkościowo płatach w części centralnej oraz części wschodniej, oba przylegają do siedliska 3150. Dla płatów siedliska położonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka brak jest zadań - BZ na całej

powierzchni (100%). Dodatkowo dla obszarów tego typu stosuje się strefę buforową. Wpływ na stan siedliska powinien pozostać neutralny.

6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) - płaty siedliska rozmieszczone są nierównomiernie w różnych częściach Obszaru, jednak najrozleglejszy powierzchniowo areał znajduje się w części południowo-zachodniej. Celem działań ochronnych jest utrzymanie obecnego stanu poprzez przywrócenie ekstensywnego użytkowania rolniczego. Dla płatów siedliska położonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka brak jest zadań z zakresu gospodarki leśnej - BZ na całej powierzchni (100%). Dodatkowo dla obszarów tego typu stosuje się strefę buforową. Wpływ gospodarki leśnej na stan siedliska powinien pozostać neutralny.

Działania ochronne zapisane w PZO dla siedliska to:

- obligatoryjnie: *Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony obszaru, poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe zbiorowisk roślinnych we wskazanym obszarze wdrażania.*
- Fakultatywnie: *Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska półnaturalnych łąk świeżych (6510).*

Przy zastosowaniu działań zgodnie z PZO dążących przeciwdziałaniu zmianom sukcesyjnym oddziaływanie będzie nawet pozytywne.

7230 - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk - siedlisko w obszarze rozmieszczone w postaci dwóch płatów z czego zdecydowanie większy położony również w granicach rezerwatu areał znalazł się w części SW. Cele działań ochronnych podlegają ustaleniom określonym w planie ochrony rezerwatu przyrody - obejmują zachowanie aktualnej postaci ekosystemu i ich otwartego charakteru. Dla płatów siedliska położonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka brak jest zadań z zakresu gospodarki leśnej - BZ na całej powierzchni (100%). Dodatkowo dla obszarów tego typu stosuje się strefę buforową. Wpływ na stan siedliska powinien pozostać neutralny. A przy zastosowaniu działań zgodnie z PZO dążących przeciwdziałaniu zmianom sukcesyjnym oddziaływanie będzie nawet pozytywne.

91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłkowe) - płaty siedliska w Obszarze są rozmieszczone nierównomiernie w różnych punktach. Dla płatów siedliska zgodnie z PZO zastosowano pozostawienie bez zabiegów gospodarczych oraz BRAK WSKAZAŃ.

Działania ochronne zapisane w PZO dla siedliska to: *Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania rębego i przedrębego siedlisk przyrodniczych, we wskazanym obszarze wdrażania. Dopuszcza się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub w sytuacjach klęskowych, wycinkę pojedynczych drzew, z zastrzeżeniem pozostawienia pozyskanego drewna na powierzchni na której ścięto drzewo lub w jego sąsiedztwie.*

Wpływ na stan siedliska powinien pozostać neutralny.

Dla żadnego z płatów siedlisk nie są projektowane zabiegi z zakresu rębni zupełnych.

GATUNKI STANOWIĄCE PRZEDMIOTY OCHRONY I ZAINWENTARYZOWANE NA GRUNTACH W ZARZĄDZIE

1166 – traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* – populacja bardzo liczna na obrzeżach rezerwatu w zbiornikach wodnych. W związku z brakiem stosowania zabiegów w obszarze występowania gatunku zakłada się neutralne oddziaływanie na przedmiot ochrony. Dla gatunku wg PZO nie przewiduje się działań ochronnych.

Tabela 51. Zestawienie przewidywanego wpływu planowanych wskazań gospodarczych na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 (siedliska przyrodnicze, zwierzęta i rośliny) w obszarze Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005

Kod i nazwa przedmiotu ochrony	Kryteria zachowania przedmiotów ochrony	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania przedmiotów ochrony							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o przedmiocie ochrony, jego stanie ochrony oraz szczegółowe uwagi o ewentualnym negatywnym oddziaływaniu	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		powierzchnia wydzielen z przedmiotem ochrony w ha oraz %									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Torfowisko Młodno PLH 080005											
3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	1 – naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 – struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 – stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	1 – naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 – struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 – stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	1 – naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 – struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 – stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			

Kod i nazwa przedmiotu ochrony	Kryteria zachowania przedmiotów ochrony	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania przedmiotów ochrony							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o przedmiocie ochrony, jego stanie ochrony oraz szczegółowe uwagi o ewentualnym negatywnym oddziaływaniu	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		powierzchnia wydzieleń z przedmiotem ochrony w ha oraz %									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródłiskowe	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	0		
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
1166 trzaska grzebieniasta Triturus cristatus	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			

Kryteria zachowania przedmiotów ochrony:

- siedliska przyrodnicze:

- kryterium 1: naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się - ocenia się: zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszenie jako (-);
- kryterium 2: struktura siedliska i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal - ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-);
- kryterium 3: stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny - ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-).

- gatunki roślin i zwierząt:

- kryterium 1: liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywy składnik swoich siedlisk przyrodniczych - ocenia się: zwiększenie liczebności (+), bez zmian (0), zmniejszenie liczebności (-);
- kryterium 2: naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się - ocenia się: zwiększenie naturalnego zasięgu (+), bez zmian (0), zmniejszenie naturalnego zasięgu (-);

Symbole przewidywanego oddziaływania planowanych działań na przedmioty ochrony oraz dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) - wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) - brak znaczącego wpływu; - (minus) - wpływ ujemny, negatywny; brak - gdy brak czynności.

1. - oddziaływanie krótkoterminowe - oddziaływanie kilkuletnie (w zależności od charakteru działania), maksymalnie do długości 1 okresu gospodarczego; 2. - oddziaływanie średnioterminowe - oddziaływanie trwające dłużej niż jeden okres gospodarczy, jednak bez trwałego wpływu na dany element środowiska; 3. - oddziaływanie długoterminowe - oddziaływanie mające względnie trwały wpływ na dany element środowiska.

¹ łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, ale jest oceną eksperta

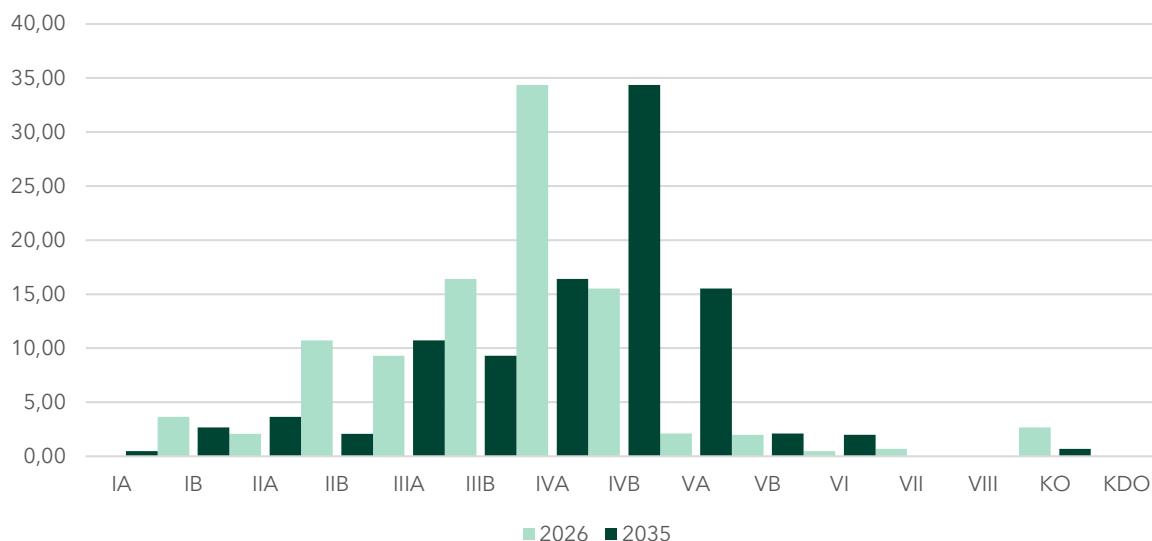
Dodatkowo w odniesieniu do miejsc występowania gatunków zwierząt stanowiących przedmiot ochrony w obszarze, które zinwentaryzowano w odległości od wydzielen należy mieć na uwadze, iż zasięg działań przewidzianych w projekcie PUL i ich realizacja nie mają charakteru rozległego i dalekosiężnego. Realizacja zapisów projektu PUL nie stanowi zatem bezpośredniego zagrożenia dla utrzymania ww. populacji we właściwym stanie ochrony na terenie obszaru. Stopień intensywności zaplanowanych w PUL zabiegów gospodarczych nie będzie generować znaczących, negatywnych zmian stopnia uwilgotnienia, struktury drzewostanów czy też warunków świetlnych w nich panujących. Z tego względu, wpływ realizacji zapisów projektu PUL na pozostałe gatunki stanowiące przedmiot ochrony w obszarze uznano za znikomy i pomijalny.

Mając powyższe na uwadze można wnioskować, że realizacja analizowanego Planu nie ingeruje i nie wpłynie negatywnie na siedliska przyrodnicze i gatunki stanowiące przedmioty ochrony obszaru N2000 PLH080005.

Przewidywane oddziaływanie PUL na ekosystemy leśne w obszarze Natura 2000

Na gruntach leśnych w zasięgu obszaru, do realizacji w ciągu 10-lecia obowiązywania PUL nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco zakłócić obecny stan ekosystemów obszaru. Wytyczne do planowanych na tym terenie działań oparte są o model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ich realizacja wpływać będzie zatem potencjalnie pozytywnie na obecny stan lasów. Zgodnie z modelem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, planując zabiegi w PUL uwzględnia się również pełnione przez lasy funkcje ekologiczne.

W związku z poszerzeniem granic rezerwatu Młodno, pokrywaniem się nowych granic z Obszarem PLH080005 brak jest planowanych zabiegów z zakresu gospodarki leśnej - przewiduje się neutralne oddziaływanie na przedmioty ochrony w Obszarze oraz ich siedliska.

Wykres 1. Porównanie struktury drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL
(przy wykonaniu wszystkich zadań określonych w PUL)

Rozpatrując przewidywane za 10 lat zmiany struktury wiekowej drzewostanów w zasięgu obszaru zauważyć można zdecydowany wzrost udziału drzewostanów w IVb podklasie wieku, a także Va. Największy udział powierzchniowy pod koniec obowiązywania projektowanego Planu wykazywać będą drzewostany w IVb oraz Va w podklasach wieku. Struktura drzewostanów nadal pozostanie stabilna z zachowaną ciągłością przestrzenną.

Planując gospodarkę leśną na terenie Nadleśnictwa Cybinka w granicach SOO Torfowisko Młodno uwzględniono zapisy zawarte w Planie Zadań Ochronnych dotyczące zachowania właściwego stanu ochrony wyróżnionych na gruntach Nadleśnictwa przedmiotów ochrony, a także w części pokrywającej się z rezerwatem „Młodno” zapisy planu ochrony.

6.14.2 Specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Pliszki PLH080011

Przewidywane oddziaływanie PUL na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000

Siedliska przyrodnicze:

3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* – w granicach Nadleśnictwa płaty siedliska znajdują się w centralnej części Leśnictwa Koziczyn, w pobliżu jeziora Głębokiego. Dla płatów siedliska położonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka brak jest zadań – BZ na całej powierzchni (100%). Dodatkowo dla obszarów tego typu stosuje się strefę buforową. Wpływ na stan siedliska powinien pozostać neutralny.

6430 - Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) – płat siedliska znajduje się w północnej części Leśnictwa Urad. Dla płatów siedliska położonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka brak jest zadań – BRAK WSKAZAŃ gospodarki leśnej na całej powierzchni (100%). Wpływ na stan siedliska powinien pozostać neutralny.

***9190** - Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) – Celem działań ochronnych jest poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego, poprzez zapewnienie kształtowania jego struktury przez naturalne procesy.

Działania ochronne zapisane w PZO dla siedliska to:

- Wyłączyć z użytkowania rębny płat siedliska przyrodniczego, zlokalizowane we wskazanym obszarze wdrażania;
- Pozostawić w drzewostanach użytkowanych rębnie, drzewostan w formie biogrup zajmujących co najmniej 10% powierzchni i zawierających co najmniej 10% miąższości z chwili rozpoczęcia cięć rębnych, do naturalnej śmierci i rozpadu;

Dla siedliska 68,12% płatów pozostawionych jest bez wskazań, dla 12,15% płatów zaproponowano zabieg trzebieży - który nie narusza zapisów PZO. Dla 19,74% zaproponowano wykonanie rębni złożonych (IIB, IIC) zapewniających spełnienie zachowania biogrup. Zatem zapisy projektu PUL nie są sprzeczne z PZO. Przy zastosowaniu działań zgodnie z PZO oddziaływanie będzie neutralne a nawet pozytywne.

***91E0** - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe) - płaty siedliska wzdłuż rzeki Pliszki.

Działania ochronne zapisane w PZO dla siedliska to:

- Wyłączenie z użytkowania rębny płat siedliska przyrodniczego (z wyjątkiem pozyskania związanego z realizacją potrzeb zbioru nasion z drzewostanów nasiennych) we wskazanym obszarze wdrażania;

Dla siedliska 96,50% płatów pozostawionych jest bez wskazań, dla jednego z płatów znajdującego się jedynie na niewielkim fragmencie pododdziału zaproponowano trzebież wczesną (TW - 3,50%) - której powierzchnia manipulacyjna nie obejmuje płatu siedliska. Zabieg TW nie narusza zapisów PZO. Przy zastosowaniu działań zgodnie z PZO oddziaływanie będzie neutralne, a nawet pozytywne.

Dla żadnego z płatów siedlisk przyrodniczych nie są planowane rębnie zupełne.

GATUNKI STANOWIĄCE PRZEDMIOTY OCHRONY I ZAINWENTARYZOWANE NA GRUNTACH W ZARZĄDZIE

1014 - poczwarówka zwężona *Vertigo angustior* - zgodnie z danymi przestrzennymi RDOŚ zainwentaryzowane gatunek ma swoje siedlisko w pobliżu rzeki Pliszki. Dla gatunku w PZO nie są wprowadzone szczegółowe wytyczne dla ww. stanowiska. Jednak dla obszaru występowania nie są planowane działania gospodarcze (BRAK WSK oraz brak zadań). Zatem oddziaływanie na gatunek powinno pozostać neutralne.

1188 - kumak nizinny *Bombina bombina* - Dla gatunku w PZO nie są wprowadzone szczegółowe wytyczne. Jednak dla obszaru występowania nie są planowane działania gospodarcze (BRAK WSK oraz brak zadań). Zatem oddziaływanie na gatunek powinno pozostać neutralne.

1337 - bóbr europejski *Castor fiber* oraz **1355** - wydra europejska *Lutra lutra* Dla gatunku w PZO nie są wprowadzone szczegółowe wytyczne. Gatunki te (jak i wymienione wcześniej) są ściśle związane z siedliskami hydrogenicznymi, które podlegają ochronie jako wyłączone z użytkowania gospodarczego. W związku z tym zapisy projektu PUL mają wpływ neutralny na stan ich ochrony i zachowania.

Tabela 52. Zestawienie przewidywanego wpływu planowanych wskazań gospodarczych na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 (siedliska przyrodnicze, zwierzęta i rośliny) w obszarze Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011

Kod i nazwa przedmiotu ochrony	Kryteria zachowania przedmiotów ochrony	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania przedmiotów ochrony							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o przedmiocie ochrony, jego stanie ochrony oraz szczegółowe uwagi o ewentualnym negatywnym oddziaływaniu	Propozycje modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		powierzchnia wydzieleni z przedmiotem ochrony w ha oraz %									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Dolina Pliszki PLH 080011											
3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
*9190 - Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	1/0 2/0 3/0	brak	1/0 2/0 3/0	brak	0		
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	1/0 2/0 3/+	brak	1/0 2/0 3/+	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	1/0 2/+ 3/+	brak	1/0 2/+ 3/+	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	2,40	0,00	3,90	0,00			
	%	-	-	-	11%	-	18%	-			
*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	1/0 2/0 3/0	brak	brak	brak	0		

Kod i nazwa przedmiotu ochrony	Kryteria zachowania przedmiotów ochrony	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania przedmiotów ochrony							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o przedmiocie ochrony, jego stanie ochrony oraz szczegółowe uwagi o ewentualnym negatywnym oddziaływaniu	Proponowane modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		powierzchnia wydzielen z przedmiotem ochrony w ha oraz %									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	1/0 2/0 3/0	brak	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	1/0 2/0 3/0	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	3,16	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	3%	-	-	-			
1014 - poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
%	-	-	-	-	-	-	-	-			
1188 - kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
%	-	-	-	-	-	-	-	-			
1337 - bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
%	-	-	-	-	-	-	-	-			
1355 - wydra europejska <i>Lutra lutra</i>	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
%	-	-	-	-	-	-	-	-			

Kryteria zachowania przedmiotów ochrony:

- siedliska przyrodnicze:

- kryterium 1: naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się - ocenia się: zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszenie jako (-);
- kryterium 2: struktura siedliska i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal - ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-);
- kryterium 3: stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny - ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-).

- gatunki roślin i zwierząt:

- kryterium 1: liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych – ocenia się: zwiększenie liczebności (+), bez zmian (0), zmniejszenie liczebności (-),
- kryterium 2: naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się – ocenia się: zwiększenie naturalnego zasięgu (+), bez zmian (0), zmniejszenie naturalnego zasięgu (-),
Symbole przewidywanego oddziaływania planowanych działań na przedmioty ochrony oraz dotyczące okresu tego oddziaływania:
+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak czynności.
1. – oddziaływanie krótkoterminowe – oddziaływanie kilkuletnie (w zależności od charakteru działania), maksymalnie do długości 1 okresu gospodarczego; 2. – oddziaływanie średnioterminowe – oddziaływanie trwające dłużej niż jeden okres gospodarczy, jednak bez trwałego wpływu na dany element środowiska; 3. – oddziaływanie długoterminowe – oddziaływanie mające względnie trwały wpływ na dany element środowiska.
¹ łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, ale jest oceną eksperta

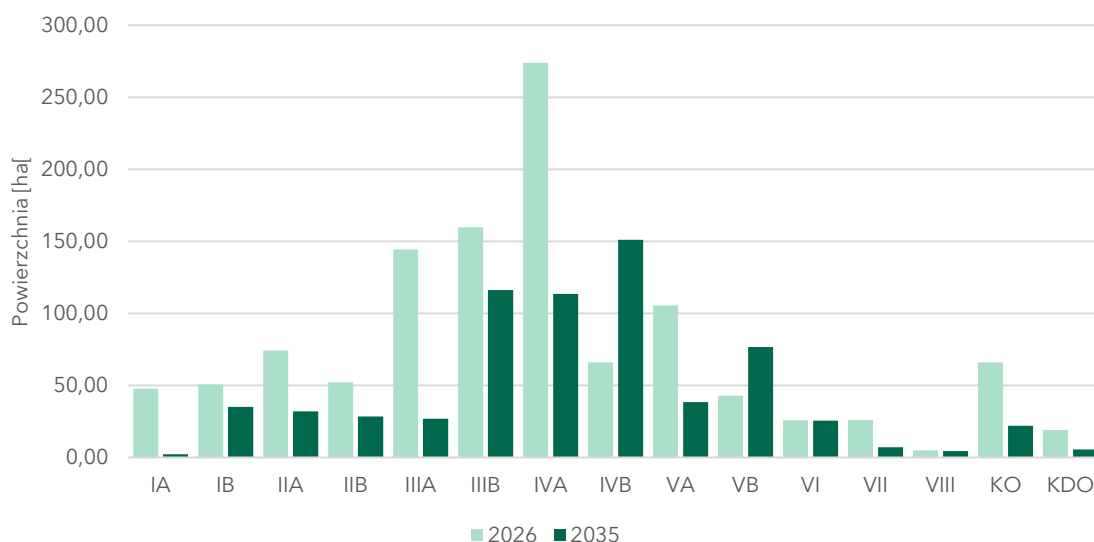
Poza gatunkami stanowiącymi przedmioty ochrony w obszarze w analizowanych lasach mogą występować również inne pospolicie występujące gatunki chronione. Zatem gospodarka leśna oparta o zasady zrównoważonej gospodarki leśnej z zachowaniem ładu przestrzennego, planu cięć oraz respektująca zapisy Rozporządzenia w sprawie „dobrych praktyk” z powodzeniem chroni siedliska gatunków rzadkich i pospolitych, zarówno zwierząt, jak i roślin. Zachowanie ciągłości i trwałości obszarów leśnych, ich dobrego stanu sanitarnego, a także dbanie o przenoszenie presji turystycznej z miejsc znanych stanowisk chronionych (z pomocą infrastruktury, prac edukacyjnych) w inne wartościowe rekreacyjne rejony, sprzyja ochronie ptaków i innych zwierząt oraz roślin.

Przewidywane oddziaływanie PUL na ekosystemy leśne w obszarze Natura 2000

Na gruntach leśnych w zasięgu obszaru, do realizacji w ciągu 10-lecia obowiązywania PUL nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco zakłócić obecny stan ekosystemów obszaru. Wytyczne do planowanych na tym terenie działań oparte są o model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ich realizacja wpływać będzie zatem potencjalnie pozytywnie na obecny stan lasów. Zgodnie z modelem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, planując zabiegi w PUL uwzględnia się również pełnione przez lasy funkcje ekologiczne.

Tabela 53. Zestawienie powierzchni zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080011 Dolina Pliszki

Planowane zabiegi gospodarcze – razem [ha]											Ogółem
Następstwo zabiegów	Odn.	Czyszczenia		Trzebieże		AGROT	PIEL + POPR	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak wskazań	
		CW	CP	TW	TP						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Pierwsze w kolejności	0,00	27,67	49,96	99,29	653,48	12,50	3,05	8,60	90,84	229,68	1175,07
Kolejne	60,97	4,45	47,07	2,49	0,00	48,47	1,65	0,00	0,00	0,00	165,10
Razem	60,97	32,12	97,03	101,78	653,48	60,97	4,70	8,60	90,84	229,68	1340,17

Wykres 2. Porównanie struktury drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL (przy wykonaniu wszystkich zadań określonych w PUL)

Rozpatrując przewidywane za 10 lat zmiany struktury wiekowej drzewostanów w zasięgu obszaru zauważyć można zmianę udziału drzewostanów w IVA podklasie wieku, co związane jest z odpowiednimi zabiegami właściwymi dla wieku drzewostanów. Największy udział powierzchniowy pod koniec obowiązywania projektowanego Planu nadal będą wykazywać drzewostany w III oraz IV klasie wieku. Struktura drzewostanów nadal pozostanie stabilna z zachowaną ciągłością przestrzenną.

Planując gospodarkę leśną na terenie Nadleśnictwa Cybinka w granicach SOO Doliny Pliszki uwzględniono zapisy zawarte w Planie Zadań Ochronnych dotyczące zachowania właściwego stanu ochrony wyróżnionych na gruntach Nadleśnictwa przedmiotów ochrony.

6.14.3 Specjalny obszar ochrony siedlisk Ujście Ilanki PLH080015

Przewidywane oddziaływanie PUL na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000**Siedliska przyrodnicze:**

6510 - Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) - Dla płatów siedliska położonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka brak jest zadań z zakresu gospodarki leśnej - BZ oraz BRAK WSK na całej powierzchni (100%). Wpływ gospodarki leśnej na stan siedliska powinien pozostać neutralny.

Działania ochronne zapisane w PZO dla siedliska to: *ekstensywne użytkowanie kośne lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych*. Przy zastosowaniu działań zgodnie z PZO dążących przeciwdziałaniu zmianom sukcesyjnym oddziaływanie będzie nawet pozytywne.

9170 - Grąd środkowoeuropejski (*Galio-Carpinetum*) - BRAK WSK opisano dla 7,76 ha tj. 50,8%; na części siedlisk zaplanowano zabiegi trzebieży późnej - 7,52 ha - 49,2%.

Zapisy dokumentacji PUL dla wylistowanych płatów siedlisk są zgodne z zapisami PZO mówiącym o:

- *W drzewostanach użytkowanych rębnie, pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp zajmujących, co najmniej 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu. Pozostawiać także, wszystkie drzewa miejscowo spróchniałe, drzewa z owocnikami grzybów, a także drzewa dziuplaste, złomy i wykroty.*
- *Przy odnowieniu drzewostanów na siedlisku przyrodniczym 9170, promować metodę odnowienia naturalnego oraz nie wprowadzać do składu gatunkowego upraw, obcych ekologicznie i geograficznie gatunków drzew, a w szczególności: DB.cz, AK, MD.eu, Czm.a, DG.z*

Zatem zaproponowane działania nie są sprzeczne z wytycznymi PZO a mogą przyczynić się do poprawy stanu siedliska.

***9190** - Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) - BRAK WSK opisano na powierzchni 7,63 ha, tj. 32,7% całkowitej powierzchni siedliska w obszarze. Ponadto zaplanowano trzebieże późne na 15,70 ha (67,3%).

Zapisy dokumentacji PUL dla wylistowanych płatów siedlisk są zgodne z zapisami PZO mówiącym o:

- *W drzewostanach użytkowanych rębnie, pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp zajmujących, co najmniej 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu. Pozostawiać także, wszystkie drzewa miejscowo spróchniałe, drzewa z owocnikami grzybów, a także drzewa dziuplaste, złomy i wykroty.*
- *Przy odnowieniu drzewostanów na siedlisku przyrodniczym 9190, promować metodę odnowienia naturalnego oraz nie wprowadzać do składu gatunkowego upraw, obcych ekologicznie i geograficznie gatunków drzew, a w szczególności: DB.cz, AK, MD.eu, Czm.a, DG.z*

Zatem zaproponowane działania nie są sprzeczne z wytycznymi PZO a mogą przyczynić się do poprawy stanu siedliska.

***91E0** - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe) - BRAK WSK opisano na powierzchni 61,96 ha, tj. 97,9% całkowitej powierzchni siedliska w obszarze. Ponadto zaplanowano

czyszczenia późne na 0,40 ha (0,6%) oraz zabiegi agrotechniczne stanowiące kontynuację poprzednich działań – 0,91 ha (1,4%). Zapisy PZO mówią o:

- Wyłączeniu z użytkowania rębego płatów siedliska przyrodniczego, zlokalizowanych we wskazanym obszarze wdrażania. Dopuszcza się wycinkę drzew w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi, usuwania gatunków obcych (ekologicznie i geograficznie) oraz w przypadku sytuacji kłaskowych, z zastrzeżeniem pozostawienia pozyskanego drzewa na powierzchni na której dokonano wycinki.
- Wyłączeniu z użytkowania rębiami zupełnymi drzewostanów przylegających do siedliska przyrodniczego (wskazanych w obszarze wdrażania) w pasie o szerokości jednej wysokości dojrzałego drzewostanu (tj. ok. 30 m).

Zatem zaproponowane w projekcie PUL działania nie są sprzeczne z wytycznymi PZO a mogą przyczynić się do poprawy stanu siedliska.

***9110** - Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*) - Głównym czynnikiem degeneracyjnym jest silna ekspansja graba *Carpinus betulus*, którego pokrycie w warstwie krzewów osiąga aż 60%. Dla płatów siedliska brak jest zaplanowanych zadań z zakresu gospodarki leśnej - BRAK WSK na całej powierzchni (100%). Wpływ gospodarki leśnej na stan siedliska powinien pozostać neutralny.

Zapisy PZO mówią o: Wyłączeniu z użytkowania rębego płatów siedliska przyrodniczego, zlokalizowanych we wskazanym obszarze wdrażania. Dopuszcza się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi, wycinkę pojedynczych drzew, z pozostawieniem pozyskanego drewna na powierzchni na której ścięto drzewo.

Zatem zapisy PUL dla płatów siedliska 9110 są zgodne z wytycznymi PZO.

Należy podkreślić iż dla płatów siedlisk nie są planowane zabiegi z zakresu r. zupełnych ani r. złożonych.

GATUNKI STANOWIĄCE PRZEDMIOTY OCHRONY I ZAINWENTARYZOWANE NA GRUNTACH W ZARZĄDZIE

1014 - poczwarówka zwężona *Vertigo angustior* - Obszar występowania gatunku nie posiada propozycji zadań z zakresu gospodarki leśnej - BZ (brak zadań). Działania ochronne zapisane w PZO dla gatunku to:

- Całkowite usunięcie nalotu drzew i krzewów z powierzchni terenu mokradeł. Zadanie należy wykonać w okresie jesienno - zimowym, co najmniej 2 krotnie w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych. Każdorazowo usuniętą biomasę należy zebrać i wywieźć przy użyciu metody zrywki podwieszanej lub nasiębniernej (ewentualnie ręcznie) poza obręb obszaru wdrażania działania ochronnego.

Zatem zapisy PUL nie są sprzeczne z PZO. Przy zastosowaniu działań zgodnie z PZO dążących przeciwdziałaniu zmianom sukcesyjnym oddziaływanie będzie pozytywne.

Gatunki ryb wraz ze stanowiskami przypisano zgodnie z danymi geometrycznymi RDOŚ oraz PZO - należy mieć na uwadze charakter środowiska życia opisanych gatunków na który gospodarka leśna może mieć wpływ pośredni (gospodarowanie drzewostanami przybrzeżnymi w strefie buforowej rzeki Ilanki). Projekt PUL nie zawiera zaleceń i wskazań dotyczących bezpośrednio siedlisk wodnych.

1096 - minóg strumieniowy *Lampetra planeri* - PZO wskazuje jako zadania dla ochrony gatunku: *dbanie o zachowanie przepustowości koryta rzeki Ilanki od. m. Nowy Młyn do m. Rybocice.*

1130 - boleń *Aspius aspius* oraz **5339** - różanka *Rhodeus amarus* - Gatunki te (jak i wymienione wcześniej) są związane z siedliskami hydrogenicznymi, które podlegają ochronie jako wyłączone z użytkowania gospodarczego. W związku z tym zapisy projektu PUL mają wpływ neutralny na stan ich ochrony i zachowania.

Tabela 54. Zestawienie przewidywanego wpływu planowanych wskazań gospodarczych na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 (siedliska przyrodnicze, zwierzęta i rośliny) w obszarze Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015

Kod i nazwa przedmiotu ochrony	Kryteria zachowania przedmiotów ochrony	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania przedmiotów ochrony							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o przedmiocie ochrony, jego stanie ochrony oraz szczegółowe uwagi o ewentualnym negatywnym oddziaływaniu	Propozycje modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		powierzchnia wydzieleni z przedmiotem ochrony w ha oraz %									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ujście Ilanki PLH 080015											
6510 - Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
9170 - Grąd środkowoeuropejski (Galio-Carpinetum)	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	1/0 2/0 3/0	brak	brak	0		
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	1/0 2/0 3/+	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	1/0 2/+ 3/+	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	7,52	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	49%	-	-			
*9190 - Kwaśne dąbrowy (Quercion robori-petraeae)	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	1/0 2/0 3/0	brak	brak	0		
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	1/0 2/0 3/+	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	1/0 2/+ 3/+	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	15,70	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	67%	-	-			
*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	1/0 2/0 3/0	brak	1/0 2/0 3/0	brak	brak	brak	0		

Kod i nazwa przedmiotu ochrony	Kryteria zachowania przedmiotów ochrony	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania przedmiotów ochrony							łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o przedmiocie ochrony, jego stanie ochrony oraz szczegółowe uwagi o ewentualnym negatywnym oddziaływaniu	Proponowane modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		powierzchnia wydzielen z przedmiotem ochrony w ha oraz %									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	2 - struktura i funkcje	brak	1/0 2/0 3/0	brak	1/0 2/0 3/0	brak	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	1/0 2/0 3/0	brak	1/0 2/0 3/0	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,91	0,00	0,4	0,00	0,00	0,00			
	%	-	1,4%	-	0,6%	-	-	-			
*91I0 - Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
1014 - poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
1096 - minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
1130 - boleń <i>Aspius aspius</i>	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
5339 - różanka <i>Rhodeus amarus</i>	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			

Kryteria zachowania przedmiotów ochrony:

- siedliska przyrodnicze:

- kryterium 1: naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się - ocenia się: zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszenie jako (-);
- kryterium 2: struktura siedliska i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal - ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-);
- kryterium 3: stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny - ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-).

- gatunki roślin i zwierząt:

- kryterium 1: liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych - ocenia się: zwiększenie liczebności (+), bez zmian (0), zmniejszenie liczebności (-);
 - kryterium 2: naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się - ocenia się: zwiększenie naturalnego zasięgu (+), bez zmian (0), zmniejszenie naturalnego zasięgu (-);
- Symbole przewidywanego oddziaływania planowanych działań na przedmioty ochrony oraz dotyczące okresu tego oddziaływania:
+ (plus) - wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) - brak znaczącego wpływu; - (minus) - wpływ ujemny, negatywny; brak - gdy brak czynności.
1. - oddziaływanie krótkoterminowe - oddziaływanie kilkuletnie (w zależności od charakteru działania), maksymalnie do długości 1 okresu gospodarczego; 2. - oddziaływanie średnioterminowe - oddziaływanie trwające dłużej niż jeden okres gospodarczy, jednak bez trwałego wpływu na dany element środowiska; 3. - oddziaływanie długoterminowe - oddziaływanie mające względnie trwały wpływ na dany element środowiska.

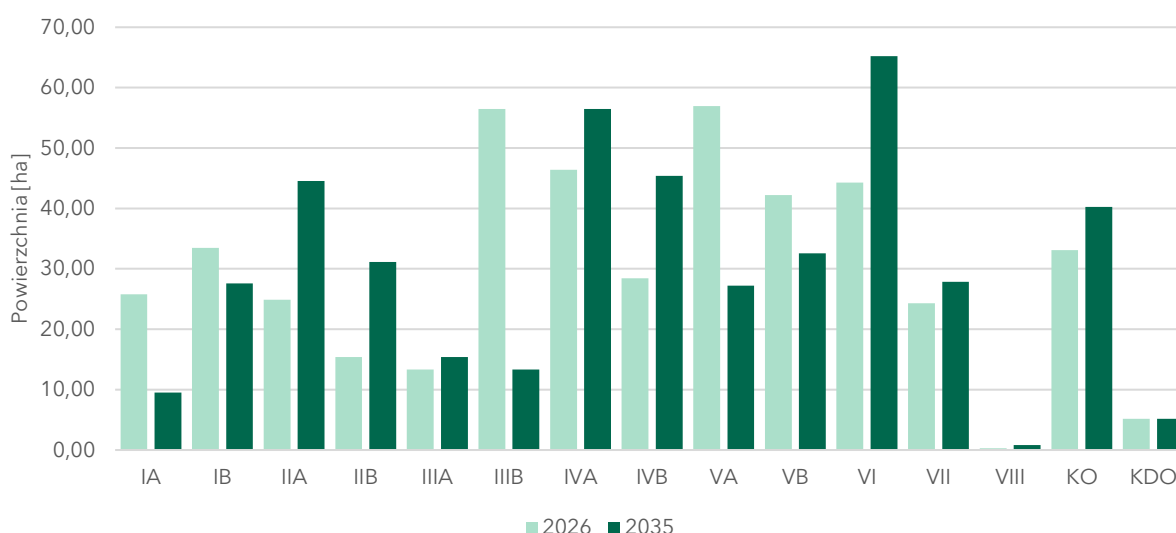
¹ łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, ale jest oceną eksperta

Przewidywane oddziaływanie PUL na ekosystemy leśne w obszarze Natura 2000

Na gruntach leśnych w zasięgu obszaru, do realizacji w ciągu 10-lecia obowiązywania PUL nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco zakłócić obecny stan ekosystemów obszaru. Wytyczne do planowanych na tym terenie działań oparte są o model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ich realizacja wpływać będzie zatem potencjalnie pozytywnie na obecny stan lasów. Zgodnie z modelem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, planując zabiegi w PUL uwzględnia się również pełnione przez lasy funkcje ekologiczne.

Tabela 55. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080015 Ujście Ilanki

Planowane zabiegi gospodarcze – razem [ha]											Ogółem
Następstwo zabiegów	Odn.	Czyszczenia		Trzebieże		AGROT	PIEL + POPR	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak wskazań	
		CW	CP	TW	TP						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Pierwsze w kolejności	0,50	7,26	35,56	20,25	130,63	4,88	8,57	8,57	59,22	150,24	425,68
Kolejne	31,50	13,18	24,62	1,56	8,88	26,62	1,79	0,00	3,39	0,00	111,54
Razem	32,00	20,44	60,18	21,81	139,51	31,50	10,36	8,57	62,61	150,24	537,22

Wykres 3. Porównanie struktury drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL (przy wykonaniu wszystkich zadań określonych w PUL)

Rozpatrując przewidywane za 10 lat zmiany struktury wiekowej drzewostanów w zasięgu obszaru zauważyć można zmianę udziałów związaną ze starzeniem się drzewostanów. Największy udział powierzchniowy pod koniec obowiązywania projektowanego Planu wykazywać będą drzewostany w IVa podklasie oraz VI klasie wieku. Struktura drzewostanów nadal pozostanie stabilna z zachowaną ciągłością przestrzenną.

Planując gospodarkę leśną na terenie Nadleśnictwa Cybinka w graniach obszaru SOO Ujście Ilanki uwzględniono zapisy zawarte w Planie Zadań Ochronnych dotyczące zachowania właściwego stanu ochrony wyróżnionych na gruntach Nadleśnictwa przedmiotów ochrony.

6.14.4 Specjalny obszar ochrony siedlisk Krośnieńska Dolina Odry PLH080028

Przewidywane oddziaływanie PUL na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000

Siedliska przyrodnicze:

6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) - Celem działań ochronnych wg dokumentacji PZO (projekt PZO) jest utrzymanie powierzchni oraz stanu siedliska. Dla płatów siedliska położonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka brak jest zadań z zakresu gospodarki leśnej - BZ oraz BRAK WSK na całej powierzchni (100%). Wpływ gospodarki leśnej na stan siedliska powinien pozostać neutralny. Jako wskazówkę zgodną z zaleceniami pPZO dla SOO PLH080028 do POP zapisano fakultatywne działania ekstensywnego koszenia (mechanicznie lub ręcznie), jednak nie jest to działanie z zakresu gospodarki leśnej.

***91E0** - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłkowe) - Celem działań ochronnych wg dokumentacji PZO (projekt PZO) jest utrzymanie istniejącego stanu siedlisk z uwzględnieniem naturalnych procesów. Dla płatów siedliska położonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka brak jest zadań z zakresu gospodarki leśnej - BZ oraz BRAK WSK na całej powierzchni (100%). Wpływ gospodarki leśnej na stan siedliska powinien pozostać neutralny.

91F0 - Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) - Celem działań ochronnych wg dokumentacji PZO (projekt PZO) jest utrzymanie istniejącego stanu siedlisk z uwzględnieniem naturalnych procesów. Dla płatów siedliska położonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka BRAK WSK zastosowano na powierzchni 98,45 ha - 94,4% płatów, na pozostałej powierzchni zaproponowano zabieg TP mający na celu pielęgnację drzewostanu, usuwanie gatunków obcych i długofalowe dostosowanie TD i TSL do stanu właściwego. Wpływ gospodarki leśnej na stan siedliska powinien pozostać neutralny.

Dla płatów siedlisk nie zaplanowano zabiegów z zakresu r. zupełnych czy złożonych.

GATUNKI STANOWIĄCE PRZEDMIOTY OCHRONY I ZAINWENTARYZOWANE NA GRUNTACH W ZARZĄDZIE

1037 - Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia* - Brak jest w PZO przewidzianych szczegółowych działań dla gatunku. Areał występowania gatunku nie posiada propozycji zadań z zakresu gospodarki leśnej - BRAK WSK (brak wskazań). Przy zastosowaniu proponowanych działań oddziaływanie na siedlisko gatunku powinno pozostać neutralne.

1337 - bóbr europejski *Castor fiber* - Brak jest w PZO przewidzianych szczegółowych działań dla gatunku. Areał występowania gatunku nie posiada propozycji zadań z zakresu gospodarki leśnej - BZ (brak zadań) oraz BRAK WSK. Przy zastosowaniu proponowanych działań oddziaływanie na siedlisko gatunku powinno pozostać neutralne.

1188 - kumak nizinny *Bombina bombina* - Obszar występowania gatunku nie posiada propozycji zadań z zakresu gospodarki leśnej - BZ (brak zadań) oraz BRAK WSK. Przy zastosowaniu proponowanych działań oddziaływanie na siedlisko gatunku powinno pozostać neutralne.

1308 - mopek zachodni *Barbastella barbastellus* - mimo występowania w Obszarze N2000 nie stanowi przedmiotu ochrony. Miejsce obserwacji gatunku znajduje się w obszarze areału pozostawionego bez zadań. Przy zastosowaniu proponowanych działań w Obszarze N2000 oddziaływanie na siedlisko gatunku powinno pozostać neutralne.

Tabela 56. Zestawienie przewidywanego wpływu planowanych wskazań gospodarczych na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 (siedliska przyrodnicze, zwierzęta i rośliny) w obszarze Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028

Kod i nazwa przedmiotu ochrony	Kryteria zachowania przedmiotów ochrony	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania przedmiotów ochrony							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o przedmiocie ochrony, jego stanie ochrony oraz szczegółowe uwagi o ewentualnym negatywnym oddziaływaniu	Proponowane modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		powierzchnia wydzieleń z przedmiotem ochrony w ha oraz %									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Krośnieńska Dolina Odry PLH 080028											
6510 - Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródłiskowe	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	0		
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
91F0 - Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum)	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	0		
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	5,86	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	5%	-	-			
1037 - Trzepla zielona Ophiogomphus cecilia	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			

Kod i nazwa przedmiotu ochrony	Kryteria zachowania przedmiotów ochrony	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania przedmiotów ochrony							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o przedmiocie ochrony, jego stanie ochrony oraz szczegółowe uwagi o ewentualnym negatywnym oddziaływaniu	Proponowane modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		powierzchnia wydzielen z przedmiotem ochrony w ha oraz %									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1337 – bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 – zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
1188 – kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 – zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
1308 – mopek zachodni <i>Barbastella barbastellus</i>	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 – zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			

Kryteria zachowania przedmiotów ochrony:

- siedliska przyrodnicze:

- kryterium 1: naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się - ocenia się: zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszenie jako (-);
- kryterium 2: struktura siedliska i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal - ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-);
- kryterium 3: stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny - ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-).

- gatunki roślin i zwierząt:

- kryterium 1: liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych - ocenia się: zwiększenie liczebności (+), bez zmian (0), zmniejszenie liczebności (-);
- kryterium 2: naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się - ocenia się: zwiększenie naturalnego zasięgu (+), bez zmian (0), zmniejszenie naturalnego zasięgu (-);

Symbole przewidywanego oddziaływania planowanych działań na przedmioty ochrony oraz dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) - wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) - brak znaczącego wpływu; - (minus) - wpływ ujemny, negatywny; brak - gdy brak czynności.

1. - oddziaływanie krótkoterminowe - oddziaływanie kilkuletnie (w zależności od charakteru działania), maksymalnie do długości 1 okresu gospodarczego; 2. - oddziaływanie średnioterminowe - oddziaływanie trwające dłużej niż jeden okres gospodarczy, jednak bez trwałego wpływu na dany element środowiska; 3. - oddziaływanie długoterminowe - oddziaływanie mające względnie trwały wpływ na dany element środowiska.

¹ łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, ale jest oceną eksperta

Przewidywane oddziaływanie PUL na ekosystemy leśne w obszarze Natura 2000

Na gruntach leśnych w zasięgu obszaru, do realizacji w ciągu 10-lecia obowiązywania PUL nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco zakłócić obecny stan ekosystemów obszaru. Wytyczne do planowanych na tym terenie działań oparte są o model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ich realizacja wpływać będzie zatem potencjalnie pozytywnie na obecny stan lasów. Zgodnie z modelem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, planując zabiegi w PUL uwzględnia się również pełnione przez lasy funkcje ekologiczne.

Tabela 57. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080028 Krośnieńska Dolina Odry

Planowane zabiegi gospodarcze – razem [ha]											Ogółem
Następstwo zabiegów	Odn.	Czyszczenia		Trzebieże		AGROT	PIEL + POPR	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak wskazań	
		CW	CP	TW	TP						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Pierwsze w kolejności	0,00	8,16	7,20	19,60	104,47	0,00	3,87	2,49	7,16	254,97	407,92
Kolejne	8,61	4,64	2,96	0,00	0,00	8,61	0,77	0,00	0,00	0,00	25,59
Razem	8,61	12,80	10,16	19,60	104,47	8,61	4,64	2,49	7,16	254,97	433,51

Wykres 4. Porównanie struktury drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL (przy wykonaniu wszystkich zadań określonych w PUL)

Rozpatrując przewidywane za 10 lat zmiany struktury wiekowej drzewostanów w zasięgu obszaru zauważyć można zdecydowany wzrost udziału starszych drzewostanów – co związane jest z naturalnym starzeniem się drzew. Największy udział powierzchniowy pod koniec obowiązywania projektowanego Planu wykazywać będą drzewostany VI klasy wieku. Należy mieć na uwadze planowy i ciągły przyrost powierzchni młodszych drzewostanów w celu zapewnienia właściwego udziału kolejnych klas wieku w przyszłości. Struktura drzewostanów nadal pozostanie stabilna z zachowaną ciągłością przestrzenną.

Planując gospodarkę leśną na terenie Nadleśnictwa Cybinka w graniach obszaru SOO Krośnieńska Dolina Odry uwzględniono zapisy zawarte w projekcie Planu Zadań Ochronnych dotyczące zachowania właściwego stanu ochrony wyróżnionych na gruntach Nadleśnictwa przedmiotów ochrony.

6.14.5 Specjalny obszar ochrony siedlisk Bory Chrobotkowe koło Bytomca PLB080004

Przewidywane oddziaływanie PUL na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000

Siedliska przyrodnicze:

91T0 - Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*). Nadleśnictwo Cybinka, zgodnie z PZO wykonywało działania ochronne dla odpowiednich wytyczonych obszarów wdrażania. Dla siedliska PZO mówi o:

- Usunięciu obecnie zalegających skupisk biomasy w formie obumarłych konarów, gałęzi, czubów i pozostałości potrzebieżowych, poza obręb płatów siedliska przyrodniczego.
- Modyfikacji obecnego postępowania gospodarczego poprzez wyłączenie z użytkowania rębnego płatów siedliska przyrodniczego, zlokalizowanych we wskazanym obszarze wdrażania. Z możliwością dopuszczenia jednak w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi, wycinkę pojedynczych drzew wraz z ich usunięciem poza obszar występowania siedliska.
- Modyfikacji obecnego postępowania gospodarczego poprzez stworzenie i utrzymywanie odpowiednich warunków świetlnych (przerywanego i luźnego zwarcia drzewostanów) w ramach wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych (tj. trzebieży) o dużej intensywności, w razie potrzeby wykonywanych w dwóch nawrotach.
- Modyfikacja obecnego postępowania gospodarczego poprzez stosowanie więźby minimalnej przy nasadzeniach w wysokości do 8,2 tys. sadzonek /ha.
- Zapobiegnięcie skutkowi zacienienia siedliska, poprzez pozostawianie istniejących luk w drzewostanie.
- Bieżące usuwanie powstającej w trakcie wykonywania zabiegów gospodarczych biomasy w formie obumarłych konarów, gałęzi, czubów i pozostałości potrzebieżowych, poza obręb płatów siedliska przyrodniczego.

W granicach PLH080048 zaplanowano trzebieże wczesne (TW - 18,5%) i późne (TP - 79,5%), 2% płatów pozostawiono bez wskazań. Wszystkie rozpoznane płaty siedliska 91T0 stanowią niewielkie fragmenty wydzieleń, dla których zaproponowano zabiegi gospodarcze - wszystkie zapisy dla całych powierzchni są zgodne z wytycznymi PZO.

Przewidywane oddziaływanie PUL na ekosystemy leśne w obszarze Natura 2000

Na gruntach leśnych w zasięgu obszaru, do realizacji w ciągu 10-lecia obowiązywania PUL nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco zakłócić obecny stan ekosystemów obszaru. Wytyczne do planowanych na tym terenie działań oparte są o model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ich realizacja wpłynie będzie zatem potencjalnie pozytywnie na obecny stan lasów. Zgodnie z modelem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, planując zabiegi w PUL uwzględnia się również pełnione przez lasy funkcje ekologiczne.

Tabela 58. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080048 Bory Chrobotkowe koło Bytomca

Planowane zabiegi gospodarcze – razem [ha]											Ogółem
Następstwo zabiegów	Odn.	Czyszczenia		Trzebieże		AGROT	PIEL + POPR	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak wskazań	
		CW	CP	TW	TP						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Pierwsze w kolejności	0,00	19,49	19,15	109,00	398,58	4,78	0,00	5,35	0,84	35,79	592,98
Kolejne	10,13	0,00	0,84	0,45	0,00	5,35	0,00	0,00	0,00	0,00	16,77
Razem	10,13	19,49	19,99	109,45	398,58	10,13	0,00	5,35	0,84	35,79	609,75

Wykres 5. Porównanie struktury drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL (przy wykonaniu wszystkich zadań określonych w PUL)

Struktura drzewostanów nadal pozostanie stabilna z zachowaną ciągłością przestrzenną.

Tabela 59. Zestawienie przewidywanego wpływu planowanych wskazań gospodarczych na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 (siedliska przyrodnicze) w obszarze Natura 2000 Bory Chrobotkowe koło Bytomca PLH080048

Kod i nazwa przedmiotu ochrony	Kryteria zachowania przedmiotów ochrony	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania przedmiotów ochrony							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o przedmiocie ochrony, jego stanie ochrony oraz szczegółowe uwagi o ewentualnym negatywnym oddziaływaniu	Proponowane modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		powierzchnia wydziałów z przedmiotem ochrony w ha oraz %									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Bory Chrobotkowe koło Bytomca PLH 080048											
91T0 - Sosnowy bór chrobotkowy (Cladonio-Pinetum i chrobotkowa postać Peucedano-Pinetum)	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	brak	brak	+		
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	1/+ 2/+ 3/0	1/+ 2/+ 3/0	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	1/+ 2/0 3/0	1/+ 2/0 3/0	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	30,30	130,21	0,00	0,00			
	%	-	-	-	18%	79%	-	-			

Kryteria zachowania przedmiotów ochrony:

- siedliska przyrodnicze:

- kryterium 1: naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się - ocenia się: zwiększenie jako (+), bez zmian jako (0), zmniejszenie jako (-);
- kryterium 2: struktura siedliska i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal - ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-);
- kryterium 3: stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny - ocenia się: poprawę jako (+), bez zmian jako (0), pogorszenie jako (-).
- gatunki roślin i zwierząt:
- kryterium 1: liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych - ocenia się: zwiększenie liczebności (+), bez zmian (0), zmniejszenie liczebności (-);
- kryterium 2: naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się - ocenia się: zwiększenie naturalnego zasięgu (+), bez zmian (0), zmniejszenie naturalnego zasięgu (-);

Symbole przewidywanego oddziaływania planowanych działań na przedmioty ochrony oraz dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) - wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) - brak znaczącego wpływu; - (minus) - wpływ ujemny, negatywny; brak - gdy brak czynności.

1. - oddziaływanie krótkoterminowe - oddziaływanie kilkuletnie (w zależności od charakteru działania), maksymalnie do długości 1 okresu gospodarczego; 2. - oddziaływanie średnioterminowe - oddziaływanie trwające dłużej niż jeden okres gospodarczy, jednak bez trwałego wpływu na dany element środowiska; 3. - oddziaływanie długoterminowe - oddziaływanie mające względnie trwały wpływ na dany element środowiska.

¹ łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, ale jest oceną eksperta

PODSUMOWANIE DLA SPECJALNYCH OBSZARÓW OCHRONY SIEDLISK

W dokumentacji urzędzeniowej gospodarka leśna dostosowana jest do potrzeb siedliska, a składy odnowieniowe wskazane w planach dają wskazówkę do właściwego, zgodnego z typem siedliskowym odnowienia powierzchni leśnych. Ochrona ekosystemów będących obszarami bytowania gatunków chronionych, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki leśnej, polega na utrzymaniu ciągłości i trwałości oraz zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych, w tym leśnych. W celu ochrony ekosystemów leśnych ustala się utrzymanie ciągłości i trwałości kompleksów leśnych, sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów, zwiększanie różnorodności biologicznej, pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, dziuplastych oraz części drzew obumarłych a także zachowanie cieków, mokradeł, polan muraw, siedlisk wilgotnych i bagiennych – zachowanie bioróżnorodności siedlisk. Wartościowe siedliska żyzne oraz leżące w strefie jezior czy rzek zostają pozostawione bez rębni zupełnych, co wspomaga utrzymanie ich naturalnego charakteru. Mając na uwadze charakter planowanych zabiegów można stwierdzić, że projektowane na omawianym terenie działania nie wpłyną znacząco negatywnie zarówno na obecny, jak i przyszły stan ekosystemów leśnych na terenie obszaru.

Z dostępnych informacji wynika, że wszelkie przedsięwzięcia, ujęte do realizacji w projekcie Planu, zostaną wykonane w taki sposób, by ograniczyć lub uniknąć negatywnego wpływu na chronione gatunki ptaków w obszarze. Ewentualne zmniejszenie miejsc bytowania gatunków preferujących starsze drzewostany, zastępowane jest w obszarach sąsiednich w wyniku starzenia się drzewostanów. Zwierzęta mają zatem możliwość migracji na pobliskie tereny typu o podobnych warunkach. Planowanie urzędzeniowe zmierzające do wzrostu zasobów drzewnych prowadzone jest w oparciu o szereg wytycznych i zasad sprzyjających wzrostowi bioróżnorodności. Technologia wykonywania prac w leśnictwie powoduje, że są one rozłożone w czasie i przestrzeni, co zapewnia zachowanie populacji tych gatunków we właściwej liczebności oraz utrzymanie ich siedlisk.

6.14.6 Obszar specjalnej ochrony ptaków PLB080005

Przewidywane oddziaływanie PUL na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000

Gatunki ptaków:

Dla gatunków A072 – Trzmiełojad (*Pernis apivorus*) oraz **A238** – Dzięcioł średni (*Dendrocopos medius*) PZO zawiera zapisy dotyczące, wskazanego obszaru działania dot.:

- Modyfikacji gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania rębnego drzewostanów stanowiących siedliska lęgowe gatunków ptaków we wskazanym obszarze wdrażania, z wyjątkiem dopuszczenia możliwości ich wycinki lub użytkowania rębnego w ramach wykonywania prac z zakresu ochrony przeciwpowodziowej lub ze względu na zapewnienie trwałości lasu lub bezpieczeństwa powszechnego.

Dla stanowisk gatunku trzmiełojada w obszarze projekt PUL rekomenduje pozostawienie z BRAKIEM WSKAZAŃ. Natomiast dla gatunku dzięcioła występują dwie powierzchnie z zaproponowaną trzebieżą późną (TP). Zatem zakłada się neutralne oddziaływanie na gatunek.

Dla gatunków A073 – Kania czarna (*Milvus migrans*), **A074** – Kania ruda (*Milvus milvus*) oraz **A229** – Zimorodek (*Alcedo atthis*) PZO zawiera zapisy dotyczące, zbiorników wodnych oraz d-stanów w zarządzie PGL LP dot.:

- *Modyfikacji gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania rębnych drzewostanów przylegających do zbiorników wód stojących w pasie o szerokości jednej wysokości dojrzałego drzewostanu (tj. ok. 30 m) od linii brzegowej zbiornika, z dopuszczeniem możliwości ich usunięcia (w tym w szczególności użytkowania rębnego), w ramach wykonywania prac z zakresu ochrony przeciwpowodziowej lub ze względu na zapewnienie trwałości lasu lub bezpieczeństwa powszechnego.*
- *Pozostawienia bez ingerencji rumoszu drzewnego (tj. powalonych drzew lub ich części) w zbiornikach wód stojących, z dopuszczeniem możliwości ich usunięcia w ramach wykonywania prac z zakresu ochrony przeciwpowodziowej.*

Ogólnym zapisem do stosowania w obszarze PLB080004 dla drzewostanów w zarządzie PGL LP jest wskazanie:

- *W drzewostanach o powierzchni ≥ 1 ha, użytkowanych rębnie, z wyłączeniem bloków upraw pochodnych, pozostawiać drzewostan w formie grup i/lub kęp zajmujących min. 4-5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu, z wyjątkiem dopuszczenia możliwości ich usunięcia (w tym w szczególności użytkowania rębnego), w ramach wykonywania prac z zakresu ochrony przeciwpowodziowej lub ze względu na zapewnienie trwałości lasu lub bezpieczeństwa powszechnego.*

Dodatkowo na gruntach zainwentaryzowano (wg. warstw RDOŚ) gatunki niestanowiące przedmiotów ochrony (bielik, lelek, dzięcioł czarny, lerka, jarzębatka) wpływ na nie został przedstawiony w tabeli dotyczącej gatunków chronionych.

Występowanie **gatunków ptaków** w obszarze PLB080004 nie jest związane z gniazdowaniem ani strefą ochrony, a jedynie potwierdzoną obserwacją występowania. Znaczna liczba gatunków ptaków część obserwowana na gruntach objętych analizą związana jest z siedliskami wodnymi oraz podmokłymi i bagnistymi (doliny rzek, obrzeża jezior i zbiorników wodnych, łągi, bagna, olsy, torfowiska) lub łąkowymi. Zapisy dokumentacji albo nie obejmują działań na obszarach wodnych i nieleśnych albo w nie wprowadzają działań na terenach podmokłych, bagnach i torfowiskach dodatkowo wprowadzając strefę ekotonu bez cięć wokół takich biotopów. Wpływ na te gatunki powinien być neutralny.

Natomiast dla gatunków związanych z lasami, w zależności od preferencji gatunku projekt PUL Nadleśnictwa Cybinka zawiera zapisy uwzględniające wytyczne Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. z 2023 r., poz. 672) dotyczące zachowania właściwego stanu siedlisk ptaków stanowiących przedmioty ochrony na gruntach Nadleśnictwa. Dodatkowo analizowano ewentualne indywidualne potrzeby gatunków ptaków i wskazywano zalecenia dążące do zachowania w dobrym i stabilnym stanie siedlisk gatunku.

Poza gatunkami stanowiącymi przedmioty ochrony w obszarze w analizowanych lasach mogą występować również inne pospolicie występujące gatunki chronione. Zatem gospodarka leśna oparta o zasady zrównoważonej gospodarki leśnej z zachowaniem ładu przestrzennego, planu cięć oraz respektująca zapisy Rozporządzenia w sprawie „dobrych praktyk” z powodzeniem chroni siedliska gatunków rzadkich i pospolitych, zarówno zwierząt jak i roślin. Zachowanie ciągłości i trwałości obszarów leśnych, ich dobrego stanu sanitarnego, a także dbanie o przenoszenie presji turystycznej z miejsc znanych stanowisk chronionych (z pomocą infrastruktury, prac edukacyjnych) w inne wartościowe rekreacyjne rejony, sprzyja ochronie ptaków i innych zwierząt oraz roślin.

Opisywane występowanie gatunków w obszarze PLB080004 nie jest związane z gniazdowaniem ani strefą ochrony, a jedynie potwierdzoną obserwacją występowania.

Poniższa analiza przewidywanego wpływu – ze względu na migracyjny charakter przedmiotów ochrony (możliwość przenoszenia się na duże odległości) – odnosi się do potencjalnego oddziaływania ogólnie stosowanych w gospodarce leśnej zabiegów, a nie do konkretnej lokalizacji, przyjmując możliwe występowania gatunków chronionych w różnych miejscach, nie tylko w lokalizacji objętej obserwacją.

Wiele gatunków bytujących w obszarach leśnych i rolno-leśnych zainwentaryzowanych w granicach Nadleśnictwa Cybinka to gatunki pospolite o dość szerokim spektrum siedlisk bytowania (m. in. dzięcioły, gołębiowate, muchołówkowate czy sikory) w związku z tym działania gospodarki leśnej będą wpływały na ich zachowanie w sposób bardziej neutralny.

Należy pamiętać iż w założeniu projekt PUL i usystematyzowana gospodarka leśna ma dążyć do utrzymania trwałości i ciągłości drzewostanów wraz ze spełnieniem wymogu jego wielofunkcyjności – co ma pozytywne oddziaływanie na zachowanie również wszystkich gatunków bytujących w lasach i obszarach „okołoleśnych”.

Tabela 60. Zestawienie przewidywanego wpływu planowanych wskazań gospodarczych na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 (gatunki ptaków) w obszarze Natura 2000 Doliny Środkowej Odry PLB080004

2000 Dolny Śląskowej Góry PLB000004

Kod i nazwa przedmiotu ochrony	Kryteria zachowania przedmiotów ochrony	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania przedmiotów ochrony							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o przedmiocie ochrony, jego stanie ochrony oraz szczegółowe uwagi o ewentualnym negatywnym oddziaływaniu	Proponuje modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		powierzchnia wydzielen z przedmiotem ochrony w ha oraz %									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ujęcie Ilanki PLH 080015											
A072 - Trzmielojad (Pernis apivorus)	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
A073 - Kania czarna (Milvus migrans)	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
A074 - Kania ruda (Milvus milvus)	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
A229 - Zimorodek (Alcedo atthis)	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
A238 - Dzięcioł średni (Dendrocopos medius)	1 - liczebność	brak	brak	brak	brak	1/0 2/0 3/0	brak	brak	0		Zachowanie w d- stanach odpowiedniego udziału drzew martwych, nietypowych i dziuplastych - zgodnie z dobrą praktyką leśną
	2 - zasięg	brak	brak	brak	brak	1/0 2/0 3/0	brak	brak			
	3 - siedlisko	brak	brak	brak	brak	1/0 2/0 3/0	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	2,49	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	6%	-	-			

Przewidywane oddziaływanie PUL na ekosystemy leśne w obszarze Natura 2000

Na gruntach leśnych w zasięgu obszaru, do realizacji w ciągu 10-lecia obowiązywania PUL nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco zakłócić obecny stan ekosystemów obszaru. Wytyczne do planowanych na tym terenie działań oparte są o model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ich realizacja wpływać będzie zatem potencjalnie pozytywnie na obecny stan lasów. Zgodnie z modelem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, planując zabiegi w PUL uwzględnia się również pełnione przez lasy funkcje ekologiczne.

Tabela 61. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLB080004 Dolina Środkowej Odry

Planowane zabiegi gospodarcze – razem [ha]											Ogółem
Następstwo zabiegów	Odn.	Czyszczenia		Trzebieże		AGROT	PIEL + POPR	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak wskazań	
		CW	CP	TW	TP						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Pierwsze w kolejności	0,00	25,68	8,53	30,30	168,36	6,13	4,72	9,43	42,39	297,84	593,38
Kolejne	30,73	11,64	12,48	0,00	0,00	24,60	0,77	0,00	3,39	0,00	83,61
Razem	30,73	37,32	21,01	30,30	168,36	30,73	5,49	9,43	45,78	297,84	676,99

Wykres 6. Porównanie struktury drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL (przy wykonaniu wszystkich zadań określonych w PUL)

Widać wyraźne przesunięcie drzewostanów z młodszych klas wieku (I-III) w kierunku starszych (IV-VI), co świadczy o naturalnym procesie starzenia się drzewostanów. Zachowany jest udział d-stanów w wieku przedrębnym oraz młodszych klas, co wskazuje na zapewnioną regenerację. Zarówno młode, jak i starsze drzewostany mają (pod koniec obowiązywania projektu PUL) odpowiednią reprezentację, co pozwala uznać, że trwałość i ciągłość lasu w analizowanym obszarze będą zachowane.

6.14.7 Przewidywane oddziaływanie Planu na integralność obszarów Natura 2000

Integralność obszaru to stan gwarantujący zrównoważone trwanie populacji tych gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000. Obszar Natura 2000 pozostanie integralny, kiedy będzie realizował właściwy sobie potencjał zgodny z celami ochrony obszaru, zachowa zdolność regeneracji i odnawiania w dynamicznych warunkach, a także będzie wymagał jedynie minimalnego wsparcia z zewnątrz.

W projekcie PUL nie zaplanowano zabiegów mogących naruszyć integralność obszarów Natura 2000. Realizacja zapisów projektu dokumentacji nie wpłynie negatywnie na siedliska, rośliny i zwierzęta występujące na obszarach Natura 2000, nie zaburzy również spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano obszary Natura 2000.

6.15 ODDZIAŁYWANIE NA SIEDLISKA PRZYRODNICZE POZA OBSZARAMI NATURA 2000

Zasięg siedlisk przyrodniczych w granicach Natura 2000 przyjęto wg. danych projektu PZO zgodnie z danymi RDOŚ Gorzów Wielkopolski. Został on również określony poza obszarami Natura 2000 na pozostałych gruntach Nadleśnictwa Cybinka.

Zgodnie z protokołem KZP składy odnowieniowe dla drzewostanów o kierunku przyrodniczym przyjęto z uwzględnieniem stanu siedlisk występujących na gruntach Nadleśnictwa. Dla odpowiednich typów siedliskowych przyjęto zalecane składy gatunkowe odpowiadające potrzebom siedliska, rezygnując z wprowadzania gatunków obcych ekologicznie czy geograficznie.

Podobnie jak w przypadku obszarów Natura 2000 wartości analizowane przedstawiają powierzchnie manipulacyjną zabiegów w pododdziale z siedliskiem przyrodniczym. Zalecenia odniesione zostały do płatów siedlisk. Podczas prac nad PUL uwzględniono ten stan rzeczy w planowaniu wskazówek gospodarczych w następujący sposób: w pododdziałach, gdzie siedlisko przyrodnicze nie zajmuje ich całej powierzchni, zalecenia ochronne przyjęto tylko dla płatów siedliska, nie zaś dla całego pododdziału. Stąd też wynika sytuacja, że pod danym adresem leśnym z wykazaniem siedliskiem przyrodniczym, mogą znajdować się wskazówki gospodarcze, jednak **dotyczą one obszaru poza płatem siedliska.**

Dla siedlisk nieleśnych PUL nie zawiera wskazań gospodarczych. Zabiegi gospodarcze planuje się jedynie na gruntach leśnych zalesionych i niezalesionych.

Składy gatunkowe o profilu przyrodniczym przedstawiono w kolejnych rozdziałach.

Tabela 62. Przewidywany wpływ planowanych wskazań gospodarczych na siedliska przyrodnicze poza obszarami Natura 2000

Kod i nazwa przedmiotu ochrony	Kryteria zachowania przedmiotów ochrony	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania przedmiotów ochrony							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o przedmiocie ochrony, jego stanie ochrony oraz szczegółowe uwagi o ewentualnym negatywnym oddziaływaniu	Propozycje modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		powierzchnia wydzielen z przedmiotem ochrony w ha oraz %									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuch-zerio-Caricetea nigrae</i>)	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 - stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
9110 - Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	1 - naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	1/0 2/0 3/0	brak	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	brak	0		
	2 - struktura i funkcje	brak	brak	1/- 2/0 3/+	brak	1/- 2/0 3/+	1/- 2/0 3/+	brak			

Kod i nazwa przedmiotu ochrony	Kryteria zachowania przedmiotów ochrony	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania przedmiotów ochrony							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o przedmiocie ochrony, jego stanie ochrony oraz szczegółowe uwagi o ewentualnym negatywnym oddziaływaniu	Propozycje modyfikacji lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		powierzchnia wydzieleni z przedmiotem ochrony w ha oraz %									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	3 – stan ochrony gat. typowych	brak	brak	1/0 2/+ 3/+	brak	1/0 2/+ 3/+	1/- 2/+ 3/+	brak			
	ha	0,00	0,00	0,71	0,00	0,77	5,01	0,00			
	%	-	-	11%	-	12%	77%	-			
9130 – Żyzne buczyny (<i>Galio odorati Fagenion</i>)	1 – naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	1/0 2/0 3/0	brak	brak	brak	0		
	2 – struktura i funkcje	brak	brak	brak	1/- 2/0 3/+	brak	brak	brak			
	3 – stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	1/0 2/+ 3/+	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	2,60	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	100%	-	-	-			
9170 - Grąd środkowoeuropejski (<i>Galio-Carpinetum</i>)	1 – naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	brak	brak		
	2 – struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	1/- 2/0 3/+	1/- 2/0 3/+	brak			
	3 – stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	1/0 2/+ 3/+	1/- 2/+ 3/+	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	17,12	5,16	0,00			
	%	-	-	-	-	23%	7%	-			
9190 – Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)	1 – naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	1/0 2/0 3/0	1/0 2/0 3/0	brak	brak	0		
	2 – struktura i funkcje	brak	brak	brak	1/- 2/0 3/+	1/- 2/0 3/+	brak	brak			
	3 – stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	1/0 2/+ 3/+	1/0 2/+ 3/+	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	7,89	0,62	0,00	0,00			
	%	-	-	-	71%	5%	-	-			

Kod i nazwa przedmiotu ochrony	Kryteria zachowania przedmiotów ochrony	Wskazania gospodarcze oraz ich przewidywane oddziaływanie na stan zachowania przedmiotów ochrony							Łączna ocena oddziaływania planowanych działań ¹	Ogólne uwagi o przedmiocie ochrony, jego stanie ochrony oraz szczegółowe uwagi o ewentualnym negatywnym oddziaływaniu	Proponowane modyfikacje lub działania ograniczające negatywne oddziaływanie
		zalesienia	odnowienia	CW, CP, PIEL	CP-P, TW	TP	rębnie złożone	rębnie zupełne			
		powierzchnia wydzieleni z przedmiotem ochrony w ha oraz %									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	1 – naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	1/0 2/0 3/0	brak	brak	brak	0		
	2 – struktura i funkcje	brak	brak	brak	1/- 2/0 3/+	brak	brak	brak			
	3 – stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	1/0 2/+ 3/+	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	1,36	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	1%	-	-	-			
91F0 – Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	1 – naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
	2 – struktura i funkcje	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	3 – stan ochrony gat. typowych	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
	%	-	-	-	-	-	-	-			
91T0 – Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	1 – naturalny zasięg, powierzchnia	brak	brak	1/0 2/0 3/0	brak	1/0 2/0 3/0	brak	brak	0		
	2 – struktura i funkcje	brak	brak	1/- 2/0 3/+	brak	1/- 2/0 3/+	brak	brak			
	3 – stan ochrony gat. typowych	brak	brak	1/0 2/+ 3/+	brak	1/0 2/+ 3/+	brak	brak			
	ha	0,00	0,00	6,17	0,00	5,18	0,00	0,00			
	%	-	-	30%	-	25%	-	-			

W oparciu o dane zestawione w powyższej tabeli można stwierdzić, że zarówno na siedliskach nieleśnych, jak i na siedliskach leśnych, nie planuje się działań mogących znacząco negatywnie wpłynąć na stan zachowania chronionych płatów siedlisk na terenie Nadleśnictwa Cybinka. W żadnym z pododdziałów gdzie znalazły się płaty siedlisk przyrodniczych nie zaplanowano rębni zupełnych.

Dla siedlisk nieleśnych (3150, 6510, 7140) w projektowanej dokumentacji nie planuje się zabiegów z zakresu gospodarki leśnej, a projekt PUL nie zawiera zapisów dotyczących gospodarki innej niż leśna.

Zapisy projektowanego PUL nie przewidują również prowadzenia rębni zupełnych w bezpośrednim sąsiedztwie nieleśnych siedlisk oraz siedliska podmokłych i hydrogenicznych, mogących wpłynąć negatywnie na stosunki wodne obszaru (zwłaszcza jeżeli chodzi o siedliska torfowisk wysokich i przejściowych oraz siedliska bezpośrednio związane z trofizmem obszaru).

W płatach siedlisk 9110 zaplanowane zostały wyłącznie zabiegi pielęgnacyjne oraz użytkowanie rębniami złożonymi (IIIB – rębnia gniazdowa częściowa z ograniczeniem grubizny i powierzchni odnowienia, utrzymujące stabilną strukturę i trwałość drzewostanu. W wydzieleniach z płatami 9130 – dla 100% powierzchni zaplanowano trzebieże. W płatach siedliska grądów (9170) w zabiegach rębnych zaplanowano wyłącznie rębnie złożone (IIIB oraz IIIBU), umożliwiające stopniową przebudowę drzewostanów z zachowaniem naturalnych procesów w możliwie największym stopniu. Przejściowo, rębnie mogą naruszać strukturę i funkcje siedliska, jednakże wykonywanie prac z dużą starannością i dbałością o ograniczenie naruszania gleby i runa (wskazanie wykonywania prac w okresie zimowym) pozwala te oddziaływania zminimalizować. Jednak należy zaznaczyć znaczną większość zabiegów w wydzieleniach stanowi BRAK WSK (65,5%) oraz trzebieże (23,3%).

W płatach siedliska 9190 nie planuje się zabiegów rębnych a jedynie pielęgnacyjne – TW i TP. Przejściowo i krótkotrwale prace leśne mogą naruszać strukturę i funkcje siedliska, jednakże wykonywanie prac z dużą starannością i dbałością o ograniczenie naruszania gleby i runa (wskazanie wykonywania prac w okresie zimowym) pozwala te oddziaływania zminimalizować. Należy zaznaczyć iż 24% zabiegów w wydzieleniach z siedliskiem stanowi BRAK WSK.

Na przeważającej powierzchni (ok. 99% powierzchni siedliska) łęgów 91E0 nie planowano zabiegów gospodarczych, dzięki czemu umożliwiające zostanie działanie naturalnych procesów kształtujących zbiorowiska łęgów. Dla tego siedliska przyrodniczego zaplanowane zabiegi przedrębne – trzebieże wczesne – przy założeniu ochrony w możliwie największym stopniu gleby i runa, nie będą powodowały zniekształcenia siedliska, a realizowana przy okazji regulacja składu gatunkowego będzie miała wpływ korzystny.

Na powierzchni siedliska 91F0 nie będą realizowane rębnie, a jedynie cięcia pielęgnacyjne, przede wszystkim trzebieże, zgodnie z aktualną fazą rozwojową tych drzewostanów. Zabiegi te, przy założeniu ochrony w możliwie największym stopniu gleby i runa, nie będą powodowały zniekształcenia siedliska, a realizowana przy okazji regulacja składu gatunkowego będzie miała wpływ korzystny.

Dla płatów siedliska 91T0 planowane są również zabiegi pielęgnacyjne czyszczenia oraz trzebieże, a odpowiednich miejscach zabiegi agrotechniczne zmierzające do właściwego odnowienia powierzchni, co zapobiegać będzie ewentualnym zniekształceniom i pozwoli na eliminowanie istniejących i powstających zagrożeń dla właściwego stanu struktury oraz składu gatunkowego.

Zalecane składy docelowe odnowień oraz typy drzewostanu dla siedlisk przyrodniczych przyjęto zgodnie z protokołem KZP z dnia 02 listopada 2023 r. (Zn. spr.: ZS.003.1.2023) i są one odmienne od stosowanych w drzewostanach bez siedliska przyrodniczego.

Tabela 63. Typy drzewostanu oraz orientacyjne składy odnowieniowe upraw dla siedlisk przyrodniczych.

Siedlisko Przyrodnicze	Kod Siedliska	TSL Typowa struktura drzewostanu	Optymalny, docelowy skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewicza (%)	TD (TL)	Orientacyjny skład drzewostanu % budowa pionowa	Ocena
1	2	3	4	5	6	7
9110 - Kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagetum</i>	9110-1	<u>LMśw</u> A1: 80-90% A2: 0-5%	Bk 60-90 Gb 0-5, Lp 0-5 So 0-5, Dbb 0-5	Bk	Ip. Bk 100 Ilp. Bk, Dbb, Lpd 100	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębny, zgodnie z zasadami hodowli lasu
		<u>Lśw</u> A1: 80-90% A2: 0-5%	Bk 60-90 Gb 0-5, Lp 0-5 So 0-5, Dbb 0-5	Bk	Ip. Bk 100 Ilp. Bk, Dbb, Lpd 100	
9130 - Żyzne buczyny <i>Galio odorati-Fagenion</i>	9130-1	<u>Lśw</u> a1: 80-90% a2: 0-5%	Bk 70-90, Gb 0-5, Lp 0-5, Dbs 0-5	Bk	Ip. Bk 100 Ilp. Bk, Dbb, Lpd 100	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębny, zgodnie z zasadami hodowli lasu
9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum, Tilio Carpinetum</i>	9170-1	<u>LMśw</u> a1: 70-80% a2: 50-60%	Gb (a2) 30-70, Lp (a1,2) 10-60 Dbs (a1) 10-70 Kl 0-5, Brz 0-5, Os 0-5 Bk (a1,2) 0-20, Dbb 0-50	Gb-Db	Ip. Dbs, Dbb 40-60, Lpd 20-30 Kl, Bk i in. 10-30 Ilp. Gb 30-70, Lpd 10-60, Bk, Kl i in. 10-20	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębny, zgodnie z zasadami hodowli lasu
		<u>LMw</u> a1: 60-70% a2: 60-80%	Gb (a2) 30-70 Lp (a1,2) 10-60 Dbs (a1) 10-70 Kl 5-10, Brz 0-5 Os 0-5, Jw. 0-5 Dbb 0-10, Ol 5-10 Js 0-10	Gb-Db	Ip Dbs 50-70 Gb 20-30 Lpd, Jw. i in. 10-20 Ilp. Gb 30-70 Lp 10-60 Jw. i in. 10-20	
		<u>Lśw</u> a1: 60-70% a2: 60-80%	Gb (a2) 30-70 Lp (a1,2) 10-60 Dbs (a1) 10-70 Kl 5-10, Brz 0-5, Os 0-5, Bk 0-5 Jw 0-5, Dbb 0-10	Lp-Db	Ip Dbs 50-70 Lp 20-30 Kl, Jw, Gb i in. 10-30 Ilp. Gb 60-80 Lp, Kl, Bk i in. 20-40	
		<u>Lw</u> a1: 60-70% a2: 60-80%	Gb (a2) 30-70 Lp (a1,2) 10-60 Dbs (a1) 10-70 Kl 0-10, Brz 0-5 Os 0-5, Jw 0-5 Dbb 0-10, Ol 5-10 Js 5-10, Wz 0-5	Gb-Db	Ip Dbs 60-70 Gb 20-30 Lpd, Jw, Wz i in. 20-30 Ilp. Gb 60-80 Lpd, Kl, Jw i in. 20-40	
		<u>Lł</u> a1: 60-70% a2: 60-80%	Gb (a2) 30-70 Lp (a1,2) 10-60 Dbs (a1) 10-70 Kl 0-10, Brz 0-5 Os 0-5, Jw 0-5 Dbb 0-10, Ol 5-10 Js 5-10, Wz 0-5	Gb-Db	Ip Dbs 60-70 Gb 20-30 Lpd, Jw, Wz i in. 20-30 Ilp. Gb 60-80 Lpd, Kl, Jw i in. 20-40	
9190 - Kwaśne dąbrowy <i>Quercion roboripetraeae</i>	9190-2	<u>BMśw</u> a1: 70-90%	Dbb 50-70 Dbs 0-20 So 0-10, Brz 0-10 Bk (a2) 0-5, Os 0-5	Db	Ip Dbb 60-70 So 20-30 Brz 0-5 Bk, Gb i in. 0-5	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębny, zgodnie z zasadami hodowli lasu
		<u>LMśw</u> a1: 70-90%	Dbs 40-70 Dbb 0-30 Bk 0-20 Brz 0-10, So 0-5	Db	Dbb, Dbs 60-70 Bk 5-20 Brz 0-10 So i in. 0-5	
		<u>LMw</u> a1: 70-90%	Dbs 40-70 Dbb 0-30 Brzo 0-10 Brz 0-10, So 0-5	Db	Dbb, Dbs 60-70 So 15-25 Brz 0-5	

Siedlisko Przyrodnicze	Kod Siedliska	TSL Typowa struktura drzewostanu	Optymalny, docelowy skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewicza (%)	TD (TL)	Orientacyjny skład drzewostanu % budowa pionowa	Ocena
1	2	3	4	5	6	7
		<u>Lśw</u> a1: 70-90%	Dbs 40-70 Dbb 0-30 Brz 0-10, So 0-5	Db	Dbb, Dbs 60-80 Bk i in. 10-20	
91E0-1 - Łęgi wierzbowe <i>Salicetum albo- fragilis</i>	91E0-1*	<u>Lł</u> a1: 60-80%	Wbk 30-60 Wbb 30-60 Ol 0-30	Wb	Ip. Wbb 70-80 Wbk, Wzs 10-20 Ol, Tpb, Tpcz 0-10	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębu, zgodnie z zasadami hodowli lasu
91E0-2 - Łęgi topolowe <i>Populetum albae</i>	91E0-2*	<u>Lł</u> a1: 90-100% a2: 10-20	Tpcz 30-60% Tpb 30-60%	Tp	Ip Tpb, Tpcz 80-90 Tpsz, Wbb, Wbk, Wzs, Wzp i in. 10-20 Ilp. Tpb, Tpcz, Tpsz 30-60 Wbb, Wbk 30-40 Wzp 0-10	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębu, zgodnie z zasadami hodowli lasu
91E0-4 - Łęgi olszowe i jesionowe <i>Alnenion glutinoso- incanae</i>	91E0-3*	<u>Lw</u> a1: 60-80%	Js 10-60 Ol 10-60 Gb (a2) 0-10, Czir (a2) 5-30 Lp 0-10, Kl 0-10 Wzs 0-10, Wzp 0-10	Ol Js*	Ip. Js 40-60 Ol 30-50 Wz i in. 0-10	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębu, zgodnie z zasadami hodowli lasu
		<u>OIJ</u> a1: 60-80%	Ol 10-60 Js 10-60 Gb (a2) 0-10, Czir (a2) 5-30 Lp 0-10, Kl 0-10 Wzs 0-10, Wzp 0-10	Js Ol*	Ip. Ol 40-60 Js 30-50 Wz i in. 0-10	
			Js 10-60 Ol 10-60 Gb (a2) 0-10, Czir (a2) 5-30 Lp 0-10, Kl 0-10 Wzs 0-10, Wzp 0-10	Ol-Js	Ip. Js 40-60 Ol 30-50 Wz i in. 0-10	
		<u>Ol</u> a1: 60-80%	Ol 50-90 Js 0-10, Kl 0-10 Wzs 0-10, Wzp 0-10	Ol	Ip. Ol 50-90 Js 0-10 Wz i in. 0-10	
91F0 - Łęgowe lasy dębowo-wiązowo- jesionowe <i>Ficario-Ulmetum</i>	91F0-1	<u>Lśw</u> drzewostan dwu- trzępiętrowy	Dbs 20-60 Wz 10-30 Js 10-20 Czir (a2) 20-30 Gb 0-10, Lp 0-10 Kl 5-10, Klp 10-20 Jb 0-5, Tpb 0-10 Tpcz 0-10, Ol 5-10	Js Wz- Db*	Ip. Dbs 30-50 Wzs 10-30 Js 10-30 Ol, Lpd, Kl, Tpb i in. 10 Ilp. Wzs 50 Gb 30 Tpb, Kl, Lpd i in. 20 Ill.p Czir, Gb, Lpd, Kl, Klp, Jb i in. 10	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębu, zgodnie z zasadami hodowli lasu
		<u>Lw</u> drzewostan dwu- trzępiętrowy	Wz 20-60 Wzg 0-10 Wzs 0-10 Js 20-60 Dbs 5-10 Czir (a2) 20-30 Gb 0-10, Lp 0-10 Kl 5-10, Kl, Lp 10-20 Jb 0-5, Tpb 0-10 Tpcz 0-10, Ol 5-10	Db- Wz-Js*	Ip. Js 30-50 Wzs 10-30 Dbs 10-30 Wzg, Wzsp, Ol, Lpd, Kl, Tpb i in. 10 Ilp. Wzs 50 Gb 30 Tpb, Kl, Lpd i in. 20 Ill.p Czir, Gb, Lpd, Kl, Klp, Jb i in. 10	
		<u>Lł</u> drzewostan dwu- trzępiętrowy	Wz 20-60 Wzg 0-10 Wzs 0-10 Js 20-60, Dbs 5-10 Czir (a2) 20-30 Gb 0-10, Lp 0-10 Kl 5-10, Kl, Lp 10-20 Jb 0-5, Tpb 0-10 Tpcz 0-10, Ol 5-10	Db- Wz-Js*	Ip. Js 30-50 Wzs 10-30 Dbs 10-30 Wzg, Wzsp, Ol, Lpd, Kl, Tpb i in. 10 Ilp. Wzs 50 Gb 30 Tpb, Kl, Lpd i in. 20 Ill.p Czir, Gb, Lpd, Kl, Klp, Jb i in. 10	

Siedlisko Przyrodnicze	Kod Siedliska	TSL Typowa struktura drzewostanu	Optymalny, docelowy skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewicza (%)	TD (TL)	Orientacyjny skład drzewostanu % budowa pionowa	Ocena
1	2	3	4	5	6	7
91T0 - Sosnowy bór chrobotkowy <i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>	91T0	<u>Bs</u> a1: 60-80%	So 70-90 Brz 0-10	So	Ip. So 70-90 Brz 0-10	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębu, zgodnie z zasadami hodowli lasu
		<u>Bśw</u> a1: 60-80%	So 70-90 Brz 0-10	So	Ip. So 70-90 Brz 0-10	
		<u>BMśw</u> a1: 60-80%	So 70-90 Brz 0-10	So	Ip. So 70-90 Brz 0-10	

Reasumując możliwe jest stwierdzenie, iż realizacja zadań projektu PUL nie wpłynie negatywnie na stan siedlisk przyrodniczych również poza obszarami Natura 2000.

6.16 ODDZIAŁYWANIE NA POZOSTAŁE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Ekosystemy referencyjne

Ze względu na zastosowane w projekcie PUL zapisy dotyczące pozostawienia tej formy ochrony bez wskazań przewiduje się **neutralne oddziaływanie na ekosystemy referencyjne**.

Pomniki przyrody

Zgodnie z zapisami realizacji dokumentu pozostawia się drzewa cenne ze względów biocenotycznych, kulturowych, ekosystemowych i innych – w dokumentacji wprowadzono wykaz drzew cennych, który pozwala na weryfikację i uniknięcie ich potencjalnego zniszczenia. Oddziaływanie na drzewa cenne oceniono jako neutralne.

W celu zapewnienia ochrony drzewom stanowiącym pomniki przyrody ożywionej, akty powołujące niniejszą formę ochrony zawierają następujące zakazy: niszczenia, uszkodzenia lub przekształcenia drzew, uszkodzenia i niszczenia gleby wokół drzew, a także umieszczania tablic, napisów i innych znaków nie związanych z ochroną pomnika przyrody. W ramach projektowanego PUL zaplanowano ochronę zarówno pomników przyrody, jak i pozostałych cennych, starych drzew.

Wpływ realizacji zapisów projektu dokumentacji PUL na pomniki przyrody oceniono jako pozytywny.

Użytki ekologiczne

Zapisy projektowanego PUL nie przewidują prowadzenia działań gospodarczych w pododdziałach tworzących użytki ekologiczne. Oddziaływanie projektu PUL na przyrodę i stan zachowania ekosystemów stanowiących cel ochrony na terenie **ww. użytków oceniono jako neutralne**.

6.17 ANALIZA ZAPROPONOWANYCH TD I SKŁADÓW UPRAW W PORÓWNANIU DO NATURALNEGO SKŁADU GATUNKOWEGO SIEDLISK LEŚNYCH

Priorytetowym celem hodowli lasu jest dostosowanie składu gatunkowego do siedliska. Przyjęte typy drzewostanów (TD) dla Nadleśnictwa, należy traktować jako ramowe hodowlane i ochronne cele gospodarowania odpowiednio dla typu siedliskowego lasu (TSL) oraz dla leśnego siedliska przyrodniczego (LSP). Zgodnie z zapisami § 23 ust. 3 nowej IUL należy

odróżniać projektowany skład gatunkowy upraw (w tym orientacyjny udział procentowy poszczególnych gatunków) od typu drzewostanu. Projektowany skład gatunkowy upraw – stanowiący przede wszystkim podstawę do oceny zgodności uzyskiwanego składu gatunkowego upraw i młodników w wieku do 20 lat – zawiera bowiem znaczny udział gatunków domieszkowych, który maleje w miarę wzrostu wieku drzewostanu. W drzewostanach starszych (od II klasy wieku wzwyż) stosuje się już inne kryteria oceny zgodności składu gatunkowego z TD. W tabeli poniżej znajduje się zestawienie przyjętych do stosowania typów drzewostanów o kierunku gospodarczym.

Tabela 64. Typy drzewostanu oraz orientacyjne składy odnowieniowe upraw.

Typ siedliskowy lasu	Wariant uwilgotnienia siedliska	Typ i rodzaj gleby	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw	Rębnia zasadnicza/zastępcza
1	2	3	4	5	6
Bs		Wszystkie	So	So 95,Brz i inne 5	IIb/Ib
Bśw	1	AR, B, -piaski eoliczne	So	So 90,Brz i inne 10	Ib/IIb
		AR,AK, RD, B - QhRp, QZp, QRp, QRż	So	So 90,Brz, Db i inne 10	Ib/IIb
		RD, D, AU - na utworach zwałowych i deluwialnych	So	So 80-90,Brz, Db i inne 10-20	Ib/IIb
	2	AR, B - QEp, piaski eoliczne na innych piaskach	So	So 90,Brz i inne 10	Ib/IIb
		Pozostałe rodzaje	So	So 80-90,Brz, Dbb i inne 10-20	Ib/IIb
Bw	1	B - ORp	So	So 80-90,Św, Brz, Dbb i inne 10-20	Ib/IIb
BMśw	1	QEp - ARb, Bw QWp - ARb, ARw, Bw	So	So 80,Brz i inne 20	Ib/IIb
		pozostałe	Db - So	So 70, Dbb 20,Brz i inne 10	IIIa/Ib
		Qd - RDw; QDp - Dbr, Dw; Qfp - Dw; Qp - RDb, RDbR, RDw; Qp/Qfgp - RDb, QZp, Dw	Bk-So	So 70, Bk 20, Dbb, Md i in. 10	IIIa/Ib
	2	RD - piaski na glinach	Db - So	So 60- 70, Dbb 20-30, Św, Bk, Brz, Lp i inne 10-20	IIIa/Ib
		pozostałe rodzaje	Db - So	So 70, Dbb 20, Św,Brz i inne 10	Ib/IIIa
BMw	1	B - wszystkie	Św-So	So 60, Św 20, Db 10, Brz i in. 10	Ib/IIb
		pozostałe rodzaje	Db - So	So 60, Dbb 20 - 30, Św, Bk, Brz i inne 10 - 20	IIIa/Ib
	2	wszystkie w tym wariantie	Db-Św-So	So 40-50, Św 20-30, Db 20-30, Ol, Brz, Św i in. 10	IIIa/Ib
BMb	1	wszystkie w tym wariantie	Św-Brzo - So	So 40-50, Brzo 30-40, Św i in. 10-30	wył. z użytk.
	2	wszystkie w tym wariantie	Brzo-So	So 60-70, Brzo 20-30, Św i in. 10-20	wył. z użytk.
LMśw	1	pozostałe	Db - So	So 50, Db 40, Bk, Gb, Kl, Jw, Lp, Md i inne 10	IIIa/Ib
		Qfgp/g - Dw, RDbR, RDw; QhRp/Qg - Dw; Qp - Akhs, AKrs, ARb, ARw, AUi, Dw, RDb, RDbR, RDw; Qp/Qg - Akrs, RDw; QZp/Qg - Akrs, AUi, RDb, RDbR, RDw	Bk - So	So 40-50, Bk 30-40, Lp, Kl, Jw, Md, Gb i in. 10-20	IIIa/Ib
		Qfp - BRb, Pw; Qp - BRk, Pb, Pw; QZp - Pw; QZp/Qg - Pb, Pw	So-Db-Bk	Bk 40-50, Db 20-30, So 20-30, Lp, Gb, Kl i inne 10 - 20	IIIb /IIIa
		Qg1 - BRwy, Pw; Qg2 - Pb, Pw, RDw	So-Bk-Db	Db 40-50, Bk 20-30, So 20-30, Md, Kl, Lp i inne 10-20	IIIb /IIIa
	2	pozostałe	Św-Db-So	So 40-50, Dbs 30, Św 20-30, Kl, Lp, Brz i inne 10	IIIa/Ib

Typ siedliskowy lasu	Wariant uwilgotnienia siedliska	Typ i rodzaj gleby	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw	Rębnia zasadnicza/zastępcza
1	2	3	4	5	6
		QhRp/Qg - AU _i , Dw; QRp/Qg - Akrs, AU _i , RDw; QZp/Qg - Akrs, Gw, RDbr, RDw	Bk-So	So 40-50, Bk 30-40, Md, Lp, Kl, Gb i inne 10-20	IIIa/Ib
		Qg1 - Pb; Qp - Pb	Św-So-Db	Dbs 40-50, So 20-30, Św 20, Gb, Bk, Lp i inne 10-20	IIIb/IIIa
LMw	1	QDp - Dbr, Dw; Qfp - Aui, Qp, Dw, QRp, AKl, AKrs, Bgts, Bgw; QWp - Aui; QZp - AKl, Bgw, RDw	Św-Db-So	So 40-50, Dbs 20-30, Św 20, Brz, Lp, Ol i inne 10-20	IIIa/Ib
		pozostałe	Św-Db	Dbs 50, Św 30, Lp, Gb, Wz, Ol i inne 20	IIIb/IIIa
	2	QRp - AKl, Bgms, RDw; QZp - RDbr, RDbr	So-Db-Św	Św 30-40, Db 20-30, So 20-30, Ol i in. 10	IIIb/Ib
		pozostałe	Ol-Św-Db	Dbs 40, Św 30, Ol 20, Gb, Lp, Wz i inne 10	IIb/Ib
LMb	1	M-Qm/QTp	Ol-Brzo	Brzo 50, Ol 30, Św, So i inne 20	wył. z użytk.
	2	T-QTp	Ol-Brzo	Brzo 70-80, Ol, Św i inne 20-30	wył. z użytk.
Lśw	1	pozostałe	Db-Bk	Bk 50, Dbs 30, Lp, Jw, Md, Gb i inne 20	IIIb/II
		QZp/Qg - RDbr, RDbr, RDw	Bk-Db	Dbs 50, Bk 30, Lp, Jw, Md, Gb inne 20	IIIb/II
		Qfgp/g - Pw; Qfp - Pw; Qp - BRk, Pbr, Pw; QZp/Qg - Pbr, Pw	Bk-Db	Dbs 60, Bk 20, Lp, Jw, Md, Gb inne 20	IIIb/II
		Qg1 - Pw; Qg2 - Brwy, Pbr, Pw	Db	Dbs 80, Lp, Wz, Bk, Gb i inne 20	IIIb/II
	2	pozostałe	Db-Bk	Bk 50, Dbs 30, Lp, Jw, Md, Gb i inne 20	IIIb/II
		QZp/Qg - RDbr	Bk-Db	Dbs 50-70, Bk 10-30, Lp, Jw, Md, Gb i inne 20	IIIb/II
		Qfp - PRbr; Qg2 - BRb, BRwy, OGb, Pbr, Pw; Qp - BRwy, CZwy, RDbr; Qt - Tn	Js-Db*	Dbs 70, Js 20, Lp, Wz, Gb i inne 10	II/IIIb
Lw	1	pozostałe	Db	Dbs 70, Js, Wz, Gb, Kl, Lp i inne 30	II /IIIb
		Qg2 - Ogw; Qp - BRs	Js-Db*	Dbs 60, Js 30, Wz, Lp i inne 10	IIIb/II
	2	G,MR,CZ,D,AK- piaski różnego pochodzenia, mursze na piaskach i Qan/QTn	Js-Db*	Dbs 50, Js 30, Ol, Wz, Gb, Jw i inne 20	IIIb/II
Lł	1	MD, AKl- QRMI, QRMs, QRMc	So-Tpb-Db	Dbs 40, Tpb 20-30, So20-30, Tpcz, Wz, Lp, Kl, Wb i inne 10-20	II/Ib
	2	MD,AKl-QRMI,QRMs,QRMc,QRMi	Js-Db*	Dbs 50-60, Js 20-30, Ol, Wz, Gb, Lp, Kl, Tp i inne 10-20	IIIb/II
	3	MD,AUi-QRMI,QRMs,QRMc	Wb-Ol-Js	Js 40, Ol 20-30, Wb 20-30, Wz, Lp, Gb, Tpcz i inne 10-20	wyłączyć z użytk.
Ol	1	M,T,MR,G,CZ,D-wszystkie	Brz-Ol	Ol 70, Brz 30	Ib/-
	2	M,T,MR,G,AK-wszystkie	Ol	Ol 90, Brz 10	Ib/-
	3	M,T-wszystkie	Ol	Ol 95, Wb 5	wyłączyć z użytk.
OIJ	1	M,T,MR,G,CZ,D,AK-wszystkie	Js*	Js 80, Ol, Wz, Dbs i inne 20	IIa/ Ib
	2	M,T,Mł.,MR,D-wszystkie	Ol-Js*	Js 60, Ol 30, Wz i inne 10	IIIb/II
	3	T,M,D-wszystkie	Js-Ol	Ol 50-60, Js 40-50	wyłączyć z użytk.

W trakcie prac nad dokumentacją pPUL w życie weszło Zarządzenie nr 87 DGLP z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć

zupełnych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, które wymusiło analizę i zmiany wynikające z nakazu maksymalnego wykorzystania w praktyce zaleceń zawartych w ZHL tj. zmian rębni zupełnej oraz gniazdowej (IIIa) na rębnie złożone (II, IIIb, IIIc, IV oraz V) oraz możliwości zastąpienia cięć zupełnych innymi sposobami cięć (cięciami częściowymi, brzegowymi i przerębowymi), również na siedliskach borowych. Zarządzenie zaleca odchodzenie od stosowania cięć zupełnych we wszystkich drzewostanach, gdzie pożądane efekty hodowlane można osiągnąć przy użyciu rębni złożonych.

W przypadku typów drzewostanów oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw, w których występuje jesion wyniosły, do czasu ustąpienia zjawiska zamierania tego gatunku na etapie zakładania uprawy należy zastępować go innymi gatunkami, takimi jak Db, Wz, Jw, Ol.

Zalesienia porolne zajmują istotne miejsce w „Krajowym programie zwiększenia lesistości”. Zalecane jest pozostawienie na tych powierzchniach w stanie nienaruszonym wszelkich remiz, pojedynczych i dojrzałych drzew lub ich grup, zakrzaczeń o zwartym charakterze oraz istniejących zwartych powierzchni samosiewów drzew bez względu na ich gatunek. W najbliższym 10-leciu w Nadleśnictwie Cybinka zaprojektowano 28,30 ha gruntów nieleśnych do zalesienia.

W ramach przebudowy typu A zaplanowano użytkowanie rębne na powierzchni 16,84 ha, a powierzchnia do odnowienia wyniosła 8,51 ha. W ramach odbudowy zaplanowano użytkowanie rębne na powierzchni 175,02 ha, powierzchnia do odnowienia wyniosła 129,21 ha.

Najczęstszym powodem klasyfikowania drzewostanów do odbudowy oraz przebudowy intensywnej była zaburzona stabilność tych drzewostanów - drzewostany niestabilne i o silnie obniżonej stabilności projektowano do odbudowy, drzewostany o obniżonej stabilności - do przebudowy. Przyczynami zaburzonej stabilności były wieloczynnikowe uszkodzenia powodujące wyraźne osłabienie kondycji drzewostanów. Drzewostany te były w znacznym stopniu opanowane przez jemiolę bądź patogeniczne grzyby.

W ramach przebudowy typu B zaplanowano podsadzenia pod okapem drzewostanów na powierzchni 69,88 ha oraz trzebieże na powierzchni 89,84 ha, które mają za zadanie przygotować drzewostany wprowadzenia odnowienia sztucznego.

Do ramach przebudowy typu C zaplanowano trzebieże na powierzchni 488,92 ha. Trzebieże mają za zadanie odślanianie istniejącego, młodego pokolenia lasu, a także wspomagać eliminację gatunków niezgodnych z warunkami siedliskowymi.

Zaplanowane czynności gospodarcze powinny uwzględniać wymogi ochrony przyrody, a w szczególności:

- zachować na właściwym, stałym poziomie stan wód gruntowych, nie dopuszczać do powstawania lokalnych osuszeń gruntów (np. poprzez celowe obniżanie poziomu wód gruntowych) lub do powstania zabagnień poprzez zatrzymywanie przepływu wód;
- pozostawianie pojedynczych egzemplarzy, a nawet grup drzew martwych i dziuplastych, zwłaszcza gatunków liściastych stanowiących miejsca gnieźdzenia się i żerowania niektórych gatunków ptaków;
- użytki ekologiczne jako obszary chronione mają stanowić miejsca naturalnego rozwoju flory i fauny oraz mają dostarczać informacji o kierunkach i zakresie zmian naturalnych;

- administracja lasów państwowych ma prawo wystąpić o zmianę rodzaju rębni, jeżeli wynika to z potrzeb przyrodniczych, np. wtedy, gdy zaistnieje możliwość uzyskania i wykorzystania odnowień naturalnych.

7. OPIS PRZYJĘTYCH DZIAŁAŃ OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNY WPŁYW PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

Gospodarka leśna oraz nadzór nad wielofunkcyjnymi lasami przysparza złożonych trudności w zakresie ochrony przyrody, dotyczą one zarówno obszarów leśnych jak i towarzyszących a działanie kooperatywne w zakresie wszystkich (również nieleśnych) elementów środowiska będzie kluczowe dla zachowania lasów dla przyszłych pokoleń.

7.1 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY PRZYRODY Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PUL

Kluczowymi istniejącymi wyzwaniem dla ochrony przyrody z punktu widzenia projektu PUL czy ogólnie dokumentacji urzędzeniowej będą:

- **przeciwdziałanie degradacji siedlisk i drzewostanów** – utrzymanie ich właściwego stanu sanitarnego oraz ogólnego (w zakresie warunków wodnych, zgodności składu gatunkowego, rezyliencji, trwałości i ciągłości struktury przestrzennej i wiekowej);
- **zwiększanie bioróżnorodności** – dbanie o zachowanie puli gatunków, drzew nietypowych, martwego drewna, unikanie uproszczonych rozwiązań (realizowane w pPUL np. z pomocą modyfikacji gospodarki leśnej poprzez rębnie złożone zamiast r. zupełnych);
- **adaptacje do zmian klimatycznych** – (związane również z rezyliencją) zmiany klimatyczne coraz mocniej wpływają na stan drzewostanów, długotrwałe susze czy klęskowe zjawiska pogodowe powodują naruszenie stanu równowagi prowadząc do ułatwionego rozwoju patogenów czy pasożytów (w tym półpasożytniczej jemioły), co w konsekwencji prowadzi do szybszego rozpadu drzewostanu i rozprzestrzeniania chorób. Przeciwdziałaniem będzie monitoring i szybkie reagowanie dla lasów niestabilnych (Gospodarstwo Odbudowy Lasów Niestabilnych (N)). Właściwe i prawidłowo rozłożone w czasie działanie przebudowy z połączeniem wykorzystania właściwego materiału odnowieniowego, sprzyjać będzie bardziej przezornej adaptacji do lokalnych nowych wymagań pod względem wody, nasłonecznienia, wahań temperatury itp.;
- **utrzymanie oraz odnowa mokradeł i torfowisk** – realizowane poprzez powstrzymujące odwodnienie działania spoza zakresu gospodarki leśnej jak również stosowanie modyfikacji dla konkretnie wyznaczonych w OCP buforów wokół siedlisk podmokłych i terenów wodno-błotnych;
- **monitoring stanu siedlisk leśnych i nieleśnych oraz wdrażanie rozwiązań proprzyrodniczych** – niezwykle ważną rolę PUL jest nadzór i monitoring stanu elementów przyrodniczych oraz podejmowanie kroków w celu minimalizacji i przeciwdziałaniu negatywnych, zauważonych zmian;
- **rozwój retencji** – podejmowanie działań związanych z utrzymaniem warunków wodnych oraz ich dalszym rozwijaniem zgodnie z najnowszą wiedzą, najbardziej optymalnymi rozwiązaniami;

7.2 PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ PLANU NA ŚRODOWISKO

Zapisy zawarte w Planie Urządzenia Lasu nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, nie ingerują znacząco negatywnie w sposób wykorzystania terenu, przekształcenia go. Zadania dotyczące potrzeb infrastruktury technicznej mają charakter kierunkowych wytycznych. Projekt Planu Urządzenia Lasu nie zawiera również zapisów, których realizacja mogłaby mieć znacząco negatywny wpływ na cele ochrony obszarów Natura 2000, pozostałych form ochrony przyrody czy elementów środowiska.

Tabela 65. Zestawienie propozycji minimalizacji wystąpienia negatywnych oddziaływań wynikających z zapisów projektu PUL

Obszar negatywnego wpływu 1	Możliwe negatywne oddziaływanie 2	Zapisy w projekcie Planu ograniczające negatywne oddziaływanie 3
Stanowiska chronionych gatunków roślin leśnych	<ul style="list-style-type: none"> - zniszczenie stanowiska przy prowadzeniu prac leśnych, istotne w przypadku gatunków występujących na pojedynczych stanowiskach w obrębie lasów Nadleśnictwa - zniszczenie siedliska danego gatunku w trakcie cięć odnowieniowych 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona przed zniszczeniem znanych stanowisk - pozostawianie stref ochronnych nieużytkowanych rębnie wokół stanowisk pewnych gatunków - wykonywanie zabiegów w okresie zimowym (w przypadku gatunków, które tego wymagają) - wyznaczanie płątów nieobjętych użytkowaniem i przebiegiem szlaków zrywkowych
Stanowiska chronionych gatunków roślin nieleśnych	<ul style="list-style-type: none"> - zaniechanie działań ochronnych - zmiana stosunków wodnych na obszarze graniczącym z niszą występowania gatunku 	<ul style="list-style-type: none"> - zapisy fakultatywne o czynnej ochronie, na przykład – koszenie łąk - zakaz prowadzenia rębni zupełnych w bezpośrednim sąsiedztwie siedlisk nieleśnych (zalecenia pozostawiania ekotonu hamującego negatywne oddziaływanie)
Zachowanie odpowiednich siedlisk dla gatunków ptaków drapieżnych	<ul style="list-style-type: none"> - coraz mniejsza liczba starych drzew 	<ul style="list-style-type: none"> - zapis o pozostawianiu pojedynczych starszych drzew, fragmentów starodrzewu, fragmentów lasu nieobjętych gospodarowaniem - zachowanie ładu czasowo-przestrzennego i ciszy pielęgnacyjnej
Pozostałe gatunki ptaków i zwierząt leśnych	<ul style="list-style-type: none"> - zanik miejsc lęgowych, bytowych i żerowych 	<ul style="list-style-type: none"> - obligatoryjne pozostawianie wszystkich drzew dziuplastych w wydzieleniach nierębnych - pozostawianie odpowiedniej ilości starych drzew, w tym gatunków o miękkim drewnie - konserwacja istniejących budek lęgowych i ewentualne wywieszanie nowych - zachowanie ekotonów, stosowanie zrębów złożonych w miejscu zupełnych tam gdzie to możliwe, - stosowanie nawet w przypadku rębni zupełnych – rębni retencyjnej ze zwiększonym obszarem biogrupy - zachowanie kęp innych gatunków w drzewostanach
Różnorodność biologiczna	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie różnorodności na poziomie genetycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - pozostawianie drzew nietypowych (kształt, cechy wzrostowe) - popieranie odnowienia naturalnego - wyznaczanie nowych gospodarczych drzewostanów nasiennych - wymuszanie migracji i wymiany genów poprzez zmiany w lokalnych ekosystemach
	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie różnorodności na poziomie gatunkowym 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona przed zniszczeniem znanych stanowisk roślin chronionych - ochrona siedlisk roślin chronionych - eliminacja gatunków obcych - przeciwdziałanie monotypizacji
	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie różnorodności na poziomie krajobrazowym 	<ul style="list-style-type: none"> - czynna ochrona niektórych siedlisk - zakaz odwadniania torfowisk - wprowadzanie gatunków zgodnych z siedliskiem - niezalesianie cennych siedlisk nieleśnych - kształtowanie granicy rolno-leśnej - przeciwdziałanie borowaceniu
Powierzchnia ziemi	<ul style="list-style-type: none"> - zniekształcenie pokrywy gleby przy pracach z użyciem ciężkiego sprzętu 	<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystywanie istniejących szlaków zrywkowych oraz zakładanie nowych - wykorzystanie w jak największym stopniu odnowień naturalnych oraz rębni złożonych bez inwazyjnego przygotowaniu gleby

Obszar negatywnego wpływu	Możliwe negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie Planu ograniczające negatywne oddziaływanie
1	2	3
Krajobraz	- niewłaściwe kształtowanie środowiska leśnego prowadzące do zniekształcenia fizjonomii krajobrazu	- kształtowanie strefy ekotonowej i granicy polno-leśnej - wykorzystanie w jak największym stopniu odnowień naturalnych oraz rębni złożonych bez inwazyjnego przygotowaniem gleby
Zasoby naturalne*	-	-
Siedliska przyrodnicze	- nieodpowiedni skład gatunkowy upraw	- projektowanie i realizacja składu gatunkowego uprawy zgodnie z tabelą przyrodniczych typów lasu z uwzględnieniem troficznosci siedlisk
	- prowadzenie użytkowania w sposób nieodpowiedni i na zbyt dużej powierzchni	- planowanie cięć i zabiegów pielęgnacyjnych z uwzględnieniem trwałości lasów (podział na ostępy, nawrót cięć); dostosowanie rębni (rodzaj, forma) do potrzeb konkretnego drzewostanu i siedliska - realizacja trzebieży przekształceniowych, przebudowy drzewostanów, i rębni w sposób zwiększający bioróżnorodność lasów - popieranie gatunków właściwych dla siedliska, w szczególności liściastych

*Mając na uwadze proces sporządzania PUL, w odniesieniu do zasobów naturalnych nie przewiduje się potencjalnych znacząco negatywnych oddziaływań. W projekcie PUL ilość drewna do pozyskania w wyniku użytkowania rębego została dostosowana optymalnie do potrzeb hodowlanych i stanu sanitarnego lasu. Planowany rozmiar użytkowania nie wpłynie negatywnie na stan zasobów naturalnych oraz ich trwałość.

7.2.1 Udział społeczeństwa w opracowaniu pPUL

Dodatkowym aspektem ograniczającym potencjalnie negatywne oddziaływanie pPUL na środowisko jest również udział społeczeństwa w procedurze powoływania „lasów o zwiększonej funkcji społecznej”, jak również innych etapach. Zespoły Lokalnej Współpracy (ZLW) są szczególnie związane z wyznaczaniem **lasów o zwiększonej funkcji społecznej**. W Zarządzeniu nr 58 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 5 lipca 2022 r. w sprawie „Wytycznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych” zn. spr.: ZG.715.1.2022 - dla takich lasów podkreśla się rolę społecznych modyfikacji gospodarki leśnej. ZLW ma charakter ciała doradczego w odpowiedzi na rosnącą potrzebę partycypacji społecznej w zarządzaniu lasami. Sama partycypacja społeczna pozwala na zwrócenie uwagi na elementy środowiska ważne dla lokalnej społeczności. Udział strony społecznej realizowany jest przez uczestnictwo w szeregu spotkań i uzgodnień (w tym uzgodnienia Planu Cięć i NTG) gdzie ZLW otrzymuje wgląd w powstającą dokumentację i ma możliwość składania zapytań i uwag, a także wpływania na modyfikację zapisów gospodarczych.

7.3 PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ PLANU NA ŚRODOWISKO ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ZASTOSOWANYCH W PPUL

Tworzenie projektu Planu opiera się na analizie i wyborze wariantów alternatywnych tak, by w efekcie otrzymać zapisy, których realizacja zapewni wypełnienie złożonych celów pPUL z jednoczesną minimalizacją ich negatywnych skutków.

Zadania zawarte w pPUL sprecyzowane zostały tak, aby oparta o nie wielofunkcyjna i trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty. Działalność kształtująca i wykorzystująca lasy ma przebiegać w taki sposób i w takim tempie, by zachować ich bogactwo, różnorodność biologiczną, żywotność, potencjał regeneracyjny, wysoką produktywność, przy jednoczesnym wypełnianiu wszystkich funkcji ochronnych, gospodarczych i społecznych na poziomach: lokalnym, narodowym i globalnym

Alternatywne warianty w Planie rozpatruje się w zależności od:

- możliwości lokalizacji zabiegów w terenie;
- technicznego sposobu wykonania zabiegów;
- umieszczenia zabiegów w czasie.

Wariantowanie w sporządzaniu pPUL zaczyna się na etapie definiowania wytycznych do wykonania prac urządzeniowych. Sprowadza się to do wyboru dla ustalonych typów lasu: sposobu zagospodarowania, składu gatunkowego uprawy, gospodarczego typu drzewostanu. Wybory dokonywane są podczas KZP. A również dostosowywane do dokumentów, aktów prawnych i zarządzeń rozpoczynających obowiązywanie w trakcie tworzenia dokumentacji – np. ww. Zarządzenie nr 87 DGLP z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć zupełnych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe czy zastosowane rekomendacje powstałe w projekcie wytycznych i rekomendacji Ogólnopolskiej Narady o Lasach.

Następny etap to ustalanie rozmiaru cięć. Przebiega w kilku etapach, a ostateczna wersja ma uwzględnić w optymalny sposób wymogi różnych grup społecznych, jak również środowiska, gospodarczych funkcji lasu i celów pPUL.

Umieszczenie zabiegów w czasie ma ograniczone znaczenie, w projekcie Planu nie ma zapisów na temat terminów wykonania poszczególnych zabiegów (czy w ramach 10-lecia czy pory roku). Wykonawca zapisów Planu, czyli Nadleśnictwo Cybinka, decyduje o terminach zabiegów oraz technicznym sposobie ich wykonania, biorąc pod uwagę wytyczne pPUL oraz wiedzę o terenie.

W POP zinwentaryzowane zostały obiekty przyrodniczo i kulturowo cenne zlokalizowane na terenie Nadleśnictwa Cybinka. W przedmiotowym dokumencie zamieszczone są zalecenia odnośnie do grup pododdziałów, dla których stwierdzono potrzebę ochrony (np. wodochronność) oraz pododdziałów na terenie, których występują formy ochrony przyrody z dodatkowo zmodyfikowanymi zaleceniami gospodarczymi zgodnie z rekomendacjami ONoL.

Po przeprowadzeniu NTG (wg. nowej IUL Narada Projektu Planu (NPP)) następuje przekazanie projektu Planu Urządzenia Lasu wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko do Regionalnego Dyrektora Ochrona Środowiska z wnioskiem o wydanie opinii.

Fakultatywnie, po uzyskaniu opinii oraz uwag i wniosków, dyrektor RDLP zwołuje – poprzez ogłoszenie w prasie lokalnej i BIP – Komisję Projektu Planu (KPP), podczas której poddawany jest ocenie społecznej gotowy projekt Planu. W związku z możliwym powstaniem na terenie Nadleśnictwa otuliny rezerwatu, RDLP odrębnym trybem, występować będzie również w razie konieczności do RDOŚ o uzgodnienie pPUL – w związku z art. 13 par. 3b.

W związku z tym iż wprowadzane są najbardziej kompromisowe i zgodne z wytycznymi aktów prawnych i opracowań PO, PZO zapisy, nie proponuje się alternatywnych rozwiązań.

7.3.1 Rozwiązania zastosowane w projekcie PUL mające wzmocnić ochronę obszarów cennych przyrodniczo

W trakcie tworzenia dokumentacji pPUL zastosowano **projekt wytycznych i rekomendacji Ogólnopolskiej Narady o Lasach (ONoL)**. Zgodnie ONoL w trakcie prac nad dokumentacją urządzeniową wyznaczone zostały **Obszary Cenne Przyrodniczo (OCP)**, które stanowią kluczowy element kompleksowej strategii wzmocnienia ochrony lasów w Polsce. Celem

powoływania OCP, określanych w dokumentach jako lasy o szczególnych walorach przyrodniczych, jest objęcie ich wzmacnioną ochroną. W szerokim ujęciu celem tym jest realizacja krajowych i międzynarodowych zobowiązań dotyczących **ochrony różnorodności biologicznej** oraz zapewnienie trwałości **pozaprodukcyjnych usług ekosystemowych** świadczonych przez lasy. Zasady gospodarowania w OCP opierają się na środkach wzmacnienia ochrony, które dzielą się na:

- **wyłączenie z użytkowania** (całkowite wyłączenie z pozyskania drewna) – zastosowane dla najcenniejszych obiektów (OCP 1), takich jak: bagna i siedliska bagienne (np. Bb, BMb itd.), zalewowe (Lł, OIJ), priorytetowe (np. 91E0), użytki ekologiczne, powierzchnie szczególnie chronione, rezerваты przyrody również w trakcie procedury (projektowane), lasy na stromych stokach, zalewiska, ostoje, obszary nieobjęte gospodarką leśną;

- **modyfikacje gospodarki leśnej** – (OCP 2) drzewostany na siedliskach borów suchych oraz te położone wzdłuż naturalnych cieków i zbiorników wodnych oraz źródlisk, siedliska bagienne wraz z „otuliną”, leśne siedliska przyrodnicze (inne niż priorytetowe), „otuliny” wokół bagien, drzewostany unikatowe w skali nadleśnictwa.

W kategorii „nieleśnej” znalazły się OCP 3 tj. *nieleśne obszary cenne przyrodniczo i/lub ważne społecznie* – nieleśne siedliska przyrodnicze, obszary mokradłowe, grunty przeznaczone do naturalnej sukcesji – zapisy dla nich dotyczą utrzymania ich dotychczasowego sposobu użytkowania pozwalającego na zachowanie charakteru obiektu.

Dokonane adaptacje na znacznym areale eliminują działania lub modyfikują gospodarkę leśną aby potencjalny negatywny wpływ na obszary najcenniejsze dodatkowo ograniczyć, co w założeniu pozwoli na podniesienie poziomu ochrony.

7.3.2 Potencjalne skutki braku realizacji PUL

Obecny stopień przekształcenia środowiska naturalnego przez człowieka, zanieczyszczenie środowiska, zmiany klimatyczne powodują konieczność prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, która przede wszystkim nastawiona jest na zapewnienie ciągłości istnienia lasów oraz maksymalizację ich stabilności. Realizacja wskazań gospodarczych zawartych w pPUL ma szczególne znaczenie w przypadku lasów wszystkich własności. Aktualnie, zachowanie właściwego stanu lasów własności Skarbu Państwa uzależnione jest od prowadzenia planowej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, równoważącej potrzeby eksploatacyjne z ochroną cennych przyrodniczo fragmentów lasu, opartej o projekt Planu Urządzenia Lasu.

Potencjalne i całkowite odstępianie od przeprowadzenia zabiegów zaplanowanych w pPUL, może być zagrożeniem dla trwałości lasów, powodując pogorszenie stanu sanitarnego, zesterzenie drzewostanów i całkowity ich rozpad, co z kolei doprowadzić może do nieodwracalnych zmian w biotopie oraz stanowić duże zagrożenie pożarowe. Zachowanie czy odtwarzanie możliwości w zakresie bioróżnorodności obszarów leśnych wiąże się z wprowadzeniem zunifikowanej, szeroko i nowocześnie rozumianej gospodarki leśnej, opartej na kontrolowanym pozyskaniu drewna, **popartym szacunkami oraz z odniesieniem do zapisów prawa, zarówno z dziedzin gospodarki leśnej jak i ochrony przyrody**.

Odstąpienie od działań gospodarczych będzie zatem skutkowało utrwalaniem zniekształceń (np. powstałych historycznie monokultur czy borowaceniem), co w konsekwencji doprowadzić może do zaniku właściwych siedliskom zbiorowisk roślinnych, pociągając za sobą stopniowe zanikanie na danym terenie chronionych gatunków roślin czy zwierząt. Rośliny chronione i zagrożone są zwykle bardziej narażone na presję ze strony gatunków o szerszym optimum biologicznym (gatunki o charakterze inwazyjnym oraz IGO), co może prowadzić do wyparcia

elementów rzadkich z siedliska. Zachowanie konsekwentnej gospodarki leśnej w długofalowej perspektywie będzie wspomagać zachowania stanowisk gatunków chronionych.

Podsumowując, brak realizacji zapisów projektu planu, może spowodować:

- **Zagrożenie trwałości lasów i ciągłości ich użytkowania** - zadania w pPUL formułuje się tak, aby prowadzić wielofunkcyjną, trwale zrównoważoną gospodarkę leśną, zachować trwałość lasów i ciągłość ich użytkowania. Brak realizacji tych zadań oznaczałby odejście od zunifikowanej koncepcji dokumentu a w konsekwencji zwiększone ryzyko nadmiernego lub niewłaściwego użytkowania drzewostanów;
- **Naruszenie zasad trwale zrównoważonej gospodarki leśnej** - pPUL reglamentuje hodowlę i użytkowanie lasu tak, aby nie naruszać zasady trwałości lasu oraz systematycznie poprawiać zdolność ekosystemów leśnych do świadczeń produkcyjnych i pozaprodukcyjnych.
- **Pogorszenie stosunków wodnych i funkcji retencyjnych lasu** - IUL wyraźnie akcentuje wymóg racjonalnego gospodarowania wodami w lasach jako element dobrych praktyk i ochrony przyrody. Brak realizacji zapisów w tym zakresie (działania retencyjne, przeciwoerozyjne czy dostosowane zagospodarowanie sieci dróg leśnych) mógłby prowadzić do większych zaburzeń obiegu wody, szybszego spływu powierzchniowego i lokalnych przesuszeń siedlisk.
- **Mniejsza odporność lasów na zmiany klimatu i czynniki szkodotwórcze** - pPUL jest kluczowym narzędziem zarządzania lasami w warunkach zmian klimatu, wymuszających zmianę podejścia planistycznego wobec zamierania drzew i rozpadu drzewostanów. Brak realizacji przyjętych w planie działań adaptacyjnych (np. przebudowy drzewostanów, zróżnicowania struktury) oznaczałby większą podatność lasów na susze, wiatrolomy, pożary czy gradacje owadów.
- **Oslabienie kompleksowej ochrony przyrody (w tym Natura 2000)** - pPUL kompleksowo ujmuje wszystkie formy ochrony przyrody oraz musi być spójny z przepisami prawa ochrony środowiska, planami ochrony i planami zadań ochronnych. Brak realizacji planu to w praktyce ryzyko rozminięcia się zabiegów gospodarczych z wymaganiami form ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000.
- **Degradacja walorów krajobrazowych i przyrodniczo-kulturowych lasu** - pPUL cz. POP obejmuje walory krajobrazowe i obiekty historyczno-kulturowe oraz przewiduje działania służące ich zachowaniu. Niewykonywanie tych działań (np. odpowiednie prowadzenie cięć, ochrona drzew pomnikowych, zachowanie elementów krajobrazu) zwiększałoby ryzyko zubożenia krajobrazu leśnego i zniszczenia cennych obiektów kulturowych związanych z lasem.
- **Ryzyko skumulowanych, trudnych do odwrócenia zmian w ekosystemach leśnych** - planowane w pPUL działania są tak projektowane, by nie powodować znacząco negatywnego wpływu na środowisko i ograniczać presję na gatunki oraz siedliska w długim okresie. Brak konsekwentnej realizacji planu oznaczałby, że oddziaływania gospodarki leśnej mogłyby się kumulować bez systemowego nadzoru i korekty, co zwiększa ryzyko długotrwałych, trudnych do odwrócenia zmian (np. fragmentacji siedlisk, stopniowego spadku bioróżnorodności).

7.4 METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PUL ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

W ujęciu ogólnym, ocena skutków realizacji postanowień Planu urządzenia lasu powinna być przeprowadzana przede wszystkim w ramach monitoringu wskaźników takich jak:

- powierzchnia lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarach Natura 2000,
- wykonanie zadań określonych decyzją Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu,
- wykonanie zleconych zadań z zakresu ochrony przyrody w obszarze Natura 2000 w okresie realizacji planu,

Monitorowanie skutków realizacji postanowień Planu Urządzenia Lasu powinno być prowadzone w okresie 10-letnim z metodyką kontroli kompleksowej przeprowadzanej na podstawie zarządzenia nr 50 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 26 lipca 2023 r. w sprawie kontroli instytucjonalnej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (GI.0210.6.2023) oraz według zapisów zawartych w Instrukcji Urządzania Lasu wprowadzonej Zarządzeniem Nr 16 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023 r. (znak: ZU.0210.1.2023)

Możliwość oceny realizacji planu urządzenia lasu w odniesieniu do przedsięwzięć mających wpływ na stan środowiska powinien zapewnić w szczególności monitoring następujących wskaźników:

- wykonanie opisanych w projekcie PUL działań w formie wskazań gospodarczych wraz z działaniami wynikającymi z realizacją zadań ochronnych, usuwania skutków klęsk żywiołowych i zagrożeń dla życia z zdrowia ludzi;
- struktury powierzchniowej lasów według gatunków panujących i rzeczywistego udziału w składach gatunkowych oraz wieku dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych obszarów Natura 2000;
- zgodności składów gatunkowych upraw uzyskanych na siedliskach przyrodniczych z przyjętymi w planie orientacyjnymi składami gatunkowymi upraw dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych typów siedliskowych;
- powierzchni uznanych odnowień naturalnych w obrębie siedlisk przyrodniczych w okresie realizacji planu i ich udziale w całkowitej powierzchni odnowień;
- aktualizacja nowo stwierdzonych lub zanikających stanowisk podlegających ochronie wg BOP;
- coroczny monitoring rezerwatów, pomników przyrody i innych obiektów zgodnie z wymogami IOL;
- miąższości drewna martwego w ekosystemach leśnych nadleśnictwa.

Monitorowanie skutków realizacji postanowień Planu Urządzenia Lasu prowadzone powinno być przez dwie instytucje: w ramach kontroli kompleksowej przez pracowników Wydziału Kontroli RDLP w Zielonej Górze oraz przy kolejnej rewizji Planu Urządzenia Lasu – przez firmę urzędzeniową wykonującą projekt Planu.

Mając na uwadze działania prowadzone bezpośrednio w odniesieniu do omawianego nadleśnictwa należy pamiętać, że Nadleśnictwo Cybinka zobowiązane jest realizować wytyczne dyrektora RDLP w Zielonej Górze w sprawie monitoringu wpływu planu u.l. na środowisko, wprowadzone Zarządzeniem nr 11 z dnia 11 marca 2022 r (ZS.601.1.2022).

Monitoring prowadzony będzie przez wskazane w *"Ramowych wytycznych..."* służby nadleśnictwa oraz służby RDLP w Zielonej Górze w ramach sprawowanego nadzoru i kontroli. Wytyczne RDLP precyzują prowadzenie monitoringu a także zasady raportowania w ujęciu

rzeczowym, ilościowym i powierzchniowym. Wykorzystane zostaną również wyniki kontroli i spostrzeżeń służb Dyrektora Generalnego LP (Inspekcji Lasów Państwowych, Zespołu Ochrony Lasu) oraz jednostek certyfikujących gospodarkę leśną RDLP w Zielonej Górze – w ramach prowadzonych audytów.

Ważnym elementem monitoringu w RDLP w Zielonej Górze są Książki Ochrony Przyrody i Walorów Kulturowych. Książki te stanowią kompendium wiedzy o występujących na terenie każdego leśnictwa gatunkach roślin i zwierząt, stosowanych formach ochrony przyrody oraz zinwentaryzowanych elementach dziedzictwa kulturowego. Wiadomości te ulegają również corocznej aktualizacji i są następnie agregowane na poziomie nadleśnictwa. W ramach realizacji wytycznych w zakresie monitoringu wpływu realizacji planu na środowisko, prowadzenie tego rodzaju dokumentacji leśnictwa będzie kontynuowane w kolejnej rewizji planu. Zaktualizowane Książki ochrony przyrody i walorów kulturowych zostaną opracowane przez wykonawcę planu.

KIEROWNIK PRACOWNI
WYDZIAŁ URZĄDZANIA LASU

Marta Sekrecka

07 listopada 2025 r.
Podpis i data

8. LITERATURA

- Basik E.: Osadnictwo rolne w powiecie Krosno Odrzańskie (1945 – 1948);
- Chmielewski P.: Koncepcje konserwatorskie w historii ochrony przyrody w Polsce do 1939 roku, Zeszyty Naukowe – Inżynieria lądowa i wodna w kształtowaniu środowiska nr 4, 2011;
- Cichocki J., Łupicki D.: Nietoperze Chiroptera okolic Cybinki (Środkowe Nadodrze), NIETOPERZE VII, 1-2 (2006), PL ISSN 1640-2677;
- Cichocki J., Dąbkowski P., Łupicki D., Maciantowicz M., Mąkol M., Szlauer-Łukaszewska A., Zawal A.: Pijawka lekarska *Hirudo medicinalis* (Annelida: Hirudinea) w zachodniej Polsce, artykuł: Chrońmy Przyr. Ojcz. 68 (5): 383-387, 2012;
- Czarnuch Z.: Wsie „łuzycznego narożnika” rejonu Cybinki i dawny piastowski gród Szydłów, Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny nr 16, 139-153, 2009;
- Cygan K.: Lokalna grupa działania - Fundacja Zielonej Doliny Odry i Warty na rzecz rozwoju turystyki na obszarach przyrodniczo cennych, 2009;
- Dolata P.T.: Zimowanie łabędzia niemego *Cygnus olor* w miastach Wielkopolski i Ziemi Lubuskiej, FAUNA MIAST - URBAN FAUNA, Wyd. ATR, Bydgoszcz, 1998 str. : 179-186;
- Dubicka A., Czechowski P.: Trzmielowate (Hymenoptera: Apidae: Bombini) województwa lubuskiego: wyniki obserwacji z lat 2016-2020, Przegląd Przyrodniczy XXXI, 4 (2020): 24-42;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, zwana w skrócie Dyrektywą Ptasią.
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową.
- Gabryś G., Jerzak L., Gabryś B.: Lubuska przyroda - warta zachodu?, ZESZYTY NAUKOWE NR 150, NR 30, 2013, UNIWERSYTET ZIELONOGÓRSKI;
- Gazda A.: Stan badań nad obcymi gatunkami drzew w polskich lasach, CEPL w Rogowie, 2012,
- Gontaszewska A.: Kopalnia węgla brunatnego Oskar w Smogórach (Ziemia Lubuska), Biuletyn Państwowego Instytutu Geologicznego, Warszawa 2016,
- Gontaszewska A.: Podziemna eksploatacja węgla brunatnego na Ziemi Lubuskiej - dawne górnictwo, współczesny problem, Przegląd Górniczy, Katowice 2015,
- Gontaszewska A.: Zarys historii górnictwa węgla brunatnego w okolicy Osna Lubuskiego i Sulęcina (Ziemia Lubuska), Hereditas Minariorum 2, Wrocław 2015.
- Gutowski J. M.(red.) i in.: Drugie życie drzewa, WWF Polska, Warszawa, Hajnówka, 2004.
- Herbich J. (red.): Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część pierwsza. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2010.
- Herbich J. (red.): Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny T. 5. Lasy i bory. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2004.
- Herbich J. (red.): Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny T. 3. Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2004.
- Instrukcja Ochrony Lasu, 2014 CILP Warszawa.
- Instrukcja Urządzania Lasu, 2024, Warszawa.
- Jermaczek A., Maciantowicz M.: Ochrona rezerwatowa w województwie lubuskim - historia, stan obecny i perspektywy, Przegląd Przyrodniczy, XXVII, 4 (2016): 38-64;
- Jerzak L., Radkiewicz J., Bocheński M.: Wieloletnia dynamika liczebności oraz sukces lęgowy bociana białego *Ciconia Ciconia* w kolonii we wsi Kłopot nad Odrą, Zeszyty Naukowe 131, Uniwersytet Zielonogórski, 2004

- Jędrzejewski W., Ławreszuk D.: Ochrona łączności ekologicznej w Polsce, Białowieża 2011
- Jędrzejewski W. i in.: Projekt korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce. Opracowanie wykonane dla Ministerstwa Środowiska w ramach realizacji programu Phare PL0105.02. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2005.
- Kondracki J.: Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa, 2009.
- Kossowska M., Krzewicka B., Kościelniak R., Kukwa M., Kowalewska A., Szymczyk R., Smoczyk M., Markiewicz K., Adamski M.: Materiały do rozmieszczenia porostów i grzybów naporostowych Polski, Wiadomości Botaniczne, 2022;
- Krawczyk R.: Las na gruntach porolnych - oczekiwania i rzeczywistość, 2021.
- Lipka K., Bargiel T., Boroń K., Klatka S.: Torfowiska i zasoby wodne złóż torfowych w Województwie Lubuskim, Zeszyty Naukowe 131, Inżynieria Środowiska 12, Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra 2004;
- Liro A. (red.) i in.: Koncepcja krajowej sieci ekologicznej EKONET-Polska, Fundacja IUCN-Poland, Warszawa 1995;
- Liro A. i in.: Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA, Warszawa 1998.
- Matuszkiewicz J.M, Wolski J.: Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa, 2023.
- Matuszkiewicz W.: Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2008.
- Mikusek R.: Ochrona strefowa ptaków, Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych 2012.
- Najbar B.: Kózkowate (Coleoptera: Cerambycidae) Ziemi Lubuskiej, Przegląd Przyrodniczy IX, 4 (1998): 49-75;
- Opracowanie „Lasy dla Natury - ochrona gatunków i siedlisk w Lasach Państwowych, CKPŚ, 2023, Warszawa.
- Pawlaczyk P., Jermaczek A.: NATURA 2000 – narzędzie ochrony przyrody, WWF Polska, Warszawa 2004.
- Pietrzak J.: Rozdział I: Zarys historii i motywy ochrony drzew i krzewów pomnikowych na terenie lasów;
- Prawne i strategiczne ramy ochrony torfowisk w Polsce, Klub Przyrodników, kwiecień 2018 r.
- Ptak M.: Obszary Natura 2000 z złoża węgla brunatnego w dorzeczu Odry, Zeszyty Naukowe Nr 138, Nr 18, Uniwersytet Zielonogórski, 2010;
- Program ochrony środowiska dla województwa, powiatu oraz gminy.
- Regionalna geografia fizyczna Polski, praca zbiorowa pod redakcją: Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M., Poznań 2021.
- Romanowski J.: Korytarze i łączność siedlisk w ekologii i ochronie przyrody; Tom LIV 2008, Zeszyt 2. Wiadomości Ekologiczne.
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej [Dz. U. z 2023 r., poz. 672].
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt [Dz. U. 2022 poz. 2380].
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 lipca 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów [Dz. U. 2010 nr 137, poz. 923].
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 [Dz.U. 2014 poz. 1713].

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin [Dz. U. 2014, poz. 1409].
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów [Dz. U. 2014, poz. 1408].
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie sposobu ustalenia i ewidencjonowania przebiegu granic obszarów dorzeczy, regionów wodnych oraz zlewni [Dz.U. z 2017 r. poz. 2505 ze zm.].
- Sawko G., Czechowski P.: Lęg łabędzia krzykliwego *Cygnus Cygnus* na Ziemi Lubuskiej, Przegląd Przyrodniczy XXI, 4 (2010);
- Siedliskowe Podstawy Hodowli Lasu, 2004. Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu.
- Solon J. i in.: Physico-geographical mesoregions of Poland: verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. Geographia Polonica, vol. 91, 2, s:143-170, 2018.
- Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA, praca zbiorowa, 1998 Warszawa.
- UNIWERSYTET ZIELONOGÓRSKI - opracowanie zbiorcze: Przyroda nie zna granic - ochrona przyrody polsko-niemieckiego pogranicza, 2021;
- Witkowska-Żuk L.: Atlas roślinności lasów, Multico, Warszawa 2008.
- Wołejko L., Stańko R., Pawlikowski P., Jarzombkowski F., Kiaszewicz K., Chapiński P., Bregin M., Łukasz Kozub Ł., Krajewski Ł., Szczepański M.: Krajowy program ochrony torfowisk alkalicznych (7230), Wyd. Klubu Przyrodników, Świebodzin 2012.
- Woś A.: Klimat Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999.
- Wójcicki A.: Cenne dziury w ziemi, artykuł w magazynie Las Polski 4/2023;
- Zasady Hodowli Lasu, 2023, Załącznik nr 1 do Zarządzenia DGLP nr 108 z dn. 5 grudnia 2023 r. Praca zbiorowa pod kierownictwem P. Kacprzaka.
- Zielony R., Kliczkowska A.: Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2012, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa 2012.

Strony internetowe:

- <https://przezwiekiikraje.blogspot.com/2018/03/lubuskie-czesc-9-szydow-zapomniana-wies.html> - data korzystania kwiecień 2025;
- <https://przezwiekiikraje.blogspot.com/> - data korzystania kwiecień 2025
- <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/> - data korzystania kwiecień 2025

9. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik do Prognozy oddziaływania na środowisko Planu Urządzenia Lasu dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka, sporządzony na okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2035 r.

OŚWIADCZENIE

Na podstawie art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f w związku z art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.),

ja, niżej podpisany /a* Marta Sekrecka

~~autor~~ /kierownik zespołu autorów* Prognozy oddziaływania na środowisko Planów urządzenia lasu dla lasów własności Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka sporządzonych na okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2035 r. **oświadczam**, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ww. ustawy.

Jestem świadomy/a* odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

07 listopada 2025 r.

/czytelny podpis/

* niepotrzebne skreślić